

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

1'inci Toplantı
13 Ekim 2022 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz'ın, yeni yasama yılının hayırlı olmasını dilediğine, Komisyonun çalışmalarının verimli geçmesini dilediğine, Komisyonun üyeliklerindeki değişikliklere, İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'a geçmiş olsun dediğine ilişkin açıklaması

III.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- (2/4618) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyonunda görüşülme usulü ile Komisyonun çalışma usulü hakkında görüşmeler

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu'nun, Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz'ın usul hakkında yaptığı açıklamasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

V.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- Kütahya Milletvekili Ahmet Tan ve 172 Milletvekilinin; Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4618)

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

1'inci Toplantı

13 Ekim 2022 Perşembe

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu saat 11.06'da açılarak yedi oturum yaptı.

Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz, yeni yasama yılının hayırlı olmasını dilediğine, Komisyonun çalışmalarının verimli geçmesini dilediğine, Komisyonun üyeliklerindeki değişikliklere, İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'a geçmiş olsun dediğine ilişkin açıklama yaptı.

(2/4618) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyonunda görüşülme usulü ile Komisyonun çalışma usulü hakkında görüşmeler yapıldı.

İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu, Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz'ın usul hakkında yaptığı açıklamasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklama yaptı.

Kütahya Milletvekili Ahmet Tan ve 172 Milletvekilinin; Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin (2/4618) geneli üzerindeki görüşmeleri tamamlanarak maddelerinin görüşmelerine başlandı.

(2/4618) esas numaralı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine 17 Ekim 2022 Pazartesi günü saat 10.00'da devam etmek üzere saat 01.24'te toplantıya son verildi.

13 Ekim 2022 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.06

BAŞKAN: Cevdet YILMAZ (Bingöl)**BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)****KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)**

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, sayın teklif sahibi, çok değerli milletvekillerimiz, Kıymetli Bakan Yardımcılarımız, kamu kurum ve kuruluşlarımızın değerli bürokratları, basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 27’nci Dönem Altıncı Yasama Yılı’nın 1’inci Birleşimini açıyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz’ın, yeni yasama yılının hayırlı olmasını dilediğine, Komisyonun çalışmalarının verimli geçmesini dilediğine, Komisyonun üyeliklerindeki değişikliklere, İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır’a geçmiş olsun dediğine ilişkin açıklaması

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Malumunuz, Meclis tarihinde, bir yasama döneminde ilk defa Altıncı Yasama Yılı’nı yaşıyoruz. Yeni yasama yılının hepimiz için hayırlı olmasını diliyorum. Bu, aynı zamanda yasamadaki istikrar açısından önemli bir tecrübe.

Geçtiğimiz yasama yılında Komisyon olarak gerçekten de yoğun ve verimli bir faaliyet içinde olduk. Ülkemiz, devletimiz, vatandaşlarımız için çok önemli düzenlemeleri ele aldık ve yasalaştırdık. 27’inci Yasama Döneminin bu son yasama yılında da yine aynı şekilde verimli bir çalışma yürüteceğimize inanıyorum.

Önümüzde, başta cumhuriyetimizin 100’üncü yılı 2023 bütçesi olmak üzere, yasama ve denetim faaliyetleri bakımından yoğun bir gündem var. Ben, bu vesileyle şimdiden katkı sunacak Komisyon üyelerimize, milletvekillerimize teşekkür ediyorum, çalışmalarında kolaylıklar diliyorum, görüşeceğimiz düzenlemelerin ülkemiz için hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum.

Komisyon üyeliklerimizde de bir değişiklik oldu. Halkların Demokratik Partisi Grubundan İstanbul Milletvekili Erol Katırcıoğlu ve Batman Milletvekili Necdet İpekyüz üyelikten ayrıldılar, başka görevlendirmeleri oldu; yerlerine Mersin Milletvekili Rıdvan Turan ve Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir Komisyon üyesi olarak seçilmişlerdir. Ayrılan üyelerimize bugüne kadar yaptıkları katkılardan dolayı teşekkür ediyorum, Komisyonumuza yeni gelen üyelerimize de hoş geldiniz diyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bu arada Kamil Bey de aramızda. Sağlık sorunlarıyla ilgili uzun bir dönem yaşamıştı; kendisine de geçmiş olsun diyorum.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Böyle sağlıklı bir şekilde aramıza döndüğü için çok mutlu olduğumuzu belirtmek istiyorum.

V.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER**A) KANUN TEKLİFLERİ**

*1.- Kütahya Milletvekili Ahmet Tan ve 172 Milletvekilinin; Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4618)**

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gündemimizde (2/4618) esas numaralı Kütahya Milletvekili Ahmet Tan ve 172 Milletvekilinin Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi bulunmaktadır. Bu kanun teklifinin müzakerelerini Komisyon olarak hep birlikte yapacağız. Milyonlarca insanı ilgilendiren çok önemli sosyal düzenlemelerin de yer aldığı bir paketi, bir kanun değişikliği paketini hep birlikte değerlendireceğiz.

Değerli milletvekilleri, sunuma geçmeden önce, Komisyon salonunda bulunan kamu kurumlarımızın temsilcilerinin öncelikle kendilerini Komisyonumuza tanıtmasını rica edeceğim.

Basınımıza da teşekkür ediyoruz...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Niye teşekkür ediyorsunuz Başkanım?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Her zaman teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Her zaman teşekkür ediyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, çıksın diye mi teşekkür ediyor yani mesele o.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Basın karşıtlığı nereden çıktı Sayın Paylan?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Görsel basın sadece çıkıyor, diğer basından arkadaşlarımız devam ediyorlar.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkan teşekkür etmeye çalışmıyor, çıkarmaya çalışıyor Başkan; o yüzden...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yazılı basından arkadaşlarımız devam edecek, tam tutanağa da devam ediyoruz tabii. Her zaman ki uygulamamızı devam ettiriyoruz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Basınımıza her zaman teşekkür ederiz, her zaman.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ediyoruz, dışarı çıkarmak için teşekkür ediyorsunuz!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Arkadaşlarımızı göremiyorum ben, basın görüntü alıp çıkarsa sonra devam ederiz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Aynen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sansür yasası gündemde nasıl olsa.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Çalışma ortamının daha ferah olması için her şeyi, sizin için her şeyi yapıyoruz, bizim için her şeyi yapıyoruz; hep beraber.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Olan biteni kamuoyuna kapatmak için yapıyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Usule ilişkin söz talepleri var ama isterseniz bu tanıtımdan sonra usule geçeriz.

Önce bir tanıyalım arkadaşlarımızı.

Evet, görüntü alan arkadaşlara teşekkür ediyoruz; yazılı basın devam edecek ama görsel basına teşekkür ediyoruz.

Bakan yardımcılarımızdan başlayarak bürokratlar ve STK temsilcilerimiz kendilerini tanıtsın.

Buyurun.

(Katılımcılar kendilerini tanıttılar)

* (2/4618) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir.

III.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- (2/4618) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyonunda görüşülme usulü ile Komisyonun çalışma usulü hakkında görüşmeler

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Usul hakkında söz taleplerini karşılayacağım, daha sonra teklif sahibine sunumları için, genel sunumu için söz vereceğim.

Sayın Kuşoğlu, usul hakkında buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, 27'inci Dönem Altıncı Yasama Yılında ilk Plan ve Bütçe Komisyonu toplantısını yapıyoruz, hepimize hayırlı olsun. Tüm bürokratlara ve medya mensuplarına da hayırlı olmasını diliyorum, bu dönem için de özellikle başarılar diliyorum.

Sayın Başkanım, 27'nci Dönem Altıncı Yasama Yılında yani “Meclis tarihinde ilk defa böyle bir altıncı dönemi yaşıyoruz.” dediniz ama usul konusunda söyleyeceklerimi burada herkes aşağı yukarı tahmin ediyordur yani ben iktidara mensup milletvekili arkadaşlarımıza da size de sorsam benim eleştirilerimi aşağı yukarı ezbere söyleyeceksiniz, herkes biliyordur. Maalesef, bunca zamandan beri, özellikle “Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine geçtikten sonra bu işler bitecek, torba kanun gelmeyecek, her şey usulüne uygun olacak.” denmesine rağmen bu, bir türlü başarılamadı. Dolayısıyla, altıncı dönemi yaşamamızın da bir anlamı kalmamış oldu, ders çıkarmıyoruz bütün bunlardan.

Yine bir torba kanun gelmiş oldu, geçici maddeleriyle birlikte 52 madde var, 52 madde var ve onlarca kanunla ilgili bu maddeler. Etki analizi yok, etki analizi gelmedi şimdiye kadar; maliyet belli değil.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sunum esnasında dağıtılacak.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, “Sunum esnasında dağıtılacak.” ama grup başkan vekilleri basına bir hafta önceden açıklama yapıyorlar. Bakın, burada hiç kimsenin bilgisi yok, grup başkan vekilleri açıklama yapıyorlar detayları orada söylüyorlar ama burada hiç kimse Komisyona bu konuda bilgi vermiyor. Bu, normal değil; bu Komisyona, Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmeyen bilgilerin daha önceden birileri tarafından paylaşılması doğru değil; Komisyona, Türkiye Büyük Millet Meclisine aslında saygısızlıktır. Basına o bilgileri veriyorlar, burada bu bilgiler verilmiyor, paylaşılıyor.

İlgili komisyonların görüşleri var, alınmamış onlar da. Birçok ilgili komisyon var, onların görüşlerinin de alınması gerekiyor, alınmamış. İlgili kamu kuruluşlarının ve meslek kuruluşlarının görüşleri alınmamış. Buraya gelmiş arkadaşlar ama öncesinde o kuruluşların görüşleri de alınmamış.

Değerli arkadaşlar, bir de bütçe görüşmeleri öncesi geliyor. Bütçe görüşmeleri çok önemli, bu dönem daha da önem kazanmış vaziyette. Biliyorsunuz, bütçe görüşmeleri sırasında başka bir kanun görüşmesi yapılmaz; öncesinde, sonrasında mümkün olduğunca Komisyon üyelerinin, milletvekillerinin bütçeye konsantre olmasına müsaade edilir, herkesle ilgili olan bütçenin mümkün olduğunca detaylı çalışılması sağlanır ama yine, bütçe öncesi getirilen bu torba kanunla -ki bir tane daha getirileceği söyleniyor- gerekli hazırlıkları yapmadan bütçe çalışmalarına başlayacağız demektir.

Şimdi, deniliyor ki: “Bu torba kanunda yararlı maddeler var, sonuç olarak ona bakmak lazım.” Eğer yararlı maddeler olsun istiyorsak, vatandaşa yararlı olsun istiyorsak yapısal reformların gelmesi lazım, hiç itiraz olmaması lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkanım, bunları 27’nci Dönemin Altıncı Yasama Yılı’nın başlangıcında tekrar söylemek zorunda kaldım, kusura bakmayın lütfen ama bu konuda bir özür de siz borçlusunuz tabii ki.

Çok teşekkür ediyorum, tekrar hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

Yeni katılan arkadaşlarımıza da başarılar diliyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Sayın Kuşoğlu.

Usul hakkında Sayın Paylan, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli bürokratlar, basın’ın değerli emekçileri ve bu salonda bize hizmet eden değerli emekçi kardeşlerim; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, AKP’nin gönderdiği, AKP Grubundan gelen yasa tekliflerini hiç bekletmeden iki gün içinde işleme alıyorsunuz ancak Komisyonun diğer üyelerinin verdiği yasa teklifleri de var, diğer parti gruplarının verdiği yasa teklifleri de var, bu yasa tekliflerini işleme almıyorsunuz. Şimdi, AKP’nin bir seçim derdi var ve bir seçim torbasını buraya göndermiş durumda ama yurttaşlarımızın geçim derdi var, biz de geçimle ilgili yasa tekliflerini Meclis Başkanlığına sunduk ve Komisyon Başkanlığında bunlar bekletiliyor.

Sayın Başkan, şu anda yurttaşlarımızın geçim derdiyle ilgili bu torbada çok az şey var ama AKP’nin seçim derdiyle ilgili çok şey var. Şimdi, bu açıdan baktığımızda, mesela şu anda hayvan üreticisi hayvanını yani süt ineklerini kesime gönderiyor; bununla ilgili yasa teklifi vermişiz, bununla ilgilenelim, destek verelim. Çiftçi tarlasına gübre atamıyor; çiftçinin desteklenmesi için bu konuda yasa teklifi vermişiz, bunu gündeme almıyorsunuz. Mesela KYK borçlarının faizinin silinmesiyle ilgili bir teklif var, bizim de aynı şekilde KYK borçlarının bütünü’nün silinmesiyle ilgili yani anapara ve faizinin silinmesiyle ilgili teklifimiz var; bunu gündeme almıyorsunuz Sayın Başkan. Veya kur garantili mevduatla ilgili buraya gelmiş yasa teklifi var, bizim de aynı şekilde kur garantili mevduatın kaldırılması ve bu saçma sistemden vazgeçilmesiyle ilgili bir yasa teklifimiz var. Neden yalnızca AKP’den gelen teklifleri bir gün içinde gündeme alıyorsunuz da muhalefetin verdiği, halkın yararına, sosyal grupların yararına olan bu yüzlerce teklifi gündeme almıyorsunuz? Şimdi, siz diyorsanız ki: “Biz yalnızca AKP’nin tekliflerini gündeme alırız.” Bu, yanlış bir şey Sayın Başkan, ortak aklı bulmamız lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şunu öneriyorum: Bu tekliflerde ortak konular olan konularda en azından -mesela kur garantili mevduat olsun, Kredi ve Yurtlar Kurumuna borçlu kesimlerin borçlarının silinmesi olsun- aynı mahiyette olan teklifleri eş zamanlı olarak gündeme almanızı talep ediyorum Sayın Başkan.

Diğer bir mesele, Sayın Başkan, bu Merkez Bankasının bir politikası yok bence yani Sayın Cumhurbaşkanının verdiği talimatları yerine getiriyor ama Merkez Bankasının Plan ve Bütçe Komisyonuna bir sunum yapması gerekiyor biliyorsunuz ve yasa gereği bunun süresi geçti, aslında Meclis tatile girmeden önce bu sunumu yapması gerekiyordu, diğer kamu kurumlarının da sunum yapması gerekiyordu. Ben açıkça söyleyeyim, sizden bir takvim bekledim bu konuda; bütçe görüşmelerine de başlayacağız ama bu kamu kurumlarının, Sayıştayın, Merkez Bankasının, diğer kamu kurumlarının sunum yapması, en azından bütçe öncesi sunum yapması bize de bir perspektif verecektir

yani bu açıdan “Merkez Bankası ne yapıyor?” “Sayıştay ne yapıyor?” gibi -sonuç olarak raporlar geldi- bu konuda sorularımız olabilir yani bütçe görüşmelerinden önce bunu takvime bağlamak önemli olurdu ama siz bir torba getirdiniz, biz o kamu kurumlarının sunumlarını dinleyecekken şimdi torbayı dinliyoruz. Bu açıdan “Bütçe görüşmelerinden önce bunu takvimlemeniz önemlidir.” diye öneriyorum Sayın Başkan.

Son olarak da şunu söyleyeceğim Sayın Başkan: Covid bitti gibi gözüküyor arkadaşlar ama kaç milletvekili arkadaşımız şu anda Covid, bizim grupta da var, diğer gruplarda da var. Yani salonun durumuna baktığımda...

Sayın Başkan bir şey dinliyor sanıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sizin sorduğunuz sorulara cevap hazırlıyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ha, tamam; yok, bir şey daha söylüyorum da bu Covid meselesiyle ilgili; ben bu salondan bugün herhâlde bir 10-20 Covid’li çıkabilir diye düşünüyorum, bununla ilgili de gerekli tedbirleri almanız gerekiyor Sayın Başkan; ne bileyim, havalandırma konusunda olsun, buradaki sayı konusunda olsun, maske, mesafe konusunda olsun gerekli tedbirleri almanız gerekir diye düşünüyorum. Başta buradaki yurttaşlarımızın, sivil toplum kuruluşu temsilcilerinin ve basın mensuplarının sağlığı açısından bu konuda tedbirleri alın diye öneriyorum Sayın Başkan.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Usul hakkında Sayın Cinisli.

Buyurun.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli milletvekilleri, Sayın Bakan Yardımcıları, kıymetli bürokrat arkadaşlar, sayın basın mensupları; sizleri saygıyla selamlıyorum. Bu yeni yasama yılının ilk Plan ve Bütçe Komisyonunda bir araya gelmiş bulunuyoruz. Yapacağımız çalışmaların hayırlara vesile olmasını dilerim.

Kamil Beyefendiye tekrar ben de geçmiş olsun dileklerimi sunarım, yeni milletvekili arkadaşlara hoş geldiniz diyorum.

Usul hakkında söz almış bulunuyorum. Öncelikle pozitif tarafından başlayayım. Ben üye olduğumdan beri kanun teklifi ilk defa nispeten elimize erken ulaştı ve biz biraz çalışma imkânı bulabildik yeteri kadar olmasa da; daha önceden elimize ulaşmasını da isterdim. Ve yine rakamlarla dolu bir kanun teklifi olmasına rağmen etki analizinin olmamasını çok büyük bir eksikli olarak görüyorum; zannedersen bu bir âdet hâline geldi, bu âdetin de kalıcı olmamasını dilerim çünkü etki analizinin önceden elimize ulaşması gerekiyor, toplantı sırasında elimize gelmesinin maalesef hiçbir anlamı yok.

Yine bu sefer de alt komisyonlarda görüşülmesi gereken birtakım maddelerin olduğunu görüyoruz, normalde bizim Komisyonumuza direkt gelmemesi gereken maddelerin yine direkt bize gelmiş olduğunu görüyoruz; bunu da bir eksiklik olarak görüyorum.

Sayıştay raporlarında kaydedilen bulguların düzeltilmesine dönük bir çalışma yine yok, özellikle 21’inci maddede bununla ilgili çok önemli bir eksiklik olduğunu görüyorum.

Diğer görüşlerimi maddelerde ve ilk konuşmamda dile getireceğim, önergelerimiz de olacak.

Sizleri tekrar saygıyla selamlarım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ederim.

Sayın İsmail Faruk Aksu.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 27’nci Dönem Altıncı Yasama Yılı’nın ülkemize, milletimize, Komisyonumuza hayırlı olmasını diliyorum öncelikle. İlk defa Altıncı Yasama Yılı’nı yaşıyor olmamız Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin sağladığı demokratik siyasi istikrarın bir sonucu olarak ülkemizin yararına bir durum olduğunu değerlendirmek isterim.

Bugün, Değerli Milletvekilimiz Ahmet Tan’ın ilk imza sahibi olduğu çok önemli bir kanun teklifini Komisyonumuzda görüşeceğiz. Toplumun birçok kesimini ilgilendiren, milyonlarca vatandaşımızı yakından alakadar eden çok önemli düzenlemelerin yer aldığı bu teklifin ülkemize, milletimize şimdiden hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Verimli bir dönem geçireceğimize olan inancımla Plan ve Bütçe Komisyonu olarak hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Usul hakkında Sayın Cemal Öztürk.

Buyurun.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Başkan, Komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli Bakan Yardımcılarım, değerli bürokratlar ve değerli basın mensupları; ben de AK PARTİ Grubu olarak 27’nci Dönem Altıncı Yasama Yılı’nın ülkemize, milletimize hayırlı olmasını ve Komisyonumuzda da bereketli çalışmalara vesile olmasını diliyorum.

Bugün, tabii, ilk toplantı bu Altıncı Dönemde ve biraz önce arkadaşlarımızın da belirttiği gibi Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin getirdiği istikrarlı bir süreç ve ilk defa Altıncı Yasama Yılı’nda birlikteyiz.

Kütahya Milletvekilimiz Sayın Ahmet Tan ve 172 arkadaşımızın sunmuş olduğu, bu geçici maddelerle birlikte 52 maddeyi görüşeceğiz. Usul konusunda arkadaşlar bazı şeyler söylediler, doğrudur, her dönemde bu usul üzerine tartışmalar oluyor ancak artık yaptığımız çalışmalarla da usul ittihaz ettik.

Ben de aramıza yeni katılan, özellikle Rıdvan Turan Bey ve Dirayet Taşdemir Hanım’a Komisyonumuza hoş geldiniz diyorum; inşallah, güzel katkılarda bulunursunuz. Ayrıca da Kamil Hocama tekrar geçmiş olsun diyorum, aramıza tekrar hoş geldiniz. Yeni dönemin hepimiz için bereketli çalışmalara vesile olmasını diliyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Müsaadenizle usule ilişkin hususlarda görüşlerimi ifade etmek istiyorum. Bir defa usul hakkında konuşmak, usul oldu artık, her kanuna başlarken öncelikle usul tartışması yapıyoruz. Tabii ki “Usul esastan önce gelir.” diye bir sözümüz de var malum, önemli. Bunları tartışmaya devam edeceğiz, inşallah, süreç içinde usullerimizin gelişmesine, kalitesinin artmasına da katkısı olur bu eleştirilerin; orada hiçbir sıkıntımız yok ama bunlar bir süreç meselesi.

Torba kanun tabir edilen çeşitli kanunlarda değişiklik getiren kanunlarla ilgili eleştiriler dile getirildi. Mevcut İç Tüzük’ümüz çerçevesinde bu uygulamamız devam ediyor, ha, ileride farklı, bütün grupların uzlaşmasıyla veya daha geniş bir uzlaşmayla farklı bir usul elbette belirlenebilir ama biz mevcut usulü devam ettiriyoruz.

Etki değerlendirme konusunda ben teşekkür etmek istiyorum huzurunuzda; size de dağıtıldı herhâlde. Gerçekten hazırlık safhasında da özellikle şunu ifade etmek isterim: Ben Komisyon Başkanı olarak bütün arkadaşlarımızı uyarıyorum, etki değerlendirmesi yapılabilecek her maddede mutlaka

yapılması gerektiğini, Komisyon üyelerimizle paylaşılması gerektiğini ifade ediyorum. Cengiz Bey başta olmak üzere emeği geçenlere teşekkür ediyoruz, kapsamlı bir çalışma yapıldı etki değerlendirme konusunda; eksikler olabilir, bilemiyorum ama bütün maddelerle ilgili olabildiğince tabii, emeği geçen tüm teknik arkadaşlara da teşekkür ediyorum. Etki değerlendirmeyi çok önemsiyoruz, iktidarıyla, muhalefetiyle bir düzenleme yaparken bunun ne getirdiğini ne götürdüğünü görmek istiyoruz doğal olarak, dolayısıyla bu konularda da gelecekte daha da kapsamlı, derinlikli etki değerlendirme çalışmalarını desteklemeye devam edeceğiz.

Diğer taraftan, bu tekliflerle ilgili Grup Başkan Vekillerinin açıklamaları... Artık teklifler Meclisten geliyor, gruplardan, gruplara üye milletvekili arkadaşlarımızdan geliyor. Hazırlık safhasında Meclisin iradesine ipotek koyma söz konusu değil, sadece teklif edilecek maddenin içeriğine dair bilgi paylaşımları oluyor. Sonuçta teklifi değerlendirip kabul edip etmemek Komisyonun ve Genel Kurulun takdirinde ama kamuoyunun da bilgilendirilmesi gerekiyor Meclis gündemiyle ilgili. Bütün Grup Başkan Vekillerimiz de doğal olarak bu bilgilendirmeleri yapıyorlar.

İlgili komisyonlardan görüş alındı mı? Tali komisyon olarak Bayındırlık Komisyonuna, Sağlık Komisyonuna ve Sanayi Komisyonuna yazıldı ve 3'ünden de olumlu yönde, bir itirazı olmayan bir görüş alındı yazılı olarak, onu ifade etmek isterim; ya, bu 3 komisyona da yazı yazıldı.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Toplantı yapmama” kararı alındı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ya, evet, yani görüş verme ihtiyacı hissetmediler, öyle diyelim. Bu rutin bir yazı zaten.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu da görüş değil yani toplanmama kararı...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yani biz yazımızı yazdık, onlar da toplanmama kararını yazılı olarak bize bildirdiler.

Yapısal reformlar konusunda yapılan vurgular önemli.

Ama, şunu da söyleyelim tabii, o komisyonlardan da arkadaşlarımız gelip burada ilgili maddelerde görüşlerini ifade ediyorlar; bugüne kadar da hep böyle oldu, bundan sonra da o arkadaşlarımız da her zaman Komisyonumuza gelip görüşlerini ifade edebilirler.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Diğer komisyonları kapatalım, Plan ve Bütçe Komisyonu kalsın bir tek!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar “AK PARTİ”den gelen teklifler işleme alınıyor, diğer partilerden gelenler alınmıyor.” şeklinde bir görüş ifade edildi. Daha önce de aslında bunu tartıştık. Demokratik ülkelerde çoğunluklar oluşuyor; bu, bize özgü bir şey değil, bütün demokratik ülkelerde seçimle gelen çoğunluklar oluyor mecliste. Bu çoğunluklar millettten oy alırken birtakım vaatlerde bulunuyorlar yani seçim süreçlerinde topluma çeşitli vaatlerde bulunuyorlar, Meclise geldikleri zaman da bunları gerçekleştirmeye çalışıyorlar doğal olarak; bunda garipsenecek bir taraf yok. Belli bir dönem için oluşan çoğunluk tabii ki kendi öncelikleriyle yasama faaliyeti yürütüyor ama burada muhalefet hiç dikkate alınmıyor dersiniz bence haksızlık yapmış olursunuz. Komisyonunda, Genel Kurulda çeşitli defalar hepimiz şahit oluyoruz muhalefetin görüşleri, eleştirileri sonucunda farklı konular, farklı maddeler gündeme gelebiliyor, mevcut maddeler üzerinde değişiklikler söz konusu olabiliyor. Ama elbette, ağırlıklı olarak Meclis çoğunluğu neyse, demokratik bir şekilde o çoğunluğun öncelikleri, yasama faaliyetlerinde de öncelik olarak kendini ortaya koyuyor; bu da garipsenecek bir durum değil. Bütün demokratik ülkelerde de bildiğim kadarıyla aşağı yukarı böyle bir yaklaşım var. Diğer taraftan...

GAYRO PAYLAN (Diyarbakır) – Aynı konudaki...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ha, o konularda da çok sayıda, binlerce madde var. onun içinden teknik olarak çıkmak zor doğrusu. Şu mümkün ama: Bir madde konuşulurken “Bizim de burada bir teklifimiz var ve bu maddeye katılıyoruz.” diye ifade edebilirsiniz yani onun önünde bir engel yok, dnu yapabilirsiniz, görüşünüzü ifade edebilirsiniz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yok Başkanım...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama bütün maddeleri tarayıp onları... Binlerce teklif var, o teknik olarak çok kolay bir usul değil.

Merkez Bankası sunumuna gelecek olursak... Sunumlarla ilgili bilgilendirme sunumları, Sayıştayın raporu ulaştı. Tarih vermeyeyim ama zamanınızı almak için ama detaylar var, dağıtıldı. SPK raporu geldi, dağıtıldı; BDDK raporu geldi, dağıtıldı; Sigorta Düzenleme Kurumunun raporu geldi, yine bütün üyelerimize bunlar dağıtıldı. Şu anda eksiğimiz, sadece Merkez Bankası sunumu. Bu konuda da görüşüyoruz Merkez Bankasıyla, geçen sene de öyle yapmıştık doğrusu. Komisyon çalışmaları ile Genel Kurul arasındaki boşlukta hani Genel Kurulda bütçe tartışılmadan önce sunumunu organize etme yönünde bir hazırlık çalışması yapıyoruz. Tam netleştğinde sizinle tabii ki tarihi paylaşırsınız ama şu anki planımız bu şekilde.

Covid’le ilgili, tabii, çok haklı endişeler dile getirildi. Burada havalandırma... Maskeye tabii bir zorunluluk getiremiyoruz ama herkesin takdirinde. Diğer bazı tedbirler ne olabilir hep birlikte konuşalım. Yani çalışmamızı da aksatmayacak şekilde ne tedbir alabileceksek hep birlikte alalım.

Bütçe görüşmelerinde de bu konuda yine şöyle bir usul belirledik, o konuda da bilgi vereyim: 21’inde genel sunum bu salonda olacak çünkü müzakere yok biliyorsunuz bütçenin genel sunumunda, sadece Hükûmet sunum yapmış olacak; ardından yine...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Meclis Başkanlığına ne zaman sunulacak Başkanım? 15’inde mi, cumartesi günü mü?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yok, 17 Ekim en geç biliyorsunuz ama daha önce olsun diye biz de takip ediyoruz açıkçası.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Çünkü 21’inde sunulacaksa... Daha erken...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 15’i, 16’sı olabilir yani daha erken olur. Onun için görüşmeler yapıyoruz.

CAVİT ARI (Antalya) – 21’i cuma Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 21’i cuma gününe geliyor, sadece sunum olacak o gün biliyorsunuz.

CAVİT ARI (Antalya) – Bir gün önceye falan çekemez miyiz; takvim sıkışık.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yani onu artık netleştirdik doğrusu, görüşüldü. Dolayısıyla 21’inde bir genel sunumla başlayacak bütçe. 26’sında beş gün ara vereceğiz. 26’sında genelinin müzakereleri yapacak. 27’sinde TBMM’yle başlayıp bakanlıklarla devam edeceğiz ve kasım...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakanlık takvimleri belli mi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Henüz belli değil, çalışıyoruz. Yani başını sonunu netleştirip ortaları çalışıyoruz bakalım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bitiş tarihi...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 25 Kasım’da.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Cumartesi, pazar yok değil mi yine aynı şekilde?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yok, çalışma yok. Dolayısıyla rahat bir süreçte her gün bir bakanlık olacak şekilde yine bir takvim yapacağız.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – 29’u tatil mi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tabii tabii, onları dikkate alıyoruz.

Dolayısıyla, ilk genel sunuştan sonra diğer salona geçeceğiz, Tören Salonu’na; orada Covid tedbirleri açısından da çok daha uygun bir ortamda çalışmalarımızı devam ettireceğiz.

Değerli arkadaşlar, şimdi, sunumu...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Başkanım, birkaç cümle...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu’nun, Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz’ın usul hakkında yaptığı açıklamasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Çok özür dilerim.

Değerli arkadaşlar, Sayın Başkanım; Komisyon Başkanımız biraz evvel “Demokrasilerde çoğunluklar oluşur ve çoğunluk kendi önceliklerine, vaatlerine göre şeyi hazırlar.” dedi, doğru fakat eksik. Bu, aynı zamanda demokrasimizi anlayışınızı da ortaya koyuyor. Çoğunluk her şeyi yapmaz demokrasilerde değerli arkadaşlar. Elbette sonunda oylama yapılır ve karar verilir ancak kurallar vardır demokrasilerde. Kurallar işler, sonunda oylama yapılır. Burada kural şu olabilir: Yani belli bir sıraya göre kanun teklifleri gündeme alınır -böyle bir kural olması lazım bu Parlamentoda- burada müzakere edilir, ondan sonra önce çoğunluk kabul eder ya da etmez. Belki de kabul eder, ne biliyorsunuz? Böyle bir şey olmaz ki. Bu, Adalet ve Kalkınma Partisinin ve Sayın Başkanımızın eksik ve sakat demokrasi anlayışını ortaya koyuyor. Bunu arz etmek istedim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Üyemiz olmayanlara usul hakkında söz veremiyoruz.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Usul değil...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Maddelere ilişkin geldiğimizde konuşursunuz.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Hayır hayır...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yok, söz veremiyoruz.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Tutanağa geçmesi açısından...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ya, bizim bu Plan Bütçenin usulü var, tutanağa geçiremiyoruz maalesef, böyle bir usulümüz yok.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Biraz önceki konuşmanızda Sağlık Komisyonunun toplandığını ve olumlu görüş bildirdiğini söylediniz ama ben...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Toplandığını söylemedim, olumlu görüş bildirdiğini söyledim.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Sağlık Komisyonunun üyesi olarak, böyle bir görüş bildirmedi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Toplantıdan bahsetmedim...

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Böyle bir görüş bildirmedi ve burada sizden öğreniyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Başkanlıklara yazıyoruz, biz onlardan yazılı cevap alıyoruz.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Ben Komisyon üyesi olarak burada sizden öğreniyorum Sağlık Komisyonunun böyle bir görüş bildirdiğini.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Genel uygulamamız bu şekilde.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Bu yanlış bir uygulama.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Keyfi uygulama.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Komisyon Başkanı kendi karar vermiş.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Geneline ilişkin sunum konusunda teklif sahibi olarak Kütahya Milletvekilimiz Ahmet Tan Bey’e söz veriyorum.

Buyurun lütfen.

V.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Kütahya Milletvekili Ahmet Tan ve 172 Milletvekilinin; Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4618) (Devam)

AHMET TAN (Kütahya) – Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, değerli milletvekilleri; sivil toplum kuruluşlarının değerli temsilcileri, değerli basın mensupları, kamu kurumlarımızın değerli katılımcıları, hanımefendiler, beyefendiler; Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin görüşmelerine başlarken hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AK PARTİ ve Cumhuriyet İttifakı olarak iktidara geldiğimiz günden itibaren vatandaşlarımızın ihtiyaçları başta olmak üzere yatırımı, üretimi, istihdamı, ihracatı önceleyen politikaları hep uyguladık ve ülkemize bu alanlarda pek çok kazanım sağladık. Yüce Meclisimize sunduğumuz kanun teklifinde, temel politikalarımızla uyumlu şekilde, vatandaşlarımızın ihtiyaçlarını gözeterek yaptığımız bu düzenlemeler, uyguladığımız ekonomi programına katkı sağlayacak alanlarda gerekli değişiklikler, kamu düzeninin sağlanması ve ihtilaflı hususların çözülmesi amacıyla yapılan düzenlemeler olmak üzere birçok alanda yasal değişiklik önerilerimiz bulunmaktadır. Bu amaçla hazırladığımız teklifte, muhtelif kanun ve kanun hükmünde kararnamede değişiklik yapılmakta ve 4 geçici madde düzenlemesi bulunmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kanun teklifimizde vatandaşlarımızın ihtiyaçlarını gözeterek yaptığımız düzenlemelerden kısaca bahsetmek istiyorum: Biliyorsunuz, tüm öğrencilerimizin merakla beklediği öğrenim kredisi borçlarıyla ilgili düzenleme bu teklifimizde yer alıyor. Mevcut uygulamada öğrenim kredisi alan öğrencilerin borcu, öğrenim kredilerinin verildiği tarihten öğrenim süresi bitimine kadar geçen sürede veya herhangi bir sebeple kredisinin kesildiği tarihe kadar öğrenim kredisi olarak verilen miktarlara enflasyon oranında artış uygulanarak hesaplanmakta; borç ertelenmesi yapıldığında da endeks uygulaması devam etmektedir. Bu hükümler nedeniyle öğrencilerimiz okul bitiminde bu tutarları ödemekte zorlanmakta ve bizlerden bu konuya ilişkin çözüm beklemekteydi. Teklifimizle öncelikle bu problemi çözüyoruz. Artık öğrenim kredisi alan öğrencilerin borcu, öğrenim kredisi olarak verilen miktarla sınırlandırılmaktadır. Böylece öğrenci ne kadar kredi aldıysa o kadar borçlanacak, kredi borçlarını mezun olduktan iki yıl sonra ödemeye başlayacak ve eğer öğrenci işe girememişse durumu belgeyerek erteleme talep edebilecek. Ertelme işlemi en fazla üç yıl yapılacak; ilk defa yapılan ertelemelerde borçlar yine sabit kalacak; 2’nci ve 3’üncü ertelemelerde ise yıllık yüzde 10’u aşmayan bir endeksleme yapılacak, borçlu öğrencinin vatani görevini yaptığı süre için ise hiçbir endeks

uygulanmayacak. Öğrenim kredileri okulu bitirdikten iki yıl sonra ödenmeye başlayacak ve öğrencinin kredi aldığı süre kadar sürede ödenecek. Örneğin bir öğrenci dört yıl kredi almışsa okulu bitirdikten iki yıl sonra aylık ödemeler başlayacak ve dört yılda yani kırk sekiz ayda 48 taksitle ödenecek. Bu süre bitinceye kadar vergi dairesine takip için bildirimde de bulunulmayacak. Dört yılın bitiminde ödenmemiş taksit kalırsa, bunların tahsili için vergi dairesine bildirimde bulunulacak ve bu borç her bir taksitin ödenmesi gereken zamandan itibaren gecikme zammı hesaplanmak suretiyle vergi dairesince tahsil edilecek.

Özet olarak, dört yıl okumuş bir öğrenci her yıl kredi almış ise altıncı yıl ödemeye başlayacak, işe girememiş ise üç yıl daha erteleme imkânı bulunacak. Öğrenimi sırasında ve öğrenimden sonra ölenlerin veya yüzde 90 ve üzeri engel sahibi oldukları tam teşekküllü bir hastanenin sağlık kurulu tarafından tespit edilenlerin ise kalan borçları terkin edilecek. Hâlen kredi almakta olan öğrencilerin mezun olmuş olanlarının borçlarına endeks hesaplanmayacak ve geri ödemeleri başlamış olanların borçları da yeniden hesaplanarak endekslenmiş tutarlar terkin edilecek.

Teklif ettiğimiz bu düzenlemeden, hâlen öğrenim kredisi almakta olan 566.226 öğrenci, öğrenim kredisinden borçlu 1 milyon 392 bin 629 kişi, katkı kredisinden borçlu 25.886 kişi, vergi dairelerine takip için intikal ettirilmiş olan alacaklardan borçlu 1 milyon 403 bin 392 kişi yararlanacak. Tüm öğrencilere ve ailelerine sağladığımız bu önemli imkânla bundan böyle kredi borçları artmayacak ve düzenleme çerçevesinde, mevcut borçlar içinde yer alan toplam 27 milyar lira endeks tutarı terkin edilmiş olacak.

Öğrencilerimizle ilgili ikinci önemli düzenleme de intern doktor olanlara ödenen ücretlerle alakalı. Biliyorsunuz, üniversitelerin tıp fakültesinin beşinci yılını tamamlayıp altıncı yıla geçen öğrencilerine intern eğitimi döneminde öğretim üyesi rehberliğinde yaptıkları uygulama çalışmaları karşılığında on iki ay süreyle 1.569 Türk lirası ücret ödenmektedir. Teklifimizde, bu tutarı asgari ücretin net tutarına yani 5.500,35 liraya çıkarıyoruz. Tıp fakültesindeki 14.600 öğrencimiz ile dış hekimliği fakültelerindeki 4.900 öğrencimiz olmak üzere toplam 19.500 intern öğrencimiz bu düzenlemeden yararlanacak.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; teklifimizde vatandaşlarımızı ilgilendiren önemli iki düzenlemeden de kısaca bahsetmek istiyorum. Bunlardan ilki, 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Gücsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun'a göre yaşlı ve engelli aylığıyla ilgili. Bu aylıklar ödendikten sonra kişilerin ölümü, gelir durumunda veya engel durumundaki değişiklikler gibi nedenler ödemelerin yersiz yapılmasına sebebiyet verebiliyor. Yasa teklifimizle, bu durumda olan yaklaşık 163.572 vatandaşımızdan geri alınması gereken 566 milyon 262 bin 916 Türk lirasının tahsilinden vazgeçilmesini öngörüyoruz.

İkincisi ise 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu kapsamında ödediğimiz engellilerin evde bakım yardımıyla ilgili. Mevcut hükümlere göre evde bakım yardımından yararlanmak için hane içerisinde kişi başına düşen aylık gelirin asgari ücretin aylık net tutarının 2/3'ünden az olması gerekiyor. Mevzuatta belirlenmiş olan gelir kriteri geçildiği takdirde evde bakım yardımı kesiliyor ve varsa yapılan yersiz ödemelerin tamamı yasal faiziyle birlikte geri alınıyor. Teklimizde, engel oranının değişmesi veya gelir şartının aşılması gibi nedenlerle yersiz ödeme almış konumuna gelen yaklaşık 18 bin vatandaşımızın 200 milyon lira borcunun terkinini öngörüyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; teklifimizde çalışanlarımıza ve işverenlere yönelik düzenlemeler de yer alıyor. Bunlardan bir tanesi, yemek yardımıyla ilgili önerimizle işletmelerin çalışanlarına nakit olarak yaptıkları günlük 51 Türk lirasına kadar ödemeleri de istisna kapsamına alarak bir yandan işçilerin yemek yardımı olarak aldıkları tutarı serbestçe tasarruf etmesine imkân sağlıyoruz, bir yandan da işletmeleri yükledikleri ek mali külfetten kurtarıyoruz.

İkinci olarak, işverenlerin 2023 yılı Haziran ayı sonuna kadar ısınma amaçlı yapacakları bin Türk lirasına kadar olan ödemeleri gelir vergisinden ve sigorta priminden istisna ediyoruz. Yine yurt dışında inşaat, onarım, montaj işlerinde çalışan Türk vatandaşı olan işçilerimizin ücretlerini gelir vergisinden istisna ediyoruz.

Ayrıca, Covid-19 salgın hastalığı sebebiyle ödenen kısa çalışma ödeneğiyle nakdî ücret desteği ödemelerinde hatalı işlemlerden kaynaklanan fazla ödemelerin terkin edilmesini sağlıyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; malumunuz, teklifimizde yer alan, çok sayıda vatandaşımızı ilgilendiren önemli düzenlemelerden biri de küçük tutarlı icra dosyalarının tasfiyesine ilişkin. Düzenleme 2 geçici madde şeklinde. Birincisi, önemli bir kısmı temel ihtiyaçlara tekabül eden elektrik, su, doğal gaz, telefon gibi abonelik sözleşmelerinden kaynaklanan küçük miktartlı borçların icra takiplerinin sonlandırılmasını özendirerek suretiyle alacaklılar bakımından bu alacakların “değersiz alacak” kategorisine alınmasını sağlamaya yönelik. Vergi mükelleflerine 15 Ağustos 2022 tarihine kadar icra takibi başlattıkları 2 bin Türk lirası ve altında gerçek kişilerden olan alacaklardan feragat etmek suretiyle vazgeçerek icra takiplerini sonlandırmaları hâlinde, bu alacaklarını Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre değersiz alacak kabul edilmesi suretiyle işletme kayıtlarından çıkarabilme imkânını sağlıyoruz. Bu şekilde, kayıtlardan çıkarılan alacaklara ilişkin daha önce hesaplanarak beyan edilen katma değer vergisi ve özel iletişim vergisi indirim konusu yapılabilecek. Bu kapsamda vazgeçilen alacaklar ile icrada alınacak harçlardan da vazgeçiyoruz. Bu düzenlemeyle 5 milyon borçlunun 9 milyon icra dosyasını tasfiye etmeyi bekliyoruz.

İkincisi ise, banka ve diğer mali kuruluşlar tarafından varlık yönetim şirketlerine devredilen bireysel kredi borçları için 15 Ağustos 2022 tarihine kadar başlattıkları icra takiplerinden küçük tutarlı olanların tasfiyesine yönelik. Bu düzenlemede varlık yönetim şirketlerinin 15 Ağustos 2022 tarihine kadar icra takibi başlattıkları anapara tutarı 2.500 Türk lirası ve altında gerçek kişilerden olan alacaklarının faiz ve diğer masrafları dahil takibinden vazgeçmeleri koşuluyla takibinden vazgeçtikleri dosyadaki anapara tutarının yarısını hazineden ödeyeceğiz. Bu dosyaların büyüklüğü anapara, faiz ve masraflar dahil 4,3 milyar Türk lirası, anapara tutarı ise 832 milyon civarında. Bu tutarın yüzde 50’si olan 416,3 milyon liranın hazineden ayrılacak kaynakla kapanması sonucunda 892 bin 866 borçlunun dosya borcu sonlanacak ve bu kişilerin önemli bir kısmının finansal araçlara erişim engeli ortadan kalkmış olacaktır. Amacımız, küçük tutarlı borçlar nedeniyle vatandaşlarımızın uğradığı icra takiplerini sonlandırmak.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yine, vatandaşlarımızın karşılıksız çıkan çek, protesto edilmiş senet, kredi kartı ve diğer kredi borçlarını zamanında ödeyememesi finansal araçlara erişimin önünde bir engel olarak karşımıza çıkıyor, bu durumda olan vatandaşlarımız riskli kategoride kabul edilmektedir.

Teklifimizde söz konusu borçların ödemesi geciken kısmının 1/7/2023 tarihine kadar tamamının ödenmesi veya yeniden yapılandırılması hâlinde bu kişilerle yapılan finansal işlemlerde risk kayıtlarının kredi kuruluşları ve finansal kuruluşlar tarafından dikkate alınmayacağına yönelik düzenleme yapılmasını öngörüyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Covid-19 salgın hastalığın ülkemizde görülmesi üzerine hastalıkla mücadele kapsamında çok sayıda tedbir alındı, bunların başında sokağa çıkma yasakları, maske kullanma mecburiyeti de yer alıyordu; vatandaşlarımızın yoğun bir şekilde bu konudaki bilgisizlikleri nedeniyle bu cezalara muhatap oldukları belirtilerek bu cezaların bir defaya mahsus kaldırılmasını talep ettiler, eminim tüm parti gruplarına da bu talepler iletilmiştir. Hâlihazırda bu cezalardan 1 milyon 67 bin 485 kişi borçlu bulunuyor, tahsil edilmesi gereken ceza tutarı da 2,7 milyar Türk lirası. Teklifimizde gerek Umumi Hıfzıssıhha Kanunu gerekse Kabahatler Kanunu çerçevesinde

verilmiş bu cezaların terkin edilmesini öngörüyoruz. Teklifimizde halk plajlarından vatandaşlarımızın daha uygun fiyatla yararlanmasını sağlamak amacıyla Turizmi Teşvik Kanunu'nda düzenleme yapıyoruz. Kültür ve Turizm Bakanlığınca yapılacak halk plajlarının bütünleyici unsuru olan, denizle bağlantısını sağlayan kıyı kullanımlarından ecrimisil alınmamasını sağlayarak bu bedellerin maliyetlere yansıtılmasını önlüyoruz.

Yine, bu plajların Kültür ve Turizm Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü veya iştiraki şirketler dışında üçüncü kişilere devredilmemesi ve işlettilirilmemesi düzenlemesini getirerek kâr amacı gütmeyen işletilmesini sağlıyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yurt dışında yaşayan gurbetçi vatandaşlarımızdan yabancı plakalı arabalarını mevzuatın aradığı şartları yerine getirmeden ülkemizde bırakarak kendileri yurt dışına çıkmak zorunda kaldıklarında uygulanan cezaların yüksekliği konusunda yoğun şikâyetler alıyoruz, teklifimizde bu konuya da çözüm getirerek taşıtlarını gümrüğün gözetimine bırakmadan veya gümrük idaresine gümrük idaresine başvurarak veya E-devlet üzerinden taşıtın başkası tarafından kullanılmayacağına ilişkin taahhütname vermeden yurt dışına çıkan kişiler hakkında uygulanan cezaları usulsüzlük kapsamına alıyoruz. Böylece, taşıtın marka, model ve yaşına göre değişmekle birlikte ortalama olarak 31 bin Türk lirası olarak uygulanan cezayı 2022 yılı için 1.880 Türk lirası olarak değiştirmek suretiyle önemli bir indirim yapmış oluyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; teklifimizde vergi mevzuatımızla ilgili önemli düzenlemeler de bulunuyor. Bunlardan ilki, sermaye azaltımında vergilemenin nasıl yapılacağına ilişkin bir düzenleme. Mevcut uygulamada işletmelerin öz kaynakları içerisinde yer alan sermaye düzeltmesi olumlu farkları, taşınmaz satış kazancı fonu gibi bazı fonlar işletmeden çekildiğinde kurumlar vergisine ve kâr payı dağıtımı stopajına; sermaye yedekleri, kâr yedekleri ve geçmiş yıl kârları işletmeden çekildiğinde işletmeden çekilen tutarların kâr payı dağıtımı stopajına tabi tutulması gerekmektedir. Ancak, sermaye azaltımı yapılması durumunda sermaye azaltımının hangi kalemlerden yapıldığının net olmaması nedeniyle vergi uygulamasında tereddütler meydana gelmektedir. Teklifimizde bu konuya yönelik son derece adil bir çözüm öneriyoruz. Ayrıntılarını madde görüşmelerinde sizlerle inşallah paylaşıcağız.

Vergi mevzuatı ve ilgili ikincil düzenleme, kur korumalı mevduat ve katılım hesaplarına sağlanan vergi istisnalarının süresinin uzatılmasına yönelik. Yabancı paralarını ve altın hesabı bakiyelerini Türk lirasına çeviren mükelleflerin bu kapsamda açılacak mevduat hesaplarına tahakkuk ettirilecek faiz ve kâr payları ile diğer kazançlarının kurumlar vergisinden istisna edilmesine ilişkin 2022 yılının sonunda sona erecek olan uygulama süresinin 2023 yılının sonuna uzatılmasını öngörüyoruz.

Enerji politikamız çerçevesinde yenilenebilir enerji kaynaklarından en üst seviyede istifade etmek istiyoruz. Bu amaçla, evlerinin çatı ve cephelerinde 25 kilovatlık bir elektrik üretimine imkân sağlayan tesisleri kuran vatandaşlarımızın bu tesislerden üretilen elektriğin fazlasını sisteme vermeleri durumunda elde ettikleri kazanç nedeniyle vergi mükellefiyetli doğmayacağına ilişkin düzenlemeyi yapmıştık. Şimdi, vergi teşvikinin sınırını 25 kilovattan 50 kilovat olarak yeniden belirliyoruz. Ayrıca, gerçek kişilere tanınan ve uygulama süresi 31/12/2022 tarihinde sona erecek olan bireysel katılım yatırımcısı indirimi yapılmasının süresini 31/12/2027 tarihine kadar uzatıyor, ilgili yılda gelir vergisi beyannamesinde indirim konusu yapılabilecek tutarı da güncelliyoruz.

Teklifimizde, işletmelerin yükümlülükleri arasında yer alan turizm payıyla ilgili düzenleme de yapıyoruz. Turizm işletmelerimizin ödeyecekleri turizm payının oranını binde 7,5'tan binde 5'e düşürüyoruz. Ayrıca, Bakanlık turizm işletme belgeli deniz turizmi araçlarından turizm payı alınmamasını da bu teklifimizle sağlıyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'da yaptığımız değişikliklerde, haksız rekabetin önlenmesi, kayıt dışılığın azaltılması ve haksız ticari kazançlara engel olunması için mevcut kanunda yer alan idari para cezası tutarlarını güncelliyoruz. Ayrıca, eşya piyangosu ve çekiliş düzenlemek üzere Milli Piyango İdaresinden alınan izinler için bedel alınması, düzenleme hak ve yetkisi Milli Piyango İdaresine verilmiş olan şans oyunları, her türlü eşya piyangosu, müşterek bahis ve benzeri oyunları yetkisiz olanlara oynatanlara, yurt dışında oyunların internet yoluyla Türkiye'den oynanmasına imkân sağlayanlara, para nakline aracılık edenlere, oynamaya teşvik edenlere ve gerekli izni almakla birlikte yükümlülüklerini tam ve süresinde yerine getirmeyenlere uygulanacak cezaları tekrar düzenliyoruz.

Teklifimizde, bankacılık sektörü ile BDDK'nin denetim ve gözetimine tabi diğer finansal kuruluşların ihtiyaç duyduğu kanuni düzenlemelerin hayata geçirilmesi ve söz konusu kuruluşların düzenleme ve denetim çerçevesinin daha etkin bir hâle getirilmesi amacıyla da düzenlemeler yapıyoruz. Bu çerçevede, teknolojinin yoğun kullanımıyla değişen ve dönüşen bankacılık sektöründe yalnızca dijital ortamda hizmet veren yeni nesil şubesiz bankalara verilen sınırlı faaliyet izinlerine ilişkin düzenleme çerçevesinin netleştirilmesi; bankaların müşterilerine sundukları hizmetlerin güvenli ve kesintisiz bir şekilde sürdürülmesinde önemli yeri bulunan destek hizmeti kuruluşları ile diğer hizmet sağlayıcılarından alınacak hizmetler için uyulması gereken usul ve esasların belirlenmesi yetkisinin Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumuna verilmesi, gelişen teknoloji karşısında finansman şirketlerinin kullandıkları kredi tutarlarını doğrudan aktarmak mecburiyetinde olduğu satıcılar ile önceden yapmaları gereken genel sözleşmelerin yazılı şeklin yanında elektronik ortamda da kurulabilme imkânı sağlanması; 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketleri Kanunu'na tabi şirketlerin kuruluş izninde aranan şartların ya da bu şirketlerin ortaklarınca kurucularda aranan şartların kaybedilmesi hâlinde, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kuruluna bu durumdaki şirketlerin faaliyet iznini iptal edebilme yetkisinin verilmesi yönünde düzenlemeler yapıyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; teklifimizde Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun görev ve yetkilerine ilişkin düzenlemeler ve idari yaptırımlara ilişkin düzenlemeler de yer alıyor. 660 sayılı KHK'yle önerdiğimiz değişikliğin temelinde, Avrupa Birliği ve dünya gündeminde önemli yer tutan ve Ticaret Kanunu'yla Kurumun yetkili kılındığı sürdürülebilirlik raporlama standartları konusu ile her geçen gün bağımsız denetimde önemi artan bilgi sistemleri denetimi alanlarında standart yayınlama, kapsam belirleme, bu alanlarda denetim yapacakları yetkilendirme, bunların denetlenmesi ve idari yaptırım uygulaması hususlarında Kuruma yetki verilmesi yatmaktadır. Öte yandan, 3 yaptırım türüyle sınırlı olan Kurumun idari yaptırım yelpazesi, daha uygulanabilir ve muhataplarının lehine olacak şekilde, mevcut yaptırımlara ilave daha hafif 2 yaptırım türüyle 5'e çıkarılmaktadır. Ayrıca, denetime tabi şirket sayısının 2.500'lerden 18 binlere çıkması ve Kurumun üstlendiği yeni görev alanlarının getirdiği iş yükü nedeniyle de Kuruma ilave 2 daire başkanlığı ve 58 kişilik bir kadro ihdası istenmektedir.

Yine, kamu kurumlarımızın birbirinden olan alacaklarını tasfiye etmek amacıyla, Sosyal Güvenlik Kurumunun kamu üniversite hastanelerinden olan alacakları ile Sağlık Bakanlığının il özel idarelerindeki içme suyu analiz ücretlerinden olan alacaklarının terkin edilmesi yönünde düzenlememiz bulunuyor.

Diğer taraftan, teklifimizde, Anayasa Mahkemesince verilen iptal kararları dikkate alınarak yapılan düzenlemeler de bulunuyor.

Sayın Başkan, Komisyonumuzun değerli üyeleri; böylelikle bu tematik yasada milletimizin, vatandaşlarımızın, öğrencilerimizin, dezavantajlı bireylerimizin taleplerinin yanı sıra devletimizin gelirlerini artırıcı, verimli ve şeffaf bir yönetim sergilemesi için kurumlarımızın hukuki süreçlerinden kaynaklı düzenlemeler de bulunmaktadır.

Bu vesileyle, teklifin hazırlanmasında görev alan arkadaşlarımız başta olmak üzere teklifin görüşmelerinde yapacağınız katkılar için sizlere şimdiden teşekkür ediyorum. Teklifimizin vatanımıza, milletimize hayırlı olmasını temenni ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum Ahmet Bey.

Maddelerle ilgili, her bir madde tartışılırken zaten detaylı olarak müzakeresini yapacağız.

Şimdi teklifin geneli üzerindeki görüşmelere geçiyoruz.

Teklifin geneli üzerinde söz talep eden üyelerimiz...

Sayın Bülent Kuşoğlu, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar, değerli Bakan Yardımcıları, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tekrar bu dönemin hayırlı olmasını diliyorum ama Sayın Başkan ile biz, dün, Prag’da Avrupa Birliğiyle ilgili iki gün süren bir toplantıya katıldık. Tabii, pandemi sonrası ve savaş sonrası -sonrası değil de devam eden bir savaş var- özellikle Avrupa için büyük sıkıntılar arz ediyor, savaştan ötürü epey bir hazırlık içerisinde, tabii bu ekonomik olarak da duruma yansıyor, sıkıntıları çok çok fazla. Avrupa Birliği ülkeleri krizle ilgili olarak çok ciddi önlemlere başvuruyorlar, bunu çok ciddiye alıyorlar, çok ciddi önlemlere başvuruyorlar ve gerçek önlemler bunlar. Özellikle enerjiyle ilgili olarak bu kışı nasıl geçireceklerini bilmedikleri için gerçek anlamda tedbirler almaya, yeni enerji kaynakları üretmeye, temin etmeye, farklı yerlerden satın almalar yapmaya çalışıyorlar. Tabii enflasyon da onlar için -bize göre çok çok düşük olsa da- önemli bir sorun, o konuyla ilgili olarak da ciddi çalışmaları var. Şimdi, bu konuya yönelik olarak -tabii bizde çok daha fazla pandemi sonrası sıkıntılar oluştu- enerjiden biz de en az onlar kadar etkileneceğiz, öyle görünüyor. Bizim de önlemler almamız lazım. Şimdi, Meclis açılır açılmaz gelen bu kanun teklifine bakınca normal olarak diyorsunuz ki: “Biz de konuyu ciddiye aldık herhâlde, böyle 52 maddelik bir kanun teklifi geldiğine göre bir şeyler yapılacak.” Ama bakıyorsunuz, bunlar enflasyona ya da enerji krizine, bu sene geçireceğimiz sıkıntılara yönelik tedbirler değil maalesef; bunlar seçime yönelik tedbirler, bu seçimi geçirelim de ne olursa olsunaya yönelik tedbirler. Şimdi, “Halının altına süpürmek” diye bir deyim var bizim kültürümüzde, bu, halının altına süpürmeyi çoktan aşmış. Odalardan bir tanesini, hatta böyle salona, misafirler için kullandığımız salon var ya beklettiğimiz o en güzel salona bütün çöpleri, sıkıntıları doldurmaya benziyor bu, halının altına süpürmeye benzemiyor. Bütün sorunları, sıkıntıları biz salona dolduruyoruz, kapatıyoruz kapısını da “Seçimden sonra çözeriz, Allah kerim.” diyoruz; böyle bir şey yok arkadaşlar yani böyle bir çözüm söz konusu değil. Şimdi bu getirilenlerin çoğunun vatandaşa faydası vardır, aflar geliyor vesaire ama şunlara bakın: Ya, 1,5 milyon öğrenci kredi borçlusu. Niye olur, bunun sebebi araştırılmıyor, çözüm getirilmiyor. 1 milyon 467 bin kişi Hıfzıssıhha Kanunu’na göre verilmiş cezalardan dolayı... Buna benzer çok şey var, yurt dışında yaşayanların otomobilleriyle ilgili aflar var, vesaire. Sistemle ilgili çok önemli sorunlar var, bunlara yönelik hiçbir şey yapmıyoruz, hiçbir şey getirmiyoruz. Biz yıllardan beri bunları da öteledik, ben her zaman, her toplantıda, Genel Kuruldaki konuşmalarımda veya burada, diğer arkadaşlarım da “Yapısal reformların yapılması lazım, bunlar ciddi konular, ciddi sorunlar, ciddi sıkıntılar, bir şeyler yapalım bu konularla ilgili.” diyoruz tarımdan enerjiye, ekonomiden aklınıza

gelebilecek sanayiye kadar her alanda, maalesef bunlarla ilgili olarak hiçbir şey yapmadık. “Yapısal önlem” diye bir konu var, “yapısal tedbirler”, “yapısal reformlar” ne dersiniz deyin ama maalesef bunlar ciddiye alınmadı, gelindi bu döneme ve seçimden sonra Allah kerim(!)

Şimdi, bir de sansür yasası var, aşağıda görüşülüyor. Ya, düşünebiliyor musunuz, öyle bir yasa teklifi varken ya da öyle bir yasa muhtemelen çıkacak, öyle görünüyor hangi ülkenin şirketi gelir, Türkiye’de yatırım yapar. Dün gelirken konuşuyorduk, ExxonMobil’den 2 Türk çalışan vardı, ısrar ettik, Türkiye’de yatırım yapmalarıyla ilgili “Çek Cumhuriyeti’nde yatırım yapıyorlar, Türkiye’yi tercih etmediler çok ısrarlarımıza rağmen.” dedi ama şu şartlar altında kim tercih eder Türkiye’yi? Yani her şeyin kısıtlandığı, demokrasinin olmadığı, sıfır noktasına indirildiği bir ülkede onlar da başlarına gelecekleri düşünürlər. Bizim yatırımcımız yapmıyor yatırım, alıyor, götürüyor, Romanya’ya, Bulgaristan’a, İngiltere’ye, başka ülkelere yatırım yapıyor, Türkiye’ye yatırım yapmıyor çünkü Türkiye gittikçe yatırım yapılabilir bir ülke olmaktan çıkmış vaziyette; çıkıyor her geçen gün, bunu da görmek lazım. Yani hem cezalar getireceğiz hem süre koyacağız, “Devletiz” diyeceğiz, ondan sonra da gelip bu tür aflarla bunların hepsini seçim öncesi iptal edeceğiz. Vergi almıyoruz biz artık, vergi. Vergi sistemimize bakın; neredeyse, aşağı yukarı vergi almıyoruz, denetim yapmıyoruz.

Yapılması gereken, buna benzerse eğer çözüm, çok madde var, bizim de önerilerimiz var Ahmet Bey, biz de benzeri konularla ilgili çalışmalar yaptık, zaten bunların birçoğunu da biz muhalefet olarak söyledik zamanında yani biz söyledik diye yapıyorsunuz demiyorum ama bunlar da geline nokta yapılması gereken işler belki de fakat önemli olan, bu noktalara da gelmemesi, devletin de istismar edilmemesi; devlet kanun koyacak, hüküm getirecek, “Şu tarihe kadar şu işler yapılacak.” diyecek, yapılmayacak onlar, af çıkaracağız. Vergide olduğu gibi hemen hemen her konuda bu tür aflarla işi götürmeye çalışıyoruz. Devam etmesi bu anlayışla mümkün değil. Ama maddelerde, burada gördüğümüz eksikleri ayrıntılı olarak belirteceğiz, yapılması gereken işleri de tekrar tekrar özellikle ifade edeceğiz.

Şimdi, benim çok önemli gördüğüm bir madde var; 23’üncü madde, kur korumalı mevduat hesabı. Değerli arkadaşlar, hatırlıyor musunuz geçen sene bu zamanlar, yine bir bütçe öncesi, sonrası bunları konuşuyorduk? Ülke ekonomisinin iyi olmadığını, önlem alınması gerektiğini konuşuyorduk ve siz demediniz ama iktidar, bakanlar cari açığın artık düşürülmesi gerektiğini, istihdamın artırılması gerektiğini, dış ticaret açığının kapatılması gerektiğini, üretim yapılması gerektiğini, üretim odaklı bir Türkiye olması gerektiğini ifade ettiler, “Biz yeni bir büyüme modeli getiriyoruz, Çin modeline benzeyecek bir model.” dediler, sonra onu da inkâr ettiler ama farklı farklı işler yapıldı ve biliyorsunuz, birdenbire, Aralık 2021’e kadar kur, döviz kuru anormal arttı. O gün yine buradaydık; o gece açıklanan bir tedbirle “Kur korumalı mevduat hesabı getirilecek.” dendi, herkes zaten dövizin çıkmasından çok endişeliydi. herkes endişeliydi; durdu, ondan sonra, ondan günler sonra “kur korumalı mevduat hesabı” diye bir düzenleme yapıldı; göç gide gide düzelirmiş, Merkez Bankası, Hazine, Maliye birçok eklemeler yaptı, zaman içerisinde farklı bir yapı ortaya çıktı. Değerli arkadaşlar, 1 trilyon 400 milyara yakın para birikti orada, 1 trilyon 400 milyar. Bu, Türkiye ekonomisini çok çok etkileyebilecek bir rakam. Şimdi, bu 1 trilyon 400 milyar çözüldüğünde ne olur? Sayın Tan, siz bu konuda teklif verdiniz, 2023’e kadar uzatılmasını istiyorsunuz. Peki, bundan nasıl kurtulacağız, biz bu kur korumalı mevduat hesabından nasıl kurtulacağız? Bu artık döviz baskılamaktan çıktı, amacı oradan çıktı, farklı bir noktaya doğru gidiyor artık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tamamen dolarizasyona hizmet eden bir kanun teklifi oldu. Bunu neden devam ettiriyoruz, neden böyle bir teklifte bulundunuz? Şimdi ben burada herkese sorayım: Türk liranız olsa Türk lirası olarak tutar mısınız? Bankada tutar mısınız? Negatif faiz alıyorsunuz, kimse tutmuyor zaten; bankalardaki Türk lirası mevduat hesapları sadece devlet kuruluşları tarafından tutulan hesaplar ya da yanlışlıkla unutulmuş hesaplar, onun dışında kimse Türk lirası olarak mevduat hesabı tutmuyor. E, bu kur korumalı da dövizde endeksli. Nereye kadar devam edecek? Bunun yükü... Bakın, Sayın Başkanım, “Etki analizi hazırlandı.” dendi, biz de burada gördük, konuşmam sırasında henüz dağıtılmamıştı. Şimdi, 23’üncü maddeyle ilgili, kur korumalı mevduat hesabıyla ilgili etki analizi: “Söz konusu düzenleme kapsamında 1 milyar doların kur korumalı mevduat hesaplarına dönüştürülmesinin altı aylık vergi maliyeti takribi 300 milyon liradır. Uygulamanın başlangıcından itibaren 18,8 milyar TL vergisel maliyeti olmuştur.” Bu mudur yani etki analizi? Bunun böyle olmadığını, 70 küsur milyar lira, ağustos itibarıyla 74 milyar -hatırladığım kadarıyla- bir maliyeti olduğunu Maliye Bakanlığına, bütçeye biliyoruz. 74 milyar maliyeti var. Ağustos bütçe gerçekleştirmelerinde...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İlgili maddeye geldiğimizde daha detaylı bir bilgi talep ederiz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ama yani bunu “etki analizi” diye getirip de “Etki analizi verdik.” diye bize söylenmesi, burada böyle ifade edilmesi, tutanaklara böyle geçmesi ciddiyetsizliktir, hakikaten ciddiyetsizliktir; olacak şey değil. Şimdi, hepimiz biliyoruz, 15 Ağustos’taki bütçe gerçekleştirme rakamlarında 70 küsur milyar...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – O zannediyorum kısmi tedbirin maliyeti sadece, tamamının değil. İlgili maddeye geldiğimizde daha detaylı bir bilgi talep ederiz. Yani sadece burada yapılan değişikliklerle ilgili...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Merkez Bankasına olan maliyetini de hiç bilmiyoruz zaten, onlarla beraber tahmin ettiğimiz 100 küsur milyar lira, 180 milyara yakın bir maliyet olduğu, ağustos itibarıyla 180 milyar. Yıl sonu itibarıyla da bunun...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İsterseniz detayları maddeye geldiğimizde tartışalım, şimdi geneli üzerinde...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ya, geneli üzerinde konuşuyorum ama yani bu ne kadar önemli bir konudur görüyorsunuz.

CAVİT ARI (Antalya) – Başkanım, şimdi söylenirse daha iyi olur yani.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Maddede tartışacağız zaten.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şimdi, bu 300 milyar liraya yakın bir maliyet getirecek. 300 milyar liraya yakın bir maliyet -ki itirazınız varsa doğru rakamları ifade edin lütfen- bunu konuşmayacağız, bununla ilgili hiçbir bilgi verilmeyecek. Bu, Türkiye Cumhuriyeti tarihinde bütçede hemen hemen dövizde çevrilebilir mevduat (DÇM) hesabından sonraki, belki ondan çok daha büyük olan bir felakettir. Bunu nasıl konuşmayız? Bununla ilgili etki analizinde nasıl bir bilgi olmaz detaylı olarak? Ve gerçekten bunu nasıl devam ettireceğinizi merak ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Toparlarsanız sevinirim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bu kur korumalı mevduat hesabı normale nasıl dönecek? Burada Değerli Maliye Bakan Yardımcımız da var, lütfen bu konuda bilgi veriniz. Bu normale nasıl dönecek? Bundan normale dönüldüğünde bu Türk lirası ya da döviz ne olacak, nereye gidecek? Düşünebiliyor musunuz, 1 trilyon 400 milyar lira döviz veya Türk lirası bu kur korumalı mevduat hesabı bittiğinde nereye gidecek? Bunun bir çalışmasının yapılmış olması lazım simülasyonla.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Dolar alacaklar, dolar.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Dolar alındığında dolar patlayacak, bu zaten dolara endeksli; Türk lirasına giderse negatif faiz var, durmayacak. Ne olacak bu, nasıl gidecek? Ve bütçeye maliyeti bu yıl için 300 milyara yakın görünüyor, gelecek sene bu çok daha fazla olacak. Seçim senesi, döviz gelecek sene çok daha fazla yükselecek. Dövizin bu yıl baskılandığını, çok baskılandığını biliyoruz. Nereye kadar bu baskı devam edecek?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bülent Bey, beş dakikaya yaklaştık, aştık süremizi, toparlarsanız çok sevinirim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim.

Yani Türkiye’de artık serbest döviz rejimi yok artık. Kur, Merkez Bankasınca, hazinece, kamu kurumlarınca baskılanıyor ve yavaş yavaş Tahtakale kuru oluşmaya başladı, aradaki fark da makas da açılmaya başladı. Bu, Türkiye’ye çok büyük bir felaket getirir. Bunu görmek, bunun tedbirini almak lazım. Bunları konuşmadan bu işleri yapmak mümkün değil.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum, sağ olun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, söz vereceğim ama şunu istirham ediyorum hani, verimli çalışma bakımından: Geneli üzerinde de tabii Bülent Bey’in yaptığı gibi çok önemli gördüğünüz bir maddeye elbette değinebilirsiniz ama mümkün olduğunca maddelerle ilgili tartışmayı maddelere bırakıp daha genel bir değerlendirmeye, paketin geneline ilişkin...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Neyini tartışacağız Başkanım?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Geneli tartışıyoruz ama 52 madde var, her bir maddeye geneli üzerinde...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama genelinin nesini...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Garo Bey, 52 maddemiz var. Geneli üzerinde maddelere çok fazla girersek geneli kaybetmiş oluruz. Bir usul...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Siz bize süre veriyorsunuz biz o süreyi istediğimiz şekilde kullanırız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Diyorum ki: Çok önemli gördüğünüz bir madde varsa elbette altını çizebilirsiniz, onu söylüyorum ama geneli üzerinde tartışmaları maddeler bazında çok detaylandırmak usul açısından çok doğru bir yaklaşım olmaz.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Gereksiz bir uyarı.

CAVİT ARI (Antalya) – Neyi konuşacağımızı isterseniz bir not edin bize Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Detayları, maddelerle ilgili detayları, maddelere bırakırsak daha sağlıklı bir tartışma ortamı oluşturmuş oluruz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Yapmayın Sayın Başkan ya!

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Başkan...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Ne kadar ilginç bir değerlendirme ya!

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bir şey söyleyebilir miyim?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun, bir cümle...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkanım, ben geneli üzerinde değerlendirme yaptım, geneli üzerinde değerlendirme yaparken de sakıncalı bulduğum konuyu ön plana çıkardım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamam, ona itirazım yok.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Diğer maddeleri sizin istediğiniz şekilde öven, “Çok iyi yapıyor Hükümetimiz, çok iyi çalışıyor.” diyen bir konuşma yapacak değilim zaten.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yok, yok, estağfurullah; onu kastetmedim.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Başkanım, maliyeti en azından önce söylerse biz de konuşmalarımızı ona göre şekillendiririz. Kur korumalı mevduatın bugüne kadarki maliyetini alırsak Sayın Bakan Yardımcısından...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İşte belli bir hesap yapılmış, onu maddeye geldiğimizde sorularla açarsınız.

CAVİT ARI (Antalya) – Ama biz genel konuşmamızda değineceğiz o rakamlara.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değiniyoruz zaten.

CAVİT ARI (Antalya) – Söylerse biz de ona göre konuşalım.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Başkan, bir şey söyleyebilir miyim?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Başkan, bu kanun teklifi bir temel kanun yani bütünselliği olan bir kanun teklifi olmadığı için geneli üzerinde konuşmak anlamsızlaşıyor.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Kesinlikle.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – 20 kanun, 3 kanun hükmünde kararname; birbirinden çok farklı alanlarda yapılan değişiklikler nedeniyle geneli üzerinde bütünsel bir konuşma yapma şansı zaten söz konusu olmuyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tekrarlayayım ben, belki yanlış anlaşıldı söylediğim: Önem verdiğiniz maddelere değinebilirsiniz elbette ama çok detaylandırma konusunu maddelere bırakalım dedim, söylediğim bu sadece.

Buyurun Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli bürokratlar, basının değerli emekçileri ve bu salonda bize hizmet eden değerli emekçi kardeşlerim; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; milletin bir geçim derdi var ve bu geçim derdini maalesef milletin vekilleri duymuyor. Siz yerellere gittiğinizde bu geçim derdini duyuyorsunuz; çiftçi “Tarlama gübre atamadım.” diyor size değil mi? “Süt ineğini kesime gönderdim.” diyor. Bununla ilgili ne yapıyorsunuz arkadaşlar? Sayın Vekilim, niye milletin geçim derdini bu torbaya yansıtmadınız? Hayvan üreticisinin, çiftçinin derdini niye yansıtmadınız bu torbaya? Yurttaşlarımız evine ekmek götürmüyor farkında mısınız? Açlık sınırı 7.500 lira olmuş.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, böyle bir üslup yok.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Açlık sınırı 7.500 lira olmuş.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Hesap sorar gibi Başkanım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şu anda asgari ücret 5.500 lira.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Paylan, böyle bir üslup yok.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sen karışma! Bir dakika, lütfen...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Paylan, öyle konuşamazsın; hesap sorar gibi konuşuyorsun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Uğur Bey, teklif sahibimiz cevabını verir, sonunda söz vereceğim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Açlık sınırı şu anda 7.500, asgari ücret 5.500 lirada. Yurttaşımız evine ekmek götüremiyor, bunun derdi bu torbada yok değerli arkadaşlar.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, böyle bir üslup yok.

CAVİT ARI (Antalya) – Böyle bir üslup yok.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Size söz verince söylersiniz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın, milletin derdini duymayan milletin vekili olmaz değerli arkadaşlar, milletin derdini duyacağız.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Uğur Bey, size söz verdiğimde fikirlerinizi ifade edersiniz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın, değerli arkadaşlar, bir torba yasa buraya geliyor. Bu torba yasa nereden geliyor arkadaşlar? Nereden geldi bu torba yasa? Vekilimiz mi hazırladı?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Evet.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır. Saraydan geldi bu torba yasa ve sarayın ihtiyaçlarını karşılamak için bu torba yasa geldi. Ve sarayın bir geçim derdi yok, saray her gün 20 milyon, 30 milyon lira harcıyor, lüks, şatafat içinde yaşıyor; milletin geçim derdi var. Şimdi, saray, milletin derdini duymuyorsa milletin vekili milletin derdini duymalı ama Sayın Vekilimiz ve onunla birlikte imzalayan 150 milletvekili arkadaşımız sarayın derdini duymuş, milletin derdini duymamış maalesef bu torbada değerli arkadaşlar.

Değerli arkadaşlar, bakın, Ekonomi Bakanımız...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Nezakete davet ediyoruz sizi Sayın Paylan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Uğur Bey...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Saygı duyuyun ya!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Uğur Bey, sıra size geldiğinde cevabını verirsiniz ama karşılıklı konuşma usulümüz yok, rica ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Değerli arkadaşlar, bakın, bir hikâye anlatılıyor yurttaşlarımıza, evinde ekmek olmayan, geçimini sağlayamayan yurttaşlarımıza “Türkiye uçuyor.” diye. “Yeni ekonomi programı başarılı oldu. Türkiye büyüyor.” diyorlar. Ya, yurttaşlarımız da bakıyor, evinde geçen yıl ayda 1 kere et alabilen yurttaşımız şimdi eti görmüyor; çocuğuna yılda 2 ayakkabı alabilen yurttaşımız şimdi yılda 1 tane ayakkabı alamıyor çocuğuna.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Et sağlığa zararlı, sebzeyle beslenelim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Türkiye uçuyormuş.” diyor. Ya, nereye uçuyor arkadaşlar? Kimi uçuruyorsunuz? Kim uçtu? İşte bu torbanın detaylarında gizlidir kimi uçurduğunuz değerli arkadaşlar. Bakın, Avrupa’da milletvekilleri ne yapıyor biliyor musunuz? Enerji faturalarının altında ezilen yurttaşlarını korumak için yasalar çıkarıyorlar. Enerji faturalarının altında eziliyor çünkü Avrupa. Niye Rusya’ya ambargo koydular?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Doğal gazı biz veriyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın, biz ambargo koymadığımız hâlde yurttaşlarımız enerji faturası altında eziliyor. Avrupa ambargo koyduğu için fiyatlar yükseldi. Bize Rusya gazı akıyor; hiç umurunuzda değil, savaş mı varmış, şu mu...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Maliyetin kaçını veriyoruz? Kaçını veriyoruz maliyetin vatandaşa? Yüzde 30’unu.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın, buna rağmen enerji faturalarının altında yurttaşımız eziliyor ve kara bir kış geliyor.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Yüzde 70’ini devlet karşılıyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, müdahale eder misiniz ya?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Ama doğru bilgi vermiyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Karşılıklı konuşmayalım, siz söz aldığınızda düzeltin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kara bir kış geliyor farkında mısınız? Bakın, doğal gaz faturaları 1.500-2.000 TL’yi bulacak; mütevazı bir evin bin lirayı geçecek, 1.500-2.000 TL’yi bulacak. Elektrik faturaları 500 TL’yi geçmiş durumda. Kiralar... 5 bin TL’nin altında büyükşehirlerde ev kalmamış ya, asgari ücret 5.500 TL. Bununla ilgili, barınma sorunuyla ilgili bir madde var mı bu torbada? Yok. Faturaları indirmekle ilgili bir madde var mı? Yok. Yurttaşlarımızın mutfak masrafı 7.500 liraya ulaşmış, 5.500 liraya hayat mücadelesi veren yurttaşlarımızla ilgili bir madde var mı burada? Yok. Ne var? Kur garantili mevduat değil mi? Kur garantili mevduat, aman da ne güzel(!) Yüzde 1, memleketin yüzde 1’i keyif içinde yaşıyor. Gidin, lüks oteller “full” dolu, zenginler yaşıyorlar. Lüks lokantalar “full” dolu, gidin rezervasyon almaya, bakın, bir hafta önceden rezervasyon alın; alamazsınız. Lüks arabalarda kuyruklar var değil mi? Diyorsunuz ki: “Lüks arabada kuyruk var.” Niye? Araba 3 milyon, 5 milyon, 10 milyon; zengin takmıyor. Niye? Çünkü Sayın Hazine ve Maliye Bakanı ne diyor biliyor musun? “Kardeşim paranı yatır kur garantili mevduata, dolar kaç para olursa ben sana vereceğim.” diyor. Nereden veriyor? Garibanın ödediği vergiden. Gariban vergiyi ödüyor; hazinemizde, Maliyemizde toplanıyor. O, lüks, şatafat içinde yaşayan yandaşlarınız var ya zenginler parayı yatırmışlar Hazine ve Maliyeye; e, dolar kaç olursa, 10 mu olmuş, 15 mi olmuş, 20 mi olmuş, 30 mu olmuş, tıkr tıkr garibanın vergisiyle alıp zengine aktarıyorsunuz.

Geçen yıl bu uyarıyı size yaptım, “Yapmayın arkadaşlar.” dedim. “Bu, yoksuldan alıp zengine verecek bir düzenlemedir.” dedim, “Yok kardeşim, getireceğiz.” dediniz. “Geçici bir düzenleme olacak.” Yangın, ateş bacayı sardı ya; uyardık “Ateş bacayı saracak.” dedik, dinlemediniz, ateş bacayı sardı; “Bu uygulama gelecek, geçici bir uygulama olacak, üç ayda, altı ayda bitecek.” dediniz.

Değerli arkadaşlar, bunlar uyuşturucu gibi uygulamalardır. Uyuşturucu bağımlılık yapar değil mi? Kur garantili mevduat bağımlısı oldunuz Sayın Vekilim, size, 150 arkadaşınıza da imza attırdılar. Bu bağımlılık, bu bir bataklık. Bu bataklıktan çıkamadınız, saplandınız kaldınız. Dedik, “Bu yoldan vazgeçin. Faiz sebep, enflasyon sonuç değildir.” dedik. Ama hani “gerçek” deniyor ya gerçeğe aykırı bilgiyi... Üç yıla kadar hapis vereceksiniz ya. Gerçeği kim belirliyor? Sayın Cumhurbaşkanı belirliyor. Sayın Cumhurbaşkanı ne diyor? “Bütün dünya başka yöne gitse de benim dediğim doğrudur.” diyor. Bütün dünya enflasyonu kontrol etmek için faize küçük ayarlamalar yaparken “Hayır, onlar yanlış yapıyor, bütün dünya yanlış yapıyor, ben doğru yapıyorum.” diyor ve siz de buna uyuyorsunuz. Ama aynı şeyleri yapıp farklı şeyler beklemek -Einstein’ın lafı, sözüm meclisten dışarı- ahmakların işidir. Bunu yapmayalım değerli arkadaşlar, bir yola girdiniz, hatasını görürseniz ne yaparsınız? Sayın Cumhurbaşkanını uyarırsınız değil mi? “Ya Sayın Cumhurbaşkanı, doğru dediniz ama bak bu yolun sonuçları pek iyiye götürmüyor; gel, bu yoldan dönelim.” dersiniz.

Bak, yanımda bir hekim var. Hekimlere giderseniz ne yapar? Sizi tedavi eder değil mi, hastalığınızı bulur. “Ya, senin kalp damarların tıkalı arkadaş, tansiyonun yüksek, şekerin 250 olmuş, sen zor durumdasın; Mutlaka bundan vazgeçmen lazım, yediğine, içtiğine, koştuğuna, yaptığına bakman lazım.” der, değil mi doktor sana? Bunu tedavi eder. Ama siz bütün semptomları bozulmuş, bütün göstergeleri bozulmuş bir bünyeye ne diyorsunuz? “Koş bakalım.” diyorsunuz. Kalp damarları tıkalı bir bünye de koşabilir arkadaşlar; koşturdunuz, ne oldu sonucu? Göstergelerin hepsi bozuldu, enflasyon uçtu gitti. “Yüzde 83” dedi TÜİK, değil mi? 83’e inanan var mı, içinde 1 kişi desin ki: “Yüzde 83’e ben inanıyorum.”

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ben.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) –“İnanıyorum.” diyor; hadi gel, çarşıya, pazara çıkalım “İnanıyorum.” diyen arkadaş.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Batıl inanç, batıl inanç.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Gel, çarşıya, pazara çıkalım.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Ona bakarsak Avrupa’da da “enflasyon yüzde 8” diyorlar. Gıdada yüzde 40, yüzde 60; orada da aynı.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Peynir yüzde 200 artmış, kiralar yüzde 200 artmış; hadi buyur bakalım.

Değerli arkadaşlar, enflasyon ENAG’ın açıkladığı gibi en az yüzde 186’larda. Bak, bu çok kötü bir gösterge. Demek ki “Faiz sebep, enflasyon sonuç değilmiş.” deyip geri dönmeniz lazım değil mi? Uyarmanız lazım Sayın Cumhurbaşkanını. Bak, siz uyarma görevinizi yapmıyorsunuz ve Cumhurbaşkanına da kötülük ediyorsunuz, ülkeye de kötülük ediyorsunuz. Bir insana yanlışını söylemeyen dost değildir, bunu unutmayın. Siz söyleyemiyorsunuz; söylemediğinizden değil, söyleyemediğiniz için değerli arkadaşlar, bu ülke kaybediyor, yurttaşlarımız kaybediyor.

En adaletsiz vergi nedir? Enflasyon vergisidir ya. Yurttaşlarımızdan bu kadar vergi alıyorsunuz. En adaletsiz vergi... Bak, burada kamu görevlileri var. Ne oldu kamu görevlilerinin alım gücü? Zam yaptınız ya yılbaşında, ne oldu? Hani geçen yıl 5 bin lira aldığı maaş şimdi 10 bin lira olmuş olsun; geçen yılki 5 bin lira daha kıymetliydi. Kamu görevlileri zenginleşti mi ya? Alım gücü bitti, oturduğu kira 3 katına çıktı, faturaları 5 katına çıktı, hadi buyur bakalım, gıda fiyatları 2 kat artmış. Kamu görevlileri yoksullaştı. Basın emekçileri oturuyor burada, yoksullaştı basın emekçileri. Burada bize çay getiren emekçiler, yoksullaştılar hepsi. Kim zenginleşti? Yandaşlarımız, yüzde 1 zenginleşti. Ne yapmak lazım? Bu yoldan vazgeçmek lazım. Saray diyor ki: “Bu yolda devam edeceğim, zengine daha fazla aktaracağım.” Peki, milletin vekili ne yapacak bu durumda? “Hayır, arkadaş, bu yol yanlıştır, bu yolu yapmayalım.” diyecek, fren mekanizması görecektir. Bu Meclis bu hataya fren olabilecek mi değerli arkadaşlar, olabilecek miyiz Sayın Başkan? Yanlışla “Yanlış.” diyebilecek miyiz? Şimdi, sorun burada. Ya, bak, etki analizinde -utanmışlar- ne yazıyorlar? “18 milyar lira vergi etkisi var.” diyorlar, öbürünü söyleyemiyor. Niye? Çünkü bugüne kadar Maliyeden 100 milyar lira para çıktı. Hadi buyur. Ama Merkez Bankasını hiç söyleyemiyorlar. Merkez Bankasından da 100 milyar lira para çıktı yaklaşık. Kur burada kalsa yıl sonuna kadar 250 milyar lira maliyeti var.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – 300, 300.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Burada kalırsa diyorum, Sayın Bekaroğlu. Burada kalmayacak ki her gün yükseliyor. 20 liraya çıkarsa 300 milyar lira maliyeti var, 300 milyar lira.

Bak, âlâyıvalayla Kredi Yurtlar Kurumuna borçlu gençlerin borcunu, faizini siliyoruz değil mi? Ya, nedir 17 milyar liracık, hani 17 milyar liracık siliyoruz. 17 milyar liracık ya, Uğur Bey. Anaparası ne? 22 milyar lira. Niye kökünü silemiyoruz? Yazık değil mi bu gençlere? Bak, zorlanıyorlar; ev bulamıyorlar, barınma sorunları var gençlerin. Değerli arkadaşlar, niye bu milletin Meclisi zengine 300 milyar lira aktarırken fakir, gariban gencinin... Giresun'dan kalkıp İstanbul'da okumaya gelen gençlerimiz yok mu Cemal Bey? Var; ev bulamıyorlar, barınamıyorlar. Bizim görevimiz ne? O gariban gencin barınma sorununu çözmek, onun borcunu silmek değil mi, değerli arkadaşlar? Anaparası 22 milyar liracığı silemiyoruz. "Ey gençler, ben, sizi bugüne kadar zora düşürdüm. Bak, faizini de siliyorum, anaparayı da siliyorum. Bundan sonra, sana borç değil, burs vereceğim." diyemiyor milletin vekilleri. Ne diyor milletin vekilleri? "Ben, zengine daha fazla para aktaracağım, 300 de yetmez, 500 milyar lira aktaracağım." Diyor; 22 milyar lira borcu silemiyor.

Tarlasına gübre atamayan çiftçinin yanında olamıyor milletin vekilleri. Süt ineklerinin kesilmesine "Dur!" diyemiyor milletin vekilleri. Ne diyor? "Kur garantili mevduatla ben, zengine daha da fazla para aktaracağım." diyor. O zenginlere gidin, lüks lokantalarda keyif sürüyorlar. Daha da fazla zenginleştiler ama onlar da mutlu değiller. Diyorlar ki: "Evet, biz zenginleştik, bu sistem bize yaradı." "Epistemolojik, heterodoks..." Neydi?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Nöroekonomi, nöroekonomi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – "Nöroekonomi programı bana yaradı ama bu iş sürdürülemez." diyor, onlar da diyor. "Yoksul daha yoksulsa, ben daha zenginsem, bu iş sürdürülemez." diye onlar da diyor ama keyif sürüyorlar, keyif çatıyorlar; yazıktır.

Biz, yüzde 100'ün vekilleriyiz, biz yoksulların vekilleriyiz, biz çiftçinin, işçinin, memurun vekilleriyiz değerli arkadaşlar; onların yanında olmamız lazım. Bunun için de bu saçma sapan epistemolojik, heterodoks nöroekonomi modelinden vazgeçmemiz gerekir. Değerli arkadaşlar, bunun için bu "Faiz sebep, enflasyon sonuç." saçmalığından vazgeçmemiz gerekir ve enflasyon altında ezilen, yoksulluk altında ezilen emekçilerin yanında olmamız gerekir.

Bakın, değerli arkadaşlar, faiz politikası... Ya, Sayın Bakan Yardımcım Cevdet Bey size de soruyorum; faiz politikası düşürüyor değil mi faizi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – "Cengiz Bey" demek istediniz herhâlde.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Cengiz Bey, özür dilerim, Cengiz Bey.

Şimdi, faizi düşürüyorsunuz değil mi? Cumhurbaşkanı ne diyor? "Daha da düşecek." diyor. Şimdi, faizi yüzde 9, hatta sıfıra düşürün. Şimdi, ben size sorarım. Bakın, ben hayatımda hiç kredi almamış bir insanım çünkü hep ayağımı yorganıma göre uzattım, hep öyle oldu, babam öyle öğretti. İlk kez dedim ki: Şu bankaya gideyim, bir kredi isteyeyim. Şu Halk Bankasına gittim, dedim ki: "Ya, bana 200 bin lira kredi verir misiniz, tüketici kredisi?" Üç gün beklediler, 3'üncü gün "Vekilim, kusura bakma, sana kredi veremeyiz." Ya, en garantili müşteri, maaştan kesecek.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Niye, HDP'li olduğun için mi?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, hayır değil, şey yok, "Limit sorunu var." dediler. Yani ne biliyor musunuz? Şimdi, düşünün ki "şeftali" diyelim, tamam mı? Şeftali diyelim ki pazarda 20 lira, siz diyorsunuz ki: "Şeftali 10 lira bundan sonra." Ama şeftaliyi gidip istiyorsunuz 10 liraya, şeftali yok, yok. Kime var? Kasa arkada, yandaşlara var şeftaliler, 10 liradan yandaşlara akıyor. Diğerlerine var mı? Yok. Büyük yolsuzluk var arkadaşlar, kamu bankalarında büyük yolsuzluk var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Toparlarsanız sevinirim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Toparlıyorum Sayın Başkan.

Yani yandaşlara kredi akıyor, şeftali akıyor 10 liradan ama başka yurttaşımız gittiğinde kredi alamıyor.

Bir şeyin fiyatını düşürebilirsiniz Cengiz Bey ama o fiyatını düşürdüğünüz şey yoksa piyasada karaborsa oluşur, yolsuzluk oluşur, milyarlarca lira birilerine aktarılır. Faiz politikası bir servet aktarma politikasına dönüşmüştür; iddiayla söylüyorum arkadaşlar, bir servet aktarma politikasıyla karşı karşıyayız. Buradaki kamu emekçisinden, basın emekçisinden, işçi emekçimizden alıp o düşük faizlerle yandaşımıza servet aktarıyorsunuz. Niye? Üretici enflasyonu yüzde 150’yse, siz yüzde 10 faizle kredi veriyorsanız servet aktarıyorsunuz demektir.

Bir iş insanıyla konuştum “Geçtiğimiz yıl stoklarımı şişirdim krediyle, 10 liralık stokum 30 lira, 40 lira oldu; 2 lira, 3 lira faiz ödedim.” diyor. Servetine servet katıyor bu politikayla; kim katıyor ama? Bu krediye ulaşabilenler katıyor değerli arkadaşlar.

Çok yanlış, çok adaletsiz ve çok vicdansız bir düzenle karşı karşıyayız ve soyuluyoruz, yurttaşlarımız soyuluyor değerli arkadaşlar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Yaklaşık beş dakika...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu soygun düzenine bugün bu Meclis “Dur!” diyecek mi, demeyecek mi? Bunun vebali var arkadaşlar, vebali boynunuzadır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz, sağ olun Sayın Paylan.

Sayın Durmuş Yılmaz, geneli üzerinde...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Garo yatırım karşıtı, istihdam karşıtı.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Aynen.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Değerli arkadaşlar, ben de benden önceki arkadaşlarım gibi yeni yasama yılının ülkemize hayırlı olmasını...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Krediye filan başvurduğuna inanmıyorum ben.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Biz yatırımcıya kredi veriyoruz İsmail Bey.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, anlaşılıyor; bir hatip konuşuyor, rica ediyorum...

Buyurun.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Değerli arkadaşlar, ben de benden önceki arkadaşlarım gibi yeni yasama yılının hayırlı olmasını diliyor, hazırunu saygıyla selamlıyorum.

Getirilen torba yasanın genel gerekçesinde şunlar ön plana çıkarılıyor: Yeni ekonomik gelişmelere uyum, ekonomik program hedeflerinin gerçekleştirilmesi, uluslararası rekabetin geliştirilmesi, ekonomik büyümeye katkı sağlanması, dış ticaret dengesinin sağlanması ve yapılan işlemler sonucunda döviz girdisi sağlamak, ekonomik istikrarı korumak, istihdamı artırmak, işletmelerin sermaye yapısını güçlendirmek vesaire şeklinde devam ediyor. Bunu ilk defa okuyan birisi eğer bir ülkenin ekonomik gidişatı hakkında herhangi bir fikir sahibi ise varacağı sonuç şu: “Bu ülkede demek ki işler iyi gitmiyor, kendi içsel tutarlılığı olan, her şey yerli yerine oturmuş bir makroperspektif çiziliyor. Dolayısıyla, takvimlendirilmiş ve zamanlaması yapılmış bir istikrar programı var, bozulan makroekonomik dengeler yerli yerine oturtulacak.” Böyle bir havaya kapılabilir ve bu da bence eğer böyle bir şeyse doğru bir şey, bunun alkışlanması gerekir ama sizin getirdiğiniz yasanın içerisinde böyle bir makroperspektif de yok,

böyle bir takvimlendirilmiş, yapılması gerekenler listesi de yok. Yaptığınız iş, geçmişte uygulamaya koyduğunuz yanlış ekonomik politikalar sonucunda ortaya çıkan ve dolayısıyla -bozulan dengeleri yerine getirmek de demiyorum- biriken sorunları geçici bir süre için palyatif olarak çözmek, ertelemek; bunun dışında, bu yasanın getirebileceği bir şey yok ama yasanın kısa vadeli bir hedefi var, o da önümüzdeki seçimlerde seçmeni memnun etmeye yönelik bir durum. Ha, biz bundan mutsuz muyuz? Hayır, mutsuz değiliz. Haksızlığa uğramış insanların, sıkıntıya girmiş yurttaşlarımızın bu sıkıntılarının bir bölümünün, bir kısmının giderilmesi elbette doğru bir şey, alkışlanacak bir şey ama arkasındaki niyeti de biz kesinlikle sorgularız ve bu da burada vatandaşa bir iyilik yapmaktan, onun bundan sonraki hayatını daha düzgün yaşamasını sağlamaktan ziyade seçime yönelik bir yatırım; o da sizin siyasi tercihiniz, onun da eleştirilecek bir tarafı yok; biz eleştiriyoruz ama siz istediğinizi yapmaya devam edin.

Bize getirdiğiniz, önümüze koyduğunuz yasa teklifi, dediğim gibi bize bir perspektif vermiyor; bu, yaptığınız yanlış politikaların sonucunu bize burada tartışıyor ve bunu düzeltirmeye çalışıyor. Eğer doğru dürüst bir politika uygulasaydınız... Mesela diyorsunuz ki: “Ekonomik büyümeyi sağlamak...” Eğer gerçekten bu ekonomi sizin söylediğiniz rakamlarla sağlıklı bir şekilde ve sıhhatli bir şekilde büyümüş olsaydı bugün geldiğimiz noktada bu öğrenci affına gerek var mıydı? Büyüyen bir ekonomide insanlar iş bulacaklardı; çalışırken elde ettikleri gelirlerle hayatlarını idame ettirecekler, elde ettikleri gelirlerden bir kısmıyla tasarruf edecekler ve bu borçlarını ödeyebileceklerdi ama maalesef ekonomik büyüme, ekonomik politikalar o insanları işsiz bıraktı ve bu insanlar işsiz oldukları için aldıkları paraları ödeyemiyorlar, üstelik bir de bunun üstüne geçinmiyorlar. Dolayısıyla, öğrenci affıyla ilgili olarak getirdiğiniz düzenleme doğru bir düzenleme fakat bu, Türkiye’nin var olan sorunlarını çözümüyor ve çözmeyecek. Siz bununla, birikmiş bir sorunu çözüyorsunuz ve bunu ötelyorsunuz. Bu ülkede affın affıyla ilgili yasa yapıyoruz biz, daha önce yaptığımız aflara sonradan, tekrar birlikte, yine affın affı yasası getiriyoruz ve maalesef gördüğümüz nokta o ki şu anda yaptığınız açıklamalarda ortaya koyduğunuz rakamlar bize şunu söylüyor: Bu 2 milyon, 3 milyon insanın ve diğer maddelerdeki diğer yardım alanların sayısını dikkate aldığımızda bunların toplam maliyeti vergisini affettiğiniz, vergisini sildiğiniz üç beş insanın elde ettiği faydadan çok daha düşük ve siz bunu bize program olarak getiriyorsunuz ve buradan da -dediğim gibi- bir sonuç çıkarmaya çalışıyorsunuz. Bütün bunlar birer sonuç; meselenin özüne, köküne ait herhangi bir çözüm önerisi yok.

Şimdi, yasa teklifinin 3’üncü maddesinde Gelir Vergisi Kanunu’nun 82’nci maddesiyle ilgili bir düzenleme var. Ne diyor burada? Gerçek kişiler, borsada işlem gören anonim şirketlerin hisse senetlerinin belli bir miktarını alırsa ve elinde iki sene tutarsa bunlara şu şu ayrıcalıklar yapılıyor. Niye yapılıyor bu? Çünkü ülkede sermaye kıtlığı var; insanlar ellerini taşın altına koysunlar, uzun vadeli olarak bu şirketleri desteklesinler. Ama siz, temmuzun 2’nci haftasından Eylülün 25’ine kadar olan, geçen dönemde Borsa İstanbulda herkesin gözü önünde isteyerek, bilerek, taammüden yapılan işlemler çerçevesinde bu ülkedeki sermaye piyasasının uğradığı zararı görmezden gelip böyle palyatif bir çözümle miktarı 1 milyondan 2 milyona çıkarıp onun da süresini şuraya kadar uzatmak... Bunlar çözüm değil, bunlar kalıcı çözümler değil. Sizin, oturup Borsa İstanbulda bu iki ayda ne oldu, kim ne yaptı, bunu açıklamanız lazım.

Bakın, sadece bir örnek vereceğim size. 20 Eylül tarihinde Halkbankın hisse değerinin fiyatı 8,06-8,58 arasındayken 8 milyon 850 bin lot alış yaptı, takriben 75 milyon TL geri alım yaptı. Bu alımdan tam bir ay önce, 19 Ağustos tarihinde bankanın hisse fiyatı 5,70 TL, iki ay önce 4,87 TL’dir yani bir ay öncesinde de daha düşüktü. Niye buna izin verdiniz? Sermaye Piyasası Kurulu niye buna izin verdi de kamu zararı ortaya çıkardı? Banka gidip kendi hissesini daha düşükten alıp toplaması mümkünken sistem sıkıntıya girdiğinde, insanlar zarar etmeye başladığında... Ki “Küçük yatırımcı burada 5 milyar

TL kaybetti.” deniliyor. Bu rakama Genel Kurulda itiraz edildi. Yanlış olabilir ama bu yanlış söylemek bizim hatamız değil, bizim ayıbımız değil, sizin ayıbınız. Siz o önergeye “evet” diyecektiniz ve bunu araştırıp bize “Bakın, gördünüz mü, bu yanlış; doğru olan buydu.” demeniz gerekirdi ama böyle bir şeyi yapmadınız siz.

Onun dışında -arkadaşlarım da söyledi benden önce- maddeye kur korumalı mevduatın adını bile yazmaktan utanıyorsunuz, “kur korumalı mevduat” demekten bile utanıyorsunuz. Bunun içine girdiniz. Bir çıkış stratejiniz var mı? 31 Aralık 2022’ye kadardı, şimdi 31 Aralık 2023’e kadar uzattınız. 31 Aralık 2023 geldiğinde gerçekten ne yapacaksınız, nasıl çıkacaksınız bunun içinden?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Onu muhalefet düşünsün, muhalefet, o iktidara geliyor.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Şimdi farkında değilsiniz belki, siz de bunun farkında değilsiniz ama ben size söyleyeyim, buradan da belki kendinize bir şey çıkarabilirsiniz. Bunun dolar karşılığı değişmiyor, dolar yükümlülüğü sabit kalıyor ama bunun TL karşılığı artıyor. Siz, kurun 18 lira, 19 liradan, 1 trilyon 500 milyarın ortaya çıkaracağı geri dönüş alımı başlarsa eğer, başladığı bir ortamda -ki başlayacaktır- hiç çıkamayacaksınız oradan; kurun 5 lira olduğu zaman, efendim, 300 milyar, 400 milyar TL’nin döviz alımına yöneldiğiyle arasında çok büyük fark olacak, siz bunu tutamayacaksınız. Gerçekten bize söyler misiniz, çıkış stratejiniz nedir, hangi makro büyüklük?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Muhalefete bırakıyorlar, muhalefete, gelecek iktidarlara.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Bunu Mecliste, Genel Kurulda Sayın Bakana da sordum, Sayın Maliye Bakanına da sordum ama yine cevap yok. Burada bir kere daha soruyorum: Sayın iktidar milletvekili arkadaşlarım, 31 Aralık 2023 geldiğinde çıkış stratejiniz nedir, ne olacak; o dönem ne bekliyorsunuz ki siz o tarihte buna son vereceksiniz?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Onlar yapmayacak.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Büyüme ne olacak, cari açık ne olacak? Kur korumalı mevduattan o faizler ne olacak? Büyüme oraya geldiği zaman “Artık, tamam, biz bunun altından kalkabiliriz.” deyip buna son verdiğinizde, insanlar tekrar döviz alımına yöneldiğinde ne yapacaksınız?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bilmiyorlar.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Var mı böyle bir planınız, projeniz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Dolayısıyla affın affını yapmak, biz bundan sonra...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bindik bir alamete, gidiyoruz kıyamete.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Şu anda bu görüşmekte olduğumuz afların affı için tekrar, bir sene sonra, iki sene sonra yasa getirebilirsiniz ama sizin buna ömrünüz yetmeyecek, iktidar değişecek. Bizim önümüze siz bir bırakıp gideceksiniz ama biz bunun üstesinden geleceğiz; hiç şüphemiz olmasın.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Geneli üzerinde Sayın İsmail Faruk Aksu.

Buyurun lütfen.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli komisyon üyeleri, değerli bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tüm dünya kritik bir süreçten geçiyor, bunu hep beraber yaşıyoruz, dolayısıyla değerlendirmeleri, tespitleri yaparken bu doğrular üzerine yapmakta yarar var. Küresel ekonomik sorunların, jeopolitik risklerin kaynağı biz değiliz, Türkiye değil ancak bu gelişmeler bizi de kuşkusuz etkiliyor. Bu gelişmeler çerçevesinde ekonomik ve sosyal anlamda bazı tedbirler alınması, dinamik bir süreç içerisinde hem toplum kesimlerinin hem de bütçe imkânlarının en elverişli düzeye çıkarılması, kuşkusuz hem yasama olarak bizlerin hem de yürütme olarak Hükûmetin görevleri arasında. O sebeple, az önce de söylediğim gibi, toplumun birçok kesiminin bilinen bazı problemlerine çözüm getiren bu teklifi hazırlayan arkadaşlara teşekkür ediyorum.

Bu düzenlemelerin sık sık yapılması olumsuz bir şey değil bence, tam tersine sürecin dinamik bir şekilde takip edilmesi ve olası olumsuz gelişmelere önceden tedbir alınması, anında müdahale edilmesi bakımından son derece önemli olduğunu değerlendiriyoruz. Türkiye tüm bu gelişmeleri, küresel ölçekteki enerji krizi, gıda sevk zincirinde yaşanan problemlere rağmen, çok şükür, bir huzur ve güven adası, büyüyen bir ülke; ilk sekiz aylık döneme bakıldığı zaman bütçe fazlası veren bir ülke; dünyadaki en az borçluluk oranına sahip bir ülke hem hane halkı borçluluğu hem devlet borçluluğu açısından; aynı şekilde, dış ödemeler dengesinde son zamanlardaki enerji ithalatının maliyetlerindeki yükseklik nedeniyle bir açıklık olsa da ihracatta rekorlar kıran bir ülke. Dolayısıyla Türkiye'nin tüm dünyaya nazaran, bu anlamlarda bakıldığı zaman, pozitif yönlü ayrışan bir ülke olduğunu da sadece biz söylemiyoruz, IMF söylüyor, OECD söylüyor, uluslararası kuruluşlar söylüyor; dolayısıyla bunları dikkate almak lazım. Türkiye bu süreçte tüm dünyayı kasıp kavuran Ukrayna-Rusya çekişmesi, savaşı nedeniyle ortaya çıkan problemlerin kalıcı bir şekilde çözümünü için gayret gösteren tek ülke. Türkiye diplomasinin merkezi oldu. Tahıl koridorunun açılmasına vesile olması sebebiyle dünyadaki gıda krizinin önlenmesi adına çok önemli bir adım attı. Esir takası anlaşmasını sağladı Türkiye. Dolayısıyla Türkiye bu süreçte parlayan yıldız oldu.

Biz, Milliyetçi Hareket Partisi olarak toplumun birçok kesimine ilişkin problemlerin çözümüne katkı sunacağına inandığımız bu kanun teklifini destekliyoruz. Kuşkusuz, maddelere geçildiği zaman bunlarla ilgili söyleyeceğimiz hususlar vardır. Türkiye, bir yandan küresel ekonomide yaşanan sıkıntıların vatandaşlarımıza en az düzeyde yansımaları için çaba gösteriyor. Esnaf, sanayici, çiftçimiz, çalışanımız, emeklimiz, asgari ücretlimiz, bunların hepsine ilişkin iyileştirici düzenlemeler yaptık, yapmaya da devam ediyoruz. “Bu, sadece seçim dönemi yaklaştı da yapılıyor.” diye söyledi bir arkadaşımız. Bu doğru değil.

CAVİT ARI (Antalya) – Doğru.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Doğru maalesef.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – 2020'nin başından itibaren, Türkiye'de pandeminin görülmeye başladığı andan itibaren bu tür destekler, yardımlar ve ekonomik, sosyal politikalar uygulanmaya devam ediyor. O zaman da işte “Bunları torba olarak getiriyorsunuz, niye sık sık getiriyorsunuz?” diye bizler konuştuk burada, sizler söylediniz. O sebeple bu gelen torba yeni bir düzenleme değil, toplumun birçok kesimini ilgilendiren konulara ilişkin önemli düzenlemeler içeriyor.

Türkiye, tüm bunlarla beraber terörle mücadele ediyor. Bölücü terör ilk defa Türkiye'de bitme noktasına geldi. Dünyanın birçok bölgesinde, Ege'de, Doğu Akdeniz'de, Kafkaslarda, Karadeniz'de, Suriye'de egemenlik haklarımıza yönelik saldırılar karşısında da Türkiye tüm gücüyle haklarını korumak için mücadele veriyor ve başta söylediğim gibi tüm bunlara rağmen, çok şükür, Türkiye büyüyen, güçlenen ve emsallerine göre de pozitif yönde ayrışan bir ülke. Biz bu düşüncelere sahibiz Milliyetçi Hareket Partisi olarak.

Tekrar, bu kanun teklifini desteklediğimizi ifade ederek hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Geneli üzerinde görüşmelere devam edeceğiz.

Sayın Uğur Aydemir, geneli üzerinde, buyurun lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Aydemir, aynen mukabele edeceğim, insicamımı bozdun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İki yanlış bir doğru etmiyor Sayın Paylan.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan ama müdahale etmediniz siz de, Uğur Bey o kadar insicamımı bozdu.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Daha konuşmaya başlamadı, Sayın Paylan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ettim “İkili konuşmayın.” dedim, “Siz de sıra gelince söylersiniz.” dedim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ettiniz mi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Siz heyecandan duymadınız.

Buyurun Sayın Aydemir.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, çok değerli, kıymetli milletvekili arkadaşlarım, çok değerli teklif sahibimiz Değerli Ahmet kardeşim, değerli bürokratlarımız -birazdan bakan yardımcılarımız da gelir- değerli bakan yardımcılarımız, basınımızın değerli temsilcileri; ben de hepimizi saygıyla, sevgiyle, muhabbetle selamlıyorum.

27’nci Dönem Altıncı Yasama Yılı’nın da her birimize, ülkemize, milletimize hayırlı olmasını, hayırlar getirmesini Cenab-ı Allah’tan niyaz ediyorum.

Teklif sahibimiz, başta ilk imza sahibi Ahmet Tan Vekilim olmak üzere, teklifte emeği geçen bütün milletvekili arkadaşlarıma, emeği geçen bütün arkadaşlarıma huzurunuzda teşekkürü borç biliyorum, her birine ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

Evet, değerli arkadaşlar, teklifin içeriğine girmeden önce, az önceki bazı konuşmacı arkadaşlarımızın teklif üzerinde imzası bulunan, teklifi hazırlayan arkadaşlarımıza nezaketsiz tutumundan dolayı onları eleştirmek istiyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Eleştiri yaptım.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Burada bir emek var, emeğe saygıyı bekliyoruz öncelikle.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Az bir şey mi imza atmak ya(!)

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Emeğe saygı denildiği zaman mangalda kül bırakmayanlar, burada emeğini ortaya koyan, günlerden beri, haftalardan beri çalışan, benim de birlikte çalıştığım Ahmet kardeşimize en azından küçük de olsa bir teşekkür etmenizi beklerdim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Uğur Bey, siz mi hazırladınız?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Aynen, aynen. Bu kanun teklifinde, hazırlanmasında benim de belki

...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Uğur Bey’in de çok çabası oldu, ben şahidim.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Tabii, siz bihabersiniz her şeyden, biraz ilgilenseydiniz “Teklif sahibi kim, kimin imzaları var?” diye sorsaydınız size söyleyebilirdik.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Çağırıydınız, çağırıydınız...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bu teklifte, bizim bu teklifte diğer arkadaşlarımızın da olduğu gibi, başta Ahmet Tan vekilimizle birlikte her birimizin emeği var. Emek veren herkese ayrı ayrı teşekkür ediyorum. “Bu teklif saraydan gelen teklif, işte milletvekillerine imza atılıyor.” gibi ifadeleri de kabul etmiyorum. “Saray” dediğiniz yer zaten... Cumhurbaşkanımız, bizim Genel Başkanımız, tabii ki bize talimatlar vermesi normal; Grup Başkan Vekilimizin bu konularda bizi yönlendirmesi gayet normal. Her birimiz arazideyiz, araziden gelen talepleri bir araya gelerek yoğunluyoruz ve ete kemiğe büründürerek huzurunuzda getiriyoruz teklif sahipleri olarak. Dolayısıyla, bunların bir defa sarayın değil, milletimizin talepleri olduğunu ifade etmek istiyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kur garantili mevduat milletin talebi mi Uğur Bey?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – “Seçim için mi, geçim için mi?” derken bunun geçim için olduğunu sizler de çok net bir şekilde biliyorsunuz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kur garantili mevduat geçim için yani.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Her bir maddemizin her bir vatandaşımıza dokunacak şekilde hazırlandığını...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yoksuldan alıp zengine vermek vatandaşın talebi mi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, bundan sonra size müdahale edenlere ben müdahale etmeyeceğim böyle davranırsanız.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – ...eğer teklife üç dakika, beş dakika zaman ayırıp da göz atsaydınız bu her bir teklifimizin her bir vatandaşımıza dokunduğunu çok net bir şekilde görürdünüz ama her zaman olduğu gibi, yine, kendi cep telefonunuza, kendi seçmeninize mesaj vermek, teklifle alakası olmayan şeyleri söylemek sizin artık âdetiniz olduğu için çok da fazla değinmek istemiyorum.

Değerli arkadaşlar, zaten Sayın Kuşoğlu da Avrupa’daki izlenimlerini az önce, konuşmasının başında anlattı yani Avrupa, dünya bugün krizlerle boğuşurken “Kış nasıl geçireceğiz?” diye düşünürken, herkesin gündeminde bunlar varken...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sahi biz nasıl geçireceğiz, bir de ona bak.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – ...elhamdülillah, bugün bizim gündemimizde “Kış nasıl geçireceğiz, doğal gazda ne olacak, kömürde ne olacak?” diye bir şey yok.

CAVİT ARI (Antalya) – Siz de öyle bir düşünce yok.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ve her biriniz gündeminizde şimdiden -tabii ki siyasi partisiniz- 2023 yılı Haziran ayına odaklanmışsınız.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Faturaları nasıl ödeyeceğiz?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Uğur Bey, senin yok.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, size sıra geldiğinde görüşlerinizi ifade edersiniz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – “Acaba 1 seçmeni daha nasıl yanlış yönlendirebilirim?” diye çaba sarf ediyorsunuz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Faturaları nasıl ödeyeceğiz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İkili konuşma usulümüz yok.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – “1 seçmeni daha nasıl yanlış yönlendirebiliriz?” diye çaba içerisindeyiz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Size oy vermeyenler yanlışla gitti, öyle mi?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Biz tabii ki seçime hazırlanıyoruz, biz de siyasi partiyiz ama aynı zamanda milletimizle birlikte de Türkiye’yi daha üst lige çıkarmak için hep birlikte AK PARTİ ailesi olarak milletimizle birlikte çalışıyoruz.

Şimdi, rakamlara baktığımızda “Doğal gaz fiyatları ne oldu, ne olacak?” denildiğinde, evet, arkadaşlar, bizim konutlarda doğal gaz maliyetinin yüzde 80’ini hazineden karşıladığımızı bilmemenize şaşıryorum açıkçası. Vatandaşlarımıza yakacak yardımı olarak kömür yardımı yaptığımızı bilmemenizi hayretle karşılıyorum. Nasıl bunları bilmiyorsunuz?

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Yeterli değil.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ve bugün “Türkiye büyüyor mu, Türkiye küçülüyor mu?” diye baktığımızda 2021 yılı büyüme rakamlarına değinmek istiyorum. 2021 yılı büyüme rakamı yüzde 11, 2022 yılı ilk yarı büyüme oranı yüzde 7,5 değerli arkadaşlar; bunlar veriler. Kaldı ki uluslararası derecelendirme kuruluşları da Türkiye’nin büyüme rakamlarını pozitif yönde değiştirerek 5,4’e kadar yükseltmiştir. Bunlar gerçekler, bunları zaten biliyorsunuz ama ifade etmeye çekiniyorsunuz. İşsizlik rakamlarının tek haneli rakamlara düştüğünü, yüzde 9,6’ya indiğini her biriniz çok iyi biliyorsunuz ama ifade etmiyorsunuz, niye ifade etmediğinizi de anlamıyorum.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Katılım oranını düşürürseniz yüzde 5’e de düşer.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – İstihdamı ilk defa 31 milyonun üzerine çıkarttık. Bunlar her birimiz için güzel rakamlar, sevindirici olaylar, milletimizin moralini yükselten durumlar. Kaldı ki “kur korumalı mevduat (KKM)” demeye utanıyormuşuz; kur korumalı mevduatı biz çıkardık zaten, biz getirdik, siz o gün belki dalga geçtiniz bu ekonomik modele geçtiğimizden dolayı ama bence “Doların nerede duracağını bilmiyoruz, her biriniz dolara koşun.” diye milleti yönlendirenlerin utanması lazım diye düşünüyorum; bunu kim söylediye, laf sahibini bilir. Dolayısıyla, biz yaptığımız hiçbir şeyden utanmıyoruz.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Sen bana atıf yapıyorsun ama ben böyle cümle kurmadım.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Çıkardığımız her bir madde, çıkardığımız her bir kanun milletimizin lehine olan maddedir, milletimizin lehine olan kanundur.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Sahibinden ses geldi Uğur.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Beyefendi, ismimi vererek konuşun, benim ismimi vererek konuşun.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Dolayısıyla, arkadaşlar, şimdi kanun teklifimize baktığımız zaman, kanun teklifimizde...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Sahibinden ses geldi Uğur.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Evet, çiğnediniz, ezdiniz, 210 milyar doları ezdiniz, çiğnediniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sıra geldiğinde cevap verirsiniz Sayın Yılmaz, sırası geldiğinde cevap verirsiniz.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Ama adımı vererek konuşsun, ben buradayım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Adınızı vermedi.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – ...20 tane kanunda, 3 tane kanun hükmünde kararnamede, 4 tane de geçici maddede düzenleme yapıyoruz.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Ben buradayım, ben böyle söylemedim, ben böyle söylemedim, adımı vererek konuşsun.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Adını vermedi ya. Nerede adını verdi ya?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Baktığımız zaman, teklifimizin...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Ben deli değilim, adımları versin diyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – “Versin.” diyor.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – İma etmesin, ben buradayım.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Arkadaşlar...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Ben buradayım, ne söylediğimi biliyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Yılmaz, tek değilsiniz o noktada, hepinizin adını sayamayacağım, kusura bakmayın.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Sen söyle, benim adımları söyle, ben sana cevabımı vereyim.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bayağı liste uzun, liste kabarık olduğu için isminizi sayamayacağım, kusura bakmayın.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – 210 milyarı çizim çizim çiğnediniz ya.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Daha ne yapacaksınız?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Yılmaz, sıra geldiğinde cevap verirsiniz.

Teşekkür ediyorum.

Buyurun.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Şimdi, teklifimize baktığımız zaman, Gelir Vergisi Kanunu’nun 9’uncu maddesinde değişiklikler yapıyoruz. Apartmanın çatı ve cephelerinde üretilen elektrik için muafiyet sınırını 25 kilovattan 50 kilovata çıkarıyoruz.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Yalan söylüyor, yalan söylüyor! Doğruyu söyleyin.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, hatibi dinleyelim lütfen, hatibi dinleyelim lütfen; ikili konuşmayalım, hatibi dinleyelim, lütfen.

Uğur Bey, devam edin.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, önce Allah’a çok şükür, Allah’a hamdolsun, hayatımızda yalan konuşmadık, bundan sonra da yalan konuşmayız ama bize bu öneride bulunanlar kendi üsluplarına, kendi konuşmalarına baksınlar, sonra karşı tarafı uyarınlar.

Evet, kaldı ki Sayın Yılmaz, isim de veririm ama tek değilsiniz bu noktada, rahat olun, sizin gibi birçok arkadaşım... Ama her birinizin isminizi sayamam.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Ben çok rahatım, çok rahatım, hiç öyle bir şeyim yok. Sen bana 128 milyar doları nasıl verdiniz onun hesabını ver!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Plan Bütçe konuşmalarına bakarsanız, tutanaklarına bakarsanız neler ifade ettiğiniz ortada.

CAVİTARI (Antalya) – Cebinden mi ödüyorsunuz? Devletin parasını, milletin parasını ödüyorsunuz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Evet, değerli arkadaşlar, diğer bir düzenlemede de ilk olarak 2’nci maddeyle yaptığımız düzenlemeyle de çalışanlara ödenen yemek bedelleri için istisna düzenlemesini yapıyoruz. Biliyorsunuz, mevcut uygulamada işverenler tarafından çalışanlara iş yerinde verilen yemek hizmetleri vergiden istisnayı. Bunun yanı sıra, yemek kartlarına yatırılan ve çalışanların iş yeri dışında

yemek hizmeti verilen yerlerde yemek için kullandıkları kartlara yüklenen bedeller de günlük 51 lirayı aşmamak üzere gelir vergisinden istisnayı. Teklifimizle, işverenler tarafından yemek bedellerinin çalışanların banka hesaplarına yatırılması durumunda da gelir vergisinden ve sigorta priminden istisna getiriyoruz. Bu her bir çalışmamız için güzel bir düzenleme. Bu, bundan sonra da devam edeceği için sadece seçim için değil, geçim için de olduğunu çok net bir şekilde görebilirsiniz.

Bu maddede diğer bir düzenlememiz de, yurt dışında inşaat işlerinde çalışan vatandaşlarımıza ilişkin gelir vergisi istisnası sağlanmasına yönelik. Teklimizle, yurt dışında ifa edilen inşaat, onarım, montaj işleri ve teknik hizmetlerde hizmet erbabını yurt dışında çalışmaya teşvik etmek amacıyla bu işlerde çalışmak üzere götürülen kişilere yapılacak ücret ödemelerine gelir vergisi ve damga vergisinden de istisna getiriyoruz.

Evet, diğer bir düzenleme de öğrenim ve katkı kredileriyle ilgili düzenleme. Teklifimizdeki bu düzenlemeyle de arkadaşlar, üniversite öğrencilerimizin aldığı öğrenim ve katkı kredilerine...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – ...işleyen Yİ-ÜFE farklarının terkin edilmesi amaçlanmaktadır. Bunu Ahmet Tan kardeşim detaylı bir şekilde anlattı ve bakınız, kalıcı bir şeyi zaten yıllar önce getirmiştik. Biliyorsunuz, harçları kim kaldırdı, hangi hükümet kaldırdı öğrenimde?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Tabii ki biz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bizden önce harç yok muydu? AK PARTİ iktidara gelmeden önce harç yatırmıyor muydu bu öğrenciler? Siz harç yatırmadınız mı Sayın Paylan? Yatırdınız değil mi?

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Yatırabiliyorduk o zaman.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ama şimdi okusaydınız, gitseydiniz üniversiteye harç yatırmayacaktınız.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şimdi ev kiralarnı 10 bin lira yaptınız.

CAVİT ARI (Antalya) – Cebinden vermiyorsun, milletin parasından ödeniyor onlar, cebinden değil!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, herkes sırası geldiğinde konuşursa sevinirim, anlaşılıyor hiçbir şey.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bizden önce öğrenim kredisi var mıydı? Bizden önce de öğrenim kredisi vardı. Öğrenim kredisini öğrencilerin ne şekilde ödediğini, buradaki alan arkadaşlarımın nasıl ödediğini her birimiz biliyoruz ama ilk defa Hükümetimiz -Cumhurbaşkanımıza teşekkür ediyoruz, huzurunuzda borç biliyorum- öğrencilerin almış olduğu öğrenim kredilerini geri öderken gecikme zammı Yİ-ÜFE uygulaması olmadan anaparasını geri ödeme imkânı getiriyoruz. E, buna teşekkür edin.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sayın Kılıçdaroğlu'na teşekkür edin.

(Uğultular)

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Niye teşekkür etmiyorsunuz? Bu bir adımdır, bu bir adımdır.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sayın Kılıçdaroğlu'na teşekkür edin.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ya, zaten ondan şüphemiz yok!

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Uğur Bey kardeşim, Kılıçdaroğlu dedi, siz yaptınız.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ya, Sayın Bekaroğlu, iyi ki varsınız muhalefette, sizler yönlendiriyorsunuz, teşekkür ediyoruz! Devam edin aynı yerde durmaya, tekliflerinizi bekliyoruz. Siz olmazsanız yandık zaten, Allah'tan varsınız!

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Öğreneceksiniz yirmi sene sonra.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Evet, değerli arkadaşlar, etki analiziyle birlikte madde geldiğinde bununla alakalı konuşmamızı madde etki analizimizde anlatırız.

Diğer bir düzenlememiz de 65 yaş aylığı...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, farklı fikirleri dinlemeye tahammül gösterelim lütfen. Sıra geldiğinde görüşlerimizi ifade edelim.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Diğer bir düzenlememiz de engelli aylıkları, 65 yaş maaşları ve evde bakım maaşlarıyla alakalı bir düzenlememiz. Biliyorsunuz, engelli aylığı ve 65 yaş aylığı almak için bazı şartlar vardı, bu şartları kaybedenlere tekrar bunlara borç yükü biniyordu ve bu düzenlememizle vatandaşlarımızı buradaki borç yüklerinden kurtaran bir düzenleme getiriyoruz ve bu da vatandaşlarımızı ilgilendiriyor. Bunun neresine karşı çıkılacak ki, değil mi arkadaşlar? Çok güzel bir düzenleme. Başta Cumhurbaşkanımız, Ahmet Tan ve diğer vekillerimize teşekkür ediyoruz.

Evet, kurumlar vergisiyle alakalı...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Bozdunuz, şimdi de tamir etmeye çalışıyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Yılmaz, böyle bir usulümüz yok, karşılıklı konuşma usulümüz yok.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Yılmaz, morali bozulan sizsiniz, bozduğumuz bir şey yok, morali bozulan sizsiniz.

Evet, kurumlar vergisinde sermaye azaltımıyla alakalı düzenleme yapıyoruz. Kur korumalı mevduatın süresini 2023 yılı sonuna kadar da uzatıyoruz.

Değerli arkadaşlar, maddelere gelindiğinde ben de tek tek maddeler üzerinde gerekirse, açıklama yapma ihtiyacı olursa açıklama yaparım. Az önce ifade ettiğim 20 kanuna yakın bir kanunda değişiklik, 3 tane kanun hükmünde kararnamede değişiklik yapıyoruz. Dolayısıyla bu torba yasa 52 maddeden oluşmaktadır, her bir maddesi vatandaşımıza dokunan maddedir. Bir de biliyorsunuz, kamu üniversite hastanelerimizin borç borçları vardı, bu borçlara da terkin işlemi getiriyoruz. Dolayısıyla hem kurumlarımızı hem kuruluşlarımızı hem de vatandaşlarımızı, onları rahatlatacak düzenlemeleri içeren bir torba yasa teklifimiz var. Dolayısıyla katkılarınızı bekliyoruz, eleştirilerinize açığız, sadece ve sadece hakaret olmadığı sürece her türlü eleştiriye açığız. Sizlerden de eleştiri zaten bekliyoruz, ona göre de bizleri doğru şekilde yönlendirmenizi bekliyoruz.

Her birinize ayrı ayrı teşekkür ediyor, saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Doğru şekilde yönlendirirsek değiştirecek misiniz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, siz konuşurken çıt çıkmasına tahammül etmiyorsunuz ama başkaları konuşurken çok aşırı müdahalelerde bulunuyorsunuz lütfen. Gözümüzü bile kaçırdığımızda uyarıyorsunuz bizi ama yapmayın lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama Uğur Bey çok yaptı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, değerli arkadaşlar, kendinizi planlamanız açısından bir iki şey söylemek istiyorum. Saat 14.00 civarında bir öğle arası, yemek arası vermeyi düşünüyorum.

İkincisi, bundan sonra grup sözcüleri konuşular, üyelerimiz onar dakika konuşma hakkına sahiptirler. Komisyonumuza gelip katkıda bulunmak isteyen diğer vekillerimize de beşer dakika geneli üzerinde söz verme imkânım olacak ama öncelikle üyelere söz vereceğiz, bu da biraz zaman alacak, onu da ifade etmek isterim.

Sayın Süleyman Girgin, süreniz on dakikadır.

Buyurun.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar, basınımızın değerli temsilcileri; herkesi saygıyla selamlıyorum.

Yeni yasama yılının ülkemize eşitlik, özgürlük ve refah getirmesini diliyorum her şeyden önce.

Açıkçası, kanun teklifinin gelir vergisinde değişiklik yaptığını görünce umutlanmıştık. Emek kesimi tarafından yıllardır talep edilen vergide adalet sağlanması hususunda yükselen şikâyetler nihayet dikkate alınacaktı ancak okuyunca böyle olmadığını gördük maalesef, elimizdeki teklifte sembolik desteklerden başka bir şey yok. Vazgeçilen gelirlerin ve getirilen desteklerin toplam hacmi 5’li çetenin tek bir ballı kamu-özel iş birliği işinden sağladığı avantajlarla kıyaslandığında devede kulak kalıyor.

Değerli arkadaşlar, ücretlilerin gelir vergisi değişikliğinden beklediği ilk şey, gelir vergisi dilimlerinin, en azından son beş yılın enflasyonun yarattığı erimeden kurtarılarak genişletilmesidir, son beş yılın yeniden değerlendirme oranları birikimli olarak mutlaka uygulanmalıdır. Böylece, 8.500 lira düzeyinde ücret alanların yıl içinde üçüncü dilime kadar çıkmaları engellenmiş olur. Nitekim, TÜRK-İŞ’in ve TİSK’in ortaklaşa yazdıkları vergide adalet içeren mektupları geçen hafta kamuoyuna yansımıştı, bu konuda diğer sendikaların da açıklamalarını biliyoruz. İşçilerin, ücretli çalışanların gelir vergisindeki tarife ve oranlarından dolayı ellerine geçen net ücretlerin yıl sonuna doğru gerilediğini belirtiyorlardı. Oysa, yılbaşında yapılan düzenlemeyle sözüm ona asgari ücret gelir vergisinden muaf tutulmuştu, uygulamanın bu şekilde yapılmasının yanlışlığını o dönemde dile getirmiştik. Nitekim, artış olunca vergi dilimleri nedeniyle asgari ücretten vergi alınmaya devam edildi. TÜRK-İŞ, işçinin ücretinin bu adaletsiz, bu haksız, bu sürdürülemez düzenlemeler nedeniyle gerilediğini ortaya koydu ama iktidar duymazlıktan gelmeye devam ediyor. Holdinglerin vergileri bir gece yarısı sıfırlanırken işçinin sırtındaki vergi yükü büyüdükçe büyüyor, gelir eşitsizliği yetmezmiş gibi vergi adaletsizliğiyle işçilerin ekmeği çalınıyor, vergi dilimlerinin düşük tutulmasıyla işçiler dilim dilim soyuluyor. Ne yapılması lazım? Gelir vergisi dilimlerinin mutlaka güncellenmesi lazım.

Değerli arkadaşlar, işçi yıllardır sabit gelirli olarak biliniyordu, sayenizde ondan da geriye düştü, artık azalan gelirli olarak anılıyor. Bir yandan ücretlerdeki gerileme, diğer yandan resmî verilerde bile gizlenemeyen fiyat artışları ücretlileri cendere altına almış, sıkıştırıyor. Milyonlarca ücretli çalışan, esnaf, çiftçi, emekli, işsiz hiç görülmemiş hayat pahalılığı altında inim inim inliyor.

Şimdi, bu torba kanun düzenlemeleri gündeme geldi, bakarsanız yine basmakalıp sözler, sözüm ona ekonomik istikrarın korunması, dış ticaret dengesine olumlu katkı ve tabii, yine teşvikler, teşvikler... Son üç yılda işsizlere 23 milyar lira işsizlik ödeneği verilirken işverenlere 58 milyar lira teşvik ve destek sağlandı. Kayıtlı işsizlerin sadece yüzde 13’ü işsizlik ödeneği alabilirken işverenlere 58 milyar lira teşvik verilmesi işçinin parasının sermayeye transferi değil midir? Teklifte yapılan ne? Seçime yönelik mavi boncuk dağıtılması.

Öğrencilerin kredi, yurt, barınma, beslenme gibi ihtiyaçlarının, sorunlarının çözümü yok ama iktidarda olduğunuz yirmi yıl boyunca aklınıza gelmeyen, ilgilenmediğiniz öğrencilerin aldıkları öğrenim kredisi faizinden vazgeçerek göz boyuyorsunuz. Öğrenciler artık yemekhaneye para yetiştiremez duruma geldi. Her şey ortada, sizi iktidarı kaybetmenin telaşı sarmış ama yapacak bir

şeyiniz yok, inandırıcılığınız kalmadı, geliyor gelmekte olan. Bu torba kanunla getirilen düzenlemeler de gidişinizi engelleyemeyecek. Halkı rahatlatacak gerçek bir düzenleme bu teklifteki göstermelik desteklere benzemez, o da iktidarın çapını aşar.

Değerli arkadaşlar, uygulanan ekonomik politikayla borçlandırılan, elektrik, doğal gaz parasını bile ödeyemez duruma getirilen milyonlar var. Bu hazırlanan kanun teklifiyle söylediklerimizi kabul etmiş oldunuz ama bunlar makyaj, pansuman tedbirler. Yapılması gereken, insana yakışır yaşama şartlarını sağlayacak bir gelire herkesin sahip olmasıdır.

Asgari ücreti yıllar sonra temmuz ayında bir kez daha artırmak zorunda kaldınız. Yine de asgari ücret TÜRK-İŞ'in açıkladığı 4 kişilik ailenin aylık açlık sınırının 1.745 lira altında. Şimdiden aralık ayında yapılacak asgari ücret artışıyla umut pompalıyorsunuz. Çarşı pazardaki gerçek enflasyon karşısında satın alma gücü güneşte kalmış kar gibi eridi. Daha önce de dile getirmiştik burada, asgari ücrette gelir vergisi kaldırıldı ama asgari geçim indirimi de kaldırıldığı için evli, 3 çocuklu işçinin net gelirinde bir değişiklik olmadı. Bu mu aileye bakışınız?

Emeklinin durumu ayrı bir facia. Emeklilere asgari ücretin ancak yarısını geçen en düşük emekli maaşını reva görüyorsunuz. Değerli arkadaşlar, hep diyoruz; enflasyon en acımasız halk düşmanıdır, en acımasız vergidir, gelir dağılımını daha da bozar, fakiri fukarayı ezip geçer. Sadece son üç yılda emeğin millî gelirden aldığı pay 10 puan düşmüş, bu sizin marifetiniz.

Bu Hükûmet ücretle geçinen halkın cebinden kur korumalı mevduatla 67 milyar dolarını aldı, yandaşın cebine koydu; zengini abat etti, emekçinin hâlini berbat etti. Türkiye'deki en zengin yüzde 1 toplam servetin yüzde 41'ine sahip. Türkiye dünya üzerinde servet dağılımının en adaletsiz olduğu 3 ülkeden 1'i. Bizden daha kötü olanlar oligark ekonomisi Rusya ve teneke mahallelerin olduğu Güney Afrika.

Bu koşullarda getirilen düzenlemeye bakalım: İşverenlerce çalışanların bin liraya kadar elektrik, doğal gaz ve ısınma giderlerinin ödenmesi amacıyla sağlanan menfaatler gelir vergisinden istisna edilecek ve bu ödemeler sigorta prim kesintisine tabi tutulmayacak. Elektrik ve doğal gaza insafsız zamlar yapacaksınız, ısınma giderlerinin payını aile bütçesinde yükselteceksiniz, sonra bin TL istisna yapacaksınız; bu neye çare?

Diğer bir düzenleme, çalışanlara yemek bedeli olarak yapılan günlük belirli bir tutarı aşmayan ödemeler, kullanım amacına bakılmaksızın doğrudan gelir vergisi istisnası kapsamına alınacak. İşçi kesiminin talepleri böyle bir düzenlemeyle mi karşılanacak? Bu düzenlemenin diğer bir anlamı "Artık iş yerlerinde yemek çıkmasın, işçilere para olarak verilsin, böylece ücreti yüksek gözüksün." demektir. Bu ağır geçim şartları içinde işçi yemek bedelini para olarak alsın, gerekirse yemek yemesin, bu parayla aile bütçesine katkısı olsun; anlayış bu. Sadece bu madde bile halkımızı içine sürüklediğiniz yoksulluğun bir itirafıdır. Aile bütçesine katkı koysun diye işçiyi yemeksiz bırakmayı göze alıyorsunuz, farkında mısınız? Bundan sonra iş yerlerinde meydana gelecek iş kazalarının bir sorumlusu da bu düzenlemeyi yapanlar olacak. İş yerlerinde yemek çıkmasının temelinde işçi sağlığının korunması yatar. Bu düzenlemeden vazgeçilmelidir. Ücreti parçalara ayırmanın, vergi kolaylığı sağlamanın genele faydası yoktur.

Değerli arkadaşlar, yapılması gereken kapsamlı bir vergi reformudur. Türkiye'de gelir vergisi mükelleflerinin büyük çoğunluğu ücretlilerdir. Ücretli çalışanlar üzerinde hem doğrudan hem de dolaylı vergilerin ağır yükü bulunmaktadır. Vergide adalet yoktur. Doğrudan gelir ve kazanç üzerinden alınan vergi ile dolaylı vergilerin dağılımı OECD ülkelerinin tam tersidir. Rantiyeden beslenen sermaye kesimini ve faiz geliri elde edenleri değil, ücretlileri gözetmeniz gerekir. Vergi alanında ücretliler aleyhine var olan adaletsiz yapının değiştirilmesi ücretli çalışanların en büyük beklentisidir.

Öncelikle, emek üzerindeki vergi yükünün azaltılmasının ve verginin geniş kitlelere adil bir şekilde yansıtılmasının sağlanması gerekmektedir. Gelir vergisi ile dolaylı vergilerin azaltılmasının iş gücü üzerinde yol açacağı etkiler, bir yandan istihdam artışı, öte yandan ücretli çalışanların harcama imkânlarını yükseltmek olacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süreniz bitmiştir, son bir cümle alalım, lütfen.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Bitiriyorum, son cümlem.

Evet, yılların birikimi olan fabrikaları, kamu mallarını özelleştirdiniz, yandaşlara peşkeş çektiniz; şimdi ücretlilerin satın alma gücünü de aşındırdınız ama yemek parasından gelir vergisi almayacaksınız, öyle mi? İktisatta epistemolojik kopuş değil bu yaşanan; halktan, emekten, üreticiden kopuş, sonucunu ilk seçimde göreceksiniz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Süleyman Bey, sağ olun.

Değerli arkadaşlar, devam ediyoruz.

Sayın Turan, buyurun.

RİDVAN TURAN (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli vekiller, değerli bürokratlar ve katılımcılar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu tasarı, önce yumruk vurup ardından yara bandı verme tasarısı. Yani, yirmi yıllık iktidar döneminde çeşitli süreçleri yaşayan ve ağırlıklı bir eğilim biçiminde de giderek geniş kesimleri yoksullaştıran iktidar şimdi, son düzlüğe geldiğinde buna benzer birtakım tedbirler uygulanmak suretiyle seçimi önceden kazanma niyetinde fakat -tabii muhtelif arkadaşlar da ifade ettiler- memleketin sorunu yara bandıyla çözülebilecek bir sorun olmanın çok ötesine geçmiş artık. Memleketin çok yapısal iktisadi problemleri var, makroekonomik problemleri var ve bunlar 51 liralık yemek katkısını işverene vergi istisnası sağlamak suretiyle ya da KYK borçlarını birtakım dolayımllara bağlamak suretiyle falan çözülecek durumda değil.

Bir defa, sizinle bütün iktisadi yaklaşımlarda ayrışıyoruz, neredeyse anlaşılabildiğimiz hiçbir şey yok. İki şey üzerine temellendiriyorum; birincisi, zaten dünyada artık tartışma konusu olmaktan dahi çıkmış, 2008 yılında çökmüş neoliberal politikaları bir Neoosmanlıcı kılıf içerisinde yıllardan beri topluma yediriyorsunuz, deyim yerindeyse. Bu, felsefi olarak çöktü; devletin piyasalara müdahale etmeyeceğini, piyasanın görünmez elinin her şeyi çezeceği yaklaşımını zaten 2008’de gördük; Amerikan vatandaşının vergisiyle o devasa finans şirketleri kurtarılrken bunu gördük. Şimdi, siz bitmiş ve tükenmiş bir şeyi burada bir tür ahbap çavuş kapitalizminin içine sararak uyguluyorsunuz, bunu bir yandaş ekonomisine dayayarak uyguluyorsunuz.

Artık dünyada kamu yeniden canlanma eğiliminde, “kamuculuk” diye bir şey var. Yani yıllardan beri uluslararası sermayenin “Özelleştirin kardeşim, çalışma hayatını deregüle edin, sendikaları ortadan kaldırın, işçileri örgütsüz bırakın.” yaklaşımının artık geline nokta refahı sağlayamadığı, geniş kesimlerin istihdamını sağlayamadığı, daha önemlisi kalkınmayı sağlayamadığı çok açık. Şimdi, siz bize yirmi yıldır bunu uyguladınız ve son düzlükte de diyorsunuz ki: “Ya, biz bunları yaptık ama son olarak da şunları yapalım, aynı zihniyetle, aynı perspektifte devam edelim.” Bu artık tedavülden kalkmış bir şeyi ragbet göreceği umuduyla piyasaya sürmek gibi bir şeydir ve buradan bir çıkış yok. O sebeple bu politikaların tümü tartışma konusudur; bütün özelleştirmeler, bütün kamulaştırmanın

dışındaki yaklaşımlar, KİT'lerin tasfiyesi, deregüle çalışma rejimleri, esneklik, kuralsızlaştırma -bunlar biliyorsunuz, neoliberalizmin putlarıydı- bunların hepsi artık tartışılmayacak kadar tarihin çöp sepetine gönderildi.

Şimdi, dedim ya, memleketin makroekonomik problemleri var. Son düzlükte sizden beklentimiz şu olabilirdi: Ya, bu makroekonomik problemlere -hani, iktidarda kalırsınız ya da gideriz ayrı mesele- öyle bir girizgâh yapalım ki bizden sonrası da buradan devam etsin ve bu makroekonomik problemler adım adım çözülsün. Dış ticaret açığı almış başını gidiyor yani tarihî zirvelerde. Bu kur korumalı mevduatın da üzerine bina olduğu, o kısmen, “Çin de böyle yaptı da bak, ne kadar büyük bir ekonomi oldu.” aklıyla gündeme gelen yaklaşım neydi? Türk lirasının değersizleşmesi, rekabetçi hâle gelmesi, bununla birlikte muazzam bir biçimde ihracatın patlamasıyla seyredecek bir şeydi. Ne oldu günün sonunda arkadaşlar? İhracat patladı, ithalat 3 kat daha fazla patladı. Bunun bir izahatının olması gerekmez mi yani çıkıp da ya, bu bir arızı mesele midir, yol kazası mıdır yoksa bu teori baştan sonra sakat bir teori midir, bunu ifade etmek gerekmiyor mu?

Bununla birlikte ne oldu? Hani, muhtelif konuşmacılar söyledi ya: “Ya, dünyada bir kriz ortamı var, Avrupa’da bile enflasyon almış başını gidiyor.” Bu neye benziyor, biliyor musunuz kıymetli arkadaşlar? Sırf kuş olduğundan dolayı deve kuşu ile ne bileyim işte, böyle, bir serçeyi kıyaslamaya benziyor. Evet, orada da enflasyon var ve oradaki enflasyon da onlar açısından problem ama bize göre daha rasyonel maliye politikaları ve para politikalarıyla bunun üzerinden iyi kötü geliyorlar. Memlekette ise durum başka yani uluslararası alandaki krizin Türkiye’ye teması ve Türkiye’de krizi tetiklemesi diye bir şey yok. Burada bir Erdoğan etkisi var, bu Erdoğan etkisi “Faiz sebep, enflasyon sonuçtur.”la başladı, kurları zıplattı, dolayısıyla enerji maliyetimizi katladı, ithalatımızı daha da pahalı hâle getirdi ve günün sonunda geçen sene bu vakitler dolar 8 lirayken şimdi geldi 18 küsurlara; 18,50’ye geldi. Yani şimdi Erdoğan etkisini konuşmadan ekonomiyi konuşmak mümkün müdür? Şöyle bir şeye inanmamızı bekliyor musunuz gerçekten ya... Dünyada büyük jeostratejik riskler var. Var mı? Var kardeşim. Küresel iklim değişikliği var mı? Elbette var. Peki, memlekette bu niye katmerli bir biçimde tezahür ediyor? Savaşan ülkelerde dahi enflasyon bu düzeyde değilken memleket niye Arjantin’in dahi üstünde bir enflasyonla mücadele etmek zorunda kalıyor? Bakın, enflasyon falan yok artık, biz de bir yaşam maliyeti krizi var, bunun adını doğru koymak gerekir. Yaşam maliyeti krizi yani yüksek enflasyona yedeklenmiş bir reel ücretlerin erime durumuyla karşı karşıyayız; reel ücretler hızla erirken, enflasyon artışıyla beraber özellikle yoksullarda, işçilerde, emekçilerde, köylülerde çok daha büyük toplumsal tahribatlara sebep oluyor. Bu yaşam maliyeti krizine ilişkin...

(İstanbul Milletvekili Musa Piroğlu’nun Plan ve Bütçe Komisyonu salonuna gelmesi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok affedersiniz...

Herhâlde geçiş problemi yaşıyoruz. Belki şu köşeyi boşaltabiliriz Sayın Vekilimize. Buraya geçemedi de tekerlekli sandalyeden dolayı vekilimiz, orada bir yer ayarlanırsa...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, engellilere uygun bir salon yapılsa...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Maalesef, bu geçmişte yapılmış bir salon, böyle bir sıkıntı var anlaşılan; evet. Belki gelecekte bir düzenleme yapılması gerekir, doğru.

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Bence bu dönem yapalım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yetişirse neden olmasın, doğru.

RİDVAN TURAN (Mersin) – Engelli arkadaşların, Sayın Başkan, bütün Meclisin mimarisine ilişkin ciddi eleştirileri var ve çok haklı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Genel bir çalışma yapılmasında fayda var, doğru.

RIDVAN TURAN (Mersin) – Benim de 2015’te bacak tendonum kopmuştu, şu ana girişten giremedim yani tekerlekli sandalyeyle...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Biraz eski bir yapı tabii, yeniden, dediğiniz gibi, belki bütüncül bir gözden geçirilmesi lazım engelliler için.

Buyurun devam edin Sayın Turan.

RIDVAN TURAN (Mersin) – Bir yaşam maliyeti krizinden bahsetmek lazım yani basit bir enflasyondan falan bahsetmiyoruz; bir tarafta yüzde 80’lere, TÜİK’e göre bile... Yanlış hatırlamıyorsam, yüzde 86,4 açıklandı enflasyon, TÜİK’e göre. Diğer tarafta, reel ücretlerin hızla eridiği bir şeyle karşı karşıyayız. Bu kimleri vuruyor? Bu yoksulları vuruyor, asgari ücretliyi vuruyor, işçiyi vuruyor, yoksul köylüyü vuruyor yani en alttakileri çok daha fazla etkileyen bir şeyle karşı karşıyayız.

Tabii, işsizlik verileri geçtiğimiz haftalarda açıklandı, orada bir iyileşmeden bahsediliyor ama mesela, şunun izahı yok: İŞKUR’un bizatihi işsizleri kaydetmek suretiyle tuttuğu istatistiki veriler ile TÜİK’in anket usulü tuttuğu veriler arasında ciddi bir fark var; İŞKUR diyor ki: “İşsizlik artıyor.” Biz de bunu görüyoruz piyasadan, alandan, sokaklardan; işsizliğin arttığını görüyoruz. Bir büyüme fetişizminin arkasına takılmışsınız “Ekonomi büyüsün.” diye çünkü ekonominin büyümesi, seçim dönemine doğru size toplumsal meşruiyeti ya da rızayı biraz daha artıracak bir konfor ortamı sağlayacak. O sebeple “Ya, kardeşim bu memlekette bu kadar makro ekonomik sorunlar var, yaşam maliyeti krizi var, işsizlik var, yoksulluk var.” diyoruz ama siz diyorsunuz ki: “Elhamdülillah büyüyor.” E, büyüyorsunuz da bu büyüme nasıl bir büyüme yani gerçekten istihdam sağlayan, gerçekten katma değerli mal üretimine dayalı bir büyüme mi, yoksa kamu kaynakları tarafından zorlanarak ortaya çıkartılan bir büyüme mi? Hadi, bunun bir izahını yapmak gerekiyor değil mi? Şimdi yasa konuşuyoruz. Günün sonunda, değerli arkadaşlar, dedim ya, temel felsefemiz farklı, bakış açımız farklı; burada bile o kendini çok hissettiriyor. Siz, işverene... Yemek için söyleyeceğim: Bir defa, 51 liralık günlük bir yemek ederinden bahsediliyor yani komik, bir işçi için 51 lira.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Müdahale etmiştim, o yüzden bir dakika ek süre veriyorum.

Buyurun.

RIDVAN TURAN (Mersin) – Toparlıyorum Başkan.

İkincisi: Varsayımınızın hatası şu: Siz işverene istisna sağladığınızda ya da vergi indirimi sağladığınızda, bundan işçinin faydalanacağını zannediyorsunuz. Bu yanlış, işçinin faydalanabilmesi için o desteği direkt işçiye vermek gerekir.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Düzenleme de o.

RIDVAN TURAN (Mersin) – Madem zamanım doldu, şunlardan bahsetmek lazım: Bir şey yapılıyorsa kardeşim, çiftçi borçlarını affedin ya, küçük ve orta ölçekli çiftçi borçları kamu borcu olsun. Mesela, Kredi Yurtlar Kurumunun kredilerini bu kadar dolayımaya bağlamaya gerek yok, affet gitsin. Niye söylüyorum bunu? Burası, kamu, bir arpalık olduğu için değil ama kamu kaynaklarından sermayeye milyarlarca lirayı aktarırken hiç gözünüzü kırpmadığınızı biliyoruz değil mi? E, bunları niye yapmıyorsunuz? Mesela, niye yoksul ailelere asgari ücretle orantılı temel gelir güvencesi desteği sağlamıyorsunuz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, süreniz doldu, son bir cümle alabilirsek.

RIDVAN TURAN (Mersin) – Son cümlem de şu olsun: Dedim ya, önce yumruk vurdunuz, şimdi yara bandı veriyorsunuz. Ya yumruğu vurmuyacaktınız ya da bilin ki yara bandıyla bu meseleler çözülemez, yapısal meseleler hâline dönüşmüş.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – 51 lirayı direkt veriyoruz bu düzenlemeyle.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Cinisli, geneli üzerinde buyurun.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli Başkanım, değerli hazırım; sizleri tekrar saygıyla selamlıyorum. Hayırlı olsun, yeni bir kanun teklifi görüşüyoruz, Ahmet Tan Beyefendiye de kolaylıklar dilerim. Kendilerinin ifade ettiklerine göre milyonlarca insanın pozitif yönde etkileneceği bir kanun teklifi. Birkaç maddesi dışında bizim de hayır diyemeyeceğimiz teklifler var, evet fakat bu milyonlarca kişinin böylesine ufak terkinlerle pozitif yönde etkileniyor olması beni çok acı şekilde düşündürüyor açıkçası. Bu ifade ve bu kanun teklifinin niyetine, bize gösterdiği istikamete bakarsak buradan şunu anlıyoruz: Yirmi yıllık AK PARTİ döneminde halkımız inanılmaz fakirleştirilmiş ve hatta muhtaç hâle getirilmiş. Bundan önce bir iddiamız vardı “AK PARTİ fakirliği yönetiyor.” diye, bu kanun teklifinde maalesef görüyoruz ki AK PARTİ muhtaçlığı yönetir hâle gelmiş ve bu muhtaçlıktan bir oy devşirme istikametine yönelmiş ki bu hiç hayırlı bir davranış değil, bunu öncelikle ifade etmek isterim.

Yine, bu ödemeler yapılırken veya bu aflar yapılırken bunun kaynağı ki... “Bütçe fazlası veriliyor.” deniyor, evet, bütçe fazlası nasıl veriliyor? Enflasyon vergisiyle fonlanan bir bütçe var ve bu bütçe fazlası enflasyon vergisiyle veriliyor, fazla fazla veriliyor ve bu enflasyon vergisinden gelen meblağın bir kısmı da böylesine seçim yatırımları için harcanıyor. Keşke bu düşünceye AK PARTİ seçimlere sekiz ay kala gelmeseydi, daha önceleri düşünseydi ama asıl önemlisi insanları bu ufak yardımlara muhtaç hâle getirmeseydi. Bundan biz büyük endişe duyuyoruz ve insanımızın refah düzeyini yükseltmenin formüllerini bulmak için daha köklü yapısal tedbirlerin, kanunların, bu önemli teknik Komisyona getirilmesini ümit ediyoruz. İnşallah seçimlerden sonra bunları zaten bizler yapacağız.

Nasıl bir ortamda yine bu kanun teklifini biz görüşüyoruz? Türkiye Cumhuriyeti devletinin ekonomisinin âdeta bir millî güvenlik krizi hâline geldiği, bir millî güvenlik sorunu hâline geldiği bir ortamda biz bu kanun teklifini görüşüyoruz. Allah esirgesin, Türkiye’nin, yine devletimizin siyasi tavizler verdirilmeye zorlanabileceği bir ortamda biz bu kanun teklifini görüşüyoruz ki bunu hiçbirimiz istemeyiz.

Yine, çok ciddi yolsuzlukların gündemde olduğu, SPK gibi çok önemli bir kurumun yoldan çıktığının görüldüğü, borsada bir soygunun yapıldığı ve bununla ilgili kurum olan SPK’nin kılını kıpırdatmadığını, bu işlerle ilgili Bakanın âdeta ateşe benzin döktüğünü, temmuz başından Eylül ortasına kadar süren bu süreçte Sayın Bakanın gerek demeçleriyle gerek “tweet”leriyle bu soygunu teşvik ettiğini âdeta gördük, çok hazin bir tabloydu.

Yine, bırakın 128 milyar doları -artık dilimize pelesenk oldu- onun üzerine bile gelen milyar milyar dolarların tabiri caizse âdeta ezildiği bir dönemden geçiyoruz. Benim çok merak ettiğim bir şey var, bu yüzden de açıkçası bu etki analizini ben istiyordum. Bütün bu yolsuzlukların, SPK döviz vurgununun yine, borsadaki korkunç soygunun, bunun gibi sürü harcamaların veya vurgunların ve artı yine -çok hazin bir rakam bu- Merkez Bankası net hata ve noksan hesabındaki 28 milyar doların... Bu bir yüz karasıdır, bir devlet için yüz karasıdır. Hesabı bilinmeyen, devletimizin tarihindeki en yüksek rakam bilançoya eklendi. 28 milyar doları, bunların hepsini üst üste topladığınızda bu yapılan afların

toplamlıyla kıyaslandığında kaçta kaç eder, bütün bu gayrimeşru işlerde harcanan veya kullanılan paraların kaçta kaçdır? Ben bunu çok merak ediyorum. Değer mi,? -İnsanımızı fakirleştirmeye, muhtaç hâle getirmeye değer miydi? Bunun sorusunu buradan sormak istiyorum.

Politika faizini düşürüyoruz, evet, keşke faiz sıfır olsa. Ben de faiz geliri hiçbir zaman olmamış bir insanım hamdolsun çünkü bunun manen doğru olmadığını düşünüyorum, madden de ihtiyaç duymadım bugüne kadar çok şükür.

Bu politika faizinin neye yaradığını ben buradan ifade etmek isterim. Politika faizi şu anda Hazinesin yağmalanmasına yarıyor. Siz politika faizini düşürdüğünüz zaman diğer faizler düşmüyor. Lütfen bir de şuna dikkat ediniz: Sizler politika faizini düşürdüğünüz zaman piyasa bunu umursamıyor, piyasanın faizi bambaşka yerlerde, sizler bankaların fahiş kârlar elde etmesine aracılık ediyorsunuz yalnızca ve yine servet transferine aracılık ediyorsunuz. Politika faizinin düşürülmesi demek devletin hazinesinin yağmalanmasından, Merkez Bankasının yağmalanmasından başka bir şey değildir.

Sayın Aksu'nun dış politikayla ilgili görüşlerine katılıyorum, çok daha iyi olmasını dilerim. Evet, Türkiye son krizde dış politikada önemli bir rol oynuyor. Bu rolün çok tabii olduğunu düşünüyorum. Türkiye'nin jeopolitik konum, önemi Türkiye'nin bu rolü zaten kendiliğinden oynayabileceği bir konumdur. Türkiye Cumhuriyeti devletinin idaresi, Hükûmeti daha ciddiye alınan, dünyada daha ciddiye alınan, Türkiye'de daha ciddiye alınan bir idare olsaydı bizim rolümüz, önemimiz çok daha fazla olurdu, bundan da eminim. Bu bakımdan da yapılanların eksik olduğunu ve Türkiye'nin öneminin dünyada eksik kabul edildiğini ve hakkının da eksik verildiğini düşünüyorum.

Değerli Başkanım, bütçe görüşmeleri var önümüzde, malumunuz. Bütçe görüşmelerinde biz milletimizin parasının hesabını vereceğiz, gerek iktidar gerek muhalefet. Bu bütçe hakkının kutsallığına hepimiz inanıyoruz ve milletin parası, milletin bütçesi görüşülürken milletin gözünün önünde yapmamız gerektiğini düşünüyorum. Bu bakımdan da bütçe görüşmelerinin naklen yayınlanmasını Komisyonumuza teklif ediyorum. Bu teklifimin de kabul edilmesini rica ederim.

Sizleri saygıyla selamlıyorum efendim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, şimdi, üyelerimizden şu an itibarıyla bir söz talebi yok. Müsaadenizle Komisyonumuza teşrif eden diğer vekillerimize bir süre söz vereceğim, sonra tekrar üyelerimize dönebiliriz.

Öncelikle, Sayın Musa Piroğlu'na söz vermek istiyorum, giriş çıkışta da sıkıntıların tekrar yaşanmaması adına.

Buyurun Musa Bey.

Süreniz beş dakikadır.

MUSA PİROĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonumuz hak kayıplarının, özellikle enflasyon ve yoksullaşma nedeniyle hak kayıplarının telafisine dair bir torba yasayı görüşüyor. Bu yasada engellilere dair de 2 tane madde söz konusu. Engelliler bu toplumda yoksulluğun en ağırını yaşayan bir grubu oluşturuyor. 8,5 milyon civarında bir engelli, aileleriyle beraber bunun 20 milyona uzandığı söyleniyor ihtiyaç ve yaşlıları da kattığımızda ve bunların çok önemlice bir kısmı aylık gelir açısından korkunç derecede kötü durumda yaşıyor.

Bize, Plan ve Bütçe Komisyonunda sunulan önerilerde 8'inci madde ve 13'üncü maddede maaşları ve evde bakım ücretleri kesilen ve bunların geri talep edilmesi nedeniyle de zora giren engelliler için bu geri talebin kaldırılması gibi bir af söz konusu ama şöyle bir sorun var: Maddelerde engellinin kendi kusuru olmadan rapor çelişkisi ya da kriter değişimi nedeniyle maaşı kesilen insanlardan ya da bakım ücreti kesilen insanlardan söz ediliyor. Engelli bakım maaşı aşağı yukarı 3.800 lira civarında, engellilere ödenen ücretse 850 lira ile 1.285 lira arasında değişiyor. Asgari ücretin 5.500 lira olduğu dönemde bu ücretin kendisinin ne kadar komik durumda olduğu biliniyor ve bunlar kesilmiş durumda. İkincisi, yine aynı maddede “Bu kesilme yapılırken yani maaş bağlanırken, aslında kesilmeye sebep olan maaş bağlanırken engelinin aile geliri hesaplanır ve bu, asgari ücretin üçte 2'si oranında hesaplanır.” deniliyor. Şimdi, soru şu: Hem bu maaşı kesiyorsunuz... Değişik kriter değişimleri nedeniyle 2019'dan bu yana 40 binden fazla insanın maaşı kesildi. Ben kendimden söyleyeyim, ben 4, 5 kere hastaneye gittim her birinde raporum değişti. Rapor kriteri değişiyor ve rapor almakta zorlanıyoruz. Ve sürekli rapor güncellemesi istenerek emekli olmuş insanların emekli maaşları kesildi, bakım ücretleri kesildi, gelip evde kontroller yapılarak “Evde buzdolabı var, çamaşır makinesi var.” denilerek insanların evde bakım ücretleri kesildi ve siz bu kriterleri değiştirmek, kesilen maaşları telafi etmek yerine “Maaşı kesilen insanlardan talep edilen parayı affediyoruz.” diyerek büyük bir lütufta bulunuyorsunuz. Engellilerin lütfı ihtiyacı yok; engellilerin insanca yaşamak, toplumda eşit insanlar olarak yaşamak için talepleri var; bu taleplerin karşılanması gerekiyor. Biz, bu konuda bütçe döneminde ayrıntılı bir talepler listesi sunacağız bakanlıklar konusunda.

Buraya 2 tane öneriyle geldik.

Birincisi: Bu 2 maddenin değiştirilmesini istiyoruz. Bunu yarın öneri olarak komisyonumuz sunacak. Önerilerimiz şunlar: Engelli bakım maaşı ve aylık giderleri asgari ücret seviyesinde saptanmalıdır. Engelli bakım ve aylığı bağlanırken aile geliri değil, kişinin geliri esas alınmalıdır. Engellilere bakmakla yükümlü olan, bakıma ihtiyaç duyan, sürekli bakıma ihtiyaç duyan, engellilere bakan annelerden ya da babalardan en az birinin sosyal güvenceye alınması ve emeklilik hakkının tanınmasını istiyoruz çünkü bu insanların başka hiçbir geliri yok. Benim tanıdığım insanlar var, otistik çocukları var, bütün hayatı çocuğuna bağlanmış durumda -sabah akşam her şeyi- ve hiçbir işte çalışma koşulu yok, okula gitme koşulu yok, hatta sosyal koşulu yok ve siz onlara sosyal güvence de vermiyorsunuz. Ne yazık ki böyle ağır sorunlarımız var. Bu sorunların bir an önce telafi edilmesi gerekiyor.

İkinci bir nokta şu: Engellilerin ÖTV indirimli araç alma hakkı var. Bunun için bir rapor alınıyor, sürekli alınıyor. Ben, ağır engelli kategorisindeyim, raporumda “sürekli engelli” yazıyor ama ben her araç aldığımda yeni bir sağlık raporu almak zorundayım. Geçen sene aracımı yeniledim, dört ay uğraştım rapor almak için, ben milletvekiliyim, dört ay uğraştım; korkunç bir zorluktu, pandemi dönemi idi. Araç alımda “400 bin lira” diye bir kriter koymuşsunuz. 400 bin liraya engellilerin araç bulma şansı yok. Bugün Engelliler Konfederasyonu bir öneri dağıttı. Biz, bu öneriyi grup önerisi olarak size sunacağız ve talebimiz şudur, en basit cümleyle söyleyeyim: 400 bin lira sınırı değil, 1.600 motor sınırı getirilsin ve ücret sınırı ortadan kaldırılsın; bu, bir ek madde talebidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

Son cümlelerinizi alalım.

MUSA PİROĞLU (İstanbul) – Bitmedi, son cümlemin söyleyeyim.

O yüzden, talebimizi tekrar ediyorum. Bir: 8 ve 13'üncü maddelerin değiştirilmesi, bu konuda önerimizi yarın vereceğiz.

İki: Bu motorlu araç alımındaki önerenin de bir ek talep olarak Komisyonunuzun taleplerine girmesini talep ediyoruz. Ben, bunları Mecliste de savunacağım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Şimdi, devam ediyoruz.

Sayın Lale Karabıyık, hazırsanız size söz vereyim.

Süreniz beş dakikadır.

Buyurun.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; şimdi, birkaç madde dışında torba yasada seçim öncesi bazı toplum kesimlerini rahatlatmak için böyle bir amaçla getirilen birtakım düzenlemelerin olduğunu görüyoruz. Az önce, “Saray için değil, millet için bu teklifler.” denildi ama bu talepler yeni değil. Ben söyleyen arkadaşlara söylüyorum, özellikle Sayın Aydemir de burada zannediyorum. Bir örnek vermem gerekirse KYK borcu faizleriyle ilgili bizim 2018’den bu yana 19 vekilimizin kanun teklifi ve araştırma önergesi var. Mesela, 4 Temmuz 2019’da araştırma önergesi vermiş Vekil Arkadaşım Erkan Aydın, Genel Kurula getirildiği hâlde oy çokluğuyla AKP ve MHP tarafından görüşülmesi reddedilmiş. Yani o zaman talep önemsiz miydi, şimdi niye talep önemli hâle geldi? Bunların seçim yatırımı olduğu çok belirgin. Ama o tabii ki düzlenisin, hallolsun, biz de bunu yıllardır dile getirdiğimiz için ve şimdi de olsa yaptığınız için tabii bundan mutlu oluruz.

Diğer taraftan, kur korumalı mevduat bu torba yasanın ana maddelerinden bir tanesi. Burada buna tutundunuz son dönemde, tam da hani batarken buna tutundunuz demek istiyorum açıkça. Şimdi, tabii, vatandaşla farklı anlatıyorsunuz ama artık vatandaş burada gerçeği görüyor bence. “Ülke ekonomisinin temeline yerleştirilen bir kur korumalı mevduat saatli bombasını yıl sonuna ayarlamakla patlaması sizi yok etmeyecek, seçim süresi sonrasına kalsın.” diyorsunuz, aslında sizin açımızdan akıllıca bir uygulama. Kur artışlarını frenlemek için getirdiğinizi söylediniz güya ama yeni ekonomi modelinin bir icraatı olduğunu söylediniz, hani heterodoks yaklaşım yani işte çok basit ifadeyle “Herkes gider Mersin’e, biz gideriz tersine.” gibi bir şey. Sonuç ne oldu diye bakalım ama, sonucuna bakalım: Değerli Komisyon üyeleri, temmuz itibarıyla hazine ve Merkez Bankasına getirdiği yüklerle baktığınızda -ki beş aylık rakama baktığımda- temmuz itibarıyla hazineye bütçeden beş ayda kur farkı için 76 milyar lira ödenmiş. Sadece beş aylık, şu güne kadar olanı söylemedim. Merkez Bankasının da ayrıca ödediğini biliyoruz ki bunu her ne kadar saklıyor olsanız da yaklaşık 80 milyarın üzerinde de bu rakam var. Yeni rakamlara bile bakmaya gerek yok, beş aylığı ifade ettiğinizde beş aylık faturası vergi ve stopaj maliyetleriyle toplam 175-180 milyar lira tutuyor. Bunu acaba vatandaşla nasıl anlatıyorsunuz? Vatandaş sorduğu zaman bunun arkasında ne olduğunu nasıl ifade ediyorsunuz, bunu gerçekten merak ediyorum.

Tabii ki kalıcı çözümlerle, ekonomik modellerle, reformlarla, doğru paketlerle sorunların çözülmesi lazım. Burada getirilen geçici çözümler var, geçici, biraz da bazıları göz boyama, bazılarına tabii ki katılıyoruz ama bunlar yeni sorunlar değil. Mesela bu yemek maddesiyle ilgili, yemek parası maddesiyle ilgili maddede de söyleyeceğim ama yani güncellenmesi gereken şeyler var değerli arkadaşlar. Güncellenmeden, sadece “Biz bunu da getirdik, bunu da yaptık, doğru oldu.” diye düşünmeyelim, bir müddet sonra bunlar sorun çıkarır veya biraz legal hâlden çıkıp illegal olarak uygulamaya, kayıt dışılığına da gidebilir. Bunları maddelerde ifade edeceğim aslında.

Diğer maddelere baktığımızda da mesela az önce kalıcı çözümlerden bahsettim, Sayın Aydemir de az önce dedi ki: Biz getirdik bu faizin yok olmasını ya da öğrencilerden harç alınmamasını. Zaten işsizlik olmasaydı öğrenciler bu borçlarını da ödeyeceklerdi. Bu nedenle ifade ediyorum, kalıcı çözümlerle gitmek gerekiyor. Böyle seçim öncesinde birtakım, o anda yaraya pansuman olacak küçük maddelerle olduğu zaman bir 40 madde, bir 50 madde daha torba yasalar birbirini zaten kovalayacak.

Maddelerin bazılarında gerçekten bir etki analizi görmek, bundan önceki uygulamaların etkisini görmek ya da şu anda konuştuğumuz maddenin neden değiştirildiğine dayanak olacak birtakım verilerin olması önemli diye düşünüyorum. Yani şu anda benim önümde yok ya da dağıtıldıysa ben bilmiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Dağıtıldı ama size ulaşmadı anlaşılan.

CAVİT ARI (Antalya) – Yeterli değil ama dağıtıldı.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Yani ama her maddeyle ilgili değil, kur korumalı mevduatta galiba bir şey dağıtıldı, başka ne dağıtıldı ben bilmiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Dağıtıldı, tamamı dağıtıldı, evet.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Olabilir ama bunlar, bir bakarım ama yetersiz diye düşünüyorum.

Diğer taraftan görüş olarak getirilmesi gereken torba yasa maddeleri olduğunu düşünüyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son cümlemizi alalım lütfen.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Diğer maddeleri de yeri geldikçe ifade edeceğim.

Teşekkürler Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, kendinizi ayarlamamız bakımından 3 arkadaşla daha söz verip öğlen arası vereceğim.

Önce Sayın Turan Aydoğan sonra Sayın Sibel Özdemir, daha sonra Sayın Fikret Şahin şeklinde 3 arkadaşla daha söz verip öğlen arası vereceğim, ondan sonra tekrar kaldığımız yerden devam edeceğiz.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Ne kadar ara vereceksiniz Başkanım?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kırk beş dakika düşündüm doğrusu.

Sayın Turan Aydoğan, buyurun lütfen.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım, Komisyona kolaylıklar diliyorum.

Sayın Genel Başkanımıza sanıyorum buradaki herkesin bir teşekkür borcu var. Diyeceksiniz ki: “Bunu nereden söylüyorsun?” Önümüze getirmiş olduğunuz yasa teklifinin hemen hemen tamamıyla ilgili Cumhuriyet Halk Partisinin Genel Başkanının ve kadrolarının çeşitli tarihlerde, azımsanamayacak bir uzun süre içerisinde “Zamanında yapılsın.” diye getirmiş olduğu kanun teklifleri var, öneriler var, grup konuşmaları var. Burada bir iyi niyet olarak iktidar partisi milletvekillerinin en azından bir tanesinin ağzından Cumhuriyet Halk Partisi Milletvekili olarak bunu duymak isterim ben. Sayın Kemal Kılıçdaroğlu ve kadroları, Sayın Genel Başkanımız ve bizler, bugün burada dile getirdiğiniz konuları çok daha önce, travma hâli almadan önce hallolması gerektiği inancıyla dile getirdik. Burada şunu yapmak istemiyorum, sizi eleştirip işte “Bir siyasal yatırım için getirdiniz, niye getirdiniz?” falan filan buralara girmek istemiyorum. Milletimiz bizi takip ediyor zaten; kimin neyi, ne zaman, ne için getirdiğini ve sebeplerin neler olduğunu aziz halkımız hepimizden çok daha iyi biliyor, o kısımda sizi halkımızla baş başa bırakacağım.

Burada, kamunun yararına, gecikmiş de olsa halkımızın yararına getirilmiş olan hükümlerle alakalı da bizim de zaten daha önce söylediğimiz noktalar olduğundan dolayı eksikleri ve gedikleriyle beraber tartışarak gerekirse Genel Kuruldan geçirme yoluna gideceğiz. Ama mesela borçlarla alakalı 2.000 -2.500 lira getiriyorsunuz. Bizim başka önerilerimiz var bunlarla ilgili, 5 bin lira olması gerektiği yönünde. Bu torba teklifi getirdiğinizde Türkiye'nin en can alıcı noktası, uzun yıllardır, neredeyse yirmi yıldır bu topraklarda tartışılan EYT'yi hâlâ getirmemişiz olmanızı hayretle izliyoruz, şimdi gelmeliydi. Sanıyorum buna ilişkin arkadaşlarımızın önergesi de söz konusu olmuştur ya da olacaktır, asla takibini bırakmayacağımız bir nokta olduğunun da bilinmesini arzu ediyorum. Sayın Cumhurbaşkanımız, ta Başbakanlığı döneminde EYT'yle alakalı "Siyasi hayatımı sona erdireceğini, bana seçim kaybettireceğini bilsem bile buna el atmam, bunu kural hâline getirmem. İşte şu yaştakini, bu yaştakini emekli edecek bir düzenleme benim tarafımdan hayata geçirilmez." demişti. Onu da buradan tutarak eleştirmeyeceğim. Bir an önce getirin çünkü sizin parmak sayınız olmadan bu Mecliste yaprak kılmıdamıyor. Bu bizim ayıbımız değil, bu parmak sayısı demokrasisinin ayıbıdır. Bu ayıbı hep birlikte bir yerlerde telafi edelim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Demokrasinin ayıbı değil de özelliği diyelim.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Kesinlikle, demokrasinin ayıbı olmaz, demokrasi ayıplanacak bir şey değildir Sayın Başkanım.

Burada getirdiğiniz birçok konu çok önemli, evet, yapılması lazım; kredi borçlarının silinmesi, efendime söyleyeyim, elektrik, su vesaire borçlarının silinmesi, şu , bu birtakım başlıklar altında çok önemli konular var, bir an önce geçmesi lazım. Az önce söylediğim gibi, keşke travmaya çevirmeden bunu yapsaydınız. Ama bir şey söylemek istiyorum, hani diyorsunuz ya "Faizi düşüyoruz, faizi düşüyoruz." diye -az önce Sayın Cinisli çok da güzel anlattı- aslında siz politika faizini düşürerek bankaları zenginleştiriyorsunuz, bir yıl içerisinde kârlarını beş katına çıkardınız ve bir servet transferi yapıyorsunuz. Anayasa'nın 10'uncu maddesindeki eşitlik ilkesine ihanet ediyorsunuz, 5'inci maddesindeki huzur ve refah içerisinde yaşama ilkesine ihanet ediyorsunuz. Bir şey soracağım ama: "Ya, üniversite öğrencilerinin kredi borcunu bir şekilde affettik faiziyle beraber." diyorsunuz ya da diğer kalemlerde, sonra onların anaparalarıyla ilgili ödeme tarihleri belirliyorsunuz, sonra kuyruğuna kamu borçlarına uygulanan gecikme zammını takıyorsunuz; aylık yüzde 2,5 biliyorsunuz değil mi? Allah için biriniz çıksın, politika faizi yüzde 12'ye indirilirken gariban çocukların o borcu da ödeyemedikleri zaman yıllık yüzde 30 faizle baş başa bırakılacağını burada açıklasın. Bunlar geçici şeylerdir, yapalım ama bu işin tek çözümü vardır arkadaşlar: Bir, krizden çıkmak; iki, krizden çıktıktan sonra bu ülkeyi bir daha krizlerle karşı karşıya bırakmamak için yapısal çözümler önermektir. Günlük servet transferlerine neden olacak, oligarkları zenginleştirecek, düzeni aynen devam ettirecek olan bu şeylere kuşkusuz karşı olmayacağız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son cümlelerinizi alalım lütfen.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ama yapısal çözümlerde yoksanız millet sizi çizecek silecek.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkürler.

Buyurun Sayın Sibel Özdemir.

Süreniz beş dakikadır.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan, üyeleri ve tüm katılımcıları ben de saygıyla selamlıyorum.

Evet, Plan ve Bütçe Komisyonunun önemli ve toplum açısından da büyük bir beklenti yaratan bir kanun teklifini Sayın Tan sundu bugün. Evet, açıkçası içerik olarak baktığımızda genel olarak ödeme gücünüzde olan birçok vatandaşımız ki en çok da burada tabii ki gençlerle ilgili öğrenim ve kredi borçlarıyla ilgili düzenleme... Ama burada tabii ki toplumun genel beklentileri açısından temel sorun ciddi bir yoksullaşma ve alım gücünün düşmesiyle beraber önümüzde alınması gereken ciddi tedbirler var. Evet, Sayın Tan’a teşekkür ederiz, genel gerekçe gayet detaylı bir genel gerekçeydi, iyi bir, nitelikli bir gerekçe sundu, sunumunu da yaptı. Çok geç olsa da etki analizini burada biz şu an okuyarak değerlendirmeye çalışıyoruz. Ancak içerik bizim için önemli. Şimdi genel gerekçede Sayın Tan, “Ekonomik program hedeflerinin gerçekleştirilmesi...” yer alıyor ama şimdi baktığımız zaman sizin iktidarınızda, sizin hükümetlerinizin ekonomik, siyasi, yatırım anlamında 2023’te ciddi hedefleri vardı. Şimdi, burada en önemlisi, bütün vatandaşlarımızı ilgilendiren 2023’te çok iddialı ortaya konulan gayrisafi yurt içi hasılanın 2 trilyon doları aşması ve kişi başına düşen millî gelirimizin de 25 bin dolar düzeyini aşması ve 500 milyar dolarlık ciddi bir ihracat hedefi ve enflasyonun tek hanede devam etmesi ve işsizlik ve diğer veriler. Ama bunlara baktığımız zaman, ülkemiz, sizin iktidarlarınız döneminde, bırakın orta gelir tuzağını, artık düşük gelir tuzağı ve ciddi bir yoksullaşma süreciyle karşı karşıya. Bugün dünyanın ekonomileri sıralamasına baktığımız zaman gerçekten ciddi bir geriye gidişimiz var. Bırakın 2 trilyon doları, 600 milyar dolarlarda bir millî gelirimiz, kişi başına gelirimiz 8 bin dolarlarda, ciddi bir düşüş; işsizlik hedefi, genç işsizliği yüzde 25 seviyelerinde. TÜİK’in açıkladığı rakamlara baktığımız zaman da yüzde 12-13 civarında bir işsizlik ve enflasyon da zaten yüzde 80 düzeyini aşmış durumda.

Bugünkü ekonomik modelde politika faizini düşürme noktasında ciddi şekilde bir hedef konuluyor. Buradaki amaç da enflasyon hedefini tutturmak ama bunun vatandaşın katlandığı faizle bir ilgisi yok. Burada ciddi bir açık var, TL’mizin ciddi bir değer kaybıyla karşı karşıyayız. Akaryakıt ve gıda fiyatlarındaki ciddi artış... Ama bunların bütün hepsinin neticesinde vatandaşta yarattığı, yoksullaşmayı önleyecek ve vatandaşın gerçekten sorunlarını çözecek, alım gücünü artıracak bir tedbirler paketiyle biz karşı karşıya değiliz. Şöyle değerlendirecek, evet, ciddi bir vergi terkinin var ödeme gücünüzde olan vatandaşın. Elbette bunlara olumlu olarak bakılacak. Mesela, bu, engellilerle ilgili 200 milyonluk bir vergi terkinin bahsediliyor, yersiz ödeme. Kim bunun sorumluları? Kim yaptı bu yersiz ödemeleri? Bununla ilgili bir düzenleme yapılmayacak mı? Nasıl bir çalışma var, buna da değinmek gerekir. Esnaf, üretici, emekli, genç, çiftçi, engelliler, bunlarla ilgili gerçekten vatandaşın beklediği, vergi aflarından ziyade onların ödeme güçlüklerini giderecek ciddi paketler ya da önlemler gerekiyor, işte yapısal sorunlar olarak değerlendirdiğimiz önemli politikalar gerekiyor ama bu iktidarın, maalesef bu paket de bunu gösteriyor ki böyle bir çalışması yok. Bu torba ya da işte ne dersek, bu kanun teklifi gerçekten bu sorun alanlarıyla ilgisiz, sadece bürokrasinin istediği birkaç alanda düzenlemeyle gelmiş.

Kur korumalı mevduat hesabı, ciddi değerlendirmeler yapıldı. Gerçekten TL karşılığındaki ödemenin ülkenin kamu kaynakları açısından yarattığı maliyetin çok ucu açık, 150 milyar TL’ye doğru giden bir maliyeti var ama bunu uzatıyoruz bugün. Bu gerekli mi gerçekten? Buradaki etki analizi bunun için yeterli değil. Kamunun, gerçekten iktidarınızın, Hükümet politikanızın buna çok ciddi bir zaman ayırması gerekiyor.

Diğer sorunlar var tabii ki. Asgari ücretlinin gerçekten yoksullaştığı süreçte o vergi indirimini yapmak belki bir nefes aldıracak vatandaşa. Emeklilikte yaşa takılanlar var, sürekli sorunlarını dile getiriyor.

Ama gençlerle ilgili son bir konuşmak istiyorum. Ciddi sorunlar var. Yurt, kredi destekleri, tamam, yemek yardımı, bunlar yeterli değil. Gençlerin yurt ve barınma sorunları, ulaşım sorunları onları eğitime erişimden ciddi şekilde uzaklaştırıyor. Bunu ciddi şekilde detaylandırmanız gerekiyor. Bu getirdiğiniz teklif, evet, silinecek, belli bir düzenleme getiriliyor ama bu gerçek bir sorun... İşte yapısal sorun...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Son bir cümle lütfen.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Gençlerin gerçekten derin yoksulluk ve ekonomik krizde en çok etkilenen ve gerçekten en ciddi sorunlarını çözmemiz gereken, genç işsizliği sorunu, yurt ve barınma sorunu.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Yurt, barınma eksikliği olduğu gibi, mevcut yurtların koşullarını da dikkate almamız gerekiyor.

Burada, bu kanun teklifi, evet...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Özdemir, teşekkür ediyorum, sağ olun.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Peki.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sonra, maddelerde ifade edersiniz daha detaylı.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun Fikret Bey.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Öncelikle tutanaklara geçmesi açısından, sizin konuşmanızın da başlangıç kısmında Sağlık Komisyonundan olumlu görüş geldiğini belirttiniz. Ben de bir Sağlık Komisyonu üyesi olarak böyle bir haberi sizden öğreniyorum açıkçası.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yok, olumlu görüş değil de... Yanlış ifade ettim. Yani sorduk ve görüşemeyeceklerini ifade eden bir yazı geldi; olumsuz bir dönüş gelmedi, öyle diyelim.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Yani bu sistemin ne kadar sağlıklı çalıştığını... Şu var Sayın Başkanım: Yani sistem sağlıklı çalışıyor. Düşünün, burada tali bir komisyon olarak Sağlık Komisyonu var, Sağlık Komisyonu üyesi olarak ben varım ve benim haberim yok, burada sizden öğreniyorum böyle bir görüş geldiğini. Açıkçası, işte sistem bu kadar yanlış, sakat bir zeminde ilerlemeye çalışıyor, bunu belirtmek açısından söyledim tutanaklara geçmesi için. Tabii, olması gereken neydi? Sağlık Komisyonunda, buradaki tali komisyonlarda bu kanun teklifinin görüşülüp size resmî kanallarla iletilmiş olmasıydı. Tabii, alelacele, zaten ismi üzerinde de torba kanun... Bu dahi çok abesle iştiğal yani bir kanunu torba olarak nitelendiriyoruz hatta üzerinde genel bir isim...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Resmî ismi böyle torba kanun değil biliyorsunuz, çeşitli kanunlarda değişiklik gerektiren kanun ama kamuoyunda artık öyle bir şey oluştu.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Yani biliniyor ama yani burada temayül bu tabii ama yani bakın, Kâmil Hocamız da çok güzel ifade etti. Geneli üzerine değerlendirmek dahi mümkün değil, işte torba hâlinde geldiği için değerlendiremiyoruz. İşte böyle anlamsız noktalara ulaşıyoruz.

Genel anlamda, borç yapılandırılmasına yönelik bir kanun teklifi üzerinde görüşüyoruz yani seçime yönelik bir yapılandırma. Tabii, burada borçlu olan, vatandaş borçlu, öğrenci borçlu, efendim, üniversite hastaneleri borçlu. Tabii, temelde sorulması gereken soru şu: Ya, bu borca sebep olan kim?

Neden vatandaşlarımız, insanlarımız bu kadar borçlu? Elbette ki yanlış yönetim anlayışından dolayı ve tabii, bu ülkenin son yirmi yıllık yönetiminde de mevcut AK PARTİ iktidarı ve sizler sorumlusunuz bu borçtan çünkü bu borçlar sizin iktidarınızda her geçen yıl giderek, katlanarak artmıştır.

Tabii, elbette büyük sorunlarımız var, biraz önce Sibel Hanım bahsetti öğrencilere yönelik olarak. Ben de özellikle tam gün eğitim alan öğrencilerimize yönelik en önemli sorunu dile getirmek istiyorum, daha önce de söylemiştim. Çocuklar öğle arasında inanın iki lokma yemek yiyemiyor ve su dahi içemiyorlar yani okullarda eğer parası yoksa çocuk su dahi alamıyor, sabahtan akşama kadar susuz eğitim görmek durumunda kalıyor. Buradan defalarca söyledim, hiç olmazsa bir okul suyu projesi yapın yani okullara ücretsiz içme suyu temin edin. Çocuğun eğer parası yoksa cebinde, inanın, sabah okula geliyor, ta akşam eve gidene kadar susuz eğitim almak durumunda kalıyor. Yiyeceği geçtik, susuz eğitim yapılıyor bakın sizin döneminizde. Evet, bunlara çözüm bulmak durumundayız. Sonuç itibarıyla bu millet bizim milletimiz ve bu sorunlara hep birlikte çözüm bulmak durumundayız.

Ben çok teşekkür ediyorum yani öğle arası vereceğiniz için çok da uzatmak istemedim.

Maddeler geldiği zaman konuşacağım.

Sağ olun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim, sağ olun.

Değerli arkadaşlar, saat 14.01.

Aşağıda yemek hazırlığımız vardır.

14.45'te kaldığımız yerden devam etmek üzere ara veriyorum.

Kapanma Saati: 14.02

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 14.55****BAŞKAN: Cevdet YILMAZ (Bingöl)****BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)****KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)**

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, 1’inci Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum. Birinci Oturumda geneli üzerinde konuşmalar yapıyorduk. Kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Üyelerimizin söz talebi olması hâlinde öncelikle üyelerimize söz vereceğiz. Daha sonra Komisyonumuza teşrif eden değerli vekillerimize de tabii ki söz vereceğiz.

Şu anda benim gördüğüm Mehmet Bekaroğlu Bey’in talebi var. Hazırsanız size söz vereyim.

Buyurun lütfen.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın başkan, değerli arkadaşlar, değerli bürokrat arkadaşlarım, basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, arkadaşlarımızın getirdiği bu teklifin genel gerekçesinde çok büyük laflar ediliyor. Kanun teklifiyle ülkemizdeki yeni ekonomik gelişmelere uyum, ekonomik program hedeflerinin gerçekleştirilmesi, ülke ekonomisinin uluslararası rekabetçiliğinin geliştirilmesi, ekonomik büyüme ve dış ticaret dengesine olumlu katkı sağlanması, ülkemizin döviz girdisi filan, hâlâ büyük, üst laflarla gidiyor, okuyun 52 maddeyi filan. Böyle bir şey yok arkadaşlar. Birtakım palyatif tedbirler. Evet, bazı maddelerde vatandaş rahatlatacak ama çok küçük... Yani herhâlde büyükleri arkadan gelecek, gerçek vergi affı mesela, imar affı gibi her seçim öncesi yaptığınız şeyler arkadan gelecek. Evet, yani bunu seçim için yapıyorsunuz ama seçim için bile diyemiyorum ben. Böyle seçim için evet fakat algı oluşturmaya yönelik bir çalışma yani 2 bin liranın altında kalan borçlar filan gibi.

Şimdi “Nedir?” diye baktık, baktık. Yani ne ad konulabilir? Bana göre bir mıntika temizliği kanunu. Bu tip torbalar daha evvel de geldi, yine gelecek yani giderayak gelecek. Mesela, bu kanunda af var, 20 tane kanun ve 3 kanun hükmünde kararnamede değişiklik yapıyor. Bunlardan 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 tanesi afla ilgili düzenleme değerli arkadaşlarım. Tabii, burada vatandaş rahatlatacak işte, kredi alan gençlerle ilgili, işte, yaşlılık maaşı yanlış verilmişlerle ilgili, işte, engellilerle ilgili yani birtakım düzenlemeler var, bu aflar gerekliydi, işte, çekle, senetle ilgili problemi olanlara bir sicil affı, bunlar gerekliydi. Fakat burada öyle şeyler var ki örneğin, 8’inci maddede –“Maddeye geçmeyin filan.” denildi ama bir değinip geçeceğim Başkanım- evet, yani 65 yaşını doldurmuş muhtaç ve kimsesiz Türk vatandaşlarına aylık bağlanması hakkında kanunda değişiklik yapıyor, işte, “Doğru olmayan raporlarla filan alanlar hariç.” diyor, “Yanlışlıkla maaş bağlanan geri ödenmesi gerekli şeyleri affediyoruz.” diyor. Fakat ondan sonra bir paragrafta da deniliyor ki: “İlgililer hakkında adli, idari, icrai takibat yapılmayacaktır.” Yani ne demek bu arkadaşlar? Yani zaten vatandaş affediyorsunuz, onlarla ilgili bir şey yapmayacaksınız, tamam. “İlgililer” derken bu işin içinde memurlar... Niye bunu söylüyorsunuz? Şunun için söylüyorum bunu: Hem bunda hem engelli maaşıyla ilgili geçmişte basına çok sayıda haber düştü, büyük sayıda, birkaç yüz bin yolsuzluk yapıldığına dair şeyler çıktı, hak etmeyenlere maaş bağlandığına, bunların organize yapıldığına dair haberler çıktı. Yani bunlar da affedilecek mi? Teklif sahibi arkadaşımıza soruyorum özellikle. Bu ilgililer içinde kimler var? Diğer maddelerde de bu

yanlışlıklara sebebiyet verenler hakkında da bir af mı getiriliyor? Yani onlarla ilgili de cezayı... Yani siz işte TMSF'yle ilgili böyle bir düzenleme yaptınız, yani daha çok yapacağınızı düşünüyorum. Yani gidiyorsunuz ve gittikten sonra işte, herhangi bir soruşturma kovuşturma açılmasın, bir sıkıntı ortaya çıkmasın diye düzenlemeler yapacak mısınız? Yani burada bu düzenlemeler mi bunu... Bunlara cevap vermek gerekir diye düşünüyorum.

Değerli arkadaşlarım, ben mıtka temizliğine bir giriş olarak da görüyorum bu yasayı, bunu ifade edeyim.

Şimdi, dezenformasyon yasası konuşuluyor arkadaşlar. İşte, telefonlar filan da kırılmış yani sıkıntılar var aşağıda. Şimdi, arkadaşlar, dezenformasyonun büyüdüğünü siz yapıyorsunuz yani "Siz yapıyorsunuz." derken -Hükümet yanlış şeyler- Hükümet yapıyor, Hükümetin Başkanından başlayarak ortağına kadar herkes dezenformasyon yapıyor. Biraz evvel burada yapılan konuşmalarda dezenformasyon... Yani Türkiye uçuyor, Türkiye gerçekten uçuyor, hiçbir problem yok. Amerika, Avrupa, zavallılar yani raflar boş, soğuktan titriyorlar, çok büyük sıkıntı, aç perişanlar gibi bir görüntü, böyle bir tablo. Bunu Sayın Cumhurbaşkanı defalarca söylemiş, söylüyor arkadaşlar ama geçtiğimiz günlerde daha böyle sistematik bir

-Tabii, "Yalan söyledi." koca Cumhurbaşkanı böyle bir laf söyleyemiyoruz ama- gerçek olmayan, gerçeği bozan -ne diyelim, gerçeği büken diyelim- gerçeği büken bir açıklama yaptı ve bütün dünya şaşıtı, ben de şaşırdım. Diyor ki: "Vallahi, şimdi nitekim bu bizim ekonomik modelimizin doğru olduğu, bizim doğru yaptığımız Avrupa ve dünya tarafından da kabul edildi." Bu, Hükümetin -Adalet ve Kalkınma Partisini kastediyorum, Milliyetçi Hareket Partisi üzerine almasın- böyle bir özelliğidir. Avrupa, Batı kendileriyle ilgili olumlu olabilecek bir şey söyledi mi ayağa kaldırırlar "Aman Allah'ım, bize şöyle dediler, böyle dediler, ellerimizden öptüler." filan, aleyhlerine bir şey oldu mu "Dış güçler, hainler, zaten işte, bize saldırı var, ekonomik saldırı var, bilmem ne var." demeye başladılar. Ya, bunların ötesinde bir şey oldu şimdi, Sayın Cumhurbaşkanı ya yanlış anladı ya birileri yanılttı. Sanmıyorum yani yirmi seneden beri bu ülkenin Cumhurbaşkanlığını yapan bir insan, sürekli şekilde onu aldattılar filan ama yani artık aldatmıyordur kimse diye düşünüyorum ve taammüden, bile bile yapılmış yani milleti bir şekilde yanıltmak için bile bile yapılmış diye düşünüyorum.

Şimdi, şöyle bir şey söyledi: "Bizim ekonomik modelimizin doğruluğu anlaşıldı." Neye göre anlaşıldı? Nereden anlaşıldı? Çünkü işte, Dünya Bankası Başkanı, IMF Başkanı, daha birtakım ekonomistler, akademisyenler dünyayı, Amerika'yı ve Avrupa'yı uyarıyorlar. "Bakın, böyle yapmayın. Faizi bu hızla artırmayın. Bu hızla, bu şekilde faizi artırırsanız birdenbire resesyon, durgunlaşma ortaya çıkar ve en az enflasyon kadar zarar verir, sıkıntı oluşturur."

Değerli arkadaşlar, bizim uygulamakta olduğumuz işte heterodoks nöroekonomiyle ilgili, Türkiye ekonomik modeliyle ilgili, bununla ilgili ne var burada arkadaşlar yani? Şimdi, diyor ki: "Çok hızlı bir şekilde faiz artırımını yaparsanız resesyon olur." Bir de uyarıyorlar bunlar, yavaş gidin... Arkadaşlar, bizde öyle bir şey yok ki. Bizdeki tezi şimdi hatırlayalım. Nedir ekonomist Sayın Cumhurbaşkanımızın -sonra öğrendik nöroekonomi olduğunu- nöroekonomik şeyi? Faiz sebep, enflasyon sonuç yani Sayın Cumhurbaşkanımızın şeyi budur. Bunu öven, işte faiz artırımını yapılmaz, Türkiye ekonomik modeli var, bu modelde şöyle şeyler, KKM'ler var filan kimse böyle bir şey söylemiyor ama milletin karşısına çıkıyor Sayın Cumhurbaşkanı, kocaman Cumhurbaşkanı değerli arkadaşlar... Böyle bir şey olur mu ya!

Sadece burada değil ki geçmişte de bir sürü şeyleriniz var. Ya, arkadaşlar, bir sürü yalan söylüyorsunuz ya! Birkaç tane daha örnek vereyim ya: Mersin'de biliyorsunuz bir terör eylemi oldu. Gittiler bir polis memurumuzu şehit ettiler filan. Hemen daha cenaze kalkmadan değerli arkadaşlar, yahu, cenazemiz kalkmadan, daha başsağlığı dilemeden; sabah namazına kalktık, baktık ki "İşte, bu

katillerden biri Cumhuriyet Halk Partisinin cezaevindeki gazeteciler raporundaki kadındır.” filan, böyle bir şey... Aman Allah’ım, neymiş filan... Bir baktık, kısa süre sonra öğrendik ki öyle değilmiş. Bu sefer milletin karşısına çıktı Sayın İçişleri Bakanı “Ya, taksici bana öyle söyledi.” Taksici yanıltmış bu... “Taksici böyle söyledi.” Ya, bu kadar büyük yalanlar olur mu değerli arkadaşlar! Daha sonra geçtiğimiz gün bu insanların... Yani bu kadar olur mu ya! Geçtiğimiz gün Adana’da bir yerde -Adana’da sanıyorum- bir ambulansa ya da cenaze nakil aracında esrar yakalanıyor. İBB cenaze nakil aracı filan... Hemen işte Yeni Şafak, diğer gazetelerde ve televizyonlarda filan “İBB...” Oraya koymuşlar aracı, böyle yandan çekiyorlar, esrar şeyleri dizilmiş, yanına da tabii esrar köpeği konulmuş filan, resim... Ya, hemen, birkaç saat sonra anlıyoruz ki bu aracın İBB’yle ilgisi yok, şu anda Albayrak’larla ilgili bir araç ve şoförü de onların şoförü. Ya, arkadaşlar ya, bu ne ya? Bile bile... Bakın, hani “nas” diyorsunuz ya, sürekli “nas” diyorsunuz ya, bak size nas okuyorum, nas. Faiz kadar, daha beter, nas... “Ey iman edenler, yapmayacağız şeyi neden söylüyorsunuz.” Bir. “Yalan söyleme şeytanın işidir.” İki. “Yalancılık büyük bir şeydir.” “Allah’tan sakının ve doğru söyleyin.” Ya, bunlar nas arkadaşlar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Evet, teşekkür ediyoruz Mehmet Bey.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Devam edeceğim daha. Bir dakika daha verin.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son cümlelerinizi alalım lütfen. Bir dakika konusunda sadece sözcülere müsamaha ediyoruz biliyorsunuz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ya, biz de sözcü sayılırız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Diğer arkadaşlara neyse size de aynı şekilde davranıyoruz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – KKM’yle ilgili birkaç şey söyleyeyim

Değerli arkadaşlarım, bu, gerçekten biraz evvel ifade edildi. Bunu samimi şekilde uyarlamak gerekiyor. Bu KKM’yi durdurmak...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Bu madde gelecek Mehmet Bey. Rica ediyorum, fikirlerinizi maddede ifade ederseniz çünkü doldu süreniz, süreniz doldu. Bir cümleyle kapatırsanız seviniriz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ya, insaf edin ya! İnsaf edin ya! Sayın Komisyon Başkanımız, insaf edin ya! Bir dakika, bir iki kelime söyletmiyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kuralları hatırlatıyorum, daha fazla arkadaşımız söz alsın diye söylüyorum, konuşulsun diye söylüyorum. Bekleyen birçok arkadaşımız var.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) - Son cümlelerimi söylüyorum: Ya, kendisini çok sevdiğim, saygı duyduğum bir arkadaşımız bu Komisyon Başkanı. Şu Komisyona Başkan olmasaydı... Ya, o kadar adaletsizlik, haksızlık yaptı ki ben gerçekten hakkımı helal edip etmeyeceğimi yeniden gözden geçireceğim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir de saygı duymasaydınız ne derdiniz bilmiyorum yani.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – O kadar adaletsizlik yaptı yani.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Eyvallah. Siz öyle düşünüyorsanız bir şey diyemem. Ben sadece kuralları eşit bir şekilde uygulamaya çalışıyorum.

Peki sağ olun.

Sayın Dilan Taşdemir, buyurun lütfen.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) - Teşekkür ederim Başkan.

Ben de yeni yasama yılında herkese başarılar diliyorum. Umarım demokratik, özgürlükçü bir yasama yılını hep birlikte yaşarız ve tanıklık ederiz.

Yani iktidar yeni yasama döneminde torba yasalardan birini daha Meclis gündemine getirdi. Kamu yararının gözetildiği yasalar yerine kişisel ve siyasal amaç taşıyan yasalar Meclisten geçiyor. İşte içerik olarak da demokratik, özgürlükçü ve katılımcı anlayışla yapmak yerine, alelacele ve siyasi çıkarların aracı hâline getiriliyor bu torba yasalar.

Şimdi, aslında birbiriyle ilişkisi olmayan pek çok konudaki yasal düzenlemeler bir torba içine sıkıştırılarak ve kısıtlı bir süre içinde komisyonda görüşülüyor ve komisyonda muhalefetin önerileri, eleştirileri dikkate alınmadan Genel Kurula getiriliyor. Orada da aslında hiç noktasına virgülüne dokunulmadan geçiriliyor. Genel olarak öyle oluyor; en azından altı yıldır ben buradayım, hep buna tanıklık ettim. Şimdi, bu yöntem hem antidemokratik hem yasa yapma hem de hukuk tekniği açısından sorunlu bir yöntemdir. Bu anlayış ve tekniği kimi hukukçular aslında yasa enflasyonu olarak değerlendiriyor. Yani özellikle uygulama aşamasında birçok sorunla karşılaşılıyor bu mantıkla yapılan yasama süreci sonunda çıkan kanunlarda. O açıdan, hani yasaların etkinliği de yitiriliyor bu yasa yapma sürecindeki tutumla. Şimdi, siz az önce yani sabah açılış konuşmanızı yaparken dediniz ki “Aslında demokratik ülkelerde de yasama süreçleri benzer şekilde yürüyor.” Aslında baktığımızda hani pek de öyle değil. Örneğin, İngiltere’de Hükümet, kanunları, kamu, özel sektör, sivil toplum kuruluşları ve bireylerle hazırlayarak, mevzuatın etkilemesi muhtemel kesimlerin görüşünü dikkate alarak yapar. Bunu nasıl yapıyor? Örneğin, düzenlemeden etkilenecek olanların görüşünün alınması için en az on iki haftalık bir süre ve yorum yapmalarına yardımcı olacak şekilde düzenleme taslağına ilişkin bilgi veriyor. Yine bürokratik yükün azaltılmasına ilişkin olarak için her öneriye ayrı bir önem verdiklerini ve öneri sahiplerine yapmış oldukları başvuru için bilgi verileceğini açıkça internet sayfalarında beyan ediyorlar. Üstelik, mail yoluyla yapmış oldukları öneri ve eleştirilere ilişkin bir alındı fişi veriliyor ve doksan iş günü içerisinde mail atanlara geri dönüş yapılıyor. Bizdeki durum belli. İşte, demokratik, katılımcı, özgürlükçü ve kamu yararına uygun yasama yöntemi bu şekilde yapılıyor Başkan. Bizde ise işte az önce ifade ettiğim gibi, yangından mal kaçırır gibi bir hafta içinde alakalı alakasız her şeyi bir torba koyuyoruz, üzerine alelacele, beş dakika, on dakika konuşuyoruz, geçiriyoruz; Genel Kurula gelince zaten orada da hem muhalefetin hem ilgili STK’lerin görüşleri, önerileri dikkate alınmıyor.

Şimdi, parlamentoların geleneksel işlevi yasa yapmaktır tabii ki. Bu işlevinden ötürü yasama organı olarak adlandırılır fakat Türkiye Büyük Millet Meclisinde yasama organı yasama yapmıyor. Aslında yasamayı saray yapıyor. Orada bütün değişiklikler, teklifler hazırlanıyor, buraya getiriliyor, sayısal çoğunlukla kanunlaştırılıyor. İşte böyle olunca da toplumun gereksinimini, ihtiyacını karşılayamayan düzenlemeler yüzünden uygulamada da çok büyük sorunla karşılaşmaktadır. Tabii ki bu torba yasa da seçime dönük bir düzenlemedir, birçok arkadaş da ifade etti, evet, çünkü bu hayat pahalılığına, geçinemeyen, işsiz, yoksul, dar gelirli vatandaşın derdine derman olmak gibi bir niyet yok. Yaşanan sorunları, krizleri bir şekilde bir nebze de “Acaba böyle de rahatlatabilir miyiz?” yaklaşımı.

Şimdi, torbanın içine biraz bakalım; bu torbanın içinde aslında yok yok, yani neler varmış? Sermayeye vergi indirimi var, Covid-19 döneminde salgın kurallarını ihlal edenlere af var, kur korumalı mevduat düzenlemesinin süresini 2023 yılı sonuna kadar uzatma var, karşılıksız çıkan çek, protesto edilmiş senet, kredi kartı ve diğer kredi borçlarını ödeyemeyenlerin sicil kayıtlarının silinmesi var. Yani biz de böyle torbayı karıştırırken biraz ayrıntılarına daha yakından bakınca örneğin 5’inci maddede bir düzenleme öngörüldü; işte öğrenim ve katkı kredilerinde öğrencilerin aldıkları miktar kadar ödeme yapacakları, öğrenim bitiminden iki yıl sonra faizsiz bir şekilde taksitle ödeyebilecekleri, iki yıl sonunda eğer çalışmıyorlarsa en fazla 3 defa borçlarını erteleyebilecekleri ancak erteleme hakkının kullanıldığı

üç yıl için ilk iki yıl herhangi bir faiz eklenmesi olmayacağı, sonraki yıllar içinse azami yüzde 10 faiz uygulanacağı düzenlenmektedir. Şimdi, her fırsatta sosyal bir devlet olduğu vurgusunu yapıyorsunuz, işte, iktidar bunu çok söylüyor. Ya, öncelikle burada tartışılması gereken eğitim gibi temel bir hakkın tamamıyla ücretsiz olması sağlanmalıdır. Hiçbir öğrencinin eğitim görürken borçlanması kabul edilecek bir durum değil. Her öğrencinin barınma, eğitim materyallerine ulaşım ve sosyal ihtiyaçlarının kamu tarafından karşılanması talep edilmektedir. Şimdi, sosyal devlet anlayışı gereği eğitimin bir bütün olarak ücretsiz olması gerekiyor ama bugün lisans eğitimi gören bir öğrenciye verilen aylık kredi miktarı 857 TL'dir yani öğrenim kredisi alan bir öğrenci eğitimini sonlandırdığında en az 45 bin TL borçlu olacak şekilde mezun olmaktadır. Yani Türkiye'de mezun olduktan sonra istihdam edilme şartları da hani biz biliyoruz çok da yeterli değil, binlerce üniversite mezunu öğrenci şu an işsiz yani "Her ile bir üniversite açtık." işte "Öğrenciler artık üniversiteye gidebiliyor." bunu bir devrim olarak dönem dönem parti sözcüleri ifade ediyor, çokça bunun propagandası da yapılıyor. Şimdi, bu öğrenciler mezun olduktan sonra zaten işsiz yani iş bulamıyor. Şimdi, bugün beş yıldır, on yıldır atama bekleyen öğretmen adayları var, sağlık emekçisi adayları var, mühendis adayları var, fen edebiyat fakültesi mezunları var. Şimdi, bu kişiler için kanun teklifiyle bir yandan faiz silinecek, diğer yandan da iş bulamayacaklar, istihdam edilemeyecekler. Yine, tekrar kredi çektiklerinde faize maruz kalacaklar. Yani, şimdi, burada yapılması gereken; eğitimin tamamıyla ücretsiz olmasını konuşmamız lazım. Hani borçların silinmesini değil bütün öğrencilerin bu konudaki mağduriyetinin giderilmesi ve borçlarının sadece faizinin değil tamamının silinmesini konuşmamız gerekiyordu. Ama burada -az önce ifade ettiğimiz gibi- seçime yönelik kısmi bir iyileştirme biraz da göz boyama üzerine yapıldığı için şimdi faizler silinecek ama işte ana parayı öğrenciler nasıl ödeyecek, gerçekten ödeyebilecek durumdalar mı? Bunda da aslında kesin, kalıcı bir çözüm yok.

Yine, Covid-19 döneminde salgın kurallarını ihlal edenlere af düzenlemesi getirilmesi düşünülüyor. Ya, tabii ki bu olumlu bir düzenlemedir hani AKP'nin Grup Başkan Vekili Mustafa Elitaş da bu düzenlemede özellikle coronavirus sürecinde Kabahatler Kanunu'na uymadıkları gerekçesiyle toplam 2,7 milyar TL'den vazgeçtiğini ifade etmişti. Fakat ödeme yapan yurttaşlara ödedikleri paranın iade edilmeyeceğini de belirtti. Şimdi, coronavirus sürecinde maske takmamanın cezası 900 TL'ydi, yasayı ihlal etmenin cezası ise 3.150 TL'ydi. Şimdi, burada özellikle Kamu Denetçiliği Kurumunun harekete geçmesi ve vatandaşın eşitlik ilkesinin yok sayıldığını gözeterek pandemi sürecinde kuralları ihlal ettikleri gerekçesiyle ceza ödeyen yurttaşların paralarının da iade edilmesinin sağlanması gerekiyor. Şimdi, bu palyatif düzenlemeyle cezaları ödeyenlerin paralarını alma durumları kanunen mümkün olmadığı için söz konusu süreçte ödeme yapan yurttaşlar tabiri caizse aslında dolandırılıyor yani bu manaya geliyor bu yaklaşım. Dolayısıyla, buna da bir çözüm bulunması gerektiğini düşünüyoruz. Yine, öte taraftan, pandemi döneminde hastanelere maskesiz giren hasta ve yakınlarını uyaran sağlık çalışanları ve doktorlar saldırıya uğradı, saldırılara para cezası verildi ve adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı yani şimdi madem maske affı gelecekti, o zaman doktorlar ve hastalar hani maske yüzünden karşı karşıya kaldı, çok ciddi anlamda şiddet olayları yaşandı yani dolayısıyla bu düzenleme o zaman daha önceden de hani düşünülebilirdi diye söylemek istiyorum. Yine 33'üncü madde...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son bir dakikanız.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Tamam, daha varmış.

Söz konusu düzenlemeyle 6585 sayılı Perakende Ticaretini Düzenlenmesi Hakkında Kanun'da çeşitli düzenlemeler amaçlanmış. Örneğin bu kanunun mevcut hâlinde kanun çerçevesinde Bakanlıkça alınan tedbirlere ve yapılan ikincil düzenlemelere uymayanlara ve denetim yetkisi olanlarca istenilen defter, belge ve diğer kayıtlar ile bunlara ilişkin bilgileri vermeyenler veya eksik verenler ya da

denetim elemanlarının görevlerini yapmalarını engelleyenlere 2 bin Türk lirası ceza uygulanırken bu düzenlemeyle 50 ile 250 bin TL ceza uygulanabilecek. Bakanlığın belirttiği mesleki davranışların dışına çıkan ve bu kurallara uymayan kişilere mevcut durumda belirlenen 10 bin TL ibaresi yerine 300 bin TL ibaresi getiriliyor.

Şimdi ekonomik krizin kendini iyice hissettirdiği son birkaç dönemde aslında iktidar sürekli aynı şeyi yapıyor yani hep sorunu dışa havale ediyor, eğer dışta çözülmemişse -yani dış düşmanlar yaratılmışsa- sorunu içe döndürüyor. İşte bu sorunu hani düşmanlaştırarak ya da terörize ederek yapıyor. Hatırlarsanız bir dönem soğan ve patates satıcıları bile terörist olarak ilan edilmişti yani sorunun kendisinden kaynaklandığını, bu krizin kendi politikasızlığından açığa çıktığını... Ya da sorumluluğu almak yerine sürekli böyle havale eden, böyle düşmanlaştıran yeni yeni teröristler icat eden bir yaklaşım söz konusu. Yani genelde işte bu meselede de böyle yaklaşıyor “Biz gerekli tedbirleri alıyoruz fakat zamları yapan biz değiliz.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ– Son cümlelerinizi alalım.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Suçu stokçulara atan bir yaklaşım var. Ya, doğrusu ekonomik kriz bu kadar derinken, bu kadar yoksulluk derinleşmiş iken, bu kadar hani rüşvet çarklarının, yolsuzlukların konuşulduğu bir dönemde bunlarla hani yüzleşmek yerine bu kadar palyatif, böyle seçime yönelik düzenlemeler bence sorunu daha fazla kronik hâle getirecektir.

Teşekkürler.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sağ olun.

Sayın Kamil Bey, hazırsanız size söz vereyim.

Buyurun.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ben sözlerime öncelikle şahsınız ve nezdinizde tüm Komisyon üyelerimize ve hazırda bulunan tüm değerli misafirlerimiz de dâhil şükran duygularımı ifade etmek istiyorum. Geride bıraktığım rahatsızlık döneminde hiç eksik olmadınız, sağ olun, var olun gerek telefonla arayarak gerek mesaj ileterek. Gördüğümde veya duyduğumda aldığım mesajlarınızla bu aramızdaki dostluğun, dayanışmanın, kardeşliğin somut bir göstergesiydi; çok teşekkür ediyorum. Allah kimseye böyle sorunlar yaşatmasın ama yaşadığımızda da böyle dostlarla karşı karşıya getirsin diye diliyorum. Teşekkür ederim Sayın Başkan.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Seviyoruz seni Hocam.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve devlet bürokrasimizin ve çeşitli kamu kurumu niteliğinde ve STK niteliğindeki kuruluşların değerli temsilcileri, basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Evet, bir torba yasayla yine karşı karşıyayız. Ben saydım -eksiği fazlası olabilir ama pek zannetmiyorum, net olduğunu düşünüyorum- 20 ayrı kanunda ve 3 kanun hükmünde kararnamede, toplam 50 ayrı değişiklik içeren bir torba yasa. 20 kanun, 3 kanun hükmünde kararname, toplamda da 50 maddelik ayrı ayrı değişiklik getiren bir teklif.

Şimdi, tabii, Sayın Başkan, bunu usul üzerindeki görüşmelerde de ifade ettim, böyle bir torba kanun üzerinde, tümü üzerinde konuşma yapabilmek gerçekten zor çünkü bir temel kanun niteliğinde değil ama öyle görüşüyoruz ve Genel Kurula da öyle incek yani başı ile sonu arasında ilişkilerin

olduğu, bir bütünsel niteliği olan bir kanun teklifi olmadığı için tümü üzerinden neyini konuşacağız, mecburen bazı maddeleri öne çıkararak sözlerimizi paylaşmak, düşüncelerimizi paylaşmak durumunda kalıyoruz.

Bir kere öncelikle Anayasa'ya uygunluk konusunda bir değerlendirme yapıldı mı yapılmadı mı; bu konuda ben herhangi bir açıklama duymadım. Her kanun teklifinde olduğu gibi bunun da Anayasa'ya uygunluk denetiminden geçmesi ve bu bağlamda Anayasa'nın ortaya koyduğu değerler manzumesine uygun olması gerektiğini tekrar ifade etmek istiyorum.

“Etki analizi de yok.” diye not almıştım, etki analizi burada bizlere takdim edildi, madde madde getirilmiş, detaylı gibi görünüyor ama inceleme fırsatımız olmadı. Dolayısıyla onun üzerine bir değerlendirme yapma şansım da şu an itibarıyla yok, maddeler üzerinde bir yandan maddeyi konuşurken diğer yandan onunla ilgili takdim edilen etki analizine göre bir değerlendirme yapacağız.

Benim aklımda hep şu soru var: Yani böyle torba kanunlar geldiğinde, böyle çok farklı, birbirleriyle yakın ilişkisi bile olmayan, birbirinden çok uzak kanunlar üzerinde yapılan değişiklikleri gördüğümüzde yani biz nereye gidiyoruz? Şimdi, tabii, kanun tasarısı uygulaması olmadığı için, Hükümetten gelen herhangi bir öneri, kanun ya da yasa değişikliği önerisi getirilemediği için mecburen milletvekili arkadaşlarımız bunu getiriyorlar. Sayın Ahmet Tan ve 172 milletvekili arkadaşımızın imzasıyla gelen bu teklif... Ben şunu da açıkçası hep merak ediyorum, belki arkadaşlarımız daha samimi bir görüşme ortamında açıklarlar: Yani böylesi 20 kanun, 3 kanun hükmünde kararname, 50 tane madde değişikliği... Ya, bu nasıl bir araya getiriliyor, kim getiriyor? Yani böyle gerçekten bir torba var, bir dosya var, bir klasör var, oraya konuluyor, konuluyor, birikiyor ondan sonra bir teklif hâline mi geliyor? Yani tabii ki yürütmenin ihtiyacı olan bir düzenleme buraya gelecektir, görüşeceğiz ve yürütmenin daha sağlıklı görev, iş yapabilmesi ve hedeflerine ulaşabilmesi için bu Meclisten, yasama organından geçecektir; buna hiçbir itirazımız yok. Ama böylesi kafayı karıştıran, gerçekten düşüncemizi çorba gibi yapan bu düzenlemeler ne kadar sağlıklı? Yani biz bir yasama faaliyeti yapıyoruz ama yürütmenin de belli hedefleri olur; o hedeflere giderken birtakım kazalar olabilir, birtakım engeller olabilir, bunları aşmak adına tek tük de olsa gelebilir ama gerçekten gittiğiniz yol yol değil. Yani biz nereye gidiyoruz? Bu yaptığımız değişiklikler sonucunda bu ülke insanı, bu ülke ekonomisi, bu ülkenin sosyal, kültürel alanda, ekonomik alanda daha iyiye yönelik hangi hedefe doğru bu düzenlemeler bizi taşıyor veya taşıyacak? Bu konuda gerçekten büyük bir soru işareti olduğunu düşünüyorum. Bu, devlet yönetimi gerçekten ciddi bir iştir, bunun ciddiyeti de böyle her torba teklifte onlarca değişik kanunda değişiklik yapma çabasıyla hani saldım çayıra Mevla'm kayıra anlayışıyla yasal düzenleme gelmesi değil -ufak tefek, tek tük bu düzenlemeler gelebilir ama- doğru adımlarla sağlıklı bir yol katedilmesiyle ancak olabilir. Oysaki biz karanlığa doğru gittiğimiz yolda bir adım daha atıyoruz, aldığımız kararlarla nereye varacağımızı göremiyoruz, en azından ben göremiyorum.

Şimdi, “Teklifte neler var?” diye şöyle genel olarak bir baktığımızda böyle ana başlıklar hâlinde elimde var. İşte, cezalara af, yersiz ödenen kısa çalışma ve nakdi ücretler affediliyor, kredi kartı borçlarının faizleri siliniyor, affediliyor; haksız ve yersiz yapılan engellilerin aylıkları ile evde engelli bakımı desteği ödemelerinin tahsilatından vazgeçiliyor; bir başka af sicil affı geliyor; alacakların tasfiyesi sağlanacak, affediliyor; borçlar siliniyor, affediliyor bireylerin bankalardan aldığı... Vergi istisnası geliyor; efendim, il özel idarelerinin içme suyu tahlil ve tetkikleri nedeniyle Sağlık Bakanlığına olan borçları affediliyor; ceza düşürülüyor, affediliyor. Af, af, af, af yani genel olarak bu torba kanunun aslında bir nevi bütün maddeleri ya da çoğunluk maddeleri itibarıyla bir af torbası olduğunu söylemek

belki mümkün. Yani affetmek, evet, tabii ki o da mümkün yani birtakım cezaları ama önce cezayı kesmeyin affetme ihtiyacı duyulmasın. Affetme sanki lütufkâr bir uygulama gibi lanse edilmeye, huzurumuza çıkarılmaya çalışılıyor.

Bu af kelimesinin biraz da siyasetini yapayım. Sayın Cumhurbaşkanı görevden almak istediklerini görevden aldı diye ifade edilmiyor nedense hep “affını istedi, affını talep ediyor.” şeklinde çeşitli görevden almalarla karşılaşılıyor. Bu af kelimesi af dileme biz de çok yaygın bir hâl almaya başladı.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Sizin Genel Başkanınız da “Helalleşelim.” diyor.

CAVİT ARI (Antalya) – Gereksiz konuşmasan olmuyor Yaşar Bey ya.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Şimdi, ben bu torba kanundan...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Siz mi konuşacaksınız?

CAVİT ARI (Antalya) – Gereksiz bir konuşmasan olmuyor ya. Ne var Genel Başkanla ilgili...?

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Sana ne! Sana mı soracağım, özgür değil miyim, istediğimi konuşamam mı?

CAVİT ARI (Antalya) – Ne var Genel Başkanla ilgili şimdi? İlla oradan bir çıkıntılık yapacaksın ya. Genel Başkana laf söylemeyi hüner zannediyorsun yani.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Helalleşmeyle ilgili bir şey söylüyoruz, hakaret mi ettik? Sen de her şeye çıkıyorsun kardeşim. Öyle bir özgürlüğün mi var senin? Bir şey mi söyledik, hakaret mi ettik? Bir cümle ifade ettik ya.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, söz sırası geldiğinde görüşlerinizi...

CAVİT ARI (Antalya) – Genel Başkana hakaret edemezsin, Genel Başkan hakkında hakaret edemezsin; bu kadar basit.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İgili konuşma usulümüz yok. Size sıra geldiğinde görüşlerinizi ifade edin.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Bir insan bu kadar çirkef olabilir mi ya.

CAVİT ARI (Antalya) – Çirkef sensin!

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Sensin ya!

CAVİT ARI (Antalya) – Çirkef sensin! Terbiyesiz adam!

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Sensin! Çirkefsin sen!

CAVİT ARI (Antalya) – “Çirkef” diye konuşma! Terbiyesiz adam!

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Terbiyesiz adam sensin!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu üslupla konuşmayalım lütfen. Herkes görüşlerini... Yaşar Bey... Cavit Bey...

CAVİT ARI (Antalya) – Siz kendi partinizin üyesini uyarın Başkan. “Çirkef” diyemez, çirkef kendisidir.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Çirkef sensin.

CAVİT ARI (Antalya) – Sensin.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Sensin.

CAVİT ARI (Antalya) – Terbiyesiz!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, herkesi uyarıyorum. İç Tüzük’ümüz gereği temiz bir dil kullanmaya davet ediyorum hepinizi.

Değerli arkadaşlar, bakın, burası Plan ve Bütçe Komisyonu; farklı fikirler, farklı tartışmalar olacak, zaten özelliği bu bu sürecin ama birbirimize hakaret etmeden, kişiselleştirmeden bu tartışmaları yapmak durumundayız.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Ya, Başkanım, bir şey mi söyledik biz. Hakaret yok, bir şey yok.

CAVİT ARI (Antalya) – Daha ne diyeceksin, “çirkef” dedin. Ben de sana iade ettim, gerçek çirkef sensin.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Dolayısıyla uzatmayalım isterseniz. Kamil Bey’in de konuşması kesilmiş oldu. Müsaade edelim devam etsin lütfen.

Buyurun.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Aslında, çok sakın bir üslupla da ne güzel anlatıyordu.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, Kamil Bey, buyurun lütfen.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Bir şey söylemedik ya.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Fethi Bey, Yaşar Bey de bir şey söylemedi ki sadece esprili bir şey...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – “Helalleşme” dedik.

CAVİT ARI (Antalya) – Genel Başkana illa sataşmak zorunda.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Her biriniz bizim Genel Başkana laf söylüyorsunuz, ağzını açan...

CAVİT ARI (Antalya) – Sen kimsin de Genel Başkanın aleyhinde konuşacaksın ya!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sizin her konuşmacınız bizim Genel Başkana laf söylemiyor mu Sayın Ari? Niye aynı hassasiyeti göstermiyorsun o zaman orada?

CAVİT ARI (Antalya) – Konuşması sırasında alakalı bir şey olur da söyler.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – O da alakalı.

CAVİT ARI (Antalya) – Ne alakası var ya, ne saçma sapan konuşuyorsun ya.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, yine genel bir ilkedden bahsedelim.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Sayın Sındır helalleşmeyle ilgili bir şey söylüyor, afla ilgili bir şey söylüyor.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Ben helalleşmeyle ilgili bir şey söylemedim Sayın Kırkpınar.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Ben de dedim ki sizin Genel Başkanınız da “Helalleşelim.” diyor dedim. Aynı cümleyi ifade ettim.

CAVİT ARI (Antalya) – Helalleşmeyle ilgili bir şey konuşmadı, alakasız bir şey konuşuyorsun; Genel Başkanla ne ilgisi var bu konuştuğunuzun, ne alakası var yani.

MAHİR POLAT (İzmir) – “Affımı istiyorum”la ilgili bir şey söyledi, helalleşmeyle ilgili bir şey söylemedi.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Aynı şey, aynı şey bunlar.

CAVİT ARI (Antalya) – Ne aynı şey?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Neyse, değerli arkadaşlar...

Yaşar Bey, bir saniye... Arkadaşlar, bir saniye...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Arkadaş öyle bağlantı kurdu, ne var yani bunda, hakaret mi var burada? Ama sürekli ağzınızı açtığınızda Genel Başkanımıza hakaret ediyorsunuz.

MAHİR POLAT (İzmir) – Seninle konuşmuyorum Uğur Bey, Yaşar Bey’e bir şey söyleyeceğim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar... Değerli arkadaşlar...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Tek tek mi uğraşacaksınız Yaşar Bey’le? Hepinize birden Yaşar Bey mi cevap versin? Siz niye karışyorsunuz oradan? Siz karışacaksınız, biz burada susacağız; öyle hepinizi dinleyeceğiz.

MAHİR POLAT (İzmir) – Sen konuş o zaman.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Var mı öyle bir üslup? Sayın Başkanım, böyle bir üslup var mı?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Uğur Bey, bir saniye, bir müsaade ederseniz bir şey söyleyeceğim.

Genel Başkanlarla ilgili bütün grupların hassasiyet göstermesi gerekir, herkesin genel başkanı kendisi için kıymetli. Dolayısıyla bu tartışmalarımızı yaparken genel başkanları saygıyla burada ifade etmemiz, genel başkanlarla ilgili hassasiyet göstermemiz yine hepimizin ortak sorumluluğu diye düşünüyorum. Burada herkes bu yanlış yapıyor doğrusu benim Komisyon Başkanı olarak gözlemim.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bir biz yapmıyoruz Başkanım.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Biz yapmıyoruz Başkanım.

CAVİT ARI (Antalya) – Siz devamlı yapıyorsunuz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bizim grup genel başkanlara hakaret etmiyor. Cumhuriyet İttifakı hiç laf söylemiyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yeri geldiğinde herkeste de bunlar yapılabilir. Dolayısıyla bunlara dikkat edelim. Değerli arkadaşlar, herhâlde bu konuda anlaşıyoruz değil mi? Hepimiz bu konuda anlaşıyoruz.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Evet.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Şimdi, Kamil Bey’e müsaade edelim, süresini...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) - Sayın Başkan, süre rica edeceğim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Ne kadar eksik kalmıştı Kamil Bey?

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) - Hiç hatırlamıyorum.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - On dakika verin Başkanım.

CAVİT ARI (Antalya) - On dakika verin.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Geçen gelmedi ya.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) - Ama insicamım bozuldu ve artık sıfırladım Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Bir de ilk toplantısı Kamil Bey’in. Bu rahatsızlıktan sonra buyursun, tamamlasın.

Buyurun.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) - Evet, teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ben bu torba kanun teklifinde, genel gerekçesinde ifade edildiği gibi -nasıl bir genel gerekçe-ekonomik gelişmelere uyum, ekonomik program hedeflerinin gerçekleştirilmesi... Hangi maddeyle ekonomik program hedeflerini gerçekleştirmeyi amaçladığımızı dahi göremiyorum bu kanun teklifinde gerçekten. Yani, bir ceza veriyoruz, sonra onu affediyoruz. Hangi ekonomik program hedeflerini biz

bu affetmeyle gerçekleştirmiş oluyoruz? Yani, bizim Plan ve Bütçe Komisyonu olarak hem planlara uygun hem de bütçe programına uygun, ekonomimizi de en üst düzeye çıkaracak kararlar almamız gerekirken bu torba kanun teklifinde, gerçekten, bir nevi -teşbihte hata olmaz- çift çarşısı gibi bir ortamda bunları tartışıyoruz. Yani, buradan, bu torba kanun teklifinden planlı programlı, hedefe yönelik, toplumun huzurunu, refahını ve ekonominin büyümesini sağlayacak bir sonuç alınabileceğini asla düşünmüyorum; dolayısıyla, bu genel gerekçedeki amaçların da sağlanabilmesine dair sağlıklı bir ekonomik kalkınmanın buradan da çıkabileceğini zannetmiyorum.

Şimdi, bu teklifin değişik maddeleri var; mesela 1'inci madde. Konut ve meskende yenilenebilir enerji kaynaklarından elde edilecek elektrik enerjisini satan gerçek kişiler "gelir vergisinden muaf esnaf" statüsünde olacak; 25 kilovattan da 50 kilovata bir artış söz konusu burada, bir kilovat artışı. İyi de yani, öbür taraftan, buna nasıl güvенеceğiz? Yarın bir gün... örneğin, EPDK daha doğrusu Enerji Piyasası Kurulu, biliyorsunuz, bir karar aldı geçtiğimiz günlerde; aldığı kararla sanayicilere "Siz güneş enerjisi yapın, fabrikaların çatılarına yapın, orada güneş enerjisi elde edeceksiniz. Elektrik enerjisi elde edecekseniz kullanın, sizindir, teşvik de veriyorum; artanı da enterkonnekte sistem içerisinde satarsınız, ben de bunun parasını size öderim." diyordu, şu anda "Ödemeyeceğim." diyor. Bunu "çökme vergisi" diye ifade etmişti Sayın Genel Başkanımız da. Yani, şimdi, yarın bir gün bu uygulamalarda da "Yok kardeşim, yani, biz bunu artık gelir vergisinden muaf kabul etmiyoruz." gibi düzenlemelerle, uygulamalarla karşı karşıya bırakırsak ne olur; o soruyu da sormak istiyorum?

Yani, maddelere geldiğimizde daha detaylı gireceğiz ama adaletsizliğin olduğu çeşitli maddelerle de karşı karşıya kaldığımızı görüyorum -dediğim gibi- bunların etki analiziyle tekrar değerlendirerek sizlerle daha sonra paylaşacağım. Tümü üzerinde bu görüşlerimi bir kez daha ifade etmek istedim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ediyorum, sağ olun.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) - Ben konuşmamda hiçbir Sayın Genel Başkana karşı bir yanlış, hakaret veya rencide edici bir üslup içerisinde, söz içerisinde bulunmadım. Değerli arkadaşlarımızın esprisinin bile kabul edilebilir olmadığını bir kez de ben ifade etmek istiyorum. Yani, ben sadece Sayın Genel Başkanların değil, milletvekillerinin ve aslında insana değer veren herkesin bu söz ve davranışlarına dikkat etmeleri gerektiğini ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ediyoruz. Aynen katılıyorum bu düşüncenize.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Emine Hanım, hazır değilseniz; Cavit Bey, siz de hazır değilseniz üyemiz olmayanlara söz vereceğim.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Üyelere söz verin.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Başkan, biraz ara verelim mi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Yoklayama gittiler; gelecekler, dönecekler.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Sayın Başkan, o zamana kadar beş dakika ara verelim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - İyi, beş dakika ara verelim o zaman, beş dakika sonra bir araya gelelim.

Kapanma Saati: 15.34

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 15.35****BAŞKAN: Cevdet YILMAZ (Bingöl)****BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)****KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)**

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 1’inci Birleşimin Üçüncü Oturumunu açıyorum müsaadenizle.

Emine Hanım ve Cavit Bey hazır olmadığı için üyemiz olmayan arkadaşlardan devam edelim.

Sayın Hamzaçebi, buyurun lütfen.

Süreniz beş dakikadır.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, bürokrasinin değerli temsilcileri; çok çeşitli konularda düzenlemeler içeren bir torba kanun teklifini görüşüyoruz. İlgili maddelerde madde bazında görüşlerimi daha ayrıntılı bir şekilde ifade edeceğim. Tümü üzerinde görüşlerimi kur korumalı mevduata ilişkin düzenleme üzerinde yoğunlaştırmak istiyorum.

Değerli milletvekilleri, kur korumalı mevduat uygulamasının bir benzeri dövize çevrilebilir mevduat olarak 1968 ile 1979 yılları arasında uygulanmıştı. 1979 yılındaki Hükûmet bunun bir çıkmaz yol olduğunu görüp uygulamayı sonlandırmıştı ama orada devlet borcuna dönüşen o dövize çevrilebilir mevduatın ödemeleri çok uzun yıllar sonra Anavatan Partisi iktidarı döneminde yapılmıştı. Böyle bir açmazı, böyle bir sorunu, böyle bir kötü tecrübeyi Türkiye daha önce yaşamıştı. Şimdi, benzer bir uygulama sanki yeni bir buluşmuş gibi 2021 yılı Aralık ayından itibaren uygulanmaya başlandı. Aslında, AK PARTİ iktidarının önünde üç dört yıl daha zaman olsaydı yani seçim olmasaydı önümüzdeki dönemde muhtemelen bu faiz sebep, enflasyon sonuç politikası, bilime aykırı bu politika AK PARTİ’yi bankalardaki bu döviz mevduatına el koymaya yöneltecekti. Bu politikanın sonu yoktur. Şöyle ifade edelim: AK PARTİ, seçimden sonra bu politikanın çıkmaz olduğunu görüyor, seçim sonrasına bir enkazı bırakacak aslında.

Rakamlara bakıyorum, rakamlarda da bunun bir çıkış olmadığını görüyorum. 17 Aralık 2021 tarihinde bankalardaki toplam döviz mevduatı 260 milyar dolar, 30 Eylül 2022 tarihi itibarıyla bankalardaki döviz mevduatının toplamı 235 milyar dolar; 25 milyar dolarlık bir azalma meydana gelmiş. Bunun da bankalardaki toplam döviz mevduatının yüzde 36’sının euro cinsinden olduğunu düşünürsek azalışın aşağı yukarı 11-12 milyar doları parite etkisinden kaynaklanmaktadır. Gerçek kişiler-şirketler olarak döviz mevduatındaki azalışa baktığımızda şunu görüyorum: 17 Aralık 2021 tarihinde gerçek kişilerin döviz mevduatı 163,8 milyar dolar, 30 Eylül 2022 tarihi itibarıyla bu rakam 145 milyar dolara inmiş yani gerçek kişilerin döviz mevduatında 18,7 milyar dolarlık bir azalma olmuş. Şirketlere baktığımızda, 17 Aralık 2021 tarihli rakam 90,6 milyar dolar, 30 Eylül 2022 tarihli rakam 84,1 milyar dolar; 6,5 milyar dolarlık bir azalma olmuş. Yalnız, şirketlerde şöyle ilginç bir durum var: Şirketlerin 25 Şubat 2022 tarihinde 72,9 milyar dolara inen bankalardaki döviz mevduatı şimdi 84 milyar dolara ulaşmış yani şirketler aşağı yukarı 11 milyar dolar daha döviz almışlar. Şirketler artık bu politikaya güvenmiyor, tasarruflarını ya da varlıklarını, bankadaki mevduatlarını döviz olarak tutmaya yöneliyorlar. Gerçek kişiler açısından da durum farklı değil. Kur korumalı mevduatın uygulandığı bu dönem zarfında Merkez Bankasına 42 milyar dolarlık döviz satılmış. Gerçek kişilerin ve tüzel kişilerin

toplam mevduat azalışı 25,2 milyar dolardı; bunun bir kısmı parite etkisinden kaynaklanmıştı, kalanı... Durum şunu gösteriyor: Gerçek kişiler de bu politikaya güvenmiyor ve tekrar yeniden döviz almaya başlıyorlar ve yeniden alınan dövizin miktarı 25-26 milyar dolara ulaşmış durumda.

Değerli milletvekilleri, bu politikanın çıkışı yok, bundan en kısa zamanda dönülmesi gerekiyor, bu gerçek anlamıyla geleceğe bir enkaz bırakma politikasıdır, başka hiçbir şey değildir.

Evet, sürem bitti zannediyorum, maddelere geçildiğinde onlarla ilgili görüşlerimi ayrıca ifade edeceğim.

Teşekkür ediyorum

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, bir sıralama okuyayım kendinizi hazırlamanız bakımından. Önce Sayın Okan Gaytancıoğlu'na söz vereceğim, daha sonra Sayın Müzeyyen Şevkin Hanımefendi'ye, sonra Sayın Ömer Fethi Gürer Bey'e, daha sonra da Mahir Polat Bey'e.

Şimdi Sayın Gaytancıoğlu'ndan başlıyorum.

Geneli üzerinde beş dakikadır süreniz.

Buyurun lütfen.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Getirilen bu torba yasa kanun teklifi birkaç madde hariç olumlu yani çoğunluğuna olumlu diyebiliriz. Aslında, birkaç maddenin içinde bir tane bir saatli bomba var, az önce sayın Hamzaçebi bahsetti, kur korumalı mevduat. Yani hazineye yıllık yükünün 300 milyar olduğu söyleniyor. Ya, bu nasıl bir para; çiftçiye mazot, gübre, ilaç, buzağı desteği veriyorsunuz toplam 30 milyar ve bununla karnımızı doyuruyoruz. Tamam, ithalat yapıyoruz ama bunun 10 katını yani sayıları 10 binleri, 100 binleri belki bulmayan birkaç zengine veriyorsunuz; geriye kalan uygulamalar yani bu torba yasada gelen öğrenci borçlarının affı, 2 bin liranın altındaki borçlara aflar, maske cezalarının kaldırılması olumlu. Ama bir de sicil affı var, ben yedi yıldır milletvekiliyim, birkaç kere sicil affı çıktı ama bankalara gittiğinizde kimsenin sicili silinmiyor yani kredi almaya kalktığınızda deniyor ki: “Senin ta 2005 yılından bir borcun varmış veya 2010 yılından bir borcun varmış, birine kefil olmuştun, şu senedi ödememişsin, şu çeki ödememişsin, şu telefon faturasını yatırmamışsın; bunlar var.” Her şey iyi de yani yasa bu borçluları, borçlu ve borçlu olanların neden olduğunu çözmiyor yani yeni borçlar ileride de olacak. Yani yasada bu duruma düşmeyecek, vatandaşın bu duruma düşmesini engelleyecek bir uygulama yok. Yani çiftçi, esnaf borçları örneğin yok. Çiftçinin borcu AKP iktidara geldiğinde 1 milyar lira civarındaydı, şimdi 250 milyar liraya yaklaştı. Peki, çiftçi yeni tarla mı satın aldı, yeni traktör mü satın aldı, yani gübre alabiliyor mu, mazot alabiliyor mu? Şimdi “Çift çeker aldı.” diyeceksiniz ama hepsi krediyle ve çoğunu da sattı.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Türkiye’de satılan traktör sayısına bak bakalım bir.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Bak, tartışmayalım, ben sizin sözünüzü kesmedim, siz de benim sözümü kesmeyin, konuşma yapıyorum. Üretim...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Traktörün nasıl satıldığını biliyor musunuz?

TAMER OSMANAĞAOĞLU (İzmir) – Biliyoruz.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Biliyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, ikili konuşmaya girince sorun çıkıyor. Lütfen, herkes sırası geldiğinde fikrini ifade etsin.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Evet, ben söyleyeyim size, “dalak çıkarma” diye bir şey var, çiftçi borcu için traktörünü satıyor, borçlarını ödüyor, yeni traktöre borç yapıyor yani borcu daha çok büyüyor, bunların hepsini biliyoruz. Siz bir kere çiftçi değilsiniz, çiftçi sizden daha iyi biliyor, takla attırmayı biliyor, borçlarını yapılandırmayı biliyor, gidiyor hiç para bulamazsa tefeciden alıyor; bu konulara girmeyelim.

Esnafın borcu da arttı. Peki, esnaf yeni bir iş yeri mi açtı, yeni bir makine mi aldı? Hayır, bu borçlar gün geçtikçe büyüyor. Bu yasada üretimin ucuzlamasını, maliyetlerin düşmesini destekleyen hiçbir şey yok. Yani, ya üretimin artmasını istiyorsak yani bir gübre kullanamadı vatandaş, tarlasına gübre kullanamadı, mazot 30 liraya dayandı. Yani şimdi çiftçi ekim yapacak, siz bunları hiç mi öngörmüyorsunuz, yani çiftçiye bir kolaylık sağlayamıyor musunuz? Pandemi geldi, ardından Rusya-Ukrayna savaşı geldi, dünyada bir gıda krizi olacağını herkes söylüyor, enerji kriziyle birlikte olacak. Özellikle üre doğal gazdan yapılıyor, dünyada doğal gaz fiyatları uçuyor, siz gübre fabrikalarını bu arada özelleştirmiştiniz, fabrikaların çoğu çalışacak durumda değil.

Bir de 12’nci madde var, ona da değinmek istiyorum çünkü bizim bölgemizle ilgili. Tarım Orman Bakanlığına ait bazı turizm merkezlerinin günübürlük ve kısa süreli konaklamalarında kolaylık sağlayacaksınız. Bunlar kalmadı ki yani bizim bölgemizde Danişment Orman Kampı vardı, Gökçetepe Orman Kampı vardı, Vakıf Orman Kampı Köy Hizmetlerine ait. şimdi, Gökçetepe Orman Kampı’nı T GVA’ya verdiniz yani Vakıf Orman Kampını kime verdiğinizi soruyoruz, bize ısrarla söylemiyorsunuz. Biz biliyoruz onu da T GVA’ya verdiniz, kiralandınız; hiçbir işlem yapılmıyor. Yani bu kiralamalar, bu satışlar yine buna benzerse bu maddeden inanın hiçbir şey olmaz. Yapacaksınız halka açacaksınız, sahilleri halka açacaksınız, oradaki emeklilere açacaksınız, işçilere, çiftçilere, memurlara açacaksınız ki insanlar rahat bir tatil yapsın. Rahatlıkla da borçlarını  deyebilsinler.

Teşekkür ediyorum.

BAşKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Müzeyyen şevkin.

Buyurun.

MÜZEYYEN şEVK N (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu yasa teklifini gördüğümüzde sanki yirmi yıldır muhalefette olan bir Adalet ve Kalkınma Partisi bir aydır aday ve bu ülkenin sorunlarını devasa boyutlara ulaştıran kendileri değilmiş gibi hep böyle bir muhalefeti suçlama, bir dış g  lere bu suçu atma. Bu kadar inanılmaz yetkilerle donatılmış bir rejim değişikliğinde hâlâ böyle sanki bir başkaları yapıyor; hiçbir sorumluluk üstlenmeksizin böyle bir yaklaşım var ne yazık ki.

şimdi, bu görülüyor ki bir seçim telaşı, bir seçim yatırımı; çok bariz elbette. Yapılan düzenlemelere elbette ki KYK borçlarının silinmesi, yemek hizmetleri, konutlarda üretilen GES’in 50 kilovata çıkarılması vergilendirmeyle ilgili. Bunlara bir sözümüz olamaz ama burada, bir bataklığı kurutmak yerine bir sivrisineği öldürme anlayışı görüyoruz ne yazık ki. Eğitimde bu devasa boyutta sorunlar dururken çocukların geçen yıl yurtlarda barınamayıp banklarda yer aldıkları... Ve ne yazık ki “T rkevi” adı altında Manhattan gibi dünyanın sayılı finans merkezinde yapılanla -hesap ettirdik biz- 81 ilde 200 yataklı yurt inşaatı yapılabilecekken ne yazık ki tercih Manhattan’da T rkevi’ne böyle bir yatırım yapılmıştır. Bu kadar önemli sorunları olan eğitimde elbette ki burs ve yurt sorunu yirmi yıllık AKP iktidarında hâlen   z lmemiştir. Tercihlerinizi kimden yana koyduğunuz burada önemli elbette. Eğitimdeki bu devasa sorunların da bütünlüklü olarak ele alınması kaçınılmaz bir gerçek elbette.

Şimdi, yine, buradan kur korumalı mevduata baktığımız zaman 6 liralardan 18 liraya dolar çıktığı zaman, 11 liralara geri düştü, bazıları davul zurnayla tabii sevindiler. Yani önce bir şeyi kaybettirip sonra buldurmak diyelim kabaca.

Bu kur korumalı gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerine tanınan vergi istisna süresini 31/12/2023'e kadar uzatıyorsunuz da ben gerçekten şunu çok merak ediyorum: Bunun bir etki analizi yapıldı mı? Türkiye'ye hani ne gibi bir katkısı oldu? Bugünkü dolar fiyatına baktığımızda 18,58'e dayanmış dolar. Sadece Türk lirasını korumaktan öteye geçmeyen ve beş aylık maliyeti 76 milyar lira, yıl sonuna kadar da 300 milyara ulaşması beklenen bu kur korumalı mevduatın vatandaş üzerindeki etkisini gerçekten merak ediyoruz. Bunun bir açıklanması gerekir. İflas ettirdiğiniz ülkeye geçici tedbirlerle yani hastaya bir pansuman tedbiri uygulanmaya çalışılıyor.

EYT'lilerin, emeklilikte yaşa takılanların, emeklilerinin intibakının, taşerona kadronun, çiftçilerin borcunun, esnafın borcunun devasa sorunlarla dağları aşmış olduğu bir ortamda buna yönelik neler yapıldı? Bunu doğrusu merak ediyoruz.

Yine, benzer şekilde enerjide, kara bir kışa gireceğimiz ortadayken hani bizi kısıkanan Almanya'nın, doğal gazda olan KDV oranlarını yüzde 19'dan yüzde 7'ye düşürdüğü bir ortamda bizim ülkemizde hâlâ doğal gaza ödenen verginin yüzde 18'lerde olması da ayrıca düşündürücüdür doğrusu biz, bu...

Bir Kırgız atasözü var. Bunu, burada söylemeden geçemeyeceğim. "Zamanında söylenmeyen söz yetimdir." der Kırgızlar. Evet, gerçekten zamanında alınmayan önlem, derin yoksulluğun arttığı, insanların artık evine ekmek götüremediği, açlık sınırının ne yazık ki asgari ücretin çok çok üzerinde olduğu bir süreçte, emeklilerin 3.500 TL aldığı bir ortamda köklü çözümlerin, üretime dönük çözümlerin yapılması gerektiğini düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ederim.

Sayın Ömer Fethi Gürer, buyurun lütfen.

Süreniz beş dakikadır.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkürler Başkanım.

Genelde Komisyonlara geldiğimde kırsal çok gezdiğim için aklıma bir şey geliyor; bizim oralarda tavuk, ördek gibi hayvanların varlığı var, tavuğun altına ördek yumurtasını koyuyorlar sonra yumurtadan civcivler çıkıyor, tavuk kenardan koşuyor, ördekler suda yüzüyor, anayla, yavrular arasında bir farklılık oluşuyor ve böylesine garip bir süreç yaşanıyor. Şimdi, buraya gelince de bakıyorum Komisyona, arkada bürokratlar oturuyor, önde milletvekilimiz oturuyor, 176 tane milletvekili bir araya geliyor, kanun teklifi diye torba teklifler getiriyorlar ama burada başlangıçta söylenen şeydu: Milletvekilleri kanun tekliflerini getirecek, bu anlamda Parlamentonun saygınlığı artacak. Netice itibarıyla bizler kanun teklifi veriyoruz, ne komisyona geliyor ne de değerlendiriliyor. Türkiye'de onca sorunun içinde milletvekili arkadaşlarımızın getirdiklerine bakıyoruz, bir kısmı gerekli de olsa bazıları teknik düzenlemeler. Yani alana gittiği zaman milletvekiline, iktidar milletvekillerine hiçbir taşeron işçisi rastlayıp "Bizim kanun ne zaman gelecek, niye gelmedi?" demiyor mu? Ya da EYT'lilerin durumu konuşulmuyor mu ya da çiftçinin sorunuyla karşılaşmıyorlar mı da bunlar geliyor. Bakınız, burada 20 kanun, 3 kanun hükmünde kararname ve 50 değişikliği içeren madde olduğunu Komisyondaki bizim değerli sözcü kardeşlerimiz anlattılar. Şimdi, eğer burada Bakan olsaydı şunu sormamız gerekiyordu: Vakıfbank'ta kadro alamayan güvenlikçiler var, Ziraat Bankasına vermişsiniz, Halk Bankasına vermişiz, biz de burada bankayla ilgili kısma gelindiğinde o soruyu sorma hakkını kullanırdık. Ya da PTT'nin burada etki analizinde belirtilen kârlarını görünce taşeronda kalan 17.400 PTT çalışanı var; bu arkadaşların mağduriyeti konusunda

ne düşünüyorsunuz derdik. Şimdi doğal olarak burada milletvekilimize sorsak da bu konularla ilgili olmadığı için yanıt veremeyecek yani bizim bir yerde yasama olarak sorgulayacağımız, soracağımız konulara yanıt alacağımız bakan yok.

Covid-19 ilgili düzenlemede salgın nedeniyle ödemeyenlere getirilen uygulama doğru. E, ödeyenler ne olacak, bunu kime soracağız, milletvekillerimiz bunu nasıl değerlendirip buraya koydular? Bu da ayrı bir soru. Tabii, milletvekili önceliğinin dışında bakanlıklar arasındaki teknik değerlendirmelerle oluşan yapının 176 milletvekili tarafından Komisyona getirilmiş olması, iktidar milletvekillerinin en azından burada olsun bu kanunu okuduklarını varsayıyoruz. Çünkü oylamaların dışında genelde Meclise gelmedikleri için tekliften pek haberleri olmayacaktı, en azından imza atınca en azından 2-3 maddesini okuyum da bir yerde soran olur diyecektir, öyle de bir faydası olacaktır diye düşünüyorum.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Böyle bir konuşma olur mu ya!

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Ya, ne var konuştuğumuzda, doğru değil mi?

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Meclise gelip gelmemesi...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Bak, inançlı adamsın bana yeminle söyle bakayım, Meclise milletvekilleri oylama dışında geliyor diye bir yemin et. Yemin edebilir misin?

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Geliyor tabii ki.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Yemin et, bak buradan soruyorum, yemin et. Yemin edemezsin, inançlı adamsın, gerçeği konuşun.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Fethi Bey...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, ikili konuşmayalım. Katılmadığımız fikirleri...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Gerçeği konuşuyoruz burada, gerçekten rahatsız olmayın. Yoklama istenmezse Meclise gelmiyorsunuz, yoklama istenmezse.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Böyle bir genelleme olmaz.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Böyle bir şey yok.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Onun için getirdiğiniz kanun teklifleri halkın yararına olsun. Ya, siz iktidarsınız, karıştırdığınız şu: Siz iktidarsınız “Muhalefet nerede?” diye soruyorsunuz. Ülkeyi yönetecek olan, çoğunluğa sahip olan sizsiniz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yasama yürütme ayrıldı, farkında değilsin.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Siz orada olmak zorundasınız, sizin varlığınız orada gerçekleşecek.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi geldi; muhalefet, iktidar yok; artık birinci parti, ikinci parti var.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Başkanım, bakın, benim konuşmam... Ben kimseyi böyle bölmedim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, müdahale etmeyelim, söz sırası gelince itirazlarımızı ifade edelim.

Buyurun.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Benim gezdiğim yerlerde insanların yaşadığı sorunlar var. Bakınız, diyorlar ki: “Bizim mezbahalarda artık kan değil, süt akıyor.” Hayvancılığın içine düştüğü durumda süt inekleri kesiliyor; doğum yapmasına bir ay süre kalan ineğin videoları bende. Hayvancılığın

bunca sorunu var, tarımın sorunu var, yaşayan insanın sorunu var, dar gelirlinin, sabit gelirlinin açlık sorunu var. Bunlara çözüm üretmesi gereken Parlamentonun konuştuğu konuların bazıları ise tamamen teknik konular. Önceliği değiştirmek gerekir. Eğer bu kanunları gerçekten milletvekilleri teklif olarak hazırlayıp getiriyorsa, milletvekilinin de halkın gündeminden bu kadar kopuk olduğunu ben düşünmüyorum. Onun için de buradaki konuşulanlardan bazılarının gerekliliğini kabullenerek söylüyorum, torba anlayışından vazgeçip temel kanun mantığıyla sorunlara yaklaşım gösterilmeli, halkın öncelikleri, gündemde olması gereken konular buraya gelmeli ve sorunlara gerçekçi çözüm üretilmeli. Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarı döneminde Bütçe Komisyonundan geçmiş kaç madde kaç kere değişti bu da kitap olacak bir konu.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz, süreniz dolmuştur.

Şimdi, Sayın Mahir Polat’a beş dakika süre veriyorum geneli üzerinde.

Buyurun lütfen.

MAHİR POLAT (İzmir) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Değerli milletvekilleri, bu yasa ve bundan sonra -basından sıkça duyduğumuz üzere- gelecek olan torba yasaların milletin birtakım ihtiyaçlarını, milletin ihtiyaç duyduğu dönemde değil sizlerin millete, milletin oylarına ihtiyaç duyduğunuz döneme yakın süreçte getirilmiş olduğu dikkatimizden kaçmıyor. Oysa bunların birçoğu gecikmiş yasalar hatta basında tartışıldığı üzere, getireceğinizi düşündüğünüz EYT ve taşeron işçilik yasaları gibi yasalar beklenen, vatandaş tarafından beklenen yasalar fakat siz kendi takviminize uygun bir şekilde getirmeye çalışıyorsunuz, bu da millete duyduğunuz oy ihtiyacı oranında değişiyor.

Değerli arkadaşlar, torba yasanın buraya gelmeden önce çeşitli ihtisas komisyonlarında görüşülerek gelmesi gerektiğine inanıyorum. Mesela, 15’inci maddenin 4458 sayılı Yasa itibarıyla Sanayi ve Ticaret Komisyonunda konuşularak gelmesi gerekiyordu; çok teknik bir madde, üstünkörü geçmesi doğru değil. Bu kapsamda, mesela, bu madde kapsamında Türkiye Gümrük Bölgesi’nde usulsüz bir şekilde, yasaya, yönetmeliklere, turistik kolaylıklara aykırı bir şekilde kullanılacak araçlara uygulanacak cezanın düşürülecek olması -çok fahiş bir cezaydı- doğru, yerinde fakat tekerrüründe neler getirilebileceği ya da araç sahibi dışında kullanan kişiye neler getirilebileceği, bir ceza uygulaması konulmamış, bunun ihtisas komisyonunda tartışılarak getirilmesi daha doğru olacaktı, bunun tartışılması gerekiyor. Mesela, turistik kolaylık çerçevesinde bunu değerlendirebilir miydik? Burada Ticaret Bakan Yardımcısı vardı sabahleyin keşke o da olsaydı. Bir araç geliyor Türkiye Gümrük Bölgesi’ne, yedi yüz altmış gün artı ilave mücbir sebep dolayısıyla bir süre daha bekliyor, sonrasında yurtdışına çıkıyor, yüz seksen gün kaldıktan sonra tekrar Türkiye’ye geldiğinde bir yedi yüz altmış gün daha kullanılıyor. Birçoğunuz biz de dahil olmak üzere ÖTV ödeyerek araçlarımızı ithal ediyoruz. Yüzde 220’ye varan ÖTV ödüyoruz ve burada bir haksızlık, ÖTV ödeyen insanlara karşı, Türkiye’de pahalı araç alan insanlara karşı bir hakkaniyetsiz uygulama var, bu uygulamanın tartışılıyor olması gerekiyordu.

Değerli arkadaşlar, Ticaret Bakan Yardımcısı buradaydı aslında, gitmemiş olsaydı keşke sormak isterdik: Türkiye Cumhuriyeti’nin ihracatın ithalatı karşılama oranı gün geçtikçe düşüyor, ithalatımız katlanarak devam ediyor. Bir baktığınız zaman ithalat verilerine, enerji ithalatının genel ithalat oranlarımız içerisinde çok fazla yer kapladığını görüyoruz, e bir de dünya küresel iklim kriziyle savaşıyor, karbon salınımıyla karşı karşıyayız ve bunu azaltmakla ilgili belli yükümlülüklerimiz var. Bunun için ne yapmamız gerekiyor? Yenilenebilir enerjiye doğru gidip, yenilenebilir enerjiyle hareket edebilen araçlar kullanmamız gerekiyor. Bu doğrultuda en uygun çözümlerden bir tanesi kullanılan otomotivler

yani elektrikli otomobiller, elektrik motorlu otomobiller kullanmamız gerekiyor. Geçtiğimiz aylarda Etiyopya Hükümeti bir karar aldı; benim tam da anlattığım gerekçelerle yani küresel iklim krizi ve enerji maliyetlerindeki artış sebebiyle elektrikli araç kullanımını sübvansedeceğine, destekleyeceğine ve tüm vergileri sıfırlayacağına dair bir karar aldı ÖTV, KDV gibi diğer gümrük vergileri gibi vergileri sıfırlayacağına dair bir karar aldı. Tam bu dönemlere denk gelecek şekilde, Türkiye Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığının bir kararı yayınlandı; biz yüzde 60'a varacak oranlarda elektrik motorlu araçlarda ÖTV zammı yaptık. E, burada hem enerji maliyetlerini düşürmemiz gerekirken hem karbon salınımını düşürmemiz gerekirken hangi mantık, hangi akılla bu ÖTV artırımına gittik, bunu doğrusu bilemiyorum ve yorumlayamıyorum, bunun gözden geçirilmesi gerektiğine inanıyorum. Bizim 4458 sayılı Yasamız, genelgelerle, kararlarla, yönetmelikteki değişikliklerle bu şekilde torba yasalarla paçal maddeler eklenerek düzeltilmeye çalışılıyor. Oysa Türkiye'nin bugünkü dünya konjonktüründe ve gelişen ekonomik gereksinimler çerçevesinde, dış ticaretin gereklerine göre yeni bir anlaşılabilir yasa yapmaya ihtiyacı var, anlaşılabilir, yönetmeliklerle ya da başka şeyle desteklenmeye ihtiyacı olmayan bir yasaya ihtiyacı var ve bunu bu mantıkla yapamayacağınızı anlıyoruz. Bu yasayı yapmak da bize düşüyor diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, bir sıralama okuyayım arkadaşlarımızın hazırlanması bakımından. Sayın Aykut Erdoğan ve Sayın Neslihan Hancıoğlu kaldı sadece üyemiz olmayan, onlara müsaadenizle öncelikle söz vereyim. Daha sonra, Sayın Abdüllatif Şener, Sayın Emine Emecan ve Sayın Cavit Arı'ya sırasıyla söz vereceğim.

Sayın Aykut Erdoğan, buyurun lütfen.

Süreniz beş dakikadır.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Elinizde bulunan, Komisyonunuzun görev alanına gelen yasada bir madde diğer maddeler kadar önemli. Bu madde kur korumalı mevduatla ilgili. Önümüzdeki beş yıl boyunca Türkiye'nin en çok konuşacağı konu bu kur korumalı mevduat olacak. Başkan da zaten ekonomi kökenli biri, eminim her biriniz gibi Başkan da ne demek istediğini anlıyordur. Belli ki bir çaresizlik sonucunda bir kur korumalı mevduata geçildiğine yönelik bir inanış var. Bir çaresizlik vardı muhakkak, döviz 18 lira olmuştu yani daha fazla gitmesine müsaade edilebilir miydi ama çare bu muydu? Bunu önümüzdeki beş yıl boyunca Türkiye'nin tüm katmanlarında konuşuyor olacağız. Mesele şu: Bu kur korumalı mevduat nereye gider? Bu kur korumalı mevduatın nereye gideceğini enflasyon belirler ve Türkiye'de kısa vadede enflasyonun düşebileceğine yönelik bir umut yok. "Kısa vadede" dediğim, bir yıldan bahsediyorum.

Arkadaşlar, Türkiye Cumhuriyeti, tarihinde görülmemiş bir dönemin eşiğinde. Bunu bir politik ön yargıyla söylemiyorum, bunu bir yurtsever olarak, ülkesi hakkında gerçekten kaygılanan biri olarak söylüyorum ve gördüğüm kadarıyla aynı dili konuşmuyoruz, aynı dertlerimiz var ama aynı dili konuşmuyoruz. Aynı dili konuşamamak, aynı derde iyi bir çözüm bulamama şeklinde sonuçlanıyor. Piyasada söylenen şu: Seçime kadar hiçbir şey yapılmayacak. Seçime kadar gerekli hiçbir şey yapılmayacağına yönelik ortak bir söylem var. Sizin de belki kulaklarınıza geliyordur. Bu, bence siyaset kurumuna bir ithamdır, siyaset kurumuna bir suçlamadır. Seçime kadar doğru şeyleri yapmayacaklar. Bunu her birimize söylüyorlar, ağırlıklı iktidara söylüyorlar ama her birimize söylüyorlar.

Değerli arkadaşlar, küresel ekonomi tarihin en büyük krizine gidiyor. Bu, böyle 2008 krizine falan benzemiyor. Verilere baktığınızda, 2008 krizinin üstü, kuvvetler hâlinde daha güçlü bir krize gidiyoruz. Bu, şu demek: Artık geçmişteki gibi küresel ekonomik koşullardan yararlanarak Türkiye'deki ekonomik

krizi tehir etme şansımız kalmadı. Bunun siyasette çok önemli değişiklikleri olacak, emin olabilirsiniz. Siyasetteki ana hatlarda, görüşlerde değişiklik olacak, Türkiye'nin klasik siyaset akışında önümüzdeki yıllarda değişiklikler olacak ve bu dönemin siyasetçileri ve bu dönemin bürokratları -bunu iktidar ve muhalefet olarak söylüyorum- bu yaşananlar karşısında yakınlarımıza ve çevremize karşı hesap vermek durumunda kalınız. Çünkü biz bunun çok çok küçüğünü 2008 yılında yaşadık ama dünya majör merkez bankalarının politikaları bizi kurtardı, "Kurtardı." demeyeyim, başımıza çok daha büyük sorun açtı. Biz, normal bir krizde hep gelir konuşurduk, gelir erimesini, millî gelir erimesini, büyüme düşüklüğünü, büyüme yükselmesini konuşurduk. Türkiye'de şu gün servet erimesi derdi var arkadaşlar. Servet erimesi şu demek: Asırlar boyunca biriktirdiğiniz menkul ve gayrimenkullerin değer olarak erimesi ve bu değer olarak erimesinin sonucunda da teknik olarak yabancıların eline geçmesi söz konusu. Bu işten çıkılabilir mi? Çok zor, gerçekten yani şöyle iki şey söyleyeyim: Birincisi, sizi suçlamak veya şey... Siz yaptınız ama şu anda da çıkmak çok zor. Daha zor bir koşul, küresel ekonomi de sizi zorluyor ama bundan iki yıl önce seçimi düşünmeyerek gerekli önlemler alınsaydı belki sonuçları bu kadar ağır olmayacaktı. Şimdi, kur korumalı mevduat... Tek dua ettiğimiz mesele şu: İnşallah, döviz yükselmez.

Peki, değerli arkadaşlar, yüzde 80 açıklanan enflasyon, yüzde 180 fiili enflasyon. Bu açıklanan ile fiili arasındaki 100 puanlık farkı lütfen ciddiye alın. Lütfen, bunu ekonomi yetkililerinize parti içinde, bürokratlara, TÜİK'e sorun çünkü bunun çok ağır hesabı size dönecek, siyasi olarak siz hesap vermek zorunda kalacaksınız.

Hadi, yüzde 80 üzerinden hesaplayalım. Yüzde 80 enflasyonun olduğu bir yerde, yüzde 12 faiz olur mu arkadaşlar? Ve siz aynı zamanda döviz kurunun da üzerine basarsanız vatandaş ne yapacak? Döviz artırmıyorsunuz, faiz de vermiyorsunuz, enflasyon yüzde 180 ise herkes harcamaya koşacak. Bu ne demek? İki şey birden patlayacak; bir enflasyon, iki cari açık, patladı zaten.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son cümlelerinizi alalım lütfen, doldu süreniz.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Peki, sizin için söyleyecektim. Sadece bir dakika...

Peki, siz Rusya'dan ve diğer kaynaklardan para bularak bu ekonomideki müstakbel ani duruşu durdurabilir misiniz? Zor görüyorum, Türkiye açısından tehlikeli görüyorum ama durdursanız, altı ay sonra ne yapacaksınız? Seçimi atlattınız, üç ay sonra ne yapacaksınız?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Türkiye, tarihinin en karanlık ve en tehlikeli döneminde ve bu partiler üstü bir beka meselesidir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkürler.

Şimdi de Neslihan Hancıoğlu Hanımefendi'ye söz veriyorum.

Süreniz beş dakikadır.

NESLİHAN HANCIOĞLU (Samsun) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Âdet olduğu üzere, iktidar, bu Meclisin önüne yine bir torba yasa getirdi. Teklife ana hatlarıyla baktığımızda pandemi döneminde yazılan maske cezalarının silinmesi, KYK borç faizlerinin silinmesi, icra borçları, doğal gaz ve elektrik desteğiyle ilgili düzenlemeleri görüyoruz. Ayrıntıları irdelediğimizde de bankacılık alanında yapılmak istenen birtakım düzenlemeleri görüyorum.

Devir değıştikçe, teknoloji ilerledikçe ve uygulama alanları çeşitlendikçe bankacılık sisteminde kurallar ve çerçeveler de değışmek durumunda kalıyor. “Dijital bankacılık” ya da “şubesiz bankacılık” dediğimiz olgu da bunlardan biri. Buna ilişkin bir düzenleme içeriyor bu torba yasa.

Düzenlemenin gerekçesine baktığımızda, bankaların müşterilerine sundukları hizmetleri güvenilir ve kesintisiz bir şekilde yerine getirmelerinin sağlanmasının amaçlandığı söyleniyor ama bu kez de akla hemen daha geçen hafta bir bankanın sisteminde yaşanan sorun geliyor. Çöken bir sistem, hesaplarda oluşan karışıklık, oluşan panik havası bankaların dijital sistemleri ve altyapılarının ne kadar kritik bir önem taşıdığını bir kez daha hatırlattı herkese. Yapılan düzenleme bu tür sorunların önüne geçebilecek mi ihtiyaca cevap verebilecek mi? Bunu iyi irdelememiz gerektiği kanaatindeyim.

Bir diğer husus da kur korumalı mevduat uygulaması. Bu uygulama 2023’ün sonuna kadar uzatılmak isteniyor. Doları frenlemek için milletin ödediği vergilerden bugüne dek yaklaşık 76 milyar lirayı kur korumalı mevduat faizi olarak ödediniz, bununla da yetinilmedi, Merkez Bankasının kasasındaki 75 milyar doları arka kapıdan sattınız. Dolar frenlenmedi, ne yazık ki Türk lirası değer yitirmeye devam etti; faturasını da milletimiz, devletimiz ödedi. Şimdi, diyorsunuz ki: Bir yıl daha bu milleti kur korumalarıyla sömürmeye, vatandaşın toplanan vergileri çuvaldar dolusu parasını kur korumalı üzerinden katlayanlara aktarmayı sürdüreceğiz. Peki, nereye kadar?

Bıçağın artık kemiğe dayandığını görmeyen gözler, sandıktan çıkacak sonucu gördüğünde iş işten çoktan geçmiş olacak.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Abdüllatif Bey, buyurun.

Süreniz on dakika.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar, STK’lerin temsilcileri, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün görüşmekte olduğumuz kanun teklifi yıllardır biriken bazı sorunların aşılmasına yönelik olarak hazırlanmıştır. İster iktidar olsun ister muhalefet olsun, vatandaşlarımızın ve değışik gelir gruplarına mensup insanların arasında dolaştığımız zaman sürekli şikâyet ettikleri, dertlendikleri konulara çözüm bulma amacıyla hazırlanmıştır ama köklü, radikal bir çözüm olmaktan öte, pratik bir şekilde bu sorunları, bu yükümlülükleri ortadan kaldırmaya yönelik bir düzenleme olarak getirilmiştir. Bu şekilde faydalıdır; en azından, kangren hâline gelmiş problemleri ortadan kaldırması nedeniyle. Bu bakımdan, kanun teklifini hazırlayan, buna katkı sağlayan arkadaşların çalışmalarını da -Uğur Bey kızmazsın- değerli buluyorum yani. Onun için, sizin de katkınız olduğu için değerinizi ifade etme ihtiyacı duydum çünkü çok kızdınız benden önce konuşurken. Kızmayın yani herkesin bildiği sorunlar bunlar. Ama şunu da bilmemiz lazım: Her ne kadar buradaki konuların hepsi birbirinden farklı olsa da niteliği aynı. Nedir o nitelik? Birincisi, devlete borcu olanların, ödeyecek durumda olmayanların, ekonomik, sosyal nedenler sebebiyle ödenmesinde güçlük olan bu borçların silinmesini kısmen veya tamamen veya asli veya ferî olarak silinmesini öngörüyor ve bunun ötesinde de devletin bazı yanlış ödemeleri, hak etmeyen kişilere yaptığı ödemeler var, o ödemelerin de ortadan kalkmasını sağlıyor. Kur korumalı mevduatta ise vergi istisnasını bir yıl daha uzatıyor. Yani nitelik olarak, dikkat ederseniz, birbirine benzer bir şey var, devletin, daha doğrusu, bir taraftan da kamunun fedakârlık yaptığı bir durumu ifade ediyor. Ama 52 maddenin, bu kadar çok maddenin bu nitelikteki sorunlara, kangren olan problemlere odaklanmış olması, dikkatli bir gözle baktığımız zaman, yıllardır iktidarın toplumdaki sorunları ne kadar derinleştirmiş olduğunu da göstermektedir yani, sürekli biriken ve içinden çıkılmaz hâle gelen bu

problemler, sonunda, bir yasayla geçici olarak ortadan kaldırılmaya çalışılmaktadır. Ama bunun gerçek anlamı şudur: Vatandaşlarımıza yıllardır fiilen ve hukuken işkence yapmış olan bir iktidarın yıllar sonra “Pardon.” demesine benziyor çünkü yeni konuşulan, yeni ortaya çıkan meseleler değil bunlar, yıllardır vardı zaten. İkincisi, bu sorunların ve sıkıntıların ortaya çıkmasının sebebi de mevcut iktidarın eski düzenlemeleridir, eski uygulamalarıdır. Zaten bakıyorsunuz, sürekli buraya bir kanun maddesi geliyor, o kanun maddesi tekrar ve tekrar sürekli olarak değiştiriliyor; yüzlerce kez değişen kanun maddesi var, onlarca kez, defalarca değişen kanun maddeleri var. Bu, açıkçası, Hükümetin geleceği planlayamamasını ve öngörüsünün zayıf olduğunu gösteren bir yasalastırma mantığıdır. Yoksa kanunlar, yani yasalar genel olur, soyut olur, kalıcı olur. Bu nitelikleri taşımıyorsa getirdiğiniz, yaptığınız düzenlemeler burada, yasa yapma mantığında, bunun da ötesinde ülke sorunlarını kavrama ve ülkeyi geleceğe taşıma mantığında bir eksiklik vardır. Onun için “Yapısal reformlar gerekli.” derken arkadaşlar da bunu ifade ediyorlar yani kuralı doğru koyacaksın, doğru koyduğun için o koyduğun kurallar sorun oluşturmaz ve sorun oluşturmaz için de ikide bir değiştirme ihtiyacı duymayacaksın. Ama iktidar öyle yapmıyor, hemen, alelacele bir şey getiriyor, bir süre sonra o getirdiği, yaptığı düzenleme sorun oluşturuyor, o sorunu çözmek için de peşine düşüyor ve uğraşıp duruyor. Böyle bir iktidar yapısının gerçekten bir ülke için büyük sorunlar doğurmaya da elverişli olduğu bir gerçektir, bir hakikattir.

Değerli arkadaşlar, diğer taraftan şunu da belirtmek isterim: Bir kere bir sistemin neye prim verdiğine önem vermek lazım. Mevcut, şu andaki sistem neye prim veriyor? Doğrudan, iyiden, güzelden, liyakatten, başarıdan yana mı prim veriyor sistem yoksa kötüyü mi ödüllendiriyor, yanlış mı ödüllendiriyor? Ama açıkça söyleyeyim: Şu yasa yapma mantığımız dahi bu ülkede sistemin iyiye değil kötüye prim verdiğini göstermektedir. Neden? Aynı kanunun aynı maddesini, aynı yükümlülükleri defalarca değiştirirseniz vatandaşlarda kanuna uyma alışkanlığını yıkarırsınız, tahrip edersiniz ve etrafından dolanmaya çalışır. Bunun neticesinde de -ortaya yasaların koyduğu- iyi vatandaş, iyi insan anlayışı hep zarar görür. Diğer taraftan, sadece temel, doğru kavramlar vatandaşlar ve bu kanun maddelerinin muhatapları açısından tasfiye olmaz, kamu yöneticileri açısından da kötü alışkanlıkların ortaya çıkmasına sebep olur. İkide bir, zırt pırt kanun değişikliği, yöneticileri de boşluklar içerisinde kötü alışkanlıklara sevk eder, hatta sık, aynı maddeler üzerinde devamlı kanun değişiklikleri kanun vasıtasıyla da yolsuzluk yapma iştahını tetkikler. Hem vatandaşın huyunu, binlerce yıl biriktirdiği geleneklerini ve devlet-millet anlayışını tahrip edeceksiniz hem de diğer taraftan, kamu yönetimine bir hastalık sokacaksınız; bu, ülke için felakettir. O bakımdan, böylesi rastgele yapılan işlerin maliyetinin olmadığını düşünmemek lazım, büyük maliyetleri vardır, ülkeyi felakete sürükleyen yönleri vardır ve netice itibarıyla da gece gündüz yaptığımız yanlış mesailer vardır.

Bu duygular içerisinde, ben tekrar yasalastırma mantığının günübürlük palyatif hamlelerle gerçekleşmemesini dilediğimi, iyi hazırlanarak belli alanların doğru ve kalıcı olarak düzenlenmesinin bu ülkenin insanının davranışlarını etkileyen temel unsurlardan biri olduğunu belirterek hepinize saygılar sunuyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Şener.

Sayın Emecan, buyurun lütfen.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri, değerli kamu temsilcileri, STK’lerin çok değerli kıymetli temsilcileri; öncelikle 6’ncı yasama yılının ülkemize, milletimize hayırlı olmasını diliyorum.

Bu yasama yılının ilk torba kanun teklifini görüşüyoruz. Tabii ki yine torba kanun şeklinde getirilen bir teklif, 52 maddeden oluşan bu teklifi getiren Sayın Ahmet Tan ve 172 milletvekili arkadaşımıza da emeklerinden dolayı teşekkür ediyoruz.

Şimdi, bu teklifin içinde neler var diye baktığımızda, evet, vatandaşlarımızın ihtiyaçlarına yönelik bazı düzenlemeler olsa da hiç yeterli değil ama seçime ait düzenlemeler var. Şimdi, yeterli olamaz çünkü çok bozuk bir sistemi düzeltmek için aslında yapısal sorunlara yönelik hiçbir düzenleme içermediği için bu kanun teklifi ancak günü kurtaran yine, belki de sistemi “Yapayım.” derken bozacak olan düzenlemeleri içeriyor. Mesela, neler var? Birkaç tanesine sadece yüzeysel olarak değineceğim, detaylarına madde görüşmelerinde gireceğim. Şimdi, sicil affı var, bu sicil affının da ne kadar faydalı olduğu tabii tartışılıyor. Öğrencilerin yükseköğrenim ve katkı kredisi borçlarının borç faizlerinin silinmesi var. Cumhurbaşkanı bu açıklamayı 18 Temmuzda kabine toplantısı sonrası yapmıştı. Neyin üzerine yapmıştı? Sayın Genel Başkanımız Kemal Kılıçdaroğlu’nun öğrencilere “Ödemeyin, biz iktidara geldiğimizde bu faiz borçlarınızı sileceğiz.” açıklaması üzerine yapmak zorunda kalmıştı. Neyse ki öğrencilerimiz bir nebze de olsa bu düzenlemeyle evet, nefes alacaklar ama öğrencilerin sorunları sadece bu borçların faizlerinin silinmesiyle bitmiyor, öğrencilerin barınma sorunları var, öğrencilerin beslenme sorunları var; bu tekliflerin hiçbirisi bu tür sorunlara çözüm olamıyor ancak aradan işte böyle cimbızla çekilen, üstünde durulan, bizlerin gündeme getirdiği sorunlardan birkaçını göstermelik çözmüş olmak için getirildiğini görüyoruz.

Yine bazı borçluların, şahıs ve kurumların borçlarının silinmesi var, işverenlere çeşitli vergi istisnaları getiriliyor, üniversitelerin tıp ve diş hekimliği son sınıf öğrencilerine asgari ücret kadar maaş verilecek. Covid-19 salgını sırasında maske yasağına uymayanlara kesilen cezalar, aflar geliyor, pandemi döneminde haksız ve yersiz ödenen kısa çalışma ve nakdi ücretler affediliyor ama örneğin ücretli çalışanların beklediği o çok önemli gelir vergisi dilimlerinin artırılması ve güncellenmesiyle ilgili bir şey yok, yine ücretli çalışanlarımızın gelirleri erimeye devam ediyor.

Değerli arkadaşlar, yönettiğiniz ekonominin gidişatında hiçbir iyileşme olmadığı gibi gittikçe de daha kötüye gidiyor. Bu getirdiğiniz torbalarla sorunları çözemediğiniz gibi milletin de size alkış tutmasını bekliyorsunuz, öyle zannediyorsunuz. Mesela Cumhurbaşkanı “Önümüzdeki yılbaşında tüm ücretlilerin kayıplarını telafi edecek şekilde yeniden gözden geçireceğiz.” dedi. Örneğin asgari ücreti 5.500 TL yaptığınızda alkış aldınız ama kaç gün sürdü Allah aşkına bu alkış ya da bu memnuniyet kaç gün sürdü? Bugün, açlık sınırı -bakın, aradan altı, yedi ay geçti- 7 bin lirayı geçti, yoksulluk sınırı 24 bin lirayı geçti, asgari ücret eridi bitti; ne yapacaksınız şimdi, tekrar asgari ücrete zam mı yapacaksınız, bu şekilde sorunların çözüleceğini mi zannediyorsunuz? Ücretler TÜİK enflasyonuna göre artıyor ama gıda fiyatları, enerji zamları ve aslında vatandaşlarımızın diğer tüm harcamaları enflasyonun üç beş katı maliyetleri artmaya devam ediyor

Bakın, biz il il, ilçe ilçe, köy köy hem geçtiğimiz dönemde hem de yaz döneminde dolaştık, vatandaşlarımızla görüştük, esnaflarımızla görüştük, köylülerimizle görüştük. Şimdi, hepsi ne diyorlar biliyor musunuz: “Ya, fiyatlar artmasın, başka bir şey istemiyoruz, alım gücümüz düşmesin.” Ama siz bu sesi bir türlü duyamıyorsunuz, duymuyorsunuz, halk ekonomik durumu sizden daha iyi analiz ediyor.

Şimdi, ekonomik tercihlerinizle siz gelir dağılımındaki adaleti de maalesef yerle bir ettiniz. Aslında en önemli konulardan bir tanesi bu, işte, bu gelir dağılımındaki adalet. Ekonominin büyüme rakamlarıyla övünüyorsunuz. Evet, ekonominin büyümesi belki önemli ancak bu büyümeden kimin pay aldığı daha önemli. Örneğin, Ocak-Haziran 2022 döneminde Türkiye ekonomisi bir önceki yıla göre 7,5 büyüdü. Bravo! Peki, “Kim büyüdü, kimler büyüdü?” diye baktığımızda...

Şimdi, Bakan Nebati’nin 6 Hazirandaki konuşmasına bir kulak verelim, hatırlayalım ne demişti: “Enflasyonu düşürmek için sert tedbirler alabilirdik, üretimi, büyümeyi tercih ettik; bu sistemden dar gelirli hanehalkı hariç üretici firmalar, ihracatçılar kâr ediyorlar.” Aslında doğruyu söyledi, sizin yönünüzü tarif

etti. Bu süreçte sermaye büyüdü, ücretli kesimlerin, çalışanların, işçilerin maalesef ücretleri küçüldü. Milyonları kapsayan bir bölüşüm şoku yaşıyoruz arkadaşlar, aslında bütün yaşadığımız sıkıntıların temelinde de bu yatıyor, en büyük problemlerden birisi bu. Öncelikle bu adaletin sağlanması gerekiyor.

Şimdi, dar gelirli millî gelirden, ekonomik büyümeden payını alamıyor ve gittikçe yoksullaşıyor. Şöyle, çok kısa rakamlara değineceğim: 2002’de iş gücünün millî gelirden aldığı pay -yani çalışanların yüzde 29’ken aradan geçen yirmi yılda bu yüzde 29 yüzde 18’e düşmüş.

Şimdi, kimden alınıp kime veriliyor, ona bir bakalım: Son iki yılda ücretli çalışanların, işçilerin millî gelirden aldığı pay yüzde 11,4 azalırken sermayenin aldığı pay yüzde 11,1 büyümüş yani ücretliden alınmış -çok güzel yani o kadar oranlarla bile bu görülebiliyor ki bu pastadan alınan pay oradan alınmış- sermayeye verilmiş. 2011’de Cumhurbaşkanı “Kişi başı gelir 25 bin dolar olacak.” demişti; bu hedef hayal oldu, bugün kişi başı gelir 9.500 dolarda ve bu geliri bile siz adil dağıtamıyorsunuz. Ne olduğu belli olmayan bir ekonomi modelinde de hâlâ ve hâlâ çok ısrarcısınız ama bugüne kadarki ekonomiyle ilgili öngörülerinizin de hiçbir tutmadı ve buna rağmen hâlâ Cumhurbaşkanı da “Politika faizini düşürmeye devam edeceğiz.” diyor.

Şimdi, 2022 bütçesinden ilk sekiz ayda ödenen faize baktığımız zaman karşımıza 250 milyar gibi bir rakam çıkıyor. Çiftçiye verilen 25 milyar, esnafa verilen 6 milyar, faize giden 250 milyar. Peki, o zaman, bu faizle nasıl bir mücadele? Bunun açıklamasını bir türlü yapamıyorsunuz.

Şimdi, enflasyon... Hem faizi düşüreceksiniz hem enflasyonla mücadele edeceksiniz ya, en son orta vadeli programda enflasyon hedefiniz yıl sonu için yüzde 65 olarak belirlenmişti, TÜİK enflasyonu bugün, yüzde 83-84'lere dayandı. Peki, planınız ne mesela? Bu torba kanunlarla jet hızında yıl sonuna kadar bu enflasyonu düşüreceğinizi mi hayal ediyorsunuz? Bakın, TÜİK ve ENAG’ın enflasyon verilerinde bir karşılaştırma yaptım, Aralık 2021 tarihinden dokuz ay sonra Eylül 2022 tarihine kadar TÜİK’in ve ENAG’ın yıllık enflasyon açıklamalarının arasındaki farka baktığımızda, Aralık 2021’de aradaki fark 46 puanken bugün, Eylül ayı 2022’de 102 puana çıkmış bu fark. Bu ne demektir biliyor musunuz, dokuz ayda aradaki fark açılmış, açılmış. Bu gerçeklikten kopuştur; bu, TÜİK’in artık toplumun yaşadığı enflasyondan kopuşudur. Lütfen, artık önce bir gerçeklere dönün, gerçek rakamlar üzerinden konuşalım, vatandaşın yaşadığı rakamlar üzerinden konuşalım ama hayır, bir ay sonra belki bu 102 puanlık fark daha da artacak. Ama millet yaşıyor, bunu görüyor.

Şimdi, ortalama dolar kuru tahminleri de yine OVP’de 2022 yılı için 16,62’ydi, bugün kur 18,65’i geçti. Kuru tutmak için yarattığınız kur korumalı mevduat hesabı için de her ay bütçeden milyarlar gidiyor, bu torbada da 23’üncü madde-kur korumalı mevduat sahiplerine sağlanan vergi istisnası süresi bir yıl uzatılıyor. Şimdi, ilk vadenin dolduğu mart ayından ağustos sonuna kadar geçen altı ayda hazineden 75,6 milyar lira kur farkı ödendi ve Merkez Bankasından ne kadar ödendiği hâlâ açıklanmadı, bu konuda bilgi verilmedi. Değerli arkadaşlar, bu kur korumalı mevduat aslında yarattığınız ve büyüttüğünüz bir canavar hâline dönüştü, bakalım altından nasıl kalkacaksınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Buyurun Sayın Emecan.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Toparlıyorum.

Bu parayla aslında neler yapılardı, yapılabilirdi diye baktığımızda tabii, listelerce yapılabilecek şey sıralanıyor. Ben çok küçük bir örnek vereceğim. Yine, yakın zamanda kabine toplantısı sonrası Cumhurbaşkanı bir müjde vermişti işte, başka şehirlerde okuyan üniversite öğrencilerine yılda 2 kere ulaşım desteği sağlanacağıyla ilgili. İnanın, şu kur korumalı mevduata giden paranın yarısıyla değil iki ay, on iki ay o öğrencilere memleketlerine gidecek destek verilebilirdi, kalanıyla da yine o öğrencilerin

beslenme sorunları çözülebilirdi. Barınmayla ilgili, hadi yurt yapamadınız, en azından yurt sorununu karşılayamadığınız öğrencilere kira yardımları yapılabilirdi ama yine karşımıza bütçeyle ilgili tercihler, kullanım tercihleri geliyor.

Evet, rakamlara baktığımızda haziran ayında getirdiğiniz ek bütçede yıl sonu bütçe açığı 278 milyar 347 milyon TL'ydi, hedef buydu. Buna karşılık iki ay sonra OVP'de yıl sonu bütçe açığı 461 milyar TL'ye yükseldi. Dış ticaret açığı 62 milyar oldu, alt alta bu rakamları sıralayabiliriz ama bunların hiçbirisi çözüm değil. Öncelikle ekonomi modeliyle ilgili yönteminizi değiştirmeniz, ekonomi yönetimiyle ilgili yönteminizi değiştirmeniz gerekiyor. Artık seçime gidiyoruz, seçime giderken seçim yatırımları değil, bu ülkenin sorunlarını çözecek yatırımlara, düzenlemelere bu ülkenin ihtiyacı var. Yaşadığımız bu tablo karşısında, müjdeler karşısında bu torba tekliflerle hiçbir şey olmaz. Bugüne kadar torba tekliflerde birçok düzenleme teklifimiz oldu ama hiçbirini kabul etmediniz. Bugün, yine bazı önergelerimiz olacak, tekliflerimiz olacak vatandaşlarımızın sorunlarını çözmek için. Umarım onları kabul edersiniz ama öncelik yapısal reformlardır.

Maddelerle ilgili görüşlerimi de maddelere geçtiğimizde belirteceğim.

Teşekkür ediyorum.

Hayırlı olsun.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER - Teşekkür ederim Sayın Emecan.

Sayın Cavit Arı.

Buyurun lütfen.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Başkan, Değerli Bakan Yardımcıları, bürokratlarımız, milletvekili arkadaşlarımız, sivil toplum örgütü temsilcileri ve basın mensupları; ben de öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, içerisinde özellikle birtakım borçların silinmesinin daha çok öne çıktığı bir torba yasayla karşı karşıyayız. Diğer maddeleri ayrıca değerlendireceğim ancak şöyle başlamak istiyorum: Bakın, 9 Temmuzda Sayın Genel Başkanımızın gençlere bir söylemi oldu, aynen şöyle dedi: “Gençlere sesleniyorum: Faizli KYK borçlarını ödemeyin, bir sene içinde iktidara geliyoruz, sözünü verdiğim gibi sizden sadece anapara talep edilecek, o da iş bulduğunuzda.” Bakın, Sayın Genel Başkanımızın 9 Temmuzdaki açıklaması. Peki, bu açıklamayı yaptığı günlerde ne olmuştu? Binlerce, yüzbinlerce hatta milyona varan üniversite öğrencisi gencimize icra tebligatları gönderilmişti. Gelen icra tebligatlarıyla bu KYK alacakları istenilmiş, o yapılan işleme karşı da Sayın Genel Başkanımız bu açıklamayı yapmıştı. Bu açıklamadan bir hafta sonra iktidara mensup yetkililer “Efendim, biz gençleri bu borcun altında ezdirmeyeceğiz, bu paraları sileceğiz.” tarzı açıklamalar yapmak zorunda kaldılar çünkü gençlerimiz Genel Başkanımıza inanmıştı ve iktidara geldiğimizde bu borçları sileceğimizi biliyorlardı. İşte, eğer bugün bu torba yasa içerisinde bu düzenleme varsa Genel Başkanımızın yapmış olduğu bu açıklamayla başlayan bir süreçtir. Bütün gençler de bunu gayet iyi bilmekteler.

Geçmiş dönemlerde de benzer önerilerimizi iktidar hayata geçirmek durumunda kaldı. Örneğin, emeklilerimiz çok iyi bilir ki 2 bayram ikramiyesi Cumhuriyet Halk Partisinin bir vaadiydi. Bu vaadi ilk yaptığında “Nerede bunun kaynağı?” diyenler bir sonraki seçim sürecinde aynı sözü vermek zorunda kaldılar ve bugün, emekliler Cumhuriyet Halk Partisi sayesinde iki dinî bayramda ikramiye alır hâle gelmiş durumda.

Yine, asgari ücrete kadar olan gelirlerden vergilerin silinmesiyle ilgili olan düzenleme de yine Cumhuriyet Halk Partisinin taahhütleri arasındaydı, işte bu Mecliste yine iktidar tarafından bu düzenleme getirilmek zorunda kalındı ve bu gerçekleşti.

İşte, öğrenim kredilerinden borçların silinmesi sürecinin böyle geliştiğini bir kez daha hatırlatmak istiyorum. Tabii ki şunu da söylemek durumundayım: Bu kadar borç eğer gençlerimiz tarafından ödenemiyor ise bunun da sebebi, şu an gençlerimizin birçoğunun işsiz olması, çalışıyor olsalar da bu paraları ödeyebilecek durumda olmamaları nedeninden kaynaklanmakta. Şunu da söylemek durumundayım gençlerimize bilhassa ve ailelerine: Eğer ki önümüzdeki süreçte bir seçim süreci olmasaydı bu iktidar sizlere gönderdiği tebligatlardaki icra dosyalarındaki alacaklarını sizden son kuruşuna kadar çatır çatır alırdı. Neyse ki seçim var ve bizim de Genel Başkanımızın da taahhüdü var, bu teklifi getirmek zorunda kaldılar, faizi silmek zorunda kaldılar.

Şimdi, burada, birtakım -ifade ettiğim gibi- borçların silinmesi meselesi tamamen iktidarın seçime dönük bir düzenlemesidir ve geniş kitlelere özellikle hitap edecek düzenlemelerle seçimi etkilemeye çalışan bir anlayıştır. Tekraren söylemek istiyorum: Seçim olmasaydı bu borçlular iktidarın aklına dahi gelmeyecekti.

Şimdi, devamında şunu söyleyeyim: Bakın, elektrik, su, doğalgaz borçlarından dolayı haklarında icra takibi yapılan kişilerin borçlarının 2 bin TL'ye kadar olan miktarıyla ilgili “değersiz alacak” sayılarak takiplerin kapanmasıyla ilgili bir teklif var burada. 5 milyon borçlu var, 5 milyon borçlu. Bu ülkede, işte, 2 bin lirayı; elektriğini, suyunu, doğal gazını ödeyemeyecek hâle düşürülmüş 5 milyon insan var, 9 milyon icra dosyası var. Siz, iktidar olarak esas bundan utanın! Buraya “Affettik.” diyerek hüner yapıyormuş gibi gözükeceğinize... Bu kadar insanı 2 bin lira gibi bir parayı ödeyemez duruma düşürüp de haklarında sayısız icra dosyası açılmasına sebebiyet veren iktidardır, bunun baş sorumlusudur çünkü bu içinde bulunduğumuz kötü ekonomik koşullar işte benim gariban halkımı bu duruma düşürdü. Bugüne kadar defalarca size sorulduğu hâlde... Örneğin, geçen yıl kaç abonenin elektriği kesildi, kaç abonenin doğal gazı kesildi de o insanlar soğukta kaldılar? Ve bu ülkede binlerce insanın elektriği kesildi, doğal gazı kesildi, işte, 2 bin lirayı ödeyemedi bu olumsuz ekonomik şartlar nedeniyle ve bu insanlar icra takibine maruz kaldı. Şimdi siz kendi yarattığınız bu tablodan dolayı, yok efendim, biz bu kadar insanı affediyoruz görüntüsüyle o insanların iradesini etkilemeye çalışsanız da bu numarayı bu vatandaşımız yemeyecek çünkü bugünlere düşüren sizsiniz!

Yine, 22 varlık yönetim şirketinin binlerce, milyonlarca vatandaşımız hakkında bankalardan tahsil edilememiş olan o dosyaları çok cüzi rakamlarla satın alıp o dosya rakamlarını tahsil etme sürecine giriştiği bir sürecin, uygulamanın var olduğunu hepimiz biliyoruz. Burada da ana parası 2.500 lira olan bir dosya borcunu o kadar uzun bir süreçte ödeyemediği için, ödeyemeyecek duruma düşürüldüğü için ödenmemiş icra dosyalarını... Şimdi, siz, efendim, 2.500 liraya kadar olan kısmını siliyoruz diyerek bu insanları etkilemeye çalışıyorsunuz ve bu paranın da yarısını yine hazine ödeyecek.

Şimdi, işin özeti şu: Bu vazgeçmeler, esasen, hepimizin vergilerinden toplanan, devlet bütçesinden gerçekleştirilecek olan vazgeçmelerdir. Sizler kendi babanızın parasından vazgeçmiyorsunuz, sonuçta, genel bütçeden vazgeçiliyor ancak kendi yarattığınız bu acı tabloyu, bu anlamda, vazgeçerek örtmeye çalışıyorsunuz. Ben size söyleyeyim: Bizim vatandaşımız artık sizin bu yapmaya çalıştıklarınızı yemeyecektir.

Şimdi, bir başka düzenleme daha var, bakın. İşte, birtakım sosyal yardımlar, belli destekler, işte, yaşlılara, kimsesiz vatandaşlara yapılmış destekler, engelli evde bakım yardımı gibi vatandaşlarımıza yapılmış hatalı ödemeler olduğunu ve bu ödemelerden vazgeçilmesi gerektiğini buraya getirmiştiniz; bunlar da yaklaşık 185 bin kişiye tekabül ediyor.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bakın, bu parayı alanlar, tahmin ediyorum ki gariban vatandaşlarımız, bizim ihtiyacı olduğunu düşündüğümüz vatandaşlarımız. Eğer gerçekten ihtiyacı olan vatandaşımıza bu şekilde bir ödeme yapılmışsa helalühoş olsun. Biz de bu vazgeçmeye canıgönülden destek oluruz ancak işin bir başka tarafı var, bu idari işlemi yapanların da affı. Şimdi, bu nokta çok önemli, burada bu yanlış işlemi yapanların affedilmesi talep edilmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Arı, buyurun lütfen.

CAVİT ARI (Antalya) – Şimdi, bakın, ben size bu konuda çok iyi niyetli olmadığınızı üzülerek söylemek zorundayım. İşte, sizin geçmiş dönemde devletin kaynaklarını, bakın, devletin kaynaklarını... Sayıştay raporunda geçtiği şekliyle söylüyorum, geçen yıl bunlar tartışıldı: 450-460 bine yakın kişiye usulüne uygun olmayan ödemeler yapıldı ve bunların kime yapıldığı belli değil, efendim, işte “engelli” adına diye yapılan olmuş, “evde bakım ödemesi” diye yapılan olmuş, yine, engelli olmadığı hâlde “engelli” diye ödemeler yapılmış, 18 yaşını doldurmadığı hâlde gibi... Yani bu Sayıştay raporunda 7-8 maddede sayılmış bulgular var. Bu bulgular sizin benzeri ödemeleri aslında bir anlamda, doğru yapmadığınızı gösteren bulgular. Sayıştay bunu ortaya çıkardı ve ifade etti, yaklaşık 450-460 bin kişiye bu şekilde usulüne uygun olmayan ödemeler yapıldı. Şimdi, korkarım ki bu kişilerle ilgili bu paralar sonuçta siyasete devşirildi “Hakkı olmadan para alanların kim olduğu araştırılsın.” denildi, kimse araştırmadı. Ya, nedir? Demek ki bunların belli adreslere teslim yapılan ödemeler olduğunu ifade etmek isterim.

Kur korumalı mevduat sistemine ben de değinmek istiyorum ancak zamanımız dar. Yalnız, bu bölümde şunu söyleyeyim, kur korumalıyı ikinci bölümde anlatacağım.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bakın, Turizm Teşvik Kanunu’yla ilgili bazı düzenlemeler yapıldı ve de özellikle işte, günübirlik tesis alanlarında, Bakanlıkça yapılan yerlerde denize ulaşımına ilgili günübirlik alanlarda birtakım paraların alınmaması gerektiğine dair bir madde var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CAVİT ARI (Antalya) – Bitiriyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Arı, ek süreniz de bitti, ben tekrar söz veriyorum.

Buyurun tamamlayın.

CAVİT ARI (Antalya) – Ben size, buradan özellikle sayın basın mensuplarına şunu söylemek istiyorum: Bakın, bu noktalarda da ben iyi niyetli görmüyorum. Özellikle burada Turizm Bakan Yardımcısı olsaydı daha da iyi olacaktı. Bakın, Antalya Serik ilçesi Belek ve Kadriye tarafında yaklaşık 330 dönüme tekabül eden bir alanda turizm alanlarıyla ilgili düzenleme yapıldı ve bu alanlarda yapılan imar uygulamaları yanlıştı, biz dile getirdik ancak bunu dile getirmemize rağmen burada yapılan işlem, en sonunda, bizi haklı gören Danıştay tarafından iptal edildi. Şimdi, bu imar uygulaması iptal edilmekle birlikte aynı alana dâhil, bu iptal edilen alana dâhil olan yerde iki gün önce bir alan turizm tesisi yani otel alanı olarak ihaleye çıkarıldı yani imar planlaması iptal edilen yeri satan bir iktidar var.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyorum Sayın Arı.

Sayın İsmail Güneş, buyurun lütfen.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, bürokrasimizin çok değerli temsilcileri, sivil toplum örgütlerimizin çok değerli temsilcileri ve basın mensupları; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum. Yeni yasama yılımızın hayırlar getirmesini Cenab-ı Allah'tan diliyorum.

Tabii, burada, Kütahya Milletvekilimiz Ahmet Tan ve 172 milletvekilinin imza attığı bu kanun teklifi, şimdiye kadarki AK PARTİ iktidarlarında olduğu gibi vatandaşlarımızın dertlerine deva olmak için sunulmuş bir kanun teklifi. Gerçekten de maddeleri incelediğimizde, 52 madde de birçok problemin çözülmesine öncülük edecektir. Bu kanun teklifinde emeği geçen tüm arkadaşlarımıza ve katkı veren Komisyon üyelerimize canıgönülden teşekkür ederim.

Burada, tabii, kanun teklifinden bahsederken Sayın Kuşoğlu dedi ki: “Burada esas temel olan yapısal reformlardır.” Biz de buna katılıyoruz ve AK PARTİ iktidarlarında şimdiye kadar pek çok yapısal reformlar yapılmıştır ve Türkiye’yi önemli bir noktaya da taşımıştır. Ve bunların, bugün yapılan işlerin aslında çok önemli işler olmadığı anlamına gelebilecek ifadeler kullandı. Şimdi, tabii, şuna bakmak lazım: Yani “Bunları eğer CHP sunarsa reform ve çok büyük bir proje, AK PARTİ yaparsa bunlar önemli değil.” diyorlar tamam mı? Ve dolayısıyla da bir yönden de üzülüyorlar, “Ya, bunları yapmak çok kolaydı ve bunlar bizim seçim vaatlerimizdi, siz bunları bizim elimizden aldınız, biz şimdi ne yapacağız?”ın derdine düştüler. Ve dolayısıyla da bir taraftan da şunu söylemek lazım: Şimdiye kadar -diyelim ki- emeklilikte yaşa takılanlarla ilgili uzun süredir AK PARTİ buna katılmadığını ifade etti ve niye katılmadığını ifade etti çünkü ya, emeklilikte yaşa takılanlar bizim düşmanımız değil ki onlar da bizim vatandaşımız, bizim kardeşlerimiz ama bir tarafta bu haklar var, bir tarafta da devletin birtakım kurumlarının bir düzeni var. Ve 1999 yılında çıkarılan bu kanun, burada bir düzen otursun diye biz uğraşırken bunu sürekli muhalefet delmeye çalıştı ve Abdüllatif Şener’de dedi ki: “Yani, işte, bu gibi aflar çıkarmak doğru değildir.” Ama şunu söylemedi: Ya, biz bunları sürekli dile getiriyoruz, aslında sistemi bozan biziz demek anlamına geldi bu ve dolayısıyla da biz bundan sonra da inşallah emeklilikte yaşa takılanlarla da ilgili çalışmaları yapacağız arkadaşlar.

Diğer taraftan, Sayın Paylan bu kanuna yani onun deyişiyle “İşte, sizin yandaşlarınıza çıkar elde etmek için çıkardığınız bir kanun.” dedi. Şimdi ben soruyorum, diyelim ki bu öğrenci borçlarının silinmesi 17 milyar TL’ye tekabül ediyor, kredi borçlarının faizlerinin silinmesi. Doğru, bu öğrenciler bizim yandaşımız, kardeşimiz ve vatandaşımız arkadaşlar.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Kur korumalı mevduat için söyledi onu.

CAVİT ARI (Antalya) – Yandaşınız mı? Nasıl yandaş? Öğrenciler nasıl yandaşınız İsmail Bey?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Diğer taraftan, işte, çatılarına güneş enerjisi kuranların 25 kW’dan 50 kW’ye çıkarılarak bu sistemden vatandaşın yararlanacak olması. Bu vatandaşların lehine biz çalışıyoruz, doğru, vatandaşlar bizim kardeşlerimiz.

Diğer taraftan, yaşlı ve engellilere fazladan ödenen... Yani bunlar kasti değil. Bazı arkadaşlar zannediyor ki bunlar kasti ödendi, o şekilde değil bunlar. Diyelim ki kişinin rapor alması gerekiyor, raporu zamanında alamıyor ve mağdur olmasın diye ödemesi devam ediyor, arkasından rapor alıyor, bakıyorsun ki raporun oranı düşük, bunların maaşlarını kesiyorlar ve ondan sonra da geriye dönük birtakım ödemeler çıkartılıyordu, bunları affediyoruz. Tabii, bu engelli kardeşlerimiz bizim için çok değerli arkadaşlar.

Diğer taraftan, tıp fakültesi ve diş hekimliği fakültesinde okuyan öğrencilere ve şey verilmesi ve bunlara -diyelim ki- son sınıfta asgari ücretle maaş verilmesi çok önemli. Şimdi, biz öğrencilerin daima yanında olduk. AK PARTİ, iktidarlarında ilk defa yükseköğrenimde harçları kaldıran bir partidir ve dolayısıyla da Kredi Yurtların da yurt sayısını aşağı yukarı 190 binlerden 800 bine çıkaran bir partidir

ve yurtlardaki kalite standartlarını yükselten bir partidir ve yurtlarda ranza sisteminden tek kişilik, yataklı sistemlere, baza sistemine geçen partidir. Ve dolayısıyla da bunlara baktığımız zaman AK PARTİ kimler için çalışıyor, bunları görüyorsunuz.

Diğer taraftan, işte, ücretlilere verilen yemek bedellerinin artırılması ve bunların vergiden muaf tutulması yine AK PARTİ'nin işçilerin yanında olduğunu göstermektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Buyurun Sayın Güneş, devam edin.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Yine, ücretlilere, çalışanlara bin TL'ye kadar elektrik, doğal gaz ve ısınma giderleri ödemelerinin de vergiden müstesna edilmesi... Tabii ki biz bu vatandaşlarımızın yanındayız.

Yine, İcra ve İflas Kanunu'na göre ve İcra ve İflas Kanunu'na ve abonelik sözleşmesine göre 2 bin liranın altındaki -diyelim ki- ödenmeyen paraların bunların affedilmesi... Biz bu vatandaşlarımızın yanındayız arkadaşlar.

Ve diğer taraftan yine...

CAVİT ARI (Antalya) – Biz neredeyiz?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Siz nerede olduğunuzu kendinize sorun.

Ve dolayısıyla da arkadaşlar, baktığımız zaman bu kanun gerçekten de vatandaşlarımızın pek çoğuna dokunan ve onların problemlerini çözen bir kanun.

Ve diğer taraftan, bir diğer şey... Mesela Covid cezalarının affedilmesi. Affetmesek diyelim ki “Niye affetmiyorsunuz?” diyorlar, affedince de “Niye affediyorsunuz?” diyorlar yani nerede duracağınıza bir karar verirsiniz iyi olur.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ya öyle bir şey demedik ya kendi kendine çalışıyorsun, kendi kendine oynuyorsun. İftira ediyorsun, iftira.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Diğer taraftan bu kanunla ilgili en önemli maddelerden bir tanesi de -Sayın Durmuş Yılmaz da bahsetti- bu kur korumalı sistem. Tabii ki arkadaşlar, kur korumalı sistemde şöyle bir şey var: Burada bir tercih yapmak zorundasınız. Dünyada da bir ekonomik kriz var. Sadece bizde değil bu, sadece bizde o enflasyon olsa haklısınız. Ama diğer taraftan işte Avrupa ülkelerinde de yüzde 8-9 enflasyon var. Diyorlar ki: “Ya bizde enflasyon 80 ama gıdada baktığınız zaman bu yüzde 150.” Doğrudur ama bugün diyelim ki Hollanda'da, İngiltere'de, Almanya'da baktığınız zaman enflasyon yüzde 8-9-10 ama gıdada baktığınız zaman 40-50. Mesela zeytinyağı orada da 4 kat arttı, şeker fiyatları orada da 4-5 kat arttı ve dolayısıyla da orada da bunlar var. Bu tercih meselesi.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Nerede, nerede?

CAVİT ARI (Antalya) – Nerede var ya?

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Nerede artmış 4-5 kat ya?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Biz muhalefetin dediği gibi arkadaşlar, biz deseydik ki: “Ya biz faizleri yükseltiyoruz.” Bize diyorsunuz ya, bu kur korumalı mevduat nedeniyle işte şimdiye kadar 75 milyar para ödediniz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ya onların parası ne, durumu ne, ekonomisi ne, borcu ne? Neyle, kimle karşılaşıyorsun?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Ve bundan sonra ne ödeyeceğiniz belli değil ve çıkmaz bir yoldasınız diyorlar. Şimdi, burada... Arkadaşlar, bir dakika, bir dakika...

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Siz ödemiyorsunuz, millet ödüyor işin kötüsü.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Nerede artmış 4-5 kat?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, Sayın Güneş, ek süre verdim.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Ek süre değil Başkanım. Beş dakika verdiniz.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Doğru beş dakikaydı, doğru, doğru, tamam.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Biz sizin dediğiniz gibi yapsaydık...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – 4-5 kat hangi ülkede arttı?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sizin çözümünüz ne? Faizleri yükseltmek.

Bugün diyelim ki enflasyon yüzde 80 olan bir ortamda eğer biz faizleri yüzde 85 yapsaydık arkadaşlar -çünkü sizin dediğinize geliyoruz ya- bugün aşağı yukarı kur korumalı mevduata ayrılan para ne kadar? 1 trilyon 400 milyar, tamam mı? Bunun faizi ne kadar tutar bir yılda Sayın Şener? Aşağı yukarı 1 trilyon 100 milyonla 1 trilyon 200 milyon lira.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Enflasyon yüzde 19’da.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Hayır, orada duracak mıydı enflasyon?

CAVİT ARI (Antalya) – Batırdınız ülkeyi.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Şimdi, dünyada diyelim ki Amerika’da enflasyon yüzde 1-2’lerdeydi; 10 oldu, sıfır olan ülkelerde 10 oldu. Yani Türkiye’de niye dursun her tarafta çıkan enflasyon?

CAVİT ARI (Antalya) – Ülkeyi batırdınız.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Emtia fiyatları her tarafta 4-5 kat arttı. Bunu durdurabiliyor musunuz? Durduramıyorsunuz. Ve dolayısıyla da biz bu yolu seçmişiz. Neticede, bunun neticesi nedir arkadaşlar? Sizin dediğiniz yola gitseydik eğer biz Türkiye’de işsizlik artacaktı ve istihdam azalacaktı arkadaşlar, ekonomi küçülecekti. Peki, biz bunu tercih ettik, tamam enflasyonumuz var ama biz enflasyona karşı vatandaşlarımızı ezdirmemek adına asgari ücreti aşağı yukarı yüzde 90 oranında artırdık ve diğer memurlarımızın, emeklilerimizin ücretlerini yüzde 70-80 oranında artırdık. Bugün geriye dönüp baktığınız zaman diyelim ki pek çok ülkede küçülmeler olurken ülkemizdeki geçen yıl 2021 yılındaki büyüme 11, 2022 yılındaki ilk ve ikinci çeyrekteki büyüme kaç? 7,5. Peki işsizlikteki, istihdam oranı, azalma ne kadar? Aşağı yukarı yüzde 9,8’e düşmüş, istihdam 31 milyona... Yani eğer biz sizin dediğinizi yapsaydık arkadaşlar, işsizlik had safhaya gelirdi ve fabrikalar kapanırdı.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bunları Kızılay Meydanı’nda anlatabilir misin? Git Kızılay’da bir anlat.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Şimdi, diğer taraftan... Bunun meyvelerini alacağız arkadaşlar.

Bir diğer taraftan şimdi, diyorsunuz ki: “Doğal gazda vatandaş ezdiriyorsunuz.” Doğal gaz pahalı arkadaşlar, ucuz değil, Türkiye’de de pahalı. Ama şunu unutuyorsunuz arkadaşlar: Doğal gazı biz kendimiz mi üretiyoruz? Hayır. Dışarıdan alıyoruz, inşallah üreteceğiz. Bakın ben size şunu söyleyeyim arkadaşlar: Hollanda’da doğal gazın metreküp fiyatı euro cinsinden arkadaşlar 3,6; Danimarka’da 3,3; İsviçre’de 2,5; Almanya’da 2,3; geliyorsunuz Türkiye’ye arkadaşlar 0,25; 0,25 arkadaşlar, 0,25. Yani bu vatandaş düşünmek değil de nedir arkadaşlar? Elektrik fiyatlarına geliyorsunuz arkadaşlar, elektrik fiyatlarında kilovatsaat olarak euro cinsinden İngiltere’de 0,6; Danimarka’da 0,5...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, Sayın Güneş, buyurun tamamlayın lütfen.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Geçiyorum Almanya’da 0,4 -euro cinsinden arkadaşlar- ve arkasından İspanya’da 0,29; Türkiye’ye geliyorsunuz, 0,07; 0,07. Vatandaş ezdirmek bu mu arkadaşlar?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ne cinsinden, ne cinsinden?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Ve şunu... Siz, arkadaşlar tablolara bakmıyorsunuz. Bakmadığınız için de verilere belki de dikkatinizden kaçıyor ve doğru veriler kullanmıyorsunuz.

Şimdi biraz önce Sayın Dilan Taşdemir dedi ki: “Yüksek lisans öğrencilerine verdiğiniz ücret 850 lira.” Hayır, o da yanlış. Niye? Bizim yüksek lisans öğrencilerine verdiğimiz para 1.300 lira, gelecek yılda öngördüğümüz para 1.700 lira. Ve bu gibi örnekler var arkadaşlar.

Dolayısıyla da sözü çok fazla uzatmak istemiyorum. Bu kanunumuzun ülkemize, milletimize, vatandaşlarımıza hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyoruz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkür ederim Sayın Güneş.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Başkanım...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Buyurun.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Sayın Başkanım, İsmail Bey benim söylemediğim küçük bir şeyi isnat etti bana.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – “Yapısal reformları yapması lazım.” dediniz, değil mi?

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Ya, ben makul bir...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Şener, söz mü istiyorsunuz?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – “Bu gibi yaptılar, yapmak sistemi bozar.” dediniz, değil mi?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Buyurun.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Yani aflara karşı çıkmakla ilgili benim hiçbir ifadem olmadı, öyle bir şey de söylemedim.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Ama yapısal...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Makul, böyle bir şeyi çıkarma durumunda olduğunuzu da söyledim, bunu hazırlayan arkadaşlara da emekleri için teşekkür ettim. Ya, size makul, mantıklı şeyler söylemek yaramıyor.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Hayır, hayır.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Sizi çırpacaksınız devamlı, devamlı çırpacaksınız, o zaman ağzına sağlık diyorsun.

Teşekkür ediyorum.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Kimse kimseyi çırpamaz, öyle bir şey yok ama...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Ya, söylemediğim bir şeyi niye söylüyorsun burada?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Hayır, dediniz ki... Tutanaklara bakın.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Getir tutanağı.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Güneş, bir saniye...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Bakın, dedim ki...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Benim konuşmam ile senin tutanakta benim hakkımda söylediğini bir karşılaştırm.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Şener, tamamlar mısınız lütfen.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Tamamladım ben.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Bakın, dediniz ki...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Tamam, karşılıklı yapmayalım. Sayın Mahmut Tanal bekliyor.

Buyurun Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla hürmetle selamlıyorum.

Değerli Bakan Yardımcım, şu anda görüşülen bu kanun teklifinde 2 bin TL ve altındaki icra takiplerinden vazgeçilecek yani affedilecek; Türkçesi bu. Benim sizden istirhamım, şu anda Türkiye’de mesela Şanlıurfa’yı hemen örnek vereyim, içme su bedeline 2 bin TL’nin altında gelen faturalar, 300 lira, 400 lira, 500 lira. Doğal gaz, elektrik bunların hepsini ne olur kesmesinler. Yani mevcut olan bu kanun teklifiyle bir yandan affediliyor; vatandaş içme su parasını ödeyemiyor, elektrik parasını ödeyemiyor; bunlar 2 bin liranın altında ve bunlar kesiliyor. Şimdi, değerli arkadaşlar, su, içme suyu diyorum yani bu hayvana su vermek veya araziye, tarlayı sulama suyu demiyorum. Su bir yaşam hakkıdır, bir insan hakkıdır, bir insan hakkı ihlali var yani hakikaten yokluğun gözü kör olsun. Yani burada Anayasa’mızın hükümleri “Kamu görevlisi vermiş olduğu zararlardan sorumludur.” diyor. E, peki, Anayasa’nın o emredici hükümleri uyarınca kamu görevlisi verdiği zararlardan sorumluya siyasi iktidar ekonomik kriz nedeniyle vatandaş artık bu parayı ödeyemiyorsa objektif anlamda o da ondan sorumludur. Sizden istirhamım bu görüşülen bu kanunun amacına ulaşmasını istiyorsak hiç olmazsa bir çağrı yapın; belediyelere yapın, elektrik idarelerine yapın, doğal gaza yapın. Vatandaş ödeyemediği için bunu kesmeyin desinler, icraya koysun, eğer 2 bin liranın altındaysa bunlar affedilmiş olacak; sizden istirham ediyorum, birinci sorun bu.

İkinci sorun, geçmişte burada görülmüştü, İmar Kanunu’nda yüzde 25 düzenleme ortaklık payı yüzde 45 çıkarıldı. Sayın Başkanım, Van’da şu uygulanıyor: Yüzde 45 düzenleme ortaklık payı kesiliyor, bu niçin kesiliyor? İbadet yerleri için, sağlık yerleri için, park yerleri için, okul yerleri için ama kesilen o kısım belediyeye geçtikten sonra belediye bunu hazineye devrediyor, bunu satıyor ve vatandaşın orada okul yeri kalmıyor, cami yeri kalmıyor, park yeri kalmıyor; belediye ve hazine vatandaşın arazisinden haksız bir şekilde zenginleşiyor. Bu uygulama Van’daki AK PARTİ’li belediyelerde çok yaygın, vatandaşın hakikaten büyük bir mağduriyeti söz konusu.

Üçüncü bir konu, burada varlık şirketleri... Yani yeri gelince biz diyoruz ya “elin gâvuru, elin gâvuru” diye beğenilmiyor, Avrupa’nın hiçbir ülkesinde varlık şirketinin 10 liralık bir alacağı gidip 2 liraya alıp 10 lirayı tahsil etmesine devlet izin vermiyor “Bu, haksız bir kazançtır.” diyor. Türkiye’de ne yapılıyor? Sayın Arı’nın bahsettiği 22 tane varlık şirketi 10 milyonluk alacağı orada 10 milyona devralıyor, temlik sözleşmesine 2 milyon TL yazıyor ama asıl alacak 10 milyon TL, 2 milyon TL’nin harcını ödüyor, 2 milyon TL alacak alıyor ama 10 milyon TL tahsil ediyor. Ya, arkadaşlar bunun hiçbir yerde ne batı hukukunda ne doğu hukukunda ne İslam’da ne Hristiyanlıkta ne Anayasa’da ne insan hakları sözleşmelerde hiçbir yerde hükmü yok. Yani siz zenginlerin iktidarı mısınız, fakirlerin iktidarı mısınız? Varlık şirketine alacağı ne kadar temlik etti? 5 bin TL’ye temlik aldı, 5 bin TL’yi faiziyle birlikte tahsil etsin. Niye 10 milyon TL’yi tahsil etsin kardeşim. Yani buna çanak tutmayın, hakikaten

vatandaş bu konuda inim inim inliyor. Kaldı ki varlık şirketlerini harçtan da muaf yapmışsınız. Ya, arkadaşlar, Anayasa'nın eşitlik ilkesi yok mu? Harçtan muafı ben bugüne kadar... Hazineyi anlıyoruz, biz ne diyoruz: Efendim, Hazine kamu hizmeti ifa ediyor. Varlık şirketleri hangi kamu hizmetini ifa ediyor? Yani kene gibi yapışmış vatandaşın sırtına; kanını emiyor kanını bu varlık şirketleri. Sizden istirham ediyorum yani bu konuda lütfen bunu da düzeltin.

Sosyal Güvenlik Kurumuyla ilgili... Ben evliyim, yaşlanmışım, artı emekliyim; ben maaş alıyorum, ben öldükten sonra benim çocuklarım da yoksa eşime maaşımın yüzde 50'si geliyor. Ya, eşime yazık günah değil mi? Yüzde 100'ünü verin arkadaş, yüzde 50'sini vermeyin. Çocuk varsa yüzde 100'ünü veriyorsunuz, çocuk yoksa yüzde 50'sini veriyorsunuz; bu olmaz, bunu da düzeltin, yanlış bir yoldasınız yani çocuklar yoksa "Efendim, eş yüzde 50'yle geçinsin." Bu olacak bir durum değil, hakikaten büyük bir mağduriyet söz konusu.

Factoring şirketleri yine aynı durumda, hakikaten yani bunda büyük bir sıkıntı var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, buyurun, tamamlayın lütfen.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bitiriyorum ben.

Şanlıurfa'yla ilgili Sayın Başkanım -siz de Gaziantep'lisiniz- Şanlıurfa'da hakikaten büyük bir elektrik sıkıntısı var. Vatandaş orada çiftçi... Anayasa'mızın hükümleri uyarınca devlet çiftçiye kollamak, korumak zorundadır, bunun için "...gereken tedbirleri alır." diyor, Anayasa'nın hükmü. Peki, Anayasa'nın hükmü buysa Şanlıurfa'daki çiftçi vatandaşımız elektrik parasını ödeyemediği için verim düşüyor yani ülke de bu konuda mağdur duruma düşüyor. Bu anlamda, oradaki vatandaşlarımızın elektrik parasının yüzde 50'si güya destek olarak veriliyor ama bunların hepsini yine elektrik şirketleri alıyor. O kanunu yapmışsınız, gelen ödenek, efendim, önce şirkete gider, kalan para olursa elektrik borcuna mahsup edilir. Ya, arkadaşlar, yani burada bankaların veya özel şirketlerin birinden bir alacağı varsa gidip icraya başvurmuyor mu? Alacağını öyle tahsil etmiyor mu? Siz niye burada kaynaktan kesiyorsunuz? Yani bu kaynaktan kesmeniz gerçekten yanlıştır, çiftçiye mağdur ediyor ve oradaki çiftçi vatandaşımızın elektrik paralarının da yine yüzde 60 veya 70'inin devlet hazinesinden ödenmesini talep ediyorum.

Saygılarımı sunuyorum Başkanım, sağ olun.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkür ediyorum.

Teklifin geneli üzerindeki söz talepleri bitti.

Şimdi değerlendirme yapmak üzere teklif sahibi Sayın Ahmet Tan'a söz vereceğim.

Buyurun Sayın Tan.

AHMET TAN (Kütahya) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Tabii, genel olarak çok fazla söyleyeceğim bir şey olmayacak çünkü değerlendirmelerin hepsi buradaki arkadaşlarımızın kendi düşünceleri ama -maddeler hâlinde- maddelere geçildiğinde o maddelerle ilgili görüşlerimizi inşallah ifade edeceğiz. Ama genel anlamda, biz, bunu, milletimizin her bir ferdi için faydalı olabileceğini düşündüğümüz maddeleri bu kanun teklifinin içerisine aldık. Bu anlamda, çok faydalı olacağını düşündüğümüz bu maddelerin, inşallah, vatanımıza ve milletimize hayırlı olması dileklerle cümlem sonlandırıyorum.

Sağ olun Başkanım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani varlık şirketlerini ciddiye almıyor musun Sayın Bakan Yardımcısı? Yani varlık şirketleri üstat ya!

AHMET TAN (Kütahya) – Sırası geldiğinde inşallah alırsız dikkate.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Nasıl sırası? Daha sırası... İnım inim inliyor yani...

AHMET TAN (Kütahya) – Madde sırası geldiğinde Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Maddelerde cevap vermiyorsunuz ki yani böyle bir şeyiniz yok ki! Ne olur bunda kale alın.

AHMET TAN (Kütahya) – Herhâlde anlatamıyorum derdimi.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Tanal, maddelerde detayı alacağız. Özel bir sorunuz varsa...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Evet, benim özel sorum şu...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sordunuz zaten, beklerseniz onların cevaplarını alacağız.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkanım, özel sorum şu: Yani hepinizin çevresinden insanlar... Bu varlık şirketlerinin yani alacak, dosyada bankanın o ihtilaflı alacağı 10 milyonsa bunu 2 milyona satın alıyor Başkan.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Tamam, varlık şirketleriyle ilgili maddeye geldiğimizde madde üzerinde de söz alabilirsiniz, taleplerinizi şey yaparız.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Peki, teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, görüşmelere beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.04

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 17.11****BAŞKAN: Cevdet YILMAZ (Bingöl)****BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)****KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)**

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, değerli Komisyon üyelerimiz, 1’inci Birleşimin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

Kanun teklifi görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Kanun teklifinin geneli üzerindeki konuşmalar tamamlanmıştı. Teklif sahibi Sayın Ahmet Tan Bey’e söz vermiştik, ondan cevaplarımızı aldık.

Şimdi, teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunacağım.

Teklifin maddelerine geçilmesini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1’inci maddeden itibaren okutuyorum:

**GELİR VERGİSİ KANUNU İLE BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE
KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1-31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (9) numaralı bendinde yer alan “25 kW” ibareleri “50 kW” şeklinde değiştirilmiştir.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, Sayın Tan, maddeyle ilgili bilgi alabilir miyiz.

AHMET TAN (Kütahya) – Evet, Sayın Başkanım, ifadelerden de anlaşılacağı gibi Gelir Vergisi Kanunu’nun “vergiden muaf esnaf” başlıklı 9’uncu maddesinin (1)’inci fıkrasının 9 numaralı bendi uyarınca, sahibi olunan veya kiralanın konutlarla ilgili çatı veya cephelerinde kurulan azami 25 kilovatsaatlik kurulu gücü olan tesislerde elektrik üretimi yapan ve ihtiyaç fazlasını satan gerçek kişilerin esnaf muafığı kapsamına alınmasıyla ilgili bir madde geçmişti daha önceki dönemde. Şimdi bu “25 kW’yi 50 kW olarak düzenliyoruz. Bundan maksat da hem yenilenebilir enerji kaynaklarının artırımına, kullanımına ilişkin bir düzenleme olduğunu düşünüyoruz hem de enerji yatırımlarına vatandaşlarımızı yönlendirmeyi amaçlıyoruz.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkür ederim.

Maddeyle ilgili söz talebi var mı?

Sayın Yılmaz, buyurun lütfen.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Şimdi eğer yanılmıyorsam, bu üçüncü değişiklik bu konuda. Dolayısıyla eğer elde yapılmış herhangi bir hesap varsa, optimum bir rakam varsa zaman kaybetmeyelim bundan iki ay sonra, üç sonra tekrar bir daha gelip bu rakamı yükseltmeyelim. Varsa bunu buraya yazalım, en azından bir beş sene, on sene gitsin bu. Var mı böyle bir şey?

AHMET TAN (Kütahya) – Bunun optimum olduğunu düşünüyoruz Başkanım.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Yani “Bir daha gelmeyecek.” diyorsunuz öyle mi?

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Sayın Başkanım, bu konuda...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Birkaç kişi daha var, isterseniz hepsine birden vereyim mi, bunun için mi?

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLIOĞLU – Bunun için kısa bir şey söyleyeyim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Buyurun Sayın Bakan Yardımcımız.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLIOĞLU – Bunu Enerji Bakanlığıyla da görüştük Sayın Başkanım. Hâlihazırda konutlarda en fazla yapılacak tesisin bu...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Mikrofonu açın da duyalım.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Mikrofon açık efendim.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Duymuyoruz ama.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLIOĞLU – ...50 kW'lık tesisi kaldırabilecek durumda olduğunu söylediler. Dolayısıyla Bunun üzerine hâlihazırda çıkamayacaklarını söyledikleri için bir de esnaf muafılığının limitine de burası uyun hâle gelmiş durumda. Bu her iki durumda da en uygun, en optimum...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Şimdiki teknoloji bunu söylüyorsa tamam, peki.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Bekaroğlu, buyurun lütfen.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; şimdi, bu kanunda 25 kilovatsaate kadar vergiden muaftı, şimdi 50 kilovatsaat yani ne oldu bunun sonucunu... Etki analizinde 4 milyon 918 bin 272 lira bir yılda, bu kadar para şey yapılmış, bu işi yapanlardan. Yani yeterli mi bulunmadı, tatmin mi etmedi, düşünüldüğü kadar teşvik olmadı mı yoksa insanlar ancak ihtiyaçları kadar mı üretebiliyorlar bugüne kadar da böyle bir şey getirildi? Niye ihtiyaç duyuldu, onu merak ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkür ederim.

Sayın Cinisli, buyurun lütfen.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Öncelikle Cengiz Yavilioğlu Beyefendi'ye teşekkür etmek isterim. Büyük bir devlet adabıyla ve siyasi nezaketle burada Bakan Yardımcısı olarak bizlere bilgiler veriyor ve bu toplantılara katılıyorlar. Diğer iki bakan yardımcısı beyefendi başlangıçta varlardı fakat terk ettiler, Enerji Bakan Yardımcısı gelmedi bile. Bu, Cengiz Bey'in Meclis kökenli oluşunun ve nezaketinin bir göstergesi, kendilerine şükranlarımı sunarım, çok teşekkür ederim.

Bir aldığımız emaneti temsilen ve seçmenlerimizin vicdanının sesi olarak bir milletvekili olarak da bu tavrı kınadığımı belirtmek isterim, diğer bakan yardımcılarının olmamasından dolayı da bu tavrı kınadığımı belirtmek isterim.

Son zamanlarda katıldığım birtakım uluslararası toplantılarda gördüm ki Türkiye'nin yenilenebilir enerji kaynaklarının çeşitliliği uluslararası mecralarda da ilgi çekiyor ve takdir görüyor. Tabii, bizim bunun kıymetini bilmemiz lazım. Özellikle güneş enerjisi son derece önemli. Güneş enerjisi enerji bağımlılığı için hayati önemde. Kömür ve doğal gaz gibi fosil yakıtlara bağımlı olmanın ne kadar riskli ve güvenilmez olduğu son aylarda dünyada yaşanan gelişmelerle iyice ortaya çıktı. Enerji güvenliğinin çözümü yenilenebilir enerjide. Yapılan hesaplara göre ülkemizde 2030 yılına kadar güneş enerjisi kapasitesi 40 gigavata ulaşmalı, ithal fosil yakıtların payını yarıya indirmek için 8,8 gigavat seviyesinde

olan güneş kapasitesine 2030 yılına dek her yıl ortalama 4 gigavatlık kapasite eklenmesi gerekecek. Son yıllarda her yıl yaklaşık 1 gigavatlık güneş kapasitesi devreye ancak alınıyor. Hâlbuki Türkiye'nin yerli panel üretim kapasitesi bunun tam 8 katı, bu kapasite kullanılmıyor. Çin'den ithalat yerine kendi üreticimiz teşvik edilmeli, cari açığa hizmet edilmemeli.

Diğer yandan geçtiğimiz ağustos ayında Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu EPDK tarafından elektrik piyasasında Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmeliğinde de değişiklikler yapıldı. 2019 yönetmeliğiyle lisanssız üretimde bireysel tüketim ihtiyacının karşılanması, fazlasının satılarak ucuz elektrik sağlanması amaçlanıyordu, buna güvenilerek yatırımlar yapıldı. Bizim, yenilenebilir enerjide, gördüğüm kadarıyla, en önemli sıkıntımız yönetmeliklerin devamlı değiştirilmesi ve yatırımcının ne yapacağını şaşırır hâle gelmesi. Sadece memleketim Erzurum'da son altı ayda GES için kullanılan kredi tutarı 326 milyon lira. Erzurum güneş enerjisinde Türkiye'nin en avantajlı ikinci şehri, berrak gün sayısı iki yüzden fazla -birinci şehir de Van bildiğim kadarıyla- aldığı güneş açısı mükemmel. EPDK'nın son yönetmeliğiyle 2019'daki yönetmelikle yatırım yapan lisanssız güneş enerji yatırımcıları iflas etme durumundadırlar. Karar gözden geçirilmelidir, suistimalde bulunanlara yaptırım yerine yeni düzenlemeyle büyük mağduriyetler oluşturuluyor. 2019'da verilmiş hak dürüst yatırımcıdan geri alınıyor, iflasa sürükleniyor. Yeni düzenlemeyle lisanssız güneş santrallerinde üretilen, yatırımcının kendi ihtiyaç fazlası elektrik şebekeye bedelsiz olarak aktarılıyor, tedarik şirketlerine menfaat sağlanıyor, yine bir imtiyaz görüyoruz maalesef. Bu yönetmeliğin iki dezavantajı var: Birincisi, yönetmelik 2019 Mayıs'tan sonra kurulan santralleri kapsıyor yani sadece yeni yönetmelik sonrası çağrı mektubu alıp bağlantı anlaşması yapanlar için değil geçmişte bu hakkı kazanmış olanlar için de geçerli ve bu hak gasbediliyor. İkincisi ise fazla elektriğin satışının uygun bulunmasındaki mantığa ters düşülmesi. Eski düzenlemeyle elektriğin şebekeye satılarak baz gelir elde etmesi ve bu baz gelirle de kullanılan kredilerin işlerin iyi gitmediği dönemlerde hatta fabrikanın kapanması durumunda bile ödenebilmesiydi. Bu çerçevede en sıkıntılı durum şu: Diyelim, yatırım yapıldı ve bu yatırım kendini beş senede amorti edecek. İki sene boyunca işler iyi gitti, üretilen elektrikle mahsuplaşma yapıldı yani elektrik faturası ödemek yerine kendi taksitleri ödendi ama iki sene sonra işler iyi gitmemeye başladı ve fabrika kapatılmak zorunda kaldı. O zaman üretilen elektrik ne olacak? Güneş enerji santrali kredisi nasıl ödenecek?

Tekrar maddeye dönersek, geçtiğimiz şubat ve mart aylarında mevzuatta değişiklikler yapmıştık. Güneşten elektrik üretimi için apartmanlara verilen sınır 10 kilovattan 25 kilovata çıkarılmıştı. Şimdi de 25 kilovattan 50 kilovata çıkarılıyor fakat 10 kilovat ile 50 kilovat elektrik üretimi için yapılan yatırım tutarı aynı değil. Bu nedenle aklîselimle, etki analizleriyle kanun teklifleri görüşülmeli.

Bilmek istediğim ve sormak istediğim bir soru var. 10, 25 veya 50 kilovat yatırım yapanlara haksızlık edilmiş olmuyor mu?

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, ben teşekkür ederim.

Sayın Bekir Kuvvet Erim, buyurun.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Ben daha sonra söz alacağım.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Peki, birazdan söz vereyim.

Sayın Yaşar Kırkpınar.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Evet, teşekkür ediyorum Başkanım.

Özellikle güneş enerjisiyle ilgili, şu an dünyada enerjiye çok büyük bir ihtiyaç olduğunu duyuyoruz, Avrupa'nın bu kışı nasıl geçireceği merak konusu ve özellikle eski enerji sistemlerine bütün dünyada bir dönüş var. Tabii, ülkemiz de güneş açısından çok zengin, çok verimli bir ülke dolayısıyla hem ev tipi güneş enerji sistemleri, sanayi tipi ve tarımsal sulamayla ilgili son zamanlarda Hükümetimiz, Bakanlığımız kredi, hibe yöntemleriyle de bu işin teşvik edilmesi konusunda çok ciddi adımlar atıyor. Ben, Bakanlığımızın yapmış olduğu bu çalışmayı ve milletvekillerimizin hazırlamış olduğu bu kanun teklifini oldukça başarılı buluyorum. İnşallah, ülkemizde gün gelecek, bütün enerjimizi biz yerli ve millî enerji üzerinden sağlamış olacağız.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, ben teşekkür ederim.

Sayın İbrahim Aydemir, buyurun lütfen.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Şimdi, öncelikle Ahmet Bey kardeşime minnettarlığımı ifade edeyim, Allah razı olsun, çok uzun çalışmalar sonucunda hakikaten milletin ihtiyaç duyduğu maddeleri buraya getirdi.

Naci Bey kardeşime de teşekkür ediyorum ki Cengiz Bey'in hakkını teslim ediyor, Allah razı olsun. Hakikaten, Cengiz Bey de ekibiyle beraber burada, Ayşe Hanım, diğer kardeşlerimiz çok hususi çalışma zeminlerinden buraya kadar geliyorlar, minnettarım. Artı, bir başka şeye hak teslimi yapacağım. Erzurum'la ilgili ben de aynı şikâyetleri aldım. EPDK'nin özellikle sonrasında iptal ettiği, öncesinde yürürlüğe giren çalışmayla ilgili. Bu, çok büyük bir sıkıntı çıkardı, bunun mutlaka izale edilmesi lazım. Çok sayıda kredi alıp bu işe giren sonrasında da sukutuhayal yaşayanlar var. Buna dönük zannediyorum ki ilerleyen zamanlarda bir düzenleme yapılacaktır, yapılması lazım. Artı, bu 10'dan 25'e çıktı, 25'ten şimdi 50'ye; büyük bir memnuniyet var, arayanlar var. Bugün mesela çok sayıda arayıp da teşekkür edenler var. Erzurum'da, efendim, iş yerlerinin çatısına, bahçelerine yapanlar vardı -daha öncesinde 25 kilovattı- oralarından teşekkürler vardı ama talepler vardı. Şimdi bunu izale ediyoruz, bundan dolayı da ayrıca milletimizin minnettarlığı var. Tabii ki, ekonomiye de çok ciddi katkı sağlayacak bu yapılanlar. Dolayısıyla ne yapıyorsak -hep altını çizdik biz burada- millet lehine yapıyoruz, bu da milletin lehine yapılmış bir çalışmadır. Biraz önce Değerli Bakan Yardımcımızın Durmuş Bey'in sualine verdiği cevap da çok tatminkâr, Allah razı olsun. Ben, bu maddenin çok çok yerinde, çok özel olduğunu ama EPDK'nin o düzenlemesinin de mutlaka yeniden gözden geçirilmesi gerektiğini ifade ediyorum.

Rıdvan Bey'e, Dirayet Hanım'a da Komisyonumuza hoş geldiniz diyorum. İnşallah katkı sunacaksınız arkadaşlar.

Teşekkür ediyorum, var olun, sağ olun.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkür ederim Sayın Aydemir.

Sayın Faruk Aksu.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Ben, kısaca şunu sormak istiyorum: Burada bir kota yok değil mi, üretilen kadarını ihtiyacı dışındaysa sisteme verebilecek, satabilecek?

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – 50 kW'ye kadar kurulu tesislerimiz ihtiyaç fazlasını satabilecek.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Tamam, EPDK'nin yaptığı diğer sınırlamadaki gibi değil bu.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – EPDK'nin çokça bahsediliyor bu lisansa tabi olan iş yerlerindeki sınırlama.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Duyamıyoruz Sayın Bakan Yardımcı.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Ona EPDK’nin cevap vermesi gerekir, bunlar sadece konut.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Burada öyle bir şey yok ama.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Yok, hayır.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sayın Bakan Yardımcım, biraz yaklaşın, duyamıyoruz sizin söylediklerinizi.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Aksu, tamam mı?

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Tamam, bu kadar.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Peki, teşekkür ederim.

Sayın Sındır, buyurun lütfen.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) - Sayın Başkan, ben de teşekkür ediyorum.

Tabii, amaç yenilenebilir enerji kaynaklarının daha yaygın kullanılabilmesi ve bunu kapasite olarak da artırabilmek. Şimdi, benim aklıma takılan şöyle bir soru oldu: Bir apartman düşünün, 20 daire var, burada herhangi bir konut da böyle bir iş yeri; daha doğrusu, ticaret ve sanat erbabından aşağıda çalışan şekliyle yani lisanssız yürütebilecek faaliyetler kapsamında diyorsunuz, 50 kilovatlık bir tesis. Bu apartmanın ortak giderleri için de kullanılabilecek ama birden fazla konutta, benzeri faaliyette bulunan farklı işletmeler ortak bir tesis kurduğunda bu 50 kilovattı geçebilir, onun nasıl bir ayrımı yapılabilir? O konuda bir tereddüt yaşadım çünkü apartmanın ya da binanın ortak kullanım giderleri nereden mahsup edilecek? Bu, biraz karışık bir durum olabilir mi diye merak ettim.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkür ederim.

Sayın Turan, söz talebiniz var galiba.

RİDVAN TURAN (Mersin) – Bir soru soracağım sadece.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Bu arada hayırlı olsun üyeliğiniz.

RİDVAN TURAN (Mersin) – Çok teşekkürler Sayın Başkan, teşekkür ediyoruz.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Taşdemir, sizin de hayırlı olsun.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Çok teşekkür ediyorum.

RİDVAN TURAN (Mersin) – Sorum şu: 50 kW’lık bir yatırımın yatırım gideri ne düzeyde cari fiyatlar açısından bakıldığında? Yani mesela, ortalama bir çiftçi buradan elde edeceği gelirle tarlasındaki ihtiyaçlarını görebilir mi, üretimi sağlayabilir mi?

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Neresi için?

RİDVAN TURAN (Mersin) – Konutlar için. Peki, var mı elinizde bir çalışma? Nedir bunun yatırım maliyeti?

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Enerji Bakanlığından arkadaşlar cevap verecek.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Not alırsanız, toptan söz vereceğim.

Sayın Durmuş Yılmaz, buyurun.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) - Bu çatı ve duvar diyoruz. Çevreye çıktığımızda görüyoruz, bazı müstakil evler var, evlerin arkasında 3-4 tane panel var ama duvarda da değil çatıda da değil. Vergi elemanları kontrole gittiğinde “Bunu ayrı yapmışsın, seni bundan muaf tutmuyoruz.” diyebiliyorlar mı? Böyle uygulamaları var mı?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkür ediyorum.

Söz talepleri, tamam.

Şimdi cevapları alalım.

Sayın Tan, öncelikle size söz hakkı veriyorum, ilgili diğer arkadaşlarımız varsa onlara da söz vereceğim.

Buyurun.

AHMET TAN (Kütahya) – Teşekkür ederim Başkanım.

Tabii, ilk ifadelerimde bunu söylemiştim ama Sayın Bekaroğlu’nun çatıların yer kapasitesiyle alakalı sorduğu soruya cevap olarak. Çatıların ancak 50 kW’ye kadar yer kapasitesinin olabileceği ifade edildi dolayısıyla 50 kW’nin üstünde hacim itibarıyla fazla olmayacağından bahisle 50 kW’de sınırlı kalması lazım geldiğinden bahsedildi, bir.

İkincisi, bir de buradan elde edilecek gelirin esnaf muafılığı kapsamında kalmasıyla ilgili de bir husus düşünüldüğünden dolayı 50 kW’de bunun netleştirildiğini söyleyebilirim. Tabii, lisanslı üreticilerle alakalı Sayın Naci Bey’in ifade ettiği konularla ilgili ben Enerji Bakanlığından arkadaşlarımıza sözü bırakacağım ama Kamil Bey’in ifade etmiş olduğu durum da, bir apartmanda bu konutlarla alakalı, iş yerinden ziyade, bu konutlarla ilgili bir esnaf muafılığı maddesi. 20 daireli bir apartman varsa 20 çarpy 50 kW olarak ifade ediliyor. Tabii, bunların ortak kullanımla alakalı olan kısımlarıyla beraber artan kısmını ancak devlete veyahut da sisteme verebilecekler.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sonuçta, burada, kiraladıkları konutlar dediğine göre konut da bu kapsamın içerisinde. Konutun, ticari amaçlı kullanılması durumunda tabii ki esas olan herhâlde değil mi?

AHMET TAN (Kütahya) – Orayı kiralayan iş yeri olarak kiralar ama yani bizim tabii o tarafla alakalı bir şeyimiz olmadı. Ben bu konuyla ilgili Bakanlık temsilcilerimize vereyim konuyu, onlar izah etsinler.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Ayşe Hanım, buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Sayın Başkanım, sayın vekillerim; şimdi, buradaki düzenlemede esasen, konutlarda ihtiyaç amaçlı yapılmış olan bu tesislerden ihtiyaç fazlasının sisteme verilmesi durumunda vergi olayı gündeme geliyor. Evinizin çatısında böyle bir tesis kurdunuz, fazla elektrik üretiyorsunuz, bunu da sisteme satacaksınız; sattığınız anda vergi kanunları gereğince bu bir ticari kazanç. Dolayısıyla, “Biz bunu esnaf muafılığı kapsamına alalım.” dedi Meclisimiz ve ilk önce 10 kW’yle başladı sonra 20 kW’lik tesisler, bugün de 50 kW olarak revize ediliyor. Dolayısıyla, kural olarak ihtiyaç mutlaka konutla ilgili olacak ancak vergi mevzuatımız gereği “home office” dediğimiz hem ev hem iş yeri olarak kullanılan yerlerde de bu istisnadan yine yararlanılacak, buna bir engel yok.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyorum.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Konutta yerleşik olan vatandaş esnaf pozisyonuna mı almış oluyoruz?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Konutta yerleşik olan kişi... Efendim, malik siz olabilirsiniz veya kiralamış olabilirsiniz, buraya böyle bir tesis yaptınız, ürettiğiniz elektriği kullandınız...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – “Vergiden muaf esnaf” deniliyor ama.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ya burada “Vergiden muaf esnaf” geçiyor ya, oradan kafa karıştı biraz.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Evet, istisna oraya uyuyor efendim.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Muafiyetin adı o, tanımı o.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – İstisnanın ismi o efendim.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Yoksa esnaf olması şart değil yani.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Ticari kazanç doğuyor ama vergiden muaf esnaf statüsünde değerlendiriliyor buradan elde edilen kazanç elde eden kişi için.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyorum.

AHMET TAN (Kütahya) – Diğer lisanslı üreticilerle ilgili de Enerji Bakanlığının bir...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, onun da açıklamasını alalım.

Buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI YENİLENEBİLİR ENERJİ KAYNAKLARI DAİRESİ BAŞKANI MUSTAFA ÇALIŞKAN – Sayın Başkanım, sayın vekiller; saygılar sunarım.

Şimdi, enerjide arz güvenliği oldukça önemli bir konu. Mümkün olduğu kadar yenilenebilir kaynaklarımızı sonuna kadar değerlendirmek icap ediyor, tabii maliyet etkin bir şekilde, çevreyle barışık bir şekilde. Bugün geldiğimiz noktada yaklaşık 102 bin megavatlık bir kurulu gücümüz var, bunun 8 bin küsuru güneş enerjisine dayalı, 54 bini de yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı tesisleri oluşturuyor. Özellikle elektriğin tüketim noktalarında üretilmesini önceliklendiriyoruz, bunun için ilgili kanun ve Yeni Lisanssız Elektrik Üretimi Yönetmeliği çıkarıldı. Özellikle mesken aboneleri tarafından ve sanayicilerimiz tarafından çok ciddi anlamda lisanslı üretim başvuruları yapılıyor. Daha önce 10 kilovat olarak belirlenen sonra 25’e çıkan değer aslında konutlar içindi ama bugün konutlaşmamız, kentsel dönüşüm de dikkate alındığında artık siteleşme gidiyoruz, birden çok katlı olan ve birden çok siteleri olan şey. Dolayısıyla, bunların kurulu güçleri, ortak kullanım, asansörüydü, hidroforuydu, çevre aydınlatması vesaire ciddi anlamda güçleri arttı. Yönetmelik ve kanun da sözleşme gücüyle sınırlandırıyor zaten lisanssız üretimi. Dolayısıyla, 50 kilovatlık tesisler bu sitelerin ihtiyaçlarını ancak karşılayabilecek hâle geliyor.

Maliyet konusunda, yaklaşık 50 kilovatlık bir sistem, çatı ve cephe sistemi bugün için yaklaşık 50 bin dolar civarına kuruluyor. Türkiye’de de ortalama 50 kilovatlık bir tesis yılda 60-65 bin kilovatsaat elektrik üretir. 50 kilovatlık bir tesisin, sitenin de ihtiyacı -yıllık söyleyeyim- aşağı yukarı 60 bin kilovatsaat mertebesine ulaşıyor. Üretilen elektriğin fazlası yerinde tüketilecek, satışa konu tüketilemeyen kısmın... Bu da “aktif enerji bedeli” diye tanımladığımız bir bedel üzerinden satılıyor. Bugün meskenler için bu bedel 121 kuruş civarında. Üretim fazlasında bir sınırlama yok, ne kadar fazla üretim varsa yerinde tüketildiği için de satışa konu oluyor.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyorum.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bir soru daha sorabilir miyim Başkanım?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Buyurun, bir soru daha sorun.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Kusura bakmayın.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Estağfurullah.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Efendim, şimdi, burada etki analizde bir yıllık 4 milyon 918 bin 272 TL beyan edilmiş 2021 Eylülünden 2022 Ağustos sonuna kadar. Yani bu çok ihmal edilebilecek bir rakam, buradaki teşvik edilen “Enerji üretsinler, sisteme versinler.” Çok fazla bir şey vermiyorlar. Kendi ihtiyaçlarını karşılamalarını teşvik ediyoruz yani; onu anladım. Yoksa, 50’ye çıkardınız, 4 milyon lira olacak 8 milyon lira yani.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, Sayın Bekaroğlu, soruyu aldık.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Büyük bir iş değil gibi görünüyor yani ama kendilerini teşvik ediyoruz.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyorum.

Sayın Sındır, sorunuz mu var?

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Hemen kısa bir soru.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Çok kısa, hemen alayım.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Teşekkür ediyorum açıklama için, gayet net oldu. Yalnız tek bir sorum kaldı. “Sahibi oldukları” veya “Kiraladıkları konutların” diyoruz, “Bunların çatı ve veya cephelerinde kurdukları...” ama siz siteden falan bahsediyorsunuz, bir sitenin ortak bir sosyal tesisi var mesela, konutun değil ama sosyal tesisin çatısını güneş enerjisiyle yaptı; bu, o kapsam içerisine giriyor mu, girmiyor mu?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Not alın, hepsini toptan isteyeceğim cevapların.

Sayın Sındır, tamam herhâlde?

Sayın Kırkpınar...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Başkanım, 25’ten 50’ye çıkarıldı konutlarla ilgili özellikle. Şimdi, tarımsal sulamayla ilgili elektrik üretimi de var aynı şekilde, bunlar da aynı kapsama mı girecek, yoksa onlarınki öyle sabit olarak kalacak mı? Onların o dilim içerisinde yeri ne olacak?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Muafiyetten faydalananacak mı?

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Esnaf muafiyetinden faydalananabilecek mi o tarımsal sulama için?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Hazırlayalım, cevabı birazdan isteyeceğim.

Sayın Uğur Aydemir, buyurun lütfen.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Şimdi, meskenlerde 50 kilovata kadar esnaf muafılığından faydalanıyorlar, “home office”te de anladığım kadarıyla faydalananacaklar. “home office” değil de ticari işletme, 50 kilovata kadar çatısının üstüne yaptı, zaten ticari bir işletme olduğu için bunu üretse fazlasını yine gelir vergisi mükellefi olarak satabilir mi, bunda bir şey var mı? Yani tükettiğinin 2 katı kadar bir şart var EPDK’de. Bu, 50 kilovat için de geçerli mi iş yerleri için? Yani çatısına “home office” değil de ofis, 50 kilovata kadar üretiyor ama 10 kilovat tüketti; bununla alakalı bir sınır var mı? Vergisini vermek şartıyla üretebilir mi, satabilir mi?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkür ediyorum.

Başka sorusu olan var mı?

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – 2 vekil arkadaşımız da bu teklifi veren milletvekili arkadaşımız yani.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Olabilir Sayın Sındır, yani soru sormaya bir engel yok bu konuda.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Şimdi 52 madde var Sayın Sındır...

CAVİT ARI (Antalya) – Konuyu tam kavrayamadan imza atmışlar, öyle gözüküyor.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teklifi veren Ahmet Tan Beyefendi’dir, arkadaşlarımız teklife destek olarak imza koymuşlardır, teklifi veren değil. Teklifi veren Ahmet Tan Bey burada.

Evet, başka soru var mı? Yok.

O zaman şimdi sözü önce Ayşe Hanım’a veriyorum, sonra Bakanlık Daire Başkanımıza.

Buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Efendim, tarımsal sulamayla ilgili Sayın Vekilimiz sordu. Eğer çiftçimiz gerçek usulde gelir vergisi mükellefi ise -ki belli işletme büyüklük ölçüleri var biliyorsunuz tarımda- bu takdirde zaten elde ettiği kazanç zirai kazançtır, burada esnaf muafiyetinden yararlanamaz tarımsal sulamaya verdiği kısım için.

“Home office”e gelince; efendim, “home office”tekiler yine ticari kazanç mükellefleri değiller, onlar serbest meslek kazancı genellikle, avukatlar, yazılım yapanlar, işte ressam gibi; bunlar da yine yararlanacaklardır “home office”tekiler sınırsız verdikleri elektriğin satış bedelinde.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyorum.

Bakanlığımızdan gelen Daire Başkanımız, buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI YENİLENEBİLİR ENERJİ KAYNAKLARI DAİRESİ BAŞKANI MUSTAFA ÇALIŞKAN – Sitelerde ortak binalar çatı olarak değerlendirilebilir mi? Evet. Bir mesken abonesi oluyorlar zaten sitenin ortak giderleri ayrı bir abonelik üzerinden işlem görüyor. Dolayısıyla, sitenin, binanın kendi çatısı, varsa bahçesindeki diğer çatılar, mesela bir otoparkın üzeri; bunlar hep çatı olarak değerlendiriliyor. Yaklaşık 50 kilovatlık bir tesis içinde 200-250 metrekaarelik bir yüzey alanı yeterli olabiliyor. Dolayısıyla, sadece blokların çatıları değil, bahse konu binaların çatıları da bu kapsamda değerlendirilebilir.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Ama Yapı Kullanma Belgesi’nde mesken diye geçmez onlar, sosyal tesis diye geçer.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Tamamlandı mı?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI YENİLENEBİLİR ENERJİ KAYNAKLARI DAİRESİ BAŞKANI MUSTAFA ÇALIŞKAN – Evet.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyorum.

Maddeyle ilgili müzakere tamamlandı.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: 1’inci maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... 1’inci madde kabul edilmiştir.

2’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2-193 sayılı Kanunun 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının (8) numaralı bendinin parantez içi hükmü aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve fıkra (18) numaralı bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiştir.

“İşverenlerce, işyerinde veya müstemilatında yemek verilmeyen durumlarda çalışılan günlere ait bir günlük yemek bedelinin 51 Türk lirasını aşmayan kısmı istisna kapsamındadır. Ödemenin bu tutarı aşması halinde aşan kısım ile bu amaçla sağlanan diğer menfaatler ücret olarak vergilendirilir.”

“19. Yurt dışında yapılan inşaat, onarım, montaj işleri ile teknik hizmetlerde çalışan hizmet erbabına, fiilen yurt dışındaki çalışmaları karşılığı işverenin yurt dışı kazançlarından karşılanarak yapılan ücret ödemeleri.”

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, maddeyle ilgili söz taleplerini karşılayacağım.

Sayın Bekaroğlu, buyurun lütfen.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Yani aslında doğru bir şey yapılıyor. Bunu ille de yemek yerken değil başka yerlerde de kullanabilir. Yemek bedelinin muaf tutulması kabul edilebilir bir şey ama bu son fıkrada yurt dışında yapılan inşaat, onarım, montaj işleri ile teknik hizmetlerde çalışan hizmet erbabına fiilen yurt dışındaki kazançları karşılığı; bunlar vergilerden muaf tutulacak.

Şimdi, değerli arkadaşlarım, Türkiye’de çok tartışılmamış, daha yaygın bir şekilde de uygulanmadığı için belki çok tartışılmayan bu istihdam büroları ve bu çerçevede işçi olan, işe yerleştirilen yurt içinde ve yurt dışındaki insanların geliriyle ilgili bir belirsizlik var. Şimdi ben soracağım size, bu insanlar, yurt dışına giden... Burada yurt dışına işçi gönderme teşvik ediliyor. Tabii amaç döviz. Bu insanların -geçmişte de çok tartışıldı bu- SGK primlerini kim ödeyecek? Yurt dışındakiler mi, yurt dışında mı ödenecek? Emekli oldukları takdirde nereden alacaklar? Bunlarla ilgili, bu istihdam büroları... Çok sayıda insan gitti geçtiğimiz senelerde, mesela bürolar Almanya’ya şoför gönderdiler, değişik şekilde insanlar gönderiliyor ama bu insanların geleceğiyle ilgili, emeklilikleriyle ilgili, işte hastalıklarıyla ilgili temel sorumlu kim olacak? Yani buradaki muhatap kim? İstihdam büroları mı muhataptır? Yoksa Almanya’da çalıştıkları ya da yurt dışında nerede çalışıyorlarsa orada çalıştıkları firma mı olacak ya da devlet mi olacak veya oraya giden, orada iş yapan Türk müteahhit mi olacak? Burada ciddi bir belirsizlik var. Bunu yaparken, bu işi teşvik ederken devlet, Hükûmet bunları da düşünmek ve bunları da düzenlemek durumundadır. Şu anda mevcut düzenlemeler buna yeterli değil diye düşünüyorum ben.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyorum.

Sayın Hamzaçebi, buyurun lütfen.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Gelir Vergisi Kanunu’nun 23’üncü maddesinde hangi ücretlerin veya ücret sayılan ödemelerin gelir vergisinden istisna edileceği düzenlenmiştir. 8 numaralı bentte de işverenlerin hizmet erbabına yapmış olduğu, vermiş olduğu yemeklere ilişkin harcamaların hangi oranda, hangi düzeyde istisna edileceğine ilişkin bir düzenleme vardır. Buna göre, dahası şöyle koyalım meseleyi ortaya; işverenin yanında çalıştırdığı hizmet erbabına ve diğer personele iş yerinde yemek vermek suretiyle sağlamış olduğu menfaatler gelir vergisinden istisna; bunda tereddüt yok.

Teklifin 2’nci değişiklik yaptığı husus şu: Mevcut kanunda eğer iş yerinde bir yemek hizmeti verilemiyor ise bu durumda yemek hizmeti veren şirketlerden bu hizmet satın alınabilir ancak yemek ücreti olarak bu şirketlere yapılan ödemelerden kişi başına ancak 51 Türk lirası istisna olabilir. 51 Türk

lirasını aşılıyor ise yemek bedeli, aşan kısım vergiye tabi olur. Nakit olarak asla bir ödeme yapılamaz demeyeyim, o yanlış olur, nakit olarak herhangi bir ödeme yapılıyor ise bu istisnadan yararlanamaz, gelir vergisine tabi olur.

Şimdi teklif şunu değiştiriyor: Bu hizmetin yemek şirketinden alınması zorunluluğunu kaldırıyor. İşveren istiyorsa işçiye bu parayı doğrudan versin, işçi gitsin bununla yemek yesin. Rakam nedir, istisna olacak rakam? 51 Türk lirası. Bu rakam 1 Ocak 2022 tarihinde de 51 Türk lirasıydı. Bakın, şimdi ekim ayında'yız, hâlâ 51 Türk lirasını muhafaza ediyorsunuz; birincisi bu yanlış, bunu değiştirin. Yani ocak ayında bir işçinin yemeği kaç liraya mal oluyordu, on ay sonra kaç liraya mal oluyor? Bu hesabı yapın, bunu güncelleyin. Şimdi, diyeceksiniz ki: "Önümüzdeki yıl zaten yeniden değerlendirme oranında bu istisna artacak." Asgari ücret yılda 2 kez belirlenirken yılın ikinci yarısında artırılırken bu rakamı niye artırmıyorsunuz şimdi? Bunu kesinlikle artırmayı düşünün; işin birinci kısmı bu.

İkinci olarak söyleyeceğim de şu: Şu anda 51 Türk liralık istisnanın işverene maliyeti 55 lira 8 kuruştur (55,08) yani 51 lira çarpı yüzde 8 KDV 55 lira 8 kuruş. 8'i atalım yani işverene 4 lira bir KDV maliyeti daha geliyor, "yük" demeyelim buna çünkü işveren bunu indirilecek KDV olarak hesaplarına yansıtıyor. Sonuçta üzerinde bir KDV yükü kalmıyor ama 55 lirayı bir işverene brüt maliyet olarak düşünebiliriz.

Şimdi, bu teklif, bu şekliyle yasalaşır ise şunlar ortaya çıkacak: Bir, hâlen 55 lira ödüyor ise eğer şirket kendi çalışanına, 55 liralık bir yemek hizmeti olarak bir ödeme yapıyor ise o yemek şirketine, bu 55 liranın 4 lirası gelir vergisine tabi olacak; ücret sayılıp gelir vergisine tabi tutulup stopaja tabi olacak. Bu durumda işveren ne yapacak? İlave bir maliyete katlanmayayım diye yapmış olduğu ödemeyi 51 liraya indirecek, işçiye 51 lira ödendiği anda işçi 51 lirayla gidip bir lokantada yemek yediği zaman o 51 lira içerisinde bir KDV de olacak. Yani eskiden işverenin üstlenmiş olduğu KDV şimdi işçinin yemeğinden düşülecek. Bakın, 51 lirayı hesap edin iç yüzde yöntemiyle, kaç liraya gelir, 47 liraya mı gelir? Yani işçi net olarak 51 lira değil daha düşük oranda bir istisnadan yararlanmış olacak. Bu 51 lirada ısrar etmeyin, en azından bu sorunu çözmek için "55" deyin geçin. Nedir, ne hesabı bu, kuruş hesabı mı? Bu 55'i yeterli buluyorum değil, alın enflasyonu, gıda enflasyonunu alın ocaktan bugüne neyse oran, o oranda bunu artırın.

Burada şunu da düşünmek lazım: Bu düzenlemenin olumlu tarafı var, olumsuz tarafı var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Toparlıyorum Sayın Başkan.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Buyurun tamamlayın.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Olumlu tarafı: Özellikle pandemi sürecinde çalışma usullerinde, sistemlerinde değişiklik oldu, uzaktan çalışma devreye girdi, insanlar ofise gitmeden, işe gitmeden evden de çalışabiliyorlar. İkincisi, yemek yeme alışkanlıkları değişti, illa o yemek şirketinin verdiği yemeği yemek istemiyor mesela evinden yoğurt getiriyor, ne bileyim, sandviç alıyor kendisine göre yani harcama kompozisyonunu kendisi belirlemek istiyor çalışan. Bu açıdan olumlu ama öte taraftan şu var: Bu, işçinin iyi beslenmesi için, hizmet erbabının iyi beslenmesi için getirilmiş olan bir düzenleme. Bu, iyi beslenmeden fedakârlık edilmesi gibi bir sonuç da yaratabilir. Yemek şirketleri aracılığıyla yapılan harcamalar bir şekilde kayıtlı olacaktı, şimdi bu kayıt dışına kayabilir. Bütün bunları düşünmek lazım.

Son olarak şunu söyleyeyim: Şimdi hâlâ düzenleme "yemek ücreti" kavramı adı altında yapıyor. Çalışan almış olduğu 51 Türk lirasıyla yemek yemeyip de başka bir şey alırsa, başka ihtiyaçlar için bunu kullanır ise, yarın öbür gün bir vergi denetiminde vergi inceleme elemanı bunu denetlemek isterse

“Bu, yemek harcamasında kullanılmamıştır.” deyip bunu vergilendirebilir. Buraya daha açık bir hüküm yazmakta yarar var. Şimdi teknik arkadaşlar “Ya, bu sorun olmaz, biz bunu çözeriz.” diyecekler ama sorun yaratmaya aday bir maddedir.

Nihai önerim, ilk başta yaptığım öneridir. 51 Türk lirasını lütfen gıda enflasyonunu dikkate alarak, günün şartlarına uygun bir rakama çıkarın.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim.

Sayın Cinisli, buyurun lütfen.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Çok teşekkür ederim Değerli Başkanım.

Kanun Teklifi’nin giriş bölümünde de konuşmamda belirtmiştim. Evet, bu kanun teklifinden milyonlar faydalanacak, Ahmet Tan Beyefendi bunu açıklamışlardı. Fakat bu aynı zamanda şu demek: Bu ufak denebilecek katkılardan bile mutlu olabilecek milyonların olduğunu belirtmiştim ve AK PARTİ’nin yirmi yıllık iktidarı sonucunda da yoksulluğun ötesinde muhtaçlar oluşturduğunu, milyonlarca muhtaç insanın oluşturulduğunu, yaratıldığını da belirtmiştim. Bu madde de maalesef bu muhtaçlığı oya devşirmeye yarayabilecek maddelerden biri. Karşı değiliz, hiçbir şekilde karşı değiliz. Bu insanlar bir şekilde muhtaç olmuşlar ve bu insanların ihtiyaçlarını gidermek zorundayız ama bizim yetersiz bulduğumuz rakamdır. 51 lira doğru bir rakam değildir, bu yükseltilmelidir. Ayrıca bu rakamın nasıl belirlendiğini de bilmek istiyoruz. Akif Bey’in de belirttikleri gibi neden değişmedi bu rakam? Ayrıca da 2023 yılına bu kadar az zaman kalmışken 2023 yılı rakamı nasıl belirlenecek, ne kadar olacak, onu da şimdiden aslında bilmek isteriz.

Yine, bu yoksulluğun muhtaçlığa dönüştüğü böyle bir ortamda, korkarım ki bu insanlar gıdaları için, karınlarını doyurmak için aldıkları bu parayı karınlarını doyurmak için harcamayacaklar ve aile bütçelerine katkı yapmak için evlerine götürüp aile bütçelerine yatacaklardır. Bundan endişe ederim. İnsanlar maalesef bu hâle geldiler.

Kanun teklifinin ikinci bölümünde yurt dışında faaliyet gösteren inşaat şirketlerine sağlanan gelir vergisi ve dolaylı damga vergisi muafiyetleriyle ilgili de bir önerge sunacağız Başkanlığımıza. Bunu da buradan belirtmek isterim.

Saygılar sunarım.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, TÜRMOB’un bu konuyla ilgili bir çalışması var, bir de önergeleri var, onlara söz verebilirseniz memnun olurum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – TÜRMOB’un önergesi?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – TÜRMOB’un da önergesi vardı, onu da dikkate alabilirsek.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Yani önergeleri mi?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Önerge derken, kendileri çalışmalarında önerge olarak göstermişler ama biz onu o şekilde dikkate alıp...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Tamam.

Söz taleplerini karşılayıp ardından söz talep eden meslek kuruluşlarına da söz vereceğim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Öneri olarak dikkate alalım.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Söz vereceğim. Tamam.

Teşekkür ederim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ondan sonra konuşmak isterim, müsaade edersiniz tabii.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Öyle mi?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Diğer arkadaşlar da aynı görüşte mi? Peki.

Tamam, sözü TÜRMOB temsilcisine veriyorum.

Buyurun.

TÜRMOB DANIŞMANI ABDULLAH KİRAZ – Sayın Başkan, kıymetli Komisyon üyeleri ve çok kıymetli vekillerimiz, bakanlıklarımızın çok kıymetli bürokratları; öncelikle hepinizi TÜRMOB adına saygıyla selamlıyorum.

Biz TÜRMOB olarak bu düzenlemeyi genel itibarıyla olumlu buluyoruz Sayın Başkanım. Ancak benzer durumda olduğunu değerlendirdiğimiz ülkemiz teşebbüslerinin yurt dışında bulunan şubelerinde çalışan hizmet erbabları için de aynı düzenlemenin getirilmesinin doğru olacağını düşündük. Bu yönüyle şu an teklifte sadece yurt dışında inşaat, onarma ve montaj ve teknik hizmetlerde çalışanlarla ilgili bir istisna öngörülmüş durumda. Ülkemizde bulunan teşebbüslerin yurt dışında bulunan şubelerinde de benzer şekilde görev alan hizmet erbabları var. Bunlara da yapılan ücret ödemelerinin istisna tutulmasının aynı durumda olan kişilere aynı yükümlülüklerin sağlanması bakımından daha uygun olacağını değerlendirdik Sayın Başkanım.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, TÜRMOB’un açıklamasını aldık.

Sayın Kuşoğlu, devam edecek misiniz?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet.

Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Tekrar sözünüzü başlatıyorum.

Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yok, bir sorum olacaktı. TÜRMOB’un önerisinde haklısınız; önerge değil de önerisinde müttekabiliyet esasının olması lazım. Yani bizim vazgeçtiğimiz verginin o tarafta da alınmaması lazım. Öyle bir durumu öngördünüz mü acaba?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Öbür taraf derken yabancı ülkeyi mi kastediyorsunuz?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tabii, yabancı ülkede.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Onlar da sorunuzu aldı, zaten bununla ilgili cevabı da isteyeceğiz Bakanlığımızdan.

Sayın Durmuş Yılmaz, buyurun lütfen.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum.

Soru sormayacağım, sadece bir tespitte bulunacağım.

Geçmişte yaptığımız, şu anda yaptığımız ve bundan sonra yapacak olduğumuz yasaların önemli bir kısmı yasalarda öngörülen bazı rakamların, limitlerin oranların değiştirilmesiyle ilgili ve bunun için kağıt harcıyoruz, zaman harcıyoruz, mürekkep harcıyoruz. Demek ki fiyat istikrarı çok önemliymiş. Eğer fiyat istikrarı olsa, yüzde 2’lik bir enflasyonla yıldan yıla geçsek şu zamanda iki güne sığdıramadığımız bu çalışmayı herhâlde bir günde bitireceğiz. Fiyat istikrarının önemini vurgulamak istedim.

Teşekkür ediyorum.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Sayın Başkanım...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyorum.

Sayın Girgin...

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Başkanım, uygun görürseniz sendikalardan bir görüş alabilir miyiz?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Görüş beyan etmek isteyen sendika varsa elini kaldırsın, söz verelim. Tabii, katılımcıların sözlerinden sonra verelim, bekleyenler var.

Sayın Karabıyık, buyurun lütfen.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli Komisyon üyeleri, teklifin 2’nci maddesinde yer alan yemek bedeliyle ilgili düzenleme 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu’nu da ilgilendiren bir düzenleme. İşverenin para olarak verdiği yemek bedelinin günlük asgari ücretin yüzde 6’sını aşmayan kısmını 2022 için günlük 12,94 lira olarak düşünüyorum ve ay üzerinden değil ayda çalışılan fiili gün üzerinden hesaplanıyor ve prime esas kazançlar dışında tutuluyor, aşan kısımdan prim kesilmiyor. Şimdi, 2003 yılında, hatırladığım kadarıyla, 2003’te yapılan bu düzenlemede amaç işverenin ücret dışı ödemelerle prim kaçırdığı düşüncesi idi ve benzer şekilde çocuk parası yüzde 2 ve çalışmayan eş yardımı yüzde 10 gibi konularda aynı istisnalar getirilmişti.

Şimdi burada görüşüm; geline nokta itibarıyla bu miktarlar anlamını zaten kaybetti. Nihayetinde günde 2 simit parası yemek bedeli olarak istisna dışında bırakılmasını konuşuyoruz burada. Gelir vergisi dilimlerindeki aşılma burada da kendisini aslında göstermiş oldu. Bu sebeple, Sosyal Güvenlik Kurumu bakımından yemek istisna bedelinin güncellenmesi, gerçekçi olarak belirlenmesi ve Vergi Kanunu’nda yapılacak istisnaya paralel olarak 5510 sayılı Kanun’da da istisna sınırının genişletilmesini savunmak istiyorum. Yani günlük 51 lira olarak, uygulanmakta olan yemek bedellerine ilişkin istisna tutarı güncel bedelleri zaten şu anda biliyorsunuz ki karşılamıyor. Eğer böyle olursa zaten amacımıza ulaşamıyoruz ve amaca ulaşamadığımızda da bazı kayıt dışı konular da devreye girebilecektir. Bunu da hatırlatmak isterim.

Aynı zamanda, Akif Başkanımızın da ifade ettiği konu bence çok önemli. Şimdi, bu 51 lira, bu tutara KDV dahil değil, KDV’siyle birlikte tutar yaklaşık 55 lira ve 51 lira vergiden müstesna bir ücret. Yaklaşık 4 liralık KDV ise işverenden hesaplanan KDV’sinden indirilebileceği bir tutar olarak karşımızda. İşveren KDV ödeyen bir kurumsa eğer, ödediği KDV üzerinde yük olarak kalmıyor. Dolayısıyla da istisna tutarıyla ödemenin işverene maliyeti eşit olmuyor değerli Komisyon üyeleri. Bu çerçevede, örneğin, çalışana 55 lira yemek bedeli ödeniyorsa, ücretliye sağlanan menfaat 55 lira, işverene maliyeti 51 lira. Kanun teklifinde istisna yemek bedeli ücreti mevcut durumdaki gibi 51 lira olarak öneriliyor. Teklifin aynen yasalaşması durumunda, örneğin, işverenin de 55 lira yemek bedeli ödemesi durumunda ödenen tutarın 51 lirası vergiden müstesna tutulacak, 4 lira brütleştirilecek ve üzerinden gelir vergisi stopajı hesaplanacak. Ödemenin işverene maliyeti 56 liraya yaklaşmış olacak.

Şimdi, eğer -şuna bakalım- teklif bu şekilde yasalırsa -Akif Başkanım da ifade ettiler- o zaman şöyle bir şey olabilir: İşveren ödemenin maliyetini arttırmamak için yemek bedelini düşürecek ya da ne olabilir? İşverenler ücretliye ödediği tutarı değiştirmese de daha fazla maliyete katlanmak durumunda kalabilir. Bu nedenle, bu boyutunu düşünmemizde ve gerçekten iki tarafa da ek bir düzenleme yapılarak değişikliğin çalışanı ve işvereni olumsuz etkilemesinin önüne geçmekte yarar var diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim.

Sayın Hamzaçebi, ilave bir şey mi var?

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Bir soru soracaktım Sayın Bakanım.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Buyurun siz soruyu sorun. Sendikalarımız hazırlansın, onlara söz vereceğim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sorum şu: Etki analizinde bu düzenlemenin, yemek ücretine ilişkin istisna düzenlemesinin yıllık 15,9 milyar TL gelir vergisinden vazgeçilmesi sonucuna yol açacağı belirtiliyor. Bu esasen şu anda var zaten değil mi? Yani bu düzenlemeyle bütçe 15,9 milyarlık bir yükü karşı karşıya değil, zaten bu yük var şu anda; tamam, onu açıklığa kavuşturmak için söz aldım.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim.

Sırayla sendikalarımız kendini tanıtır söz alınsınlar.

Buyurun.

TÜRKİYE İŞVEREN SENDİKALARI KONFEDERASYONU GENEL SEKRETER YARDIMCISI NAGEHAN AKAN – Öncelikle, herkesi saygıyla selamlamak istiyorum.

Konfederasyon olarak öncelikle çalışma hayatına ilişkin olan bu olumlu yasa teklifi için teşekkürlerimizi sunmak istiyoruz. Sözlerime başlarken belirteceğim görüşler, aynı zamanda geçici 1'inci maddedeki düzenlemeyi de içerdiği için, yeniden söz almamak adına, Komisyonun vaktini almamak adına bunları da kapsadığını belirtmek istiyorum. Yemek ücretine ilişkin bu düzenlemenin çalışma hayatına oldukça olumlu etkileri olacak. Bununla birlikte kapsamının genişletilmesi konfederasyon olarak geçen hafta içerisinde TÜRK-İŞ'le beraber yapmış olduğumuz basın açıklamasında da belirttiğimiz hususlardan bir tanesiydi. Sadece yakacak yardımı ve yemek yardımı için bu yasa teklifiyle getirilmiş olan teşviklerin tüm sosyal yardımlar için genişletilmesi bizler için önem taşıyor. Bu, özellikle kayıtlı istihdamın kalesi olan toplu iş sözleşmeli iş yerlerini, işletmelerini koruyacak, hâlihazırda çalışanlarına sosyal yardım sağlayan işletmeler açısından bir teşvik olacakken de bunu yapmayan işverenler açısından da özendirici bir unsur olacağını düşünüyoruz.

Bununla birlikte, yine yakacak yardımına ilişkin sosyal yardım kanun teklifinde sınırlı süreyle belirlenmişken bunun da yine yemekte olduğu gibi sınırsız olması bizim önceliklerimiz arasında, taleplerimiz arasında yer alıyor.

Yine, sayın vekillerimin de belirttiği gibi, gelir vergisi dilimlerine ilişkin düzenleme bizler için önemli. 2002 yılındaki gelir vergisi asgari ücretin 17 katıyken ilk vergi dilimi, şu an 5 katı bile değil. Bu da işçi ücretleri, çalışan ücretleri üzerindeki vergi yükünü bir düzenleme olmaksızın artırıyor. O yüzden asgari ücret ve sosyal yardımlar dikkate alınarak gelir vergisi dilimlerinin yeniden düzenlenmesini bizler de talep ediyoruz.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyorum.

Diğer sendikamız, buyurun.

TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU DANIŞMANI ENİS BAĞDADIÖĞLU

– Teşekkür ediyorum Sayın Başkan. Şahsınızda tüm Komisyon üyelerini saygıyla selamlıyorum.

Çalışma hayatı açısından olumlu bir düzenleme. Yine, aralık ayında yıllardır işçi kesiminin talebi olan asgari ücretin vergi dışı bırakılması da burada görüşülerek karara bağlanmıştı, o da olumlu bir adımdı, bu da sanıyorum o yönde atılan olumlu bir adım. Yalnız, bir şeyi belirtmeme müsaade edin, öncelikle bizim beklentimiz -emek kesiminin- gelir vergisi tarifesı ve oranlarının ücretliler lehine düzeltilmesidir çünkü biz yılın başında aldığımız ücreti yılın ortasından itibaren almamaya başlıyoruz. Müsaade ederseniz, hemen bir örnek vereyim, yıl başında 10 bin lira net ücret alan bir işçi arkadaşımızın ücreti yıl ortasında 9 bin 446 liraya düşüyor, yıl sonunda da -eylül ayından itibaren- 9 bin 143 liraya geriliyor. Bir taraftan artan enflasyon, bir taraftan bu artan vergi oranları nedeniyle düşen gelir, işçinin çalışma koşullarını, yaşama şartlarını olumsuz etkiliyor. Bizim 6 Ekimde işçi-işveren konfederasyonları olarak verdiğimiz ortak metinde de var; brüt asgari ücret ile ilk basamak arasında 2002’de 17 kat fark varken şimdi 4,95 kat var. Biz, öncelikle ücretliler için ayrı bir tarife belirlenmesini istiyoruz.

Yine, geçici 1’inci maddeyle bağlantılı olarak -bu yemek parasını söylüyorum- ücretleri parçalamak yerine yani işte “Ücretin yemek parası vergi dışı bırakılacak, yakacak yardımı vergi dışı ve sosyal güvenlik priminden muaf tutulacak ama sosyal yardımınız dâhil olacak, aile yardımı olursa farklı olacak.” şeklinde bir düzenleme yerine, bunun bütünsel olarak düzenlenmesi ve ücreti parçalamadan bir bütün olarak vergide bir düzenleme yapılması daha olumlu olacak.

Söz verdiğiniz için çok teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim.

Bir kişi daha mı var? Çok hızlı lütfen, uzatmadan yani sadece kanun maddesiyle ilgili...

Buyurun.

HAK-İŞ KONFEDERASYONU HUKUK MÜŞAVİRİ HAMDİ ABDULLAH KOÇOĞLU – Söz verdiğiniz için teşekkür ediyorum.

Ben de hızlıca sözlerimi bitirmeye çalışacağım.

Teklifte belirtilen 51 liralık istisna mevcut koşullara göre düşük bir miktar, biz bunun artırılmasını talep ediyoruz.

Yine, teklifin geçici 1’inci maddesiyle ilgili olarak ısınma giderlerinin bin liraya kadar olan kısmının muaf tutulması söz konusu. Burada da bizim talebimiz öncelikli olarak 2023 Haziran ayına kadar değil, bunun süreklilik arz edecek şekilde olmasını talep ediyoruz.

Yine, burada işverenler tarafından karşılanan giderlerin dışında işçilerin kendilerinin fatura olarak ödediği miktarların da gelir vergisi istisnası kapsamına alınmasını talep ediyoruz.

Yine, gelir vergisi oranlarıyla ilgili de bizim talebimiz kriz süresince gelir vergisi oranlarının yüzde 10’a sabitlenmesi ve yine vergi dilimlerindeki artış oranının enflasyon oranı üzerinde belirlenmesi ve her bir vergi dilimi tutarının aynı oranda artırılmasını talep ediyoruz.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyorum.

Sayın Süleyman Girgin, buyurun lütfen.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, ben, izninizle, bu düzenlemenin emekçiler açısından sakıncalarına dikkat çekmek istiyorum. Maddeyle, çalışanlara işverence iş yerinde yemek verilmemesi durumunda yemek bedeli olarak verilecek günlük 51 TL'ye kadar olan tutarın gelir vergisinden istisna tutulması öngörülmekte. Öncelikle, bu 51 TL mutlaka yükseltilmeli. Mevcut durumda yemek bedelinin çalışanlara nakit olarak verilmesi hâlinde tutarı ne olursa olsun bu bedelin ücret sayılarak vergilendirilmesinin nedeni, işverenin ücretin bir kısmını yemek bedeli olarak göstererek vergiden kaçınmasının önüne geçmektir. Yemek bedeli nakden değil de yemek çeki olarak verildiğinde istisna kapsamına girdiği hâlde neden nakden yapılan ödemelerin de istisna kapsamına alınarak işverene vergiden kaçırma fırsatı verildiği anlaşılamamıştır.

Bu düzenlemedeki amaç, çalışanlara yemek çeki olarak verilen yemek bedelinin nakden verilmesi sağlanarak çalışanların iş yerinde yemek yemek yerine o tutarla evlerine mutfak alışverişi yapmasıdır; amaç budur. Ekonomik kriz iktidara çalışanlara “İş yerinde yemek yemeyin, o tutarla evinize alışveriş yapın.” dedirtmektedir.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Sadece yemek çeki değil o.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Bu düzenlemeyle işverenler, çalışanlara ücret olarak ödedikleri tutarın 51 TL çarpı çalışılan gün TL'ye kadar kısmını “yemek bedeli” diyerek vergi avantajı elde edecek, işçiler ise aç çalışmayı göze alarak günlük yemek parasını alışveriş yaparak değerlendirmek isteyebileceklerdir; böylelikle, iş yerindeki verim de zamanla azalacaktır.

Uygulama yürürlüğe girdiğinde toplu taşıma araçlarında sefer taşıyla evden yemek götüren işçilere rastlayacağımız çok açıktır. Uygulamada durum şöyle gelişecektir: Yan hak olan yemek parası maaş içinde bir unsura dönüşecek, şu hayat pahalılığı, ekonomik kriz ortamında çoğu işçi bu parayı yemeğe ayırmayacak, gidecek kredi kartının asgari ödemesini yapacak, elektrik, doğal gaz parasına ayıracaktır. İşveren bir de istisnadan yararlanacak, işçi neden yararlanacaktır? Bakın, asgari geçim indiriminin başına ne geldi; yan hak, asıl maaşı yüksek gösteren bir araca dönüştü. Bu madde, işçilerin yalancı toklukla yaşamasını sağlayacaktır.

Değerli arkadaşlar, 1975 yılında Maden Mühendisleri Odası Zonguldak'ta hızla artan iş kazalarının nedenlerini araştırdı, odanın yayın organı Birlik Haber'de de yayınlandı. Raporda, SSK'ya kayıtlı 1 milyon 800 bin kadar işçinin ücret ortalamasının 3'ü çocuk 5 nüfuslu bir işçi ailesinin beslenme ihtiyacını karşılayamadığı tespit edilirken, ortalama ücretlinin ancak dörtte 1'ini alabilen asgari ücretli çalışanların ise açlık çektikleri belirtiliyordu. Görünüşte her gün kömür ocağına gelip çalışacak kadar beslenmekteydiler fakat gerçekte bu bir yalancı tokluktu. İşçiler bedenlerini sağlıklı kılacak enerjinin yanında işin gerektirdiği enerjiyi alamıyorlardı, emekçi beden bir anlamda kendi kendini yemeye başlıyordu. Mühendisler buna “otofaji hâli” dediler. Otofajinin sözlük anlamı: Kendi kendini yemek. Emekçilerin açlığa mahkûm edilmesinin, bedeninin kendi kendini yemesinin önünü açacak olan bu düzenleme işçiler açısından sakıncalıdır. İşçinin bedeni, yemek için aldığı ücret üzerinden açılacak bir pazarlığın konusu değildir. Düzenleme, sakıncaları giderilerek yeniden Plan ve Bütçe Komisyonuna gelmelidir.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyorum.

Sayın İbrahim Aydemir, buyurun.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Başkanım, çok teşekkür ederim.

Şimdi, tabii, Süleyman Bey’den sonra konuşunca daha net ifadeler kullanabilirim, sendikacı olduğu için. Ben şunu anlamadım: Süleyman Bey “İşçiye nakit para verilmesin.” mi diyorsunuz siz? Burada kanunu yaparken özellikle çalışanlara bir alternatif sunuluyor: İlle de yemek kartı almayabilirsiniz kardeşim, sen şu parayı alıp başka bir yerde de bu yemeği yiyebilirsin; belki işyerine gelen yemeğin niteliğini beğenmiyor olabilirsin, daha kaliteli, daha böyle besin değeri yüksek şeyler alabilirsin; ilave koyabilirsin. İşverene ille de “51 liralık bir yemek vereceksin.” diye bir kayıt yok, işveren bir öğünde 150 liralık yemek de ikram edebilir, verebilir ama burada 51 liralık kısmını vergiden muaf tutuyoruz biz ve bu bir alternatif. Zaten daha öncesinde bu var yani bir şey değiştiriyor da değiliz, sadece işçiye -amiyane ifadeyle- daha özel bir yol veriyoruz, onlar için daha mutlu olacakları, memnun olacakları bir hâli koyuyoruz.

Şimdi, ben Akif Başkanımı dinlerken... Eğer bir maddeyi tenkit edecekseniz o kadar yolunu bulursunuz ki, Akif Başkanım bu işlerin allamesi, işin uzmanı, vergi kısmını da izah etti. Yani KDV’sini getirirsiniz, 4 lira ilave edersiniz, “Şuradan KDV kaybı vardır.” dersiniz filan ama özü itibarıyla şunu söylemek lazım: Arkadaşlar, sıkıntılı bir süreç yaşanıyor, biz bu sürece vaziyet ediyoruz, süreci her noktası itibarıyla takip ettik, insanlarımızı enflasyona ezdirmeme noktasında ne yapabiliriz gayretinde olduk. Cumhurbaşkanımızın talimatlarıyla da nerede böyle küçük bir fırsat var, onu değerlendiriyoruz. Bu madde de bunun mebnidir, bunu içermektedir. Dolayısıyla şimdi, burada, işveren sendikasının temsilcisi kardeşim de işçi sendikalarının temsilcisi kardeşlerim de memnuniyetlerini ifade ediyorlar. Hiçbir kesimi sıkıntıya sokmuyoruz, tam tersi, bu maddeyle beraber hem işvereni hem de işçileri mutlu eden, memnun eden bir hâli...

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Ben sakıncalara dikkat çektim, maaş içinde bir unsura dönüşmesin şeklindeki sakıncalarımı söylemek istedim.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Evet yani burada yapılan çok ince bir çalışmadır.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Banka hesabına yatacak, bankaya yatırmak zorundalar bir de parayı.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Tabii, tabii.

Bu çok önemli, Uğur Bey’in ifadesi çok önemli, burada bu para, bu yemek mutlaka ama mutlaka banka kanalıyla işçiye aktarılacaktır. Dolayısıyla da böyle istismar, işveren şuradan kaçırır, buradan kaçırır gibi bir hâl de olmayacaktır, bütün incelikler düşünülmüştür.

Bir şeye daha vurgu yapmak istiyorum arkadaşlar: Biz yirmi yıldır siyaset zemininde bulunuyoruz, AK PARTİ olarak söylüyorum ve tabii ki Cumhur İttifakı burada, İsmail Bey kardeşim burada. Birlikte şunu yapıyoruz: Enfüsi bir hesap ya da faydacı, eyyamcı bir yaklaşımı hiçbir zaman hayata yansıtmadık. Ne yaptık? Ülkemizin imkânları çerçevesinde, milletimizi daha huzurlu kılabilme adına, varsa netameli bir hâl o hâlden insanlarımız daha az etkilensinler diye kanun çalışmaları yapıyoruz. Bugüne kadar burada, Plan ve Bütçe Komisyonunda -sekiz yıldır buradayım ben- hep bu hâl üzere çalıştık. Bu madde de aslında bunun için en mütebariz örnektir. Dolayısıyla ben teşekkür ediyorum, çok yerinde bir kanuni çalışma Ahmet Bey; elinize sağlık, zihninize sağlık, minnettarız efendim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Aydemir.

Sayın Turan Aydoğan, buyurun lütfen.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Şimdi, tabii, işçiye ne verirsiniz hakkıdır arkadaşlar ama bir gerçekliğin de altını çizmemiz gerekir, bu 51 lira çok da ciddiye alınacak bir rakam değildir. Hâlâ oransal olarak üç, dört yıl öncesinin neredeyse 7-8 kat gerisinde kalmış olan bir 51 lirayı burada böbürlene böbürlene söylüyoruz. Bunu eleştireceğim ben, “Niye veriliyor? Nakit mi, aynı mi?” o tartışmanın ötesine geçeceğim. 51 lira insan

onuruna yaraşır bir para değildir beslenme açısından. Ya sokağa çıkmıyoruz ya sokağa çıktığımızda bir çorbanın bile neredeyse 50 lira olduğunun farkında değiliz, enflasyonun farkında değiliz. Ama burada tahmin ediyorum başka bir şey var, burada bütçenin tercihlenme meselesi var. Tercihlerinizi nasıl yaparsanız bütçenizi o doğrultuda yaparsınız.

Şimdi, yine, aynen, bu kanunla beraber getirmiş olduğunuz kur korumalı mevduat ve katılım bankacılığına dövizden dönüştürülecek olan paralarla alakalı getirmiş olduğunuz vergi muafiyetlerinin üç aylık ortalama toplamı bugünün rakamlarıyla 10 milyar TL vergiden vazgeçme şeklinde. Bunun yıl sonu itibarıyla süresi bitecekken önümüzdeki 2023 yılının sonuna doğru da aktarma yoluna geçiyorsunuz. Kanunilik her zaman hukukilik anlamına gelmez. Burada çıkarmış olduğumuz kanun -daha önceki konuşmamda da vurguladım- Anayasa'daki eşitlik ilkesine aykırı bir kanun niteliği taşıyor. Göreceğiz, takip edeceğiz, bunlarla ilgili yargı kararları nasıl oluşacak? Türkiye'de bağımsız, tarafsız bir yargı var mı? Daha önce kanuna ihtiyaç duymadan altı-yedi ay boyunca hukuksuz bir şekilde dayatmış olduğunuz bu muamelenin yine, hukuka aykırı kanunlarla beraber halkımızın sırtından, hazine, halka harcanacak olan paralardan harcarken elinizin titrememesinin hukuk niyetinde bir kararını verir. Ama tercihi burada sorguluyorum; burada eliniz titremeden oligarklara bu paraları peşkeş çekerken diğer taraftan işçiye hâlâ 51 lira yemek parasını böbürlenerek konuşmanızı kimseye anlatamazsınız. Niye anlatamazsınız bunu söyleyeyim. Emek örgütleri burada, onlar eleştirebilirler ya da onaylayabilirler. Türkiye'de son bir yıl içerisinde emeğin gayrisafi millî hasıladan, millî gelirden almış olduğu payı yüzde 33'ten yüzde 25'e düşüren bir iktidarınız var. Neyi anlatıyorsunuz siz burada ya? "50 lira verdik, 50 lira verdik, nakit verdik, aynı verdik." Bu yüzde 8 kimin cebine gitti? Bu yüzde 8 kimin cebine gitti? Önce onun hesabını ortaya koymanız lazım.

Az önce AK PARTİ'li hatip arkadaşımız dedi ki: "Yahu, işte, bu kış zor geçecek." Günaydın, ağustos böceği gibisiniz.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Kim dedi?

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Bu kış değil, geçen kış da ondan önceki kış da zor geçti. Size dedik ki: "Emeğiyle geçinenler büyük problemler yaşıyor, kara kış fonu kurmanız lazım, başka şeyler yapmanız lazım." Bunda bunlarla ilgili hiçbir şey yok, varsa yoksa oligarkları zengin etmek, varsa yoksa oligarkları zengin etmek.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Kim dedi?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Müdahale etmeyin.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ben tekrar ediyorum, bütçe yapılırken bakılacak olan kimin çıkarına bütçe yaptığınız meselesidir. Eğer emeğin, emekçilerin, alın teriyle üretenlerin lehine bir bütçe yapıyorsanız onların üzerinden almış olduğunuz vergileri yatarak para kazananlara nasıl peşkeş çekiyorsunuz? Sadece kanunlarla bütün anayasal sistemi, bütün hukuk düzenini yok sayarak yol yürümenin bir gün ayağınıza takılacağını düşünmüyor musunuz ya? Akıl var, yakın var ya!

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Aydoğan...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Özür dilerim, tamamlıyorum Başkanım.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Buyurun.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – 12 puana düşürdüğünüz politika faizini bankalara diyorsunuz ki "Üzerine 3 puan daha ekle, 15 puanla faizi ver, üstünü ben tamamlayacağım." Nereden? Benim emeğimden, işçinin emeğinden, emekçinin emeğinden, sanayicinin emeğinden, hazine ve Merkez Bankasından. Bize bu masalı ne diye anlatıyorsunuz hâlâ?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyorum.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ben teşekkür ediyorum, kendinize iyi bakın.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Uğur Aydemir, buyurun lütfen.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Yine, Komisyonumuzda bütün partilerin oybirliğiyle geçeceğine inandığım bir madde, güzel bir madde. Geçtiğimiz aylarda asgari ücretten vergiyi kaldıran -Allah’a şükür- bir Hükûmetiz, bundan dolayı da gurur duyuyoruz, çalışanların vergi yükünü azalttık. Burada kimseye 50 lira verdiğimiz yok, Sayın Aydoğan herhâlde yanlış anladı.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – 40 milyon aç var memlekette, yanlışım yok.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – 50 lirayı kimseye vermiyoruz biz.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – 5.500 lira asgari ücret veriyorsunuz, açlık sınırı 7.245, 40 milyon aç var bu ülkede, bırakın bu işleri!

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Aydoğan, lütfen hatibi dinler misiniz.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Dinliyorum ama hikâye anlatıyor.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Biz Hükûmet olarak 50 lirayı kimseye vermiyoruz, böbürlendiğimiz de yok, 50 lirayı isteğe bırakıyoruz. Nasıl isteğe bırakıyoruz, maddeyi okursanız görürsünüz.

İşverenler bugüne kadar kartlarla, yemek kartlarıyla işçisine vermiş olduğu yemek ücretlerini sadece nakdî ücret olarak da verebilir dedik.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – 150 liraya çıkarın. Niye çıkarmıyorsunuz?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Kim verebilir? İşveren verir.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Rakamı niye artırmıyorsunuz?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Aydoğan, böyle bir usulümüz yok bizim, lütfen, rica ediyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – İşveren bunu verirse, işveren işçisine...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Böyle istediğiniz gibi bağırıamazsınız ki burada.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Bağırıyorum!

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Bağırıyorsunuz, mütemadiyen bağırıyorsunuz, konuşurken de bağırıdınız.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ya vallahi, Sayın Aydoğan, her konuda sabaha kadar konuşurum sizinle.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Buyurun Sayın Aydemir, devam edin.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Vallahi her konuda konuşurum, söylediklerinize siz bir bakın bakalım. “Ağustos böceği kış böceği...” Söylediklerinizin tutarlığına bakın da sonra değerlendirelim birlikte.

Bizim Hükûmet olarak kimseye 50 lira falan verdiğimiz yok. Sadece işverene diyoruz ki: “İşçine yemek ücretini nakdî olarak verersen, banka kaydıyla verersen...”

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – 100 lira versin diyorum ya.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ya, işveren isterse 500 lira versin. İşveren isterse 1.000 lira verir.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Bu ülkede işverenin bir derdi yok, merak etmeyin.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Arkadaşlar, bir dakika... Sayın Aydoğan, bir kez daha uyarıyorum, Komisyonun insicamını bozuyorsunuz, lütfen bağırmayın.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Komisyonu terk ederiz, rahatlırsınız, zaten böyle bir şey arıyorsunuz.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Siz nasıl arzu ederseniz...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Siz konuşurken size müdahale eden oldu mu Sayın Aydoğan?

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Anlatamamışım size, o yüzden...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Lütfen dinler misiniz Sayın Aydoğan!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yani burada tek tek Plan ve Bütçe Komisyonunda nasıl dinlenir, onları mı öğretelim size şimdi!

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Aydemir, tamamlayın lütfen.

Buyurun.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Lütfen ya, rica ediyoruz, benden çok siz konuştunuz Sayın Aydoğan. Bakın, beş dakikam gitti, üç kelime konuşamadım.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Aydemir, ek süre vereceğim size, tamamlayın.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Anlatamamışım, tekrar anlatıyorum: 100 liraya çıkarın.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yetmedi, bir daha sen konuş; yetmedi, devam edin. Lütfen devam edin ya.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Ben size ek süre vereceğim.

Buyurun, devam edin.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Siz de böyle yapıyorsunuz sürekli.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Neyi ben böyle yapıyorum?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sizin yaptığınız gibi yapıyoruz. Sizin yaptığınızı yaptı.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bir tane göster, örnek ver, Komisyondan istifa ederim ben.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Siz de böyle yapıyorsunuz, hatipten çok konuşuyorsunuz. Sabah gördük ne yaptığını.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Hakaret etmediğiniz sürece biz müdahale etmiyoruz, hakaret ettiğiniz zaman müdahale ediyoruz. Hakarete de göz yumacak hâlimiz yok burada Sayın Bekaroğlu.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Bekaroğlu, hatibin sözünü kesmeyelim.

Sayın Aydemir, buyurun, devam edin siz konuşmanıza, karşılıklı konuşmayın.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ya, beş dakika geçti, Sayın Aydoğan’a 8 dakika süre olmuş gibi oldu.

Bu teklifimizle 50 lirayı kimseye bahşetmiyor Hükümetimiz, hazinemiz, Maliye Bakanlığımız, sadece ve sadece işverenler nakdi olarak da yemek ücretlerini işçilerine verebilir diyoruz, bankaya veya tevsik etmek suretiyle verebilir diyoruz.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – 100 liraya çıkarın diyoruz biz de.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – “Bu da çalıştığı günle çarpılır ve gelir vergisinden istisna tutulur.” maddesidir bu madde arkadaşlar, bir şey değil bu ve işverenin isteğine bırakıyoruz; işveren 500 de verebilir, 100 de verebilir.

Diğer bir konu da arkadaşlar... Aslında burada özellikle üzerinde durmamız gereken şu: Arkadaşlar, asgari ücretten vergiyi kaldıran hangi Hükûmet? Biz şov yapmak istemiyoruz ama siz o noktaya getiriyorsunuz işi. Bakın, ne güzel madde getirmişiz, gelin, hep beraber destekleyelim.

CAVİT ARI (Antalya) – Uğur Bey, hiç ondan bahsetme, mecbur kaldınız.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Neye mecbur kaldık? Ha, siz mi önerdiniz yine onu?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Uğur Bey, devam edin, karşılıklı konuşmayalım.

CAVİT ARI (Antalya) – Burada onun tartışmasını beş saat yaptık.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ya, Sayın Arı, lütfen ya...

CAVİT ARI (Antalya) - Beş saat sonrasında aklınıza geldi.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Tamam, doğru söylüyorsunuz(!)

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Arı...

CAVİT ARI (Antalya) – Tutanaklara bakın, Anayasa’ya aykırı olmadığına dair dakikalarca konuşmanız var, arkasından beş saat sonra farklı konuştunuz.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Cavit Bey, birazdan dışarıda bunu müzakere edin Uğur Bey’le uzun uzun. Uğur Bey’in konuşmasını bir dinleyelim önce, müsaade eder misiniz.

CAVİT ARI (Antalya) – Çok iyi biliyor o ne dediğini.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Arı, hatırlattığınız için teşekkür ediyorum.

CAVİT ARI (Antalya) – Dün gibi hatırlıyoruz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Teşekkür ediyorum Sayın Arı, cümlemi bitireyim. Yalnız, şunu da gözden geçirin...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Ya, siz de cümleyi bitirin Sayın Aydemir yani.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ya, hiç konuşmadım ki Sayın Başkanım ya.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Vereceğim süre ama cümleyi bitiremiyorsunuz, haydi bitirin.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Şunu da öneriyorum Sayın Arı: Siz de gerek belediye seçimlerinde gerekse genel seçimlerdeki vaatlerinizi gözden geçirin, hangilerini uyguladığınıza bakın. AK PARTİ söylediklerinizi uygulamış, teşekkür ediyorsunuz, tamam; bir de kendi vaatlerinizi gözden geçirin hangilerini uyguladınız diye. Bakın, fazla bir şey söylemiyorum, sadece gözden geçirin, tamam mı?

CAVİT ARI (Antalya) – Biz hepsini uyguluyoruz, sizin bizim vaatleri uygulamanızdan memnun oluyoruz, itiraz etmiyoruz.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Uğur Bey, tamamladınız mı?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Tamam, yeterli bu kadar Başkanım, (b) fıkrasına girmeyeyim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim.

Sayın İbrahim Aydemir, buyurun lütfen.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Başkanım, teşekkür ediyorum.

Turan Bey “Bir hatip ‘Bu kış zor geçecek.’ diye bir ifade kullandı.” dedi. Kim kullandı?

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Kayıtlara bakın.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) - Yok böyle bir şey kardeşim. Biz duruma vaziyet ediyoruz.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Kim kullandı?

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Kayıtlarda var.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Arkadaşlar, İbrahim Aydemir’i dinleyelim.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Turan Bey, muhalefet ile iktidarı nasıl kıyaslayacaksınız, neye göre kıyaslayacaksınız? Bakın, sizin şu anda...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – İbrahim Bey, karşılıklı konuşmayalım, Komisyona hitap edin.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Öyle yapıyorum zaten Başkanım.

Bir iktidar pozisyonunuz var. Nerede? Büyükşehir belediyelerinde. Şimdi, dedim ki: Biz sıkıntılı hâlleri, netameli hâlleri izale edebilmek için duruma vaziyet ediyoruz, her fırsatı millet lehine kullanıyoruz. Peki, siz ne yapıyorsunuz? Efendim, Ankara’da Belediyede su daha önce, seçim öncesi...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ankara Büyükşehir Belediyesinde suyu yüzde 50 indirdiniz, Maraş’ta yüzde 100 zam yaptınız.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ya, bırak sen! Maraş Belediye Başkanı “Suyu bedava vereceğim.” demedi, senin Belediye Başkanın bunu söyledi.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ankara’da yüzde 50 indirim, Maraş’ta yüzde 100 zam; sizin adaletiniz bu, siz busunuz!

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Sen bırak onu!

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Bekaroğlu...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Elektrik fiyatını kaç katına çıkardığınızı millete söyleyin.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Sen bırak kardeşim, şu an hayata yansiyana bak.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Arkadaşlar, bu şekilde devam edemeyiz. Arkadaşlar, bir saniye...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Enflasyona bak! Neyin hesabını soruyorsun!

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Sen daha önce ne taahhüt etmişsin? Sizin tarzınız bu!

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Komisyon burası, ihtisas yeri. Ucuzluk yok!

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Aydoğan...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ucuzluğu sen yapıyorsun! Turan Bey, ucuzluğu sen yapıyorsun!

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Yani lütfen ya ama yani sizi uyarmaktan ben utanıyorum ya, vallahi utanıyorum ya.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ucuzluk hakikati perdelemektir.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – 10 katına çıkmış doğal gaz fiyatından da bahsetsene.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bakın, şu anda sizin hâliniz ne? Rusya Devlet Başkanı Putin çıkıp diyor ki: “Efendim, Türkiye enerji merkezi olabilir.” Bununla herkesin iftihar etmesi lazım, Cumhurbaşkanımıza minnettarlığını...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Onu da tartışırız.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Aydemir, maddeyle ilgili...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Maddeyle ilgili konuşuyorum ben, maddeyle ilgili bir şey söylüyorum, bir tespit yapıyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Buyurun.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Şimdi, efendim, bundan hepimiz gurur duymalıyız, iftihar etmeliyiz. “Ülkemiz hakikaten bu işlerde merkezî bir pozisyon alırsa her açıdan gelişir, kalkınır.” dememiz lazımken Turan Bey zihniyeti ne diyor? “Efendim, Putin AK PARTİ il başkanı olmuş.” Ben size ne diyeyim! Ben bu yaklaşıma ne diyeyim!

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ben öyle bir yakıştırma yapmam, asla yapmam.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Sen yapmadıysan yapanları söylüyorum.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Bir tek kelime Sayın Cumhurbaşkanına hakaretimiz ifade bulun, milletvekilliğini bırakacağım.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ben hakaret demiyorum, söylenen şu...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Hakaret ne ya!

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Arkadaşlar, karşılıklı konuşmayalım.

Sayın Aydemir, tamamlayın lütfen.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Güzel kardeşim, sen bir defa dinlemesini bil ya! Sen dünyadan bihabersin ya! Sen Gümüşhane’yi terk etmiş, İstanbul’da çok kozmopolit hâle gelmişsin, zihnini de karman çorman etmişsin. Hiçbir Gümüşhaneli öyle...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Aydemir, bu da maddeyle mi ilgiliydi? Zaten zamanınız bitti, lütfen.

Buyurun, tamamlayın sözünüzü.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Şimdi, ben şunu söylüyorum arkadaşlar...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sus, daha da batma.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Sayın Turan ne için söylediğimi biliyor, o ne için söylediğimi biliyor, sen bırak.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkanım, İstanbul’a giden her vatandaşa hakaret ediyor.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Uyardım.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Arkadaşlar, bu Mehmet Bekaroğlu’ndan ara ara güzel şeyler sâdır oluyor. Onun sebebi ne? Tahsilinin bir kısmını...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Arkadaşlar, daha 50 maddemiz var, sohbetimizi sonra genişletelim. Katkı verenlere teşekkür ediyorum.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Şunu söyleyeyim arkadaşlar: Kesinlikle bir sıkıntılı hâl varsa hep beraber bunu gidermemiz lazım. Evet, dünyadan kaynaklanan problemler var, biz de bunları yaşıyoruz. Ama şurası, buradaki seçkin heyet, bürokratlar, sivil toplum örgütlerinden gelenler hep

beraber ne yapıyoruz? Daha iyi bir hâl ortaya koyabilmek için gayret sarf ediyoruz. Öyleyse, katkı adına konuşanlara elbette minnettarız, teşekkür ediyoruz; söyledim, biraz önce Akif Başkan için söyledim. Bu maddeye bile muhalefet varsa pes deriz biz.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Muhalefet yok, 100 lira yapalım dedim ya.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – 100 yapalım, zaten işveren istediği kadar verir, ben de onu söyledim, işveren istediği kadar yapar.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Enflasyon yüzde 100. İşveren vergiden düşer, sıkıntı yok.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Arkadaşlar, ben teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Ben de teşekkür ediyorum, sağ olun.

Cavit Bey, ilave bir şey mi var?

CAVİT ARI (Antalya) – Başkanım, burada anlaşılamayan bir durum var. Şimdi, AK PARTİ’li arkadaşlar diyorlar ki: “İşveren istediği kadar yardım edebilir. Tabii ki yardım edebilir yani bir yemek yardımı 55 lira olursa işveren verebilir, 85 lira da verir, 150 lira da; o, işverene kalmış. Burada sonuçta vergiden muaf edilen bir rakamı tartışıyoruz, bu da işçinin menfaatine olan bir rakam. 51 lira değil de –atıyorum- Turan Bey’in dediği gibi bu rakam 100 lira olsun, talep edilen bu. Yani buradaki muaf rakamın yükseltilmesi hakkaniyete, hayatta şu an içinde bulunduğumuz koşullara... Bir çorbanın 50 lira olduğu bir dönemde, insani bir öğle yemeğinin en az 80-100 liraya çıkacağı bir ortamda vergiden muaf edilen rakamın yükseltilmesini talep ettik, hepsi bu.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim.

Kanunla ilgili görüşleri dinledik.

Şimdi, Sayın Ahmet Tan, sorulara karşılık cevabınız sizin veya arkadaşlarımızın varsa sözü size veriyorum.

AHMET TAN (Kütahya) – Teşekkür ederim Başkanım.

Ben de sorulan sorulardan istifade ettiğimi ifade ederek sözlerime başlayayım. Bu anlamda katkı yapan arkadaşlara teşekkür ediyorum.

Tabii, bu rakamın 51 liradan yüksek olmasıyla alakalı genel düşünce var. Şimdi, 2022 yılının Ocak ayında 34 liraydı bu rakam. Cumhurbaşkanımızın yüzde 50 artırma yetkisi var idi, temmuz ayında bunu yüzde 50 olarak artırdı ve 51 liraya tekabül etti; yıl sonuna kadar böyle gidecek, yıl sonundan sonra da mevcut yeniden değerlendirme oranıyla artık bu artış devam edecek, tabii, bunun takdiri şu anda bu anlamda. “Niye 100 lira yapmıyorsunuz?” polemik hâline getirilebilir ama şu anda öngördüğümüz uygulama bu Sayın Başkanım.

Bunun haricinde...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, ilave olarak...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Tan, bir saniye bekler misiniz.

Sayın Hamzaçebi, sözler bitti, karşıya sözü verdim, tekrar butona bastınız, söz vermezsem birazdan canınız sıkılır, şimdi vereyim.

Buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Çok naziksiniz Sayın Başkanım, çok teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Estağfurullah.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Bir teknik değerlendirme yapmak istiyorum, Sayın milletvekilimiz bunu da değinir tahmin ediyorum.

Şimdi, bu rakamın yetersiz olduğunu ifade etmiştim, arkadaşlar da ifade etti. Gıda enflasyonunu dikkate alarak bunu yukarıya çekmekte yarar var.

İşin şöyle bir boyutu da var tabii: Bu rakam belli bir makul seviyede olmak durumunda yani çok sınırsız bir şekilde artırırsanız işveren normal ücret ödemesini yemek ücreti ödemesi gibi buraya kaydırıp vergisiz hâle getirebilir. Böyle bir tarafı vardır işin, bunu düşünmek lazım hatta bu düzenleme bile bu şekliyle acaba bir kısım işverenin ücret ödemesinin bir bölümünü yemek ücreti olarak vermesine yol açabilir mi? Yani böyle bir problem de taşıyor.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Tan, kusura bakmayın, lafınızı böldüm.

Buyurun, kaldığınız yerden devam edin.

AHMET TAN (Kütahya) – Estağfurullah.

Sayın Hamzaçebi'nin ifade ettiği nokta tabii ki önemli işveren bakış açısı itibarıyla ama bu rakam bordroda gösterilip vergiden istisna olduğu ve bankaya yattığı takdirde zaten bunu işveren kayıtlarından istisna kapsamını alabilecek. Bu anlamda ilk etapta böyle bir şey öngörmüyoruz ancak bu uygulama hem işverenlerimizi hem de işçilerimizi yani hizmet erbabı arkadaşlarımızın hareket alanını genişletecek, işverenlerin de hareket alanını genişletecek yani ister müstemilatında yemek verebilecek ister yemek fişi verebilecek isterse nakit olarak verebilecek, işçi açısından da bu aynı şekilde ve tercihlerini biz bu anlamda çoğaltıyoruz. Aslında tercihlerini çoğaltmamız bu anlamda onların alternatif ödeme şekilleri veya hizmet etme şeklini de artırıyor; bunlardan bir tanesinden tabii ki bir şekliyle yararlanacak.

Şimdi “Bu uygulama niye böyle oldu? Nakit durumuna geldi?” diye bir soru sormuştu, zannediyorum Süleyman Girgin Bey böyle bir ifade kullanmıştı. Tabii, yemek fişi verildiğinde, arkadaşlar, yemek fişini işçi alıp yemek fişini aldığı firmayla alakalı gidip orada bunu çek kırdırma gibi kırdırıp yine bunu nakit olarak başka yerlerde harcama durumu söz konusu yani dolambaçlı yollardan yine kendisine nakit olarak evirebileceği birtakım hususların olduğu belirlendi. Bu anlamda, böyle yasa dışı, mevzuat dışı uygulamalara hiçbir gitmesin, ne işveren ne işçi, bunu nakit olarak da istisna kapsamına alalım, bu problemi de kökünden çözelim düşüncesiyle bu noktaya gelindi.

Onun haricinde, genel olarak tabii, 1.326 lira gibi bir aylık rakama tekabül ediyor bu durum. Benim şimdilik bu anlamda söyleyeceklerim bunlar Sayın Başkanım. Zannediyorum konu açıklanmıştır diye düşünüyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkür ederim.

AHMET TAN (Kütahya) – Katma değer vergisiyle ilgili olan hususu Ayşe Hanım, sosyal sigorta priminin ödenmesiyle ilgili olan hususu da Bakanlık yetkilimizin...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Buyurun Ayşe Hanım.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Sayın Başkanım, Sayın Hamzaçebi üstadımız bu katma değer vergisiyle ilgili bir konuya değindi. Tabii, sayın üstadımız benden çok daha iyi biliyor, burada yapılan ödemeler ücret ödemeleri. Dolayısıyla ücret ödemelerinde KDV olmaz yani bizim buna “artı KDV” diye bir şey yazma imkânımız yok. Maddeye “51 lira” yerine “55 lira” yazsak bu sefer kartlı sistemlerde yine aynı problem devam edecek, orada yine KDV+4 lira gelecek ve 59

liraya çıkacak. Dolayısıyla bizim buradaki kastımız bir ücrettir. İşçiye ne nema adı altında verilirse verilsin mevcut ücretine ilave yapılan her türlü ödeme kural olarak vergiye tabidir. Buradaki yemek bedeli ödemelerinin de 51 liralık kısmı gelir vergisinden istisna edilmektedir.

Bunun dışında KDV olarak hâlihazırda uygulama nasıl sürmektedir? Hizmet bedeli sebebiyle yüzde 8’lik bir KDV, kartlı işlemler yapılıyorsa bu şirketlerin kestiği fatura karşılığı ödenmekte ve indirim konusu yapılarak işletme bünyesinde kalması önlenmektedir.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – KDV var sonuçta orada yani hizmet bedeli olarak...

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Hizmet bedeli olarak var efendim.

Eğer işveren lokantayla anlaşmışsa, direkt “siz A Lokantasında yemek yiyeceksiniz işçiler.” diye bir anlaşma yaptıysa da yine 51 lira, işveren orada da yine ödediği KDV tutarını ise hizmet bedeli karşılığı ya da komisyon karşılığı olarak ödüyorsa bunu indirim yoluyla telafi etmektedir. Dolayısıyla bizim ücretin istisna edildiği bir maddede takdir edersiniz ki KDV’yle ilgili bir şey yazma imkânımız yok.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – KDV yazılmaz, onu 55 TL yaparsanız o mevcut 4 liralık sorunu aşarsınız.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Efendim ama siz de biliyorsunuz bu rakam yeniden değerlendirilmesinde artacak, artan rakamın da yine KDV’si daha fazla artacak. Şu anda çözüm olacağını pek düşünmüyorum önerinizin.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim.

Evet, SGK’yle ilgili kısım için cevabı alalım.

Buyurun.

SGK İŞVERENLER DAİRE BAŞKANI İBRAHİM ÖZÇELİK – Sayın Başkanım, yemek bedelleriyle ilgili istisna düzenlemesi 5510 sayılı Kanun’un 80’inci maddesinde düzenlenmiş. Yalnız orada istisna oranı belirlenmemiş, oran belirlemeyi kuruma bırakmış. Kurum yönetim kurulu da yönetmelik düzenlemesiyle bu oranı günlük asgari ücretin yüzde 6’sı olarak belirlemiş. Biz de Kurum olarak Maliye Bakanlığının düzenlemesine benzer şekilde yönetmelik düzenlemesini hazırladık ve Yönetim Kuruluna sunduk.

Arz ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkür ediyorum.

Maddeyle ilgili 1 önerge vardır, önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 2’nci maddesiyle 193 sayılı Kanun’un 23’üncü maddesinin birinci fıkrasının (18) numaralı bendinden sonra gelmek üzere eklenen (19) numaralı bendin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“19. Yurt dışında yapılan inşaat, onarım, montaj işleri ve teknik hizmetlerde çalışanlar da dahil olmak üzere merkezi Türkiye’de bulunan teşekkül ve teşebbüslere bağlı olup adı geçen daire, müessese, teşekkül ve teşebbüslerin işleri dolayısıyla yurtdışı şubelerde çalışan tüm hizmet erbablarına işverenlerin yurt dışı kazançlarından karşılanarak yapılan ücret ödemeleri.”

Durmuş Yılmaz

Ankara

Muhammet Naci Cinisli

Erzurum

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Söz talebiniz var mı?

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Gerekçe okunsun.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Gerekçe: Gelir Vergisi Kanunu’nun “Müteferrik İstisnalar” “Ücretlerde” başlıklı 23’üncü maddesine eklenecek bentle, merkezi Türkiye’de bulunan işletmelerin yurt dışı şubelerinde çalışan personeline ödenen ücretler dolayısıyla ödenmesi gereken vergilere muafiyet getirilmektedir. Yurt dışında bu şekilde gelir elde eden ücret kazancının vergilendirilmesinde Gelir Vergisi Kanunu’nun 3’üncü maddesinin birinci fıkrasının (2) numaralı bendi uyarınca tam mükellefiyet söz konusu olmaktadır. Bu durumda, yurt dışında ödenen ücretler dolayısıyla bulunulan ülkeye ödenen vergiler Türkiye’de ödenecek olan gelir vergisinden düşülmektedir veya konu çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmasına konu edilerek bir çözüm bulmaya çalışılmaktadır. Getirilecek maddeyle ile hem maliye bürokrasisi hem de yurt dışı iştiraki bulunan Türkiye merkezli firmalar açısından bürokrasi de azalacaktır.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

2’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 2’nci madde kabul edilmiştir.

3’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3-193 sayılı Kanunun geçici 82 nci maddesinde yer alan “31/12/2017” ibareleri “31/12/2027” şeklinde, “1.000.000 TL’yi” ibaresi “2.500.000 TL’yi” şeklinde değiştirilmiştir.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Tan, maddeyle ilgili bir açıklama yapar mısınız.

AHMET TAN (Kütahya) – Tabii Başkanım.

Bireysel yatırımcı indirimi uygulama süresinin uzatılmasıyla ilgili bu maddeyle ilişkin bireysel katılım yatırımcısı tam mükellef gerçek kişilerin iktisap ettikleri tam mükellef anonim şirketlerine ait iştirak hisselerine en az iki tam yıl üzerlerinde bulundurmaları şartıyla bu tutarların yüzde 75’i yıllık beyannamelerinden, konu kazanç ve iratlarından hisselerinin iktisap edildiği dönem itibarıyla indirebilmektedirler. Bu indirim tutarı 1 milyon lirayla sınırlandırılmıştı, bu rakamın 2 milyon 500 bin liraya ve tarihinin de 31/12/2027’ye kadar uzatılmasını güncelleyen bir maddedir Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ederim.

Maddeyle ilgili söz taleplerini karşılayacağım.

Sayın Karabıyık, buyurun lütfen.

LALE KARABIYIK (Bursa) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli Komisyon üyeleri, melek yatırımcılarla ilgili, bireysel katılım sermayesiyle ilgili maddede yapılan amaç, evet, güzel bir amaç, artırılması isteniyor.

Şimdi, “bireysel katılım sermayesi” dediğimizde, yüksek risk içermesi nedeniyle finansmana erişimde sıkıntı yaşayan, başlangıç ve büyüme aşamasındaki girişimciler için finansal bir araç olmasını hedefliyoruz. Yani yeni sermaye çekmeye çalışıyoruz, onlara kaynak yaratmaya çalışıyoruz ama adı üzerinde, bu yatırımlar riskli yatırımlar. Ve bu yatırımın üzerinde 2 tane risk var değerli Komisyon üyeleri; biri “sistemik risk” dediğimiz, biri “sistemik olmayan risk” dediğimiz. Yani biri, işin, o yatırımla ilgili, firmayla ilgili riskler ama diğeri ülkenin riskleri; belirsizlik, kurlarda değişim, kurlardaki hareketlilik, işte, hukukun üstünlüğünden tutun da birtakım belirsizlik sebebiyle yatırım ikliminin

sağlanamaması ve yatırımcının yatırımdan uzaklaşması gibi tüm riskleri, ülke risklerini içeriyor bu sistematik risk. Şimdi, sizin yaptığınız işlem, tek taraflı bir hamle olarak kalıyor, eğer taşlar yerine oturmazsa melek yatırımcıları, -işte daha önce de “risk sermayesi” olarak ifade etmiştik- bunları artıramazsınız. Bütün çalışmaların bir anda yapılması ve yatırım ikliminin tam olarak sağlanması, belirsizliğin ortadan kalkması, kurun doğru yönetilebilmesi, doğru ekonomi programlarıyla olması gereken bir çalışma bu. Bu hâliyle, evet, tamam ama eksik olduğunu ifade ederim.

İkincisi: Bu tür yatırımcıların bu yöne kayması ve bu yatırımlara finansman sağlayabilmesi için, alternatif diğer yatırım araçlarındaki getirilerin daha az olması gerekir. Yani örneğin, hazine yana yakıla borçlanırken, yüksek faizler verirken, yatırımcı hazine kâğıdına kaçan riskli bu yatırıma gelmez. Devlet, yatırımcının, yana yakıla borçlanma ihtiyacına -küçük yatırımcının veya işte bu firmanın- finansman bekleyen firmanın karşısında en büyük rakip ya da kur korumalı mevduatla yüksek bir gelir garantisi verilirken yine bu konuda, o gelişmek için, büyümek için sermaye bekleyen işin, alanın veya işte AR-GE’nin karşısında büyük bir rakip. Bu nedenle bir ülkenin borç yükü, hazinenin borç yükü yüksekken, yana yakıla borçlanma ihtiyacıyla değişik finansal araçlara ihtiyaç duymuşken, yine bu tür yatırımlar gelişemez, önüne bir set çekilir. Evet, bu tamam ama bunların da göz ardı edilmemesini umuyorum.

Bunu belirtmek istedim, bu önemli diye düşünüyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ederim.

Sayın Cinisli, buyurun lütfen.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) - Çok teşekkür ederim.

Kanun teklifinin bu maddesinde “bireysel katılım yatırımcısı” ibaresini görünce ne olduğunu merak ettim, baktığımda “melek yatırımcı” olduğunu fark ettim. Böylesine sempatik ve ulvi bir isim kullanılarak yapılan yatırımların zaman zaman kötüye kullanıldığını yaptığım araştırmalarda gördüm. Yani “melek yatırımcı” tabii ki riskli bir yatırımcı, belki hiçbir şey kazanılamayacak bir konuda veya bir şirkette yatırım yapıyor, evet, fakat zaman zaman bu gücünü suistimal ettiğini görüyoruz şirketlerde.

Bu melek yatırımcıların ilk yasal düzenlemesi 15 Şubat 2013’te Resmî Gazete’de yayımlanmıştı, o günden beri de faaliyetlerini sürdürüyorlar ve önemli de istisnalara, vergi istisnalarına tabi oluyorlar. Bu konuda yapılanın yanlış olduğunu düşünmüyorum, doğru bir madde, kanun teklifindeki desteklediğimiz bir madde. Fakat yine de kötüye kullanmayı engellemek için nasıl denetlendiklerini merak ediyorum. Ülkemizde kaç tane melek yatırımcı var ve yatırımlarının büyüklüğü ne kadardır? Ayrıca da ne kadarlık bir katma değer üretmiştir? Bunlarla ilgili bilgi verebilerseniz memnun olurum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bekaroğlu, buyurun lütfen.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) - Teşekkür ediyorum.

Ya bu düzenleme öteden beri bana böyle çok sevimli geliyor, bu “bireysel yatırımcı” “melek yatırımcı” işi. Yani kötüye kullanılabilir tabii, her şey kötüye kullanılabilir, Sayın Cinisli haklı fakat bunların tedbirleri alınır. Şey değil yani, iyi bir şeyin kötüye kullanılma ihtimali var diye iyi bir şeyi ihmal edemeyiz, zaten Sayın Cinisli de onu demek istemedi elbette.

Şimdi, burada gerçekten çok güzel bir çalışması var, düşüncesi var, projesi var fakat bunu hayata geçiremiyor ve mevcut şeylerle de işte krediye erişimleri de olmuyor. Tabii, bunlar nasıl buluşuyorlar, bunların hepsi belli ve böyle bir yolla... Çok ilginç bir şey, güzel bir şey fakat bu yürümüyor Türkiye’de. Şimdi sınırlarını, süresini uzatıyorsunuz, işte, 1 milyondan 2,5 milyona çıkarıyorsunuz, yani güzel

fakat 2021 yılına ilişkin, 2000 yılında verilen yıllık gelir vergisi beyannamesine istinaden 1.096 kişi. Ve 23 milyon lira şey yapmış -etki değerlendirmedeki arkadaşlarımız bunu yazmışlar, bu olmasaydı soracaktım soru olarak- yani çok az. Yani acaba Lale Hanım'ın söyledikleri de dikkate alınarak, başka şeyler de dikkate alınarak bu konunun üzerinde biraz daha çalışmak, daha fazla sayıda insanı hem yatırımcı olarak projesi olanları hem de –sermaye- buraya bireysel yatırım yapacakları teşvik edecek bazı imkânlar geliştirmek, düşünmek gerekir diye... Yani bu istisnalar yetmiyor demek ki yani, vergiden istisna edilmesi falan, bunlar yetmiyor, başka teşvik edici unsurlar düşünmek gerekiyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Çok teşekkür ediyorum.

İsmail Faruk Aksu Bey'in de talebi var, buyurun.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Evet, ben de bir soru sormak istiyorum. Kuşkusuz bunlar çok önemli girişimciler. Bunlar burada belirtilenin dışında Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının teşvikleri ve benzeri şeylerden, AR-GE desteklerinden yararlanıyorlar mı, yoksa tek başına yararlandıkları bu mu? Onu da söylerseniz sevinirim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ederiz.

Buyurun Ahmet Bey.

AHMET TAN (Kütahya) - Sayın Başkanım, müsaade ederseniz Bakanlığımızın yetkilisinden bunun cevabını alalım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Hangi bakanlığımız dediğiniz?

AHMET TAN (Kütahya) – Hazine ve Maliye Bakanlığı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Buyurun lütfen.

FİNANSAL PİYASALAR VE KAMBİYO GENEL MÜDÜR YARDIMCISI DENİZ YILMAZ - Bu melek yatırımcılıkla ilgili Hazine ve Maliye Bakanlığının ilgili dairesi de bana bağlı.

Şimdi, öncelikle Komisyonunuzu saygıyla selamlıyorum.

Sayın Vekilimizin sorduğu, “Şu ana kadar kaç melek yatırımcılık lisansı verildi?” Şu ana kadar toplam 832 melek yatırımcılık lisansı verilmiş durumda. Aktif lisans sayısı 2017'den günümüze 405. Şu ana kadar toplam lisanslı melek yatırımcılık kapsamında yapılan yatırım tutarı da 22,3 milyon TL.

Denetimiyle ilgili bir soru vardı Sayın Vekilim. Melek yatırımcılar ilk etapta zaten yapacağı yatırımın talebiyle bize gelip onay alması gerekiyor yani bizim yönetmeliğimiz kapsamında uygun yerlere yatırım yapması gerekiyor. Daha sonra, bu yatırımı yaptıktan sonra, bu yatırımın takibi var. Biz genel olarak zaten melek yatırımları “melek yatırım ağı” dediğimiz ağlar vasıtasıyla gözetim altında tutuyoruz. Onlar tarafından altı aylık dönemlerle bunların yaptığı yatırımın gerçekleşmeleri, bilgileri bize geliyor. Ayrıca, ilave olarak da yine bu melek yatırımcılık sistemi Hazine Kontrolörleri Kurulu aracılığıyla da denetlenebiliyor. Şu ana kadar bizim yaptığımız çalışmalarda bize dönük olarak bunlarla ilgili bir olumsuz duruma rastlamadık açıkçası. Yapılan yatırım tutarı ve diğer hususlar da Bakanlığımız tarafından mütemadiyen denetleniyor.

Sayın Vekilimizin sorusuna gelince de yine Sanayi Bakanlığının, KOSGEB'in, TÜBİTAK'ın verdiği desteklerden de yararlanabiliyorlar. Hatta, bu desteklerden yararlanıyor ise, bizim şu andaki konuştuğumuz maddede gelir vergisinin geçici 82'nci maddesi kapsamında bu yüzde 75'lik indirim yüzde 100 olarak uygulanıyor, dolayısıyla diğer desteklerden de yararlanabiliyorlar.

Mehmet Bekaroğlu, Sayın Vekilimizin bir eleştirisi vardı “Bu yeteri derecede ilgi görmüyor.” diye. Biz de bu çerçevede, aslında olması gerekenden çok daha iyi noktalara gelmesi gerektiğini düşünüyoruz ve üzerinde çalışmalar yapıyoruz. “Farklı ülkelerdeki melek yatırımcılık sistemlerinden buraya ne tür eklemeler yapılır.” noktasında çalışmalarımız var. Özellikle bu süre ve tutar güncellemesinden sonra da yönetmelikte de ilgili değişiklikler yapıp ilave destekler noktasında birtakım çalışmalarımız var. Şimdilik bunu söyleyebilirim.

Arz ederim efendim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Kamil Bey’in bir sorusu var galiba, buyurun.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Evet Sayın Başkan.

Şimdi, ben şunu merak ediyorum: Daha önce bu kanun geldiğinde 31/12/2017’ye kadar, beş yıl da Cumhurbaşkanına daha önce verilmiş herhâlde bir yetki, 2022’ye kadar da uzatılmış.

FİNANSAL PİYASALAR VE KAMBİYO GENEL MÜDÜR YARDIMCISI DENİZ YILMAZ – Evet, bu yılın sonuna kadar.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Demek ki 2012’de gelmişti bu, değil mi? Dolayısıyla indirim tutarı 2012’de mi 1 milyon lira belirlenmişti?

FİNANSAL PİYASALAR VE KAMBİYO GENEL MÜDÜR YARDIMCISI DENİZ YILMAZ – İlk kanun çıktığı zaman 1 milyon TL olarak belirlenmişti.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Şimdi, 2012’de 1 milyon lira belirlenmiş olan istisna tutarını 2022’de 2,5 yapıyoruz. 1’ken on yıl sonra 2,5 milyon yapıyoruz ve buna da “On yıl geçerli.” diyoruz çünkü ilk beş yıl kanunen, ikinci beş yıl da Cumhurbaşkanına verilen yetkiyle. Yani bu, bir on yıl da 2,5 milyon olarak kalacak yüzde 85 enflasyonun olduğu bir ülkede. Yani bu paranın, bu tutarın değeri bu yıl 2,5 milyon da seneye, ondan sonraki sene, ondan sonraki sene...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Hayır, bizim dönemimizde enflasyon tek haneye inecek diye varsaymış arkadaşlar.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Yani böyle değerlendirme falan da yok, sabit bir değer bu. Dolayısıyla on yıl boyunca 2,5 milyon mu gidecek bu?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

FİNANSAL PİYASALAR VE KAMBİYO GENEL MÜDÜR YARDIMCISI DENİZ YILMAZ – Teknik olarak öyle Sayın Vekilim yani kanuni değişiklik olmazsa bu, yeniden değerlemeye tabi değil.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kamil Bey’in bu eleştirisini Genel Kurula kadar bence bir değerlendirmekte fayda var yani tekrar bir tartışmakta fayda var.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Ayrıca şunun için soruyorum Sayın Başkan: Yani bir sene sonra, iki sene sonra “Ya, şu 2,5 milyonu biz 5 milyon yapalım, 4 milyon yapalım.” dendiğinde...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çünkü yeniden değerlemeye de tabi değil.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – ...Cumhurbaşkanına verilen beş yıllık uzatma süresinin anlamı da kalmıyor çünkü iki yılda bir bu gündeme gelecek anlamını taşır. Bunu bence tekrar değerlendirmenizde fayda var diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sabit rakamı artırıcı bir formül dışında farklı yani zaman içinde bir miktar artışı öngören yeni bir formül de düşünebilirsiniz belki. Ben katılıyorum, uzun bir zaman. Bu zaman içinde belki şu, bu yıl için yeterli olabilir ama zaman içinde yetersiz kalabilir. Buna bir kafa yoralım Genel Kurula kadar.

Teşekkür ediyorum.

Maddeyi oylarınıza sunmadan önce bir önergemiz vardır, önergeyi okutup oylarınıza sunacağım.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan kanun teklifinin 3'üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE 3- 193 sayılı Kanunun geçici 82 nci maddesinde yer alan, “31/12/2017” ibareleri “31/12/2027”, “4059 sayılı Hazine Müsteşarlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun ek 5 inci” ibaresi “10/7/2018 tarihli ve 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 253 üncü”, “4059 sayılı Kanunun ek 5 inci” ibaresi “1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 253 üncü”, “1.000.000 TL'yi” ibaresi “2.500.000 TL'yi”, “Hazine Müsteşarlığına” ibaresi “Hazine ve Maliye Bakanlığına”, “Hazine Müsteşarlığınca” ibareleri “Hazine ve Maliye Bakanlığınca”, “Maliye Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığı müştereken” ibaresi “Hazine ve Maliye Bakanlığı” olarak değiştirilmiş ve “Bilim,” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.”

Cemal Öztürk

İsmail Güneş

Giresun

Uşak

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi mi okutayım Cemal Bey?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Evet.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçe...

Gerekçe:

193 sayılı Kanun'un geçici 82'nci maddesinin uygulama süresi 31/12/2022 tarihinde sona ereceğinden, yapılan düzenlemeyle anılan maddenin uygulama süresi 31/12/2027 tarihine kadar uzatılmakta ve yararlanılacak indirim tutarı olan “1.000.000 Türk lirası”, “2.500.000 Türk lirası” olarak belirlenmektedir. Ayrıca, atıfta bulunan ilgili mevzuat ve kurum isimleri güncellenmektedir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, Anayasa Mahkemesi kararı doğrultusunda taşıtların cinslerinin ve bedellerinin yıl içerisinde belirlenmesine ilişkin 4'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 4-5/1/1961 tarihli ve 237 sayılı Taşıt Kanununun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “azami satınalma bedelleri,” ibaresi “azami satınalma bedelleri ile cinsi ve azami satınalma bedeli yıl içerisinde belirlenecek taşıtlara ilişkin esaslar” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ahmet Bey, bir izahat rica ediyoruz, buyurun.

AHMET TAN (Kütahya) – Teşekkür ederim Başkanım.

Bu madde, taşıtların cinslerinin ve satın alma bedellerinin yıl içinde belirlenmesine imkân sağlanmasına ilişkin bir düzenleme. İdarece, satın alınacak taşıtların cinsi, adedi, hangi hizmette kullanılacağı ve kaynağının yılı bütçe kanunlarına bağlı cetvellerde gösterilmesi gerekmektedir. Ancak,

taşıtların bedelleri ülkelere göre farklılık arz etmekte olduğundan belirlenmekte zorluk çekilmektedir. Bu anlamda, Anayasa Mahkemesinin iptal kararına istinaden mevcut uygulamanın devamlılığını sağlamak maksadıyla, güvenlik önlemleri ve servis cinsi araçların bedellerinin, diğer taşıtlar kapsamındaki araçların ise cinslerinin ve bedellerinin yıl içinde kanunlarla belirlenen esaslara göre yıl içerisinde belirlenmesine düzenleme yapılmaktadır Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bekaroğlu, buyurun lütfen.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Şimdi, değerli arkadaşlarım, bu konuyla ilgili Anayasa Mahkemesinin ilk kararı değil yani buna benzer konularla ilgili daha evvelde de böyle kararları oldu. Şey çok açık yani çok net; hiçbir şekilde bütçe kanunlarıyla mevcut kanun hükümlerinin açık ve zımnen değiştirilemeyeceği esasa bağlanmış, bilinen bir şey. Bu konuda muhalefetten uyarılar geldi ama “Ya, biz yaparız.” böyle bir anlayış var arkadaşlarımızda ya da hiç bakmıyorlar. Bir kere olmadı ki bu iş, “Biz yaparız.” Ya, bunlar yanlış arkadaşlar. Bir de işte “Muhalefetten gelen önerileri dikkate alırız.” filan gibi şeyler söylediler; almıyorsunuz, yapmıyorsunuz.

Bakın, ben bir şey söyleyeyim; sekiz ay sonra, dokuz ay sonra seçim var, Allah’ın izniyle gidiyorsunuz; Cumhuriyet Halk Partisi, dostları, Millet İttifakı iktidara geliyor.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Rüya, rüya.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bu iktidarın ak saçlılarından biri olarak size söylüyorum: Ya, biz bunları muhalefetle de istişare ederek çıkaracağız; doğrusu budur arkadaşlar ya. Neticede, sonrasında zaten çoğunluk elini kaldıracak ve kanunlaşacak yani sonunda sizin dediğiniz olacak. Dolayısıyla zamanında hazırlayarak, bu işleri istişare ederek geniş bir istişareyle çıkarmak doğru değil mi? Niye böyle inat edip bir daha bir daha bu kanunları buralarda görüşüyoruz, anlamıyorum ben.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Başka söz talebi yoktur.

Bir cevap vermek ister misiniz?

Buyurun.

AHMET TAN (Kütahya) – Başkanım, zaten bu düzenleme Sayın Bekaroğlu’nun endişelerini bertaraf etmek için hazırladığımız bir düzenleme. Dolayısıyla yani bu sene bütçe kanunu gelmeden önce bunu yapıyoruz ve bütçede belirlenmesini temin ediyoruz Sayın Başkanım.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Başka bir konuda yine aynı şeyi yapabilirler bütçe kanununda, sizinle ilgili değil.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bundan sonraki 5, 6 ve 7’nci maddeler öğrenim kredisi borçlarına ilişkin. Uzun uzun da metinler var, eğer uygun görürseniz metinleri okutmadan izahat isteyelim, zaten metinler herkesin önünde var; vakit kazanmak açısından söylüyorum. Burada 3 maddeyi birlikte müzakere etmeyi teklif ediyorum yine. Bundan sonra da birbiriyle ilişkili maddeleri yine bir arada, bir bütünlük içinde müzakere etmek hem zaman açısından hem de konuyu bütüncül tartışmak bakımından daha iyi olur diye düşünüyorum. Dolayısıyla 5, 6 ve 7’nci maddeleri birlikte müzakere edeceğiz ama oylamaya geldiğimiz zaman ayrı ayrı oylayacağız, önerge varsa yine ayrı ayrı oylanacak.

MADDE 5-16/8/1961 tarihli ve 351 sayılı Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurt Hizmetleri Kanununun 16 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 16- Öğrenim kredisi alan öğrencilerin borcu, öğrenim kredisi olarak verilen miktar kadardır.

Öğretim kurumundan mezun olan veya sağlık sebepleri dışında kendi isteği ile öğretim kurumunu bırakan ya da herhangi bir sebeple öğretim kurumundan çıkarılan öğrenciler, öğretim kurumu ile ilişkisinin kesildiği tarihten iki yıl sonra başlamak üzere kredi aldığı kadar sürede ve aylık dönemler halinde borcunu ödemek zorundadır.

Borçlu borcunu erteleme talebinde bulunduğu, borçlunun çalışmadığının Sosyal Güvenlik Kurumundan teyit edilmesi halinde, ilk yıl herhangi bir ilave olmadan, sonraki yıllarda ise her yıl için verilen miktara yüzde on ilave edilerek kredi borcu hesaplanır. Ancak ilgili yılda Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan Tüketici Fiyat Endeksinin (TÜFE) yüzde ondan az olması halinde bu oran uygulanır. Erteleme işlemi en fazla üç defa yapılabilir.

Ödemenin askerlik dönemine rastlaması halinde borçlunun talebi üzerine herhangi bir ilave yapılmaksızın askerlik döneminin sonuna kadar kredi borcu ertelenir.

Öğrencinin tabi olacağı yükümlülükler Bakanlık tarafından hazırlanan taahhütnamede belirtilir. Düzenlenen taahhütnamelerde krediyi alacak öğrencinin, öğrencinin reşit olmaması halinde ise öğrenci ile birlikte veli veya vasisinin borçlu sıfatıyla imzası yeterlidir. Ancak yurtdışında öğrenim gören öğrencilerden Bakanlık tarafından belirlenen şekilde kefil istenir.

Maddi veya hukuki nedenlerle takibinde yarar bulunmayan ve yılları bütçe kanunlarında gösterilen miktarları aşmayan kredi borçları terkin edilir.

Katkı kredisi borcu ödemelerinde de yukarıdaki esaslar uygulanır.

Öğrencilere kredi verilmesi ve kredinin kesilmesi ile ilgili diğer usul ve esaslar Bakanlık tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 6-351 sayılı Kanunun 17 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 17- Süresinde ödenmeyen taksitlere vadesinden itibaren 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci maddesine göre gecikme zammı hesaplanır. Taksitlerin, son taksitin vade tarihine kadar ödenmemesi veya eksik ödenmesi halinde, ödenmeyen taksit tutarları 6183 sayılı Kanuna göre takip edilmek üzere ilgili vergi dairesine bildirilir. Taksitler için zamanaşımı süresinin belirlenmesinde son taksitin vade tarihi esas alınır. Vergi dairelerince bu alacaklarla ilgili olarak yapılan tahsilatlar, takip eden ayın sonuna kadar Gençlik ve Spor Bakanlığına aktarılır.

Öğrenimi sırasında veya öğrenimden sonra ölenlerin veya yüzde doksan ve üzeri engel sahibi oldukları tam teşekküllü bir hastanenin sağlık kurulu tarafından tespit edilenlerin kalan borçları terkin edilir.”

MADDE 7-351 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 7- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla kredi almakta olan veya kredi borcunun ödeme zamanı henüz başlamamış kişilere öğrenim ve katkı kredisi olarak verilen tutarlara endeks hesaplanmaz, kredi geri ödemesi devam eden veya borçları vergi dairesine takip için bildirilmiş olan kişilere öğrenim ve katkı kredisi olarak verilen tutarlara ilave edilmiş endeks tutarları terkin edilir.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce tahsil edilmiş olan tutarlar iade edilmez ve vergi dairesine takip için bildirildiği halde henüz tahsil edilmemiş olan kredi taksitleri içerisindeki endeks tutarları terkin edildikten sonra bakiye taksitler vadesinde ödenmediği takdirde takip edilmeye devam olunur.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi teklif sahibimizden 5, 6 ve 7’nci maddelerle ilgili izahat rica ediyorum, bu öğrenim kredisi borçlarına ilişkin.

Buyurun lütfen.

AHMET TAN (Kütahya) – Teşekkür ederim Başkanım.

Bu, öğrenim kredisi borçlarıyla ilgili bir düzenleme teklifi. Bu teklifimizde, öğrenim kredisi alan öğrencilerin borcu artık öğrenim kredisi olarak verilen miktarla sınırlandırılmaktadır. Yani 100 lira aldıysa her ay, çarpy kaç ay aldıysa, çarpy kaç yıl aldıysa ancak o kadar borçlanıyor. Yani öğrenci ne kadar kredi aldıysa o kadar borçlanacak bundan sonra.

Diğer bir özellik, kredi borçları mezun olduktan iki yıl sonra ödenmeye başlanacak. Eğer öğrenci işe girmemişse durumunu belgeyerek erteleme hakkına sahip olacak, erteleme talep edebilecek. Ertelme işlemini en fazla üç sene yapabilecek. İlk defa yapılan ertelemelerde bu borçlar yine sabit kalacak, borçların üzerine herhangi bir ilave rakam gelmeyecek; 2’nci ve 3’üncü ertelemelerde yıllık yüzde 10’u aşmayan bir endeksleme ancak yapılabilecek. Borçlu öğrencinin vatani görevini yaptığı süre içerisinde hiçbir endeks uygulanmayacak. Öğrenim kredileri okul bittikten iki yıl sonra ödenmeye başlanacak ve öğrencinin kredi aldığı süre kadar sürecek. Yani bir öğrenci dört yıl kredi almışsa iki yıl sonra ödenmeye başlayacak ve öğrencinin kredi aldığı süre kadar sürecek. Yani bir öğrenci dört yıl kredi almışsa iki yıl sonra ödemeler başlayacak, daha sonra dört yıl boyunca da taksitleri ödemesi devam edecek. Dört yılın bitiminde ödenmemiş taksit kalır ise bunların tahsili için vergi dairesine bildirimde bulunacak ve bu borç, her bir taksitin ödenmesi gereken zamandan itibaren gecikme zammı hesaplanmak suretiyle vergi dairesince tahsil edilecek. Yani burada her bir taksitin kendi içerisinde bir süresi var. Yani takriben dokuz yıldan on üç yıla kadar süren zaman zarfında, bu süre zarfında bir endeksleme söz konusu olmayacak yani rakamın üzerine enflasyon farkı itibarıyla bir şey gelmeyecek.

Yine öğrenimi sırasında veya öğreniminden sonra ölenlerin, vefat edenlerin veya yüzde 90 ve üzeri engel sahibi oldukları bir hastanenin sağlık kurulu tarafından tespit edilenlerin kalan borçları da iptal edilecek, terkin edilecek. Hâlen kredi almakta olan öğrencilerin, mezun olmuş olanların ise borçlarına endeks hesaplanmayacak ve geri ödemeleri başlamış olanların borçları da yeniden hesaplanarak endekslenmiş tutarlar terkin edilecek. Dolayısıyla bu düzenlemeden şu anda 566.226 öğrenci yararlanacak. Yine borçlu 1 milyon 392 bin 629 kişi, katkı kredisinden borçlu 25.886 kişi ve vergi dairelerine de intikal etmiş olan alacaklardan da 1 milyon 403 bin 392 kişi bu anlamda yararlanacak.

Sayın Başkanım, genel konuşmalar çerçevesinde 1 milyon 400 bin civarındaki borçlu olan kişilerin rakamının yüksekliğinden bahsedilerek bir eleştiride bulunuldu. Ben bu anlamda bir cümleyle bunu ifade edeyim, sonra konuşmama son vereceğim. Takriben yirmi yıllık süreç içerisinde yeni 25 milyon öğrencinin üniversitelerde eğitim aldığını düşündüğümüzde 1 milyon 400 bin kişinin şu anda ama 1 taksit, ama 3 taksit, ama 10 taksit borcunun kalmış olmasının çok afaki bir rakam olmadığını düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Şimdi, maddeleri görüşünüze açıyorum.

Sayın Naci Cinisli, buyurun.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) - Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Bu maddelerle KYK borçlarına ilişkin düzenleme yapılıyor. Bu hâliyle destekliyoruz fakat bizim İYİ Parti olarak bu konuya yaklaşımımız bambaşka. Gençlerin bir borç yüküyle hayata başlamalarına karşıyız ve bu aldıkları borçları parayla ödemelerini de çok şart olarak görmüyoruz. Bizim İYİ Parti olarak üniversite öğrencilerimizin KYK borçları için çözüm önerilerimiz bulunuyor. Bu da KYK kredi borçlarının büyük bir kısmının sosyal sorumluluk projesi kapsamında silinmesini öneriyoruz. Alınan krediyi daha okurken veya mezun olduktan sonra ödeme şansına sahip olunacak. Bu programdan yararlanmak istenilirse KYK kredisi kullananlar kendi yetenekleri, uygunlukları, istekleri doğrultusunda haftada en az bir gün bir iki saat boyunca bir sosyal sorumluluk projesinde çalışarak borçlarını ödeme şansına sahip olabilecekler. Sosyal sorumluluk projelerini de çocuklara satranç öğretmek, oyuncak toplama kampanyalarında çalışmak, yaşlanmış vatandaşlarımızı huzurevinde ziyaret etmek ve onlara bakmak, barınaklardaki hayvanlar için mama toplama kampanyası düzenlemek gibi örneklerle çeşitlendirebiliriz. Alınan öğrenim katkısını borç olarak değil, vatandaşlık gereği millette katkı olarak geri vermek asıl olacak. Böylece hem KYK mağduriyeti ortadan kalkacak hem de insani vasıflarımızı yücelterek gönüllülük faaliyetleri toplumda yaygınlaşacak. Oysa ülkemizin umudu olan gençlerimiz üniversiteden mezun olur olmaz omuzlarında koca bir borç yüküyle karşı karşıya kalıyorlar, bu sebeple vasıfsız geçici işlere mahkûm ediliyorlar. İYİ Parti olarak bizler gençlerimizin haksız borçlarla ve yüklerle ezilmesini kabul etmiyoruz, bu şekilde bir çözüm önerisinde bulunuyoruz.

Yine, iktidarımızda inşallah hiçbir genç devlete borçlu kalmayacak, KYK kredi borcu gençlerin üzerinde bir yük olmayacaktır. Yine İYİ Parti iktidarımızla inşallah “ıcralık genç” kavramı ortadan kalkacak. Gençlerimize ve ülkemize buradan söz veriyorum. Sadece meşhur 5’liden bir inşaat şirketinin vergi istisnasının, silinen vergilerinin 9,5 milyar lira olduğunu düşünürsek gençlerimize yapılanın son derece az olduğunu ifade ederim.

Teşekkür ederim, saygılar sunarım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Bekaroğlu, buyurun lütfen.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; tabii, kredi borçlarıyla ilgili yapılan bu düzenlemeyi olumlu karşılıyoruz. Sanıyorum, iktidar partisinden konuşacak olan arkadaşlar Genel Başkanımıza, Sayın Kılıçdaroğlu’na bir teşekkür ederler. Sadece bu konuda değil, biliyorsunuz, daha evvel emeklilere ikramiye ve daha birçok konuda Sayın Kılıçdaroğlu’nun yapmış olduğu yapıcı muhalefet sonrasında bu işin gerçekten çok sayıda insanı ilgilendirdiğini iktidar gördü ve düzenlemeler yaptı.

Şimdi, bütün bu işler sonrasında bu şeyin 27 milyar gibi bir yükü olacak bütçeye. Yani bunu çok filan diye kimse düşünmez. Bakın, bu (KKM) kur korumalı mevduat, işte rakamlar çok tartışmalı filan ama Merkez Bankasının ödediği faizler, terk edilen vergiden ödenenler falan hepsi düşünüldüğü zaman yıl sonuna kadar 300 milyar TL ödenecek sadece parası olduğundan dolayı para yatıran insanlara dolayısıyla çok bir şey değil.

Şimdi, değerli arkadaşlarım, bu vesileyle bir hatırlatmada bulunuyorum. Biliyorsunuz daha önce toptan eşya fiyatlarına endeksliydi, belki yıllar boyunca alışkanlık hâline gelmişti, ezberlemiştik. Çünkü hep Tüketici Eşya Fiyatları Endeksi yani Perakende Eşya Fiyatları Endeksi daha yüksek gelir, Toptan Eşya Fiyatları Endeksi daha düşük gelirdi. Ama ne olduysa “Dünya sebep oldu.” diyorsunuz bu yaşadığımız sıkıntılara falan ama siz nasıl yaptysanız bu işi, işte resmi rakamlara göre, TÜİK’in

rakamlarına göre yüzde 83,5 TEFE, işte ÜFE yani Üretici Fiyatı Endeksi -şimdi toptan eşya fiyatları demiyoruz- yüzde 51,5. Korkunç bir şey değil mi yani? Yüzde 51,5'a endekslenmişti. Bunu da hatırlatalım.

Şimdi, değerli arkadaşlarım, bu yapılan düzenleme geçici bir çözüm. Yani şu ana kadar birikmiş olanlarla ilgili bir çözüm yapıyoruz, arkası gelecek, gene bu şekilde birikimler devam edecek. Zaten ihtiyacı olan insanlar alıyor bu krediyi yani çok imkânları olanlar almıyor, ihtiyacı olanlar alıyor bu krediyi. Dolayısıyla bu kredileri alan ne kadar insan, buna bütçeden ne kadar ayırabiliriz? Bu insanların tamamına burs verilebilir. Yani tabii, genel sıkıntıdan, hayat pahalılığından, gelir dağılımı dengesizliğinden falan, bir sürü şeylerden söz edebiliriz ama özel olarak yüksek öğrenimi okuyan öğrencilerle ilgili bir sosyal devlet olarak zaten aslında Anayasa'nın yüklediği şeydir bu da. Sosyal devlet olarak bu işi halletmemiz lazım.

Bu vesileyle bir şeye daha değinmek istiyorum değerli arkadaşlarım. Biliyorsunuz, daha evvel de birtakım kolaylıklar getirildi ama geçtiğimiz sene Yükseköğretim Kurulunun kararıyla üniversite girişlerinde taban puanlar, sınırlar filan kaldırıldı ve kontenjanların tamamı dolduruldu, bütün bu özel okulların, meslek okullarının falan kontenjanları tamamen dolduruldu. Belki de birkaç milyon insan geçen senelere göre -tırnak içinde- fazladan alındı. Tabii, bu alkış malkış filan diyor.

Şimdi, geçen gün bir arkadaşım, aslında arkadaşımın yanında ilk defa tanıdığım birisi söyledi milletvekili olduğumu öğrenince: “Ya, bir şeye şahit oldum, sizinle paylaşmak istiyorum.” dedi. Buyurun dedim. “Ya, ben bugün asansörde -bir yeri de söyledi- 2 genç kadınla karşılaştım, bunlar kuryeydi, işte bilmem ne yemek şey yapan firmada kuryeydi. Asansörle inerken ve dışarıya yürürken sizin eğitiminiz ne diye sordum; biri psikoloji mezunu, biri kamu yönetimi mezunuydu, asgari ücretle kuryelik yapıyorlar.” İşte bugün de haberlere çıktı biri, trafik kazasında filan...

Ya arkadaşlar, bu işler bu şekilde halledilmiyor. Yani 2 milyon daha işsizler, iş arayanlardan çıkardık dolayısıyla işsizliği yüzde 10'un altına düşürdük. E, şimdi, üniversiteye çıkacağız, diyeceğiz ki: “Üniversiteye biz 2 milyon fazladan insan aldık.” Ya, böyle olmuyor. Siz eskiden böyle değildiniz değerli arkadaşlar, hakikaten böyle değildiniz. Yani ben bakıyorum sizin tarihinizde bir sürü problem var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamamlarsanız sevinirim.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Hep eleştirdim ben Adalet ve Kalkınma Partisi kurulduğundan beri ama 2011'ler, 2012'ler, 2013'lere kadar farklıydınız, kendinize güveniniz de fazlaydı. Şu sıralarda oturan arkadaşlar da şimdiki gibi böyle bağırıyordu, hamasete falan da yüklenmiyordu. Şimdi hemen kızıyorlar; bağırıyorlar, müdahale ediyorlar. Böyle değildiniz, daha mantıklı işler yapardınız.

Şimdi, 2015'te başladı bu iş, küçük küçük palyatif tedbirlerle, halının altına süpürerek “Bir şey yoktur.” algı yaratarak filan; öyle değil. Bu konu üzerinde gerçekten Türkiye'nin düşünmesi lazım. Yükseköğretimde psikoloji bölümü okuyor, ailesi bilmem ne yapıyor ancak üç sene, dört sene, beş sene, altı sene iş bulamıyor. Var böyle, siz ne dersiniz deyin “Şu kadar adamı işe yerleştirdik.” diyorsunuz ama öyle değil. İnsanlar üniversiteyi okuyor ve o üniversitenin o beş senesini veriyor, dört senesini veriyor, onun gerektirdiği bir iş bulamıyor, kendisini geçindirebilecek, toplumda saygın bir birey olabilecek iş bulamıyor. Yirmi senelik iktidarınızdan sonra sevgili arkadaşım, Sayın Aydemir, geldiğiniz yer budur, sizi tarih bu şekilde yazacak bunu bilin.

Arz ederim efendim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Rıdvan Turan, buyurun lütfen.

RİDVAN TURAN (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

5'inci, 6'ncı ve 7'nci maddenin 2 tane temel sorununun olduğu kanısındayım. Bunlardan bir tanesi, eğitim ve öğretim için ve yurt için gençlerin para ödemesi gerekir mi? Birincisi bu. İkincisi de ödeyebilir mi? İkincisinden başlayalım yani siz bu teklifle var olan borcu 1 kuruşa dahi düşürüyor olsanız neticede karşının yani gençlerin ödeyebilirliğiyle ilişkilidir bunun başarısı. O açıdan bakıldığında yüzde 20'lerde bir genç işsizliği var. Kuşkusuz içerisinde üniversitelileri, üniversiteli olmayanları, bitirmişleri de barındırıyor ama herhâlde şuna kimse itiraz etmeyecektir: Yani Türkiye'de üniversite sonrasında olağanüstü bir işsizlik var. Özellikle son yirmi yıldan bu yana böyle apartmanlarda açılan üniversitelerle birlikte hani üniversite sayısı gerçekten arttı yani ben okurken yanlış değilsem 20 civarında falan tıp fakültesi vardı, şimdi herhâlde 90 civarında falan tıp fakültesi var. Nitelik söz konusu olduğunda üniversitelerde ne yazık ki uluslararası klasmanda bir hayli geri bir noktadayız. Niye böyle? Yani çok ontolojik bir tartışma, hani “Bilime değer veriliyor mu, verilmiyor mu? AKP ne yaptı, ne etti?” Bunlara girecek falan değilim fakat çok yoğun bir genç işsizliği var ve bu üniversiteden mezun olmuş çocukların şimdi, sizin bu birtakım dolayımara bağladığımız ve aslında şöyle genel bir bakışla da lehte görünen düzenlemeler sonucunda, onlardan talep ettiğiniz miktarı ödeyebilmeleri için, çok basit okul bittiğinde bir işe başlıyor olmaları gerekir. Muhtemelen sizlere de talepler geliyordu çeşitli bakanlık görüşmelerinde, işte Tarım Bakanlığından tutun diğer bakanlıklara kadar yüzlerce gençten “Tarım danışmanlarına kadro açılınsın.” “Millî Eğitim Bakanlığının bütçesinde öğretmenlere kadro açılınsın.” Böyle pek çok kategori var. O açıdan, bu görece iyileştirmeye rağmen bu paraların ödenebileceği kanısında değilim. Nihayetinde tekrar başa döneceğiz ve dolayısıyla bunlar vergi dairelerinin meselesi hâline dönüşecek.

İkinci soru: Ödemesi gerekir mi? Vallahi ödemesi gerekmez yani gençler eğitimlerini, öğretimlerini almalıdırlar ve bunlar, bu ülkenin vatandaşı olmaktan kaynaklı bilabedel devlet tarafından karşılanmalı. Yani “Kaynak mı var?” tartışması çok böyle şey bir tartışma. Ya, kaynak bol, kaynaktan bol bir şey yok, tercihlerle alakalı olduğunu hepimiz biliyoruz. 27 milyar yanlış hatırlamıyorsam bu işin portresi yani kur korumalı mevduat için -az önce Bekaroğlu bahsetti- yıl sonuna kadar ödeyeceğimiz 300 milyara yakın para düşünüldüğünde 27 milyarın devede kulak bile olmadığını görmek gerekir. Yani gençler hem bunu ödeyemezler, iyileştirmeye rağmen -bu hakkı teslim ederek söylüyorum- çocuklar bu parayı ödeyemezler, ayrıyeten de ödememelidirler. Devlet, sosyal devlet olmaktan kaynaklı olarak gençlerin eğitimi, öğretimi teminat altına almalıdır, kamusal bir hak olarak bunları tanımlamalıdır ve nihayetinde de bazı AKP'li sözcülerin ifade ettiği gibi “Üniversiteyi bitiren herkes iş bulacak diye bir kaide yok.” biçiminde yaklaşmamalı ve bu çocukların işe yerleştirilmesini sağlamalıdır ya da istihdam imkânı neyse memlekette ona göre bu üniversitelerden mezuniyet planlanmalıdır. Bunların hepsi tabii planlı, programlı bir ekonomi politik istikamette söz konusu olacaktır. O açıdan, içinde olumluluklar olmakla birlikte muradı karşılayabileceği kanısında değilim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, şu anda 5 arkadaşımızın söz talebi var, bu müzakereleri bitirdikten sonra, oylamalardan sonra bir ara vermeyi planlıyorum yani yemek arası, sonra devam edeceğiz. Bir bilgilendirme yapmış olayım, arkadaşlarımız yoklamaya katılıp geri dönecekler.

Buyurun Sayın Yılmaz.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ben de Sayın Turan'ın bıraktığı yerden devam edeceğim.

Sayın Tan, şimdi bu faizleri sildikten sonra geriye kalan ana borcu, bu borçluların ortalama olarak her ay ne kadar ödeme yapmaları gerekiyor? Böyle bir hesap var mı?

AHMET TAN (Kütahya) – Var.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Ne kadar mesela?

AHMET TAN (Kütahya) – Kırk sekiz ayda aldığı rakamı, kırk sekiz ayda ödeyecek yani dört yılsa okulu...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Evet, dört yıldaki toplam, çarpı şu, bölü kırk sekiz; ne kadar diyor bu? Yani ben bilmiyorum da varsa bir bilgi...

AHMET TAN (Kütahya) – Yani ne kadar aldıysa bu kişiye göre değişiyor.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Var mı bu bilgi?

Her neyse yani ben de beyefendinin dediği gibi bunun...

AHMET TAN (Kütahya) – Sayın Başkanım, eğer 850 lira alıyorsa ve dört senede hiç artmadığını düşünürseniz...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ahmet Bey, şu notları alalım, topluca size bir söz vereceğim, cevapları o zaman verirseniz sevinirim.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Yani dediğim gibi hani affın affına dönmesin bu iş diyorum. Gerçekten bu hesaplar yapıldı, aylık ortalama şu kadar ödenecek. Dolayısıyla kırk sekiz ayda bu ödeme veyahut da şu kadar sürede aylık taksitler neyse... Büyüme ne kadar olacak, gelir artışı ne kadar olacak ve dolayısıyla insanların eline geçen net gelir ne olacak? Bunların barınma, iye vesairesi düşüldükten sonra yani minimum seviyede insani yaşam için gerekenler düşüldükten sonra geriye kalandan bir tasarruf yapabilecekler mi? Yani bunun hesabı yapıldı mı yoksa biz bir müddet sonra, iki sene, üç sene sonra bu affın affını mı tekrar düşüneceğiz?

Bir de ikinci bir sorum şu... Sözüünüzü yanlış, eksik anlamış olabilirim çünkü geç geldim, lütfen düzeltin yanlış anladıysam. Dediniz ki: “1 milyon 300 bin kişi var kredi alanlar, bunların 25 bin kişisi katkı kredisinden borçlu dolayısıyla bunun toplam maliyeti 27 milyar. Bu yirmi beş yılda 25 milyon insan mezun oldu dolayısıyla bunun bakiyesi budur.” Öğrenmek istediğim şey şu: Ekonomik konjonktürü dikkate aldığımızda bu yıllık temerrüde düşenlerin sayısı, ekonominin daraldığı dönemlerde ne kadar arttı, ekonominin genişlediği, refah döneminin olduğu dönemlerde ne kadar azaldı yani ekonominin performansı ile bu borçların ödenememesi arasında bir korelasyon var mı?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, yedi buçuğa kadar biraz yetişmeyecek gibi. İsterseniz hem bir ara verelim, yemeği de yedi buçukta yiyip sekizde tekrar devam edecek şekilde şimdilik noktalamış olalım.

Saat sekizde devam etmek üzere oturumu kapatıyorum.

Kapanma Saati:19.20

BEŞİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 20.09****BAŞKAN: Cevdet YILMAZ (Bingöl)****BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)****KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)**

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, 1’inci Birleşimin Beşinci Oturumunu açıyorum.

En son, 5, 6 ve 7 numaralı maddeleri görüşüyorduk, görüşmelerimize devam edeceğiz.

Sayın Arı, buyurun.

CAVİT ARI (Antalya) – Başkanım, 5’inci, 6’ncı ve 7’nci maddelerde biraz önce ifade ettiğimiz gibi, burada öğrencilerin gecikmiş borçlarıyla ilgili getirilen düzenlemenin, Cumhuriyet Halk Partisinin öğrencilerle ilgili daha önce vermiş olduğu ve Sayın Genel Başkanımızın gençlere seslendiği “Faizli KYK borçlarını ödemeyin.” dedikten sonra gündeme gelen bir konu olduğunu tekrar ifade etmek istiyorum. Çünkü bu borçların tahsili için gençlere haciz ihbarnameleri gönderilmişti ve birçok gencimize, örneğin, 30 bin lira para çekmiş, 130 bin lira gibi böyle afaki rakamlar geldi. Yani eğer bu konuda Cumhuriyet Halk Partisinin bir çıkışı olmasaydı bu para gençlerden alınacaktı. Şimdi bu noktaya gelindi, bu noktaya gelinmiş olması bizim açımızdan da önemlidir.

Teşekkür ediyorum, bu yönüyle bizim önerimizin burada kanunlaşıyor olmasını biz de memnuniyetle karşılıyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Üyelerimizden İbrahim Bey, buyurun.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Yani siyaset böyle bir şey demek ki “Biz yaptık, oldu.” gibi, “Biz dedik, oldu.” filan. Neyse, ne olmuşsa güzel olmuş; biz her şeyi güzel yaparız, bizim yaptığımız her kanun yapılanması, ne varsa hep güzeldir; güzeli sahiplenmek de güzeldir, onu da söyleyeyim.

CAVİT ARI (Antalya) – Sahiplendiniz, tebrik ediyoruz sizi. Sahiplendiniz, şimdi kutluyoruz.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Teşekkür ediyorum.

Değerli Bakanım, tabii, burada, çok sayıda öğrencimizin bunu dillendirdiğini biliyorduk biz. Ne söylüyoruz biz? İnsanları huzurlu kılmak için lazım gelen neyse onu yapmamız lazım, siyaset kurumu bunun için var yani şikâyetleri daha aşağıya çekebilmek, hiç şikâyet zemini olmasın diye bir gayret sarf etmek. Cumhurbaşkanımızın tavrı tarzı da budur ve onun yol arkadaşları olarak bizler de bu hâli hep hayata yansıttık; yirmi yıldır böyle oldu, o yüzden de hep altını çiziyorum ya, bereketle kuşanıyoruz. Bakın, şu anda çok sayıda üniversite öğrencisi biliyorum ben “Allah sizden razı olsun. En azından şunu yapıyorsunuz: Kulağımızı açıyorsunuz, bizi dinliyorsunuz ve gereğini yapıyorsunuz, öyle orada da bırakmıyorsunuz.” diyen. Ak yaklaşım budur, bunu yaptığımız için de milletin yüreğinde özel bir yerimiz var.

Ben Ahmet Tan kardeşime teşekkür ediyorum. Maliye Bakanlığımıza Cengiz Bey şahsında minnettarlığımı ifade ediyorum, Allah razı olsun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bakan Yardımcımız da burada.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bakanım, hoş geldiniz.

Ben tabii ki bu kadroların içerisinde kim varsa, pozisyonu ne olursa olsun, hepsine minnettarız. Birlikte zaten biz bir ekibiz, ekip ruhuyla çalışıyoruz. Bürokratlarımıza da... Dahasını söyleyeyim arkadaşlar, biraz önce de söyledim, burada sivil toplumu ifade eden isimler var, onların da katkıları var.

Bakın, TÜRMOB'un üyesiyim ben, Uğur Bey de öyle. Öneriler, teklifler getirmiş –sağ olsun Sayın Kuşoğlu söyledi, dinledik- mutluluk duyuyoruz; katkı sunuyorlar, ufuk açıyorlar. Dolayısıyla Türkiye saatinde kim varsa hep beraber el ele bu işleri yapıyoruz. Tabii ki riyaset kimde? Sayın Cumhurbaşkanımızda. Onun şahsında hepinize teşekkür ediyorum. Spor Bakanımıza teşekkür ediyorum. Spor Bakanımız tabii, bizim Uğur'un hemşehrisi olduğu için "Bir ayrı fasıl aç." diyor.

Teşekkür ediyoruz arkadaşlar, hayırlı uğurlu olsun inşallah.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyoruz.

Yaşar Bey, buyurun.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Başkanım, ben de kısa...

Diğer düzenlemelerde olduğu gibi bu düzenleme de gerçekten çok güzel bir düzenleme. Özellikle gençlerimizin, üniversiteli gençlerimizin beklediği bir düzenlemeydi. Şu an Türkiye'de -ortaöğrenim ve üniversitede- ortalama 25 milyon öğrencimiz söz konusu. Hem bursların çok ciddi oranda artırılmış olması, yine kredilerin çok ciddi oranda artırılmış olması ve beş yıldızlı KYK yurtlarımız... Özellikle AK PARTİ hükümetleri döneminde, gerçekten toplumumuzun bütün kesimlerine çok ciddi ekonomik düzenlemeler, çok ciddi destekler sağladık -burada en önemli kesim öğrencilerimiz- sosyal konuttan elektrik ve doğal gaz yapıları katkılara kadar. Tabii, bunların hepsi bütçe çerçevesi içerisinde oluyor. İnşallah, bu düzenlemelerimiz bütçemizin çerçevesi içerisinde, imkânlarımız ölçüsünde bundan sonraki süreçlerde devam edecek.

Ben de bu maddelerin hazırlanmasında katkı sunan bakanından çalışanına ve milletvekillerimize kadar herkese teşekkür ediyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkürler Yaşar Bey.

Sayın Kamil Sındır, buyurun.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Başkan, tabii, teşekkür ediyoruz.

Şunu öncelikle belirtmek istiyorum: Sosyal devlet vatandaşına her türlü sosyal imkânı sunabilen devlettir. Eğitimin ücretsiz, bedelsiz olma zorunluluğu karşısında, bu borçların anaparalarının bile geri ödemesinin kaldırılması aslında sosyal devletin bir gereğidir.

Şimdi ben şunu söyleyeyim: Arkadaşlarımız, değerli arkadaşlarımız, AK PARTİ milletvekili arkadaşlarımız tabii ki uygulamayı bu anlamda biraz överek ve hak ettiği değeri vermeye çalışarak ifade ettiler. Tabii ki bizim de Sayın Genel Başkanımızın bu konudaki ifadeleri, çağrısı, daveti yeni değil ama bu konuda ısrarcı daveti söz konusuydu.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Muhalefete kulak veriyoruz.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – İzin verirsiniz Yaşar Bey, bitireyim sözümü, sonra şaka mahiyetinde... Ben biraz konuya ciddi yaklaşıyorum şu anda.

Yalnız, lütfen şunu unutmayalım: Bakın, değerli arkadaşlar, iktidara geldiğinizde 2002 yılıydı, yirmi yıl geçti. Bugün bu borcu olan öğrenciler belki siz iktidardayken doğmuştu, bu borçla karşı karşıyalar ve 1,4 milyon öğrenci vergi dairelerine takip için intikal ettirilmiş, alacaklardan borçlu olan öğrenci sayısı; 1,4 milyon. Keşke bu 1,4 milyon hayatlarının baharında, yeni mezun olmuş, ödeyemediği

için karşısına bir icrai takibat çıkmadan bu mesele bir çözüme erdirilmiş olsaydı o zaman sizleri takdir ederdik ama bugün bu söylemler üzerine bunun gelmiş olması gecikmiş de olsa –ama gecikmiş adalet de adalet değildir de- bu anlamda yapılması gereken bir uygulamaydı.

Teşekkür ederiz Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Garo Paylan, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, ben sabah açılıшта söylemiştim, parti olarak KYK borçlarının silinmesiyle ilgili yasa teklifimizi Başkanlığınıza sunduk, Başkanlıkta bekliyor, şubat ayında tekrar sunmuştuk; oradaki önerimizde şunu söylüyoruz: Bu KYK borçlarının faiz ve anaparanın tamamen silinmesini öneriyoruz, tamamıyla. Neden bunu öneriyoruz? Değerli arkadaşlar, sosyal bir devlet özellikle öğrencisine borç değil, burs verir diyoruz. Şimdi -düşünebiliyor musunuz- hepimiz öğrenci olduk, hepimiz öğrenciliğimizde kıt kanaat geçindik; çoğumuz diyelim yani bazılarımızın durumu iyi olabilir, kıt kanaat geçindik. Şimdi, değerli arkadaşlar, bu kıt kanaat geçinen öğrenciler için ufak paralar çok önemlidir yani bu destek çok önemlidir ama bu desteği devletin bir borç olarak vermesi ve gençlerimizi hayata borçlu başlatmasını doğru bulmuyoruz. İlkel olarak bunda ortaklaşalım bir sefer yani gençlerimizi hayata borçlu başlatmak doğru bir şey değil değerli arkadaşlar. Yapmamız gereken şu: Yapısal bir reform yapalım diyorum -Spor Bakan Yardımcımız da burada- yapısal bir reform yapalım. Şu anlamda söylüyorum: Gerçekten ihtiyacı olana onun sıkıntısını karşılayacak kadar bir destek verelim, burs verelim yani gerçekten ihtiyacı olana. Bugün, şu anda açıköğretim dışında öğrenci sayımız kaç? Üniversite öğrenci sayımız yaklaşık 4 milyon, öyle değil mi? Açıköğretim dışında söylüyorum, 4 milyon civarında bir öğrenci var açık öğretim dışında. Şimdi, bu öğrencilerin diyelim ki 2 milyonu ihtiyaç sahibidir. Bunları net olarak tespit etmek -ihtiyaç sahibi olarak söylüyorum- yani desteklenmesi gereken... Şehirden uzak yaşayanlar bir puandır mesela, değil mi? Kendi şehrinde yaşayan, kendi evinde yaşayan başka bir değerdir, gurbette öğrenim görene ayrı bir destek vermek gerekir. Yani “Hepsine ben 850 lira veriyorum.” diyerek kurtulamazsınız ki. Giresun’dan kalkıp İstanbul’a okumaya gelen bir çocuk için 850 lira vermek destek midir arkadaşlar? Değildir. Nerede barınacak bu çocuk, nasıl ev tutacak, nasıl geçinecek? İstanbul çok daha pahalı. Belli kriterlere bağlamamız lazım. “Ben herkese 850 lira veriyorum arkadaş, herkes başının çaresine baksın.” diyemezsiniz. Kimisi yetimdir, garibandır, eksiktir, aileden bir destek alamaz, kimisi ailesinden destek alabilir. Bunların belli bir puantaja kavuşup gerçek anlamda ihtiyaç sahibine geçinebileceği kadar burs vermemiz gerekir. İbrahim Bey söylüyor “Biz 850 lira yaptık, 50 liraydı, 850 lira yaptık.” Arkadaş, 850 lira günde kaç paraya tekabül ediyor ya, hesap ettiniz mi siz? Kaç paraya tekabül ediyor 850 lira Uğur Bey? 28 liraya. Bir öğünde kaç para yapıyor? Günde üç öğün var değil mi? 9 lira yapıyor. Sen bugün 9 liraya çorba içebiliyor musun ya? 9 liraya çorba var mı İstanbul’da?

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Yemek desteği ayrı, 65 TL yemek desteği veriyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yapma gözünü sevdiğim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bakan Yardımcımıza soralım hemen, bir tartışma oldu da.

Yemek parası bursun dışında, değil mi?

GENÇLİK VE SPOR BAKAN YARDIMCISI İHSAN SELİM BAYDAŞ – Tabii, tabii.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kaç kişi alıyor, onu bir söyleyin.

GENÇLİK VE SPOR BAKAN YARDIMCISI İHSAN SELİM BAYDAŞ – Sayın Başkanım, zatinalinizin şahsında bütün heyeti saygıyla selamlıyorum.

1 milyon 419 bin 948 kişi şu an burs ve kredi alan öğrenci sayımız.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kaçı burs, kaç kredi?

GENÇLİK VE SPOR BAKAN YARDIMCISI İHSAN SELİM BAYDAŞ – 456 bini burs, kalanı kredi. 750 liraydı yiyecek yardımı, onu Sayın Cumhurbaşkanımızın da ilanında hepimiz duyduk, günlük 60 lira yani aylık 1.800 lira, bunun haricinde, yurttan kalan bütün öğrencilerimize, ayırım yapmaksızın...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yurttan kalan kaç öğrenci var?

GENÇLİK VE SPOR BAKAN YARDIMCISI İHSAN SELİM BAYDAŞ – 800 bin kapasitemiz var, 724 bin hâlihazırda...

CAVİT ARI (Antalya) – Bu nakit mi veriliyor, yemek karşılığı mı?

GENÇLİK VE SPOR BAKAN YARDIMCISI İHSAN SELİM BAYDAŞ – Yemek karşılığı veriyoruz.

Ayırım yapmaksızın, kalan bütün öğrencilerimize ayrıca beslenme yardımı yapıyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Yurttan kalanlar” diyor arkadaşlar, ben yurttan kalanlardan bahsetmiyorum ki.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Yurt parası nedir, yurt parası?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yurt parası nedir?

GENÇLİK VE SPOR BAKAN YARDIMCISI İHSAN SELİM BAYDAŞ – 275 lira ile 450 lira arasında değişiyor yurt ücretlerimiz, yurtların sınıfına ve evsafına göre Sayın Başkanım.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Aylık ne kadar demiştiniz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Aylık yurt ücreti ne kadar?

GENÇLİK VE SPOR BAKAN YARDIMCISI İHSAN SELİM BAYDAŞ – 275 lira ile 450 lira arasında değişiyor. Efendim, bu sene bir artış yapmadık yurt ücretlerinde.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyoruz.

Sayın Paylan, siz devam edin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Değerli arkadaşlar, sonuç olarak “850 TL burs veriyoruz 456 bin öğrenciye.” diyor, yaklaşık 1 milyon öğrenciye de kredi veriyor yani borçlandırıyor. Biz bu 1 milyon öğrencinin kaçının gerçek anlamda ihtiyaç sahibi olduğunu ve kaçını hayata borçlu başlattığımızı bilmemiz gerekir. Niye bu gençleri hayata borçlu başlatıyoruz? Biz şunu öneriyoruz değerli arkadaşlar: Gençlerimizi hayata borçla başlatmayalım diyoruz. Önemli olan bu 4,5 milyon öğrencinin kaçının gerçek anlamda ihtiyaç sahibi olduğunu belirlemek ve bulundukları şehre göre... Yani şimdi, Giresun’da okuyan bir çocuğa verdiği burs ile İstanbul’da okuyan bir çocuğa verdiği bursun aynı rakam olmasını doğru buluyor musunuz değerli arkadaşlar?

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Eğitimde fırsat eşitliği.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, hayır, şunu söylüyorum arkadaşlar: Bugün 2.000-2.500 liraya Giresun’da ev bulabilirsiniz.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Yurttan kalıyor, yurttan kalıyor öğrenciler.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Öyle değil, evde de kalabiliyor, başka ihtiyaçları söz konusu olabiliyor, ulaşım ihtiyaçları söz konusu olabiliyor arkadaşlar. Bu açıdan, bu tip kriterlere bağlı olarak gençlere ihtiyacına göre destek vermemiz lazım ve bir devlet, gencine borç değil, burs verir değerli arkadaşlar.

SALİH CORA (Trabzon) – Burs veriyoruz zaten, talep edene kredi imkânı da tanıyoruz.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Başkanım, yol parası da veriyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Arkadaşlar, 456 bin kişiye burs veriyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, daha çok maddemiz var, Garo Bey tamamlasın.

SALİH CORA (Trabzon) – Başkanım, eksik bilgiyle konuşuyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Daha sonra siz de söz alıp tamamlayın.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 4,5 milyon öğrenci var açık öğretim dışında, 450 binine burs veriyor Sayın Cora, onda 1'ine, 10 öğrenciden 1'ine burs veriyor. 10 öğrenciden 1'ine burs veriyor, 9'u ne oluyor? Geri kalan 9'un 2 kişisi krediye ulaşabiliyor, borçlanıyor. Peki, geri kalan 7'si ne oluyor arkadaşlar? 3 milyon kişi ne oluyor? Ne durumda biliyor muyuz?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Paylan, hep soru sorarak konuştuğunuz için karşı taraf da ister istemez cevap veriyor, ikili bir diyaloga dönüşüyor, görüşünüzü ifade edin lütfen.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Teklif sahibi cevap verir Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, doğru ama Sayın Paylan arkadaşlara soruyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yapılması gereken, bugüne kadar olan borçların tamamının silinmesi, faizinin ve anaparasının silinmesi. Bundan sonra da gençlerimize, gerçek anlamda ihtiyaç sahiplerine borç değil, geçinebilecekleri kadar burs vermemizdir.

Bir de ben şunu merak ediyorum Sayın Başkan: Hani, sansür yasasını görüşüyoruz ya, bu “faiz” ifadesi yasaklandı mı? Eskiden “faiz” ifadesi geçerdi yasalarda, artık “faiz” denmiyor, faiz yok. Şu yasa teklifine bakın, artık “faiz” denmiyor, yok yani. Faizi kaldırdınız fiili olarak size söyleyeyim. Adına TÜFE koy, endeksleme koy, artış koy, fark de, bilmem ne de yani faiz dememek için kırk takla atıyorsunuz ama faiz demiyorsunuz. Yani şeye şey demiyorsunuz, hâlâ yüzde 10 faiz demiyorsunuz, ödemeyene faiz diyemiyorsunuz. “Faiz” ifadesini kaldırdığınız zaman faiz kalkmış mı oluyor? Katılım bankacılığında kâr payı diyorsunuz, o da faiz; kâr payı deyince sanki farklı oluyor. Bu anlamda, faizse faizdir, değilse değildir arkadaşlar. “Faiz” ifadesini Türkiye’de yasakladıysak “Yasakladık.” deyin.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Kâr payı nasıl faiz oluyor?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Olur. Baştan belli mi kardeşim? Baştan kişi yüzde 20 alacağını biliyor mu? Kâr payı olur mu öyle?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Belli değil.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İlan ediyor, ilan ediyor kardeşim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, teşekkür ediyorum.

Emine Emecan Hanım, buyurun.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben öncelikle bir şeyi öğrenmek istiyorum. Etki analizinde paylaşılan birçok rakam var, özellikle, vergi dairelerine takip için intikal etmiş alacaklardan borçlu olanların sayısı, alacak asıl tutarı ve gecikme zammı dâhil tutar şeklinde. Bu kanun teklifi geçtikten sonra vazgeçilen faiz, vazgeçilen miktar tam olarak nedir burada? 5,2 milyar TL midir, onu bir anlamak istiyorum öncelikle.

Değerli arkadaşlar, geneli üzerinde yaptığımız konuşmalarda da değindik tabii bu konuya. Sosyal devletsek eğer biz her gencin ücretsiz eğitime ulaşma hakkı vardır bu ülkede. Ama baktığımız zaman, acaba bugünkü koşullarda gençlerimiz, öğrencilerimiz bu hakka ne kadar ulaşabiliyorlar? Bugün geldiğimiz noktada, öğrencilerin geçinme, barınma, beslenme sorunları çok ciddi boyutlara ulaşmış durumda. Hepimiz öğrenci olduk, ben de bir memur çocuğuydum, bir memur çocuğu olarak okudum, ben de yurttta kaldım, ben de yurttta gıda desteği aldım, bir yurt öğrencisi olarak o şartları yaşadım ama bugünkü öğrencilerin yaşadığı koşullar ile bizim dönemimiz gerçekten aynı değildi, ben bunu çok net görüyorum. Bu sorunlar, geçinme, barınma, beslenme okul döneminde yaşanıyor, eğitim döneminde yaşanıyor ve şu anda zaten çözilemiyor. Bakın, gençler kayıt dondurup -bu sene bu sayı çok daha arttı- memleketlerine gidiyorlar barınma sorunlarını çözemedikleri için. “700 bin öğrenci yurtlarda kalıyor.” diyorsunuz ama yurt çıkmayan öğrenciler, kiralara aşırı fahiş bir şekilde yükselmesinden dolayı, bu ekonomideki çalkalanmalardan dolayı ev tutamıyorlar, barınma sorunlarını çözemiyorlar ve memleketlerine dönüyorlar. Kaç tane öğrenci böyle memleketine döndü; isterseniz araştırın bunları, sayısını siz kendiniz bulun. Ve kredi ihtiyaçları da zaten bu yüklerden doğuyor. Krediyi alıyorlar, hadi okudular bir şekilde ve mezun oldular, mezun olduktan sonra da karşılırlarına kocaman bir üniversiteli genç işsizliği rakamları çıkıyor, iş bulamıyor bu gençler.

Şimdi, getirdiğiniz düzenlemeyi evet, prensipte tabii ki destekliyoruz, gelmiş olması iyi oldu. Sayın Genel Başkanımızın zaten talebiyle ve yönlendirmesiyle de geldi bu teklif. Ama bundan önce bizim onlarca kez bu konuda çağrımız oldu, milletvekillerimizin bu konuda teklifleri, kanun teklifleri, araştırma önermeleri, birçok girişimleri oldu, her konuşmamızda bunu gündeme getirdik ve siz ancak bunu daha yeni, seçim öncesi, bir seçim yatırımı olarak aslında getiriyorsunuz; olsun, iyi oldu yine de öğrencilerimiz için, gelsin.

Ama gelen teklifi de yine bir değerlendirdiğimizde 5, 6, 7’nci maddelerde... 7’nci maddeden başlayacağım: Kredi almakta olan ve kredi borcunun ödeme zamanı henüz başlamayanlara öğrenim ve katkı kredisi borcu için faiz alınmayacak deniyor; bu olumlu bir düzenleme. Yani artık anapara kadar geri ödeme alınması; bu doğru bir uygulama. 5’inci maddedeki, faiz alınmayacak düzenlemesi de doğru fakat 6’ncı maddede, “Süresinde ödenmeyen öğrenim ve katkı kredisi taksitlerine vadesinden itibaren aylık yüzde 4 oranında gecikme zammı uygulanacak.” deniyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Faiz değil yani (!)

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – “Faiz”, “gecikme zammı” ne dersiniz deyin.

Şimdi, bu kadar yoğun bir işsizlik ortamında gençler iş bulamazken bu geciktirdikleri borcu ödemeleri için üzerine bir de gecikme zammı faizi ekliyorsunuz; bu ne kadar adil? Buna yeni bir düzenleme getirilmesi gerekiyor. Belki çalışmaya başlama tarihi esas alınmalı, öğrencilerin işe başlama tarihi ödemeler için esas alınmalı ama bir genç, işsizlikle mücadele ediyorsa bu aldığı krediyi nasıl çecek? Bir kere yani buna ben itiraz ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Bitiriyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Bu 3 madde içerisinde benim itirazım bu noktadır. Bu yine öğrenciler arasında, öğrenciler tarafında bir mağduriyet yaratacaktır, işsizlik sorunu çözülmeden bu sorun da çözülmeyecektir. Ama şunu düşünüyor olabilirsiniz: İktidardan gittiğinizde Cumhuriyet

Halk Partisi iktidarında, Millet İttifakı iktidarında işsizlik sorununun da çözüleceğini ve öğrencilerin bu borçları ödeyebileceğini düşünmüş olabilirsiniz ama daha öngörülü bekliyoruz, şimdiden bu sorunu çözün.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Uğur Aydemir, buyurun.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

5'inci, 6'ncı, 7'nci maddeler, hakikaten öğrencilerimizi bir hayli sevindiren maddeler. 5'inci maddede, üniversite öğrencilerimizin aldığı öğrenim ve katkı kredilerine işleyen Yİ-ÜFE farklarının terkin edilmesini amaçlıyoruz. Etki analizini Ahmet Tan kardeşim zaten ifade etti. Bundan, 1 milyon 392 bin kişi öğrenim kredisi, 26 bin kişinin de katkı kredisi borcu var, bunların hepsi de terkin ediliyor, düzenlemeyle de 27,6 milyar liralık borç siliniyor.

Şimdi, bunları tabii, konuşurken Sayın Başkanım, Türkiye'nin dününü de hatırlamak lazım; dün nasıldı bu işlemler, bugün hangi noktaya gelmişiz, Türkiye nereden nereye gelmiş? Bunun muhasebesini, mukayesesini yapamazsak biz gerçek sonuca ulaşamayabiliriz. Günün koşullarına göre baktığımız zaman, bin TL'lik rakamlar belki gözümüze bizim küçük gelebilir ama nereden nereye geldiğine baktığımızda bu rakamların çok büyük rakam olduğunu ifade etmek istiyorum. Nasıl ki? Mesela, 1 milyon 419 bin kişi kredi ve burs imkânından faydalıyor, 456 bin kişisi burs alıyor, geri kalanı da kredi alıyor. Mesela, şu çok önemli: Kredi almak isteyip de müracaat edip de alamayan kimse yok. Kredinizi öğrenim hayatınız boyunca dört yıl alacaksınız, daha sonra üniversite hayatınız bittikten sonra iki yıl bekleme süresi var, iki yıldan sonra eğer işe başlamadıysa bir yıl daha bekleme süresi var, sonra da bu arada askere gitti -sekiz ay, bir sene nasıl gittiyse gider askere, gitti- yine bekleme süresi var, ondan sonra geldiği zaman ödemeye başlayacak. Ödemede de yine ödemezse, hadi arkadaşlarımızın ifade ettiği gibi, işe girmede, ödemedi, yıllık yüzde 10. Eğer Yİ-ÜFE yüzde 10'dan daha düşük kalırsa, eğer ödemezse Yİ-ÜFE'ye göre gecikme zammı alınacak, Yİ-ÜFE daha fazlaysa, yüzde 10'dan fazla öğrencilerimizden gecikme zammı zaten talep etmeyeceğiz.

Yani baktığımız zaman, öğrencilerimize, yurtlarda kalan çocuklarımıza günlük yiyecek yardımı, ulaşım yardımı, kredi yardımı ve kredi rakamlarını 850 liraya kadar yükseltmişiz, öğrencilerimizin her an yanındaız ve şu eleştirildiğimiz noktaya baktığımızda... “Ya, talep eden her öğrenciye niye veriyoruz?” Peki, ya, nasıl ayıralım? İşte, “İhtiyacı olmayanlara vermeyelim.” Arkadaşlar, öğrencilerin tamamını öğrenci olarak görüyoruz, öğrencileri birinden farklı görmüyoruz; kim talep ederse Allah'a şükür devletimiz güçlü devlet.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Varsıl yoksul yok mu?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Devletimizin imkânı var, dolayısıyla her öğrencimizi birbirinden ayırt etmeksizin her birine kredi imkânından faydalandırma hakkı veriyoruz. Bence bu da övünülecek bir şey devletimiz açısından, Hükûmetimiz açısından. Geçtiğimiz yıllarda, geçtiğimiz dönemlerde krediye başvuran öğrencilerimizin sadece yüzde 50'sine kredi imkânı sağlayabiliyorduk, kim başvuruyorsa Allah'a şükür ki bugün yüzde 100'üne bu imkânı sağlıyoruz, dolayısıyla bu da bizim için, Hükûmetimiz için övünülenecek bir şey.

Tabii, burada, özellikle Gençlik ve Spor Bakanımıza çok ayrı teşekkür ediyorum ben, hemşehrim kendisi. Dolayısıyla geldiği günden itibaren, bütün Spor Bakanlarımıza, başta Cumhurbaşkanımıza olmak üzere... Her birisi, ranzalı sistemden, koğu sisteminden hakikaten ikişer kişilik, üçer kişilik odalarda çocuklarımızı barındırmak bence her birimizin vatandaş olarak 85 milyonumuzun gurur duyacağı meseledir bunlar. Otel konforunda, beş yıldızlı otel konforunda yurtlarımızın çocuklarımızın hizmetine sunduk.

Efendim, işte, baktığımız zaman, “850 lirayı aya böl; kaç para yapıyor?” diyen arkadaşlarımızın, muhasebe yapan, çarpma, bölme, toplama yapan arkadaşlarımızın, yurttan kaç paraya barınıyor -250 lira, 450 lira- bunları da 30’a bölmesini, günlük barınma ihtiyacının kaç liraya tekabül ettiğini de hesaplamasını istiyorum. Yani hesap, çarpma, toplama, bölme yapacaksa her alanda çarpma, toplama, bölme yapmamız gerektiğini ben ifade etmek istiyorum.

6’ncı maddede de öğrenim ve katkı kredilerinden son taksitin vadesi -zaten söylemiştik- gelmeden kırk sekiz ay aldıysa kırk sekiz ayın sonunda bekliyoruz -bir yıl, iki yıl, üç yıl bekleme süreleri var- ondan sonra taksitleri ödemeye başlıyoruz; bu da iyi bir şey. Öğrenimi devam eden öğrenciler için zaten sıkıntı yok. O öğrencinin öğrenimi bitmesinden sonra zaten süreç başlayacak diyorum.

Bu maddede, bu teklifte emeği geçen teklif sahibimiz Ahmet Tan olmak üzere, Spor Bakanımıza, Bakan Yardımcılarımıza, Maliye Bakan Yardımcımıza, bürokratlarımıza ve tabii ki Cumhurbaşkanımıza teşekkürü yine borç biliyoruz, teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz Sayın Aydemir.

Şimdi, Lale Hanım, hazırsanız buyurun.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Değerli Komisyon üyeleri, aslında geç kaldınız yani Ak PARTİ sıralarındaki arkadaşlar, geç kaldınız çünkü gençler size gerçekten çok tepkili. Hani “Bunu hep biz söylemiştik.” diye aynı şeyi söylemeyeceğim, bu zaten belli. Biz 2018’de 2, 2019’da 9, 2020’de 4, 2021’de 1 araştırma önergesi ve kanun teklifi vermiştik. Bunlardan Meclise indirilenin de görüşülmesini yine AKP ve MHP oylarıyla reddetmişsiniz. Yani eğer böyle bir niyet, güzel bir niyet varsa niye seçim öncesinde kaldı; gençler onun hesabını ayrıca yapar, ben değil.

Şimdi, ne yapıldı? Baraj kaldırıldı üniversite imtihanlarında ve denildi ki: “Öğrencinin psikolojisi için yaptık.” Öğrencinin psikolojisi için başka öncelikler var. Mesela, bayram günü, arife günü çocukların eline borç belgeleri gitti, hacizler geldi; aileler mahvoldular, perişan oldular. Yine, eğer onların psikolojisi düzelecekse... Çocuklar “Mezun olunca nerede iş bulacağız?” diye yana yakıla, bütün dört senelerini böyle geçiriyorlar. Yurt bulamıyorlar ama “Yurt var.” diyorsunuz. Şimdi, artık seçime az kala, çeyrek kala gelip bunu getiriyorsunuz. Tamam, getirmişsiniz, gayet de iyi yani biz demiştik demiyorum, iyi ki demişiz, iyi ki Sayın Genel Başkanımız bunun üzerinde durmuş.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Harçlar ne zaman kalktı?

LALE KARABIYIK (Bursa) – Ben şimdi konuşayım, benim süremden almayın, olur mu?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Harçlar ne zaman kalktı, ben merak ettim.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Biz sizinle burada biliyorsunuz çok tartışma yaptık. Yumurta hesabı tartışması da yaptık enflasyonu kıyaslamadan biliyorsunuz. Tarihlerimiz var.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yumurta hesabından önce mazotla yaptık.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Bakın, benim süremden gidiyor, lütfen.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, ikili konuşmayalım, epey maddemiz var.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Tabii, burada amaç, eğer iş bulabilselerdi bu çocuklar zaten borçlarını ödeyeceklerdi ama yirmi yıllık iktidarınız sırasında her gün daha kötü istihdam oldu. Bakın, ben istihdam paketlerinizi yakından izliyorum, çetelesini tutuyorum evet. Şu anda, yirmi yılda 17 istihdam teşvik paketi yaptınız, 7 de ekonomi reform paketi yaptınız yani 24 paket geldi geçti ama gelinen noktayı görüyorsunuz. Yani tek başına bir şeyler yapmış olmakla, görünmekle ya da algı yönetmekle bu işler olmuyor; bunu bir kabul etmeniz lazım.

Diğer taraftan, geçenlerde bir konu üzerine eğildiniz ve dediniz ki: “Çocuklara yılda 2 kere ailelerinin yanına gidiş-geliş parası vereceğiz.” Sağ olsun, bizim belediyelerimiz bunları yıllardır yapıyorlar. Biz aynı zamanda yine parti olarak gençlik kollarımızla böyle bir çalışma başlattık, size örnek olmuşsak bize ne mutlu. Bunu yaparsınız diye düşünüyorum ama bizim iktidarımızda bu zaten en iyi şekilde yapılacak, çocukların böyle bir ihtiyacı da zaten olmayacak.

Bir diğer konu yurt konusu. O konuya hiç girmeyelim, planlama hatalarının, bazı illerde kontenjan fazlası, bazı illerde taleplerin yüzde 1’inin cevaplandırıldığı... İstanbul, Bingöl, Konya örneklerini siz bir kıyaslayın. Yine, artı 2 ilavelerle odaların nasıl artırıldığını da bir görün lütfen ve bu ülkede çocuklar yurt bulamıyorlar.

Bir de son olarak -çok şey var söylenecek ama- kredi miktarları yetersiz değerli arkadaşlar. Çünkü Gençlik ve Spor Bakanlığının bütçesinde biz bunu söyledik yani siz enflasyon ve alım gücüyle kıyaslarsanız eğer Uğur Bey -söylediğiniz için ben de size cevap veriyorum- o zaman lütfen alım gücünün yetersiz olduğunu görünüz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Notumu aldım, cevap vereceğim

LALE KARABIYIK (Bursa) – Üstelik Covid sürecindeki o yoksunluk, yoksulluğa rağmen o süreçte geçen bütçenin içerisinde dahi ihtiyacı karşılayacak miktarda artırılmamıştır, bunu da defalarca söyledik. Günde bir kez yemek yiyerek bir öğünle beslenen öğrenciler var, okulunu bırakıp ailesinin yanına geri dönen öğrenciler var. Türkiye’de yurtlarda sadece örgün öğrencinin -tabii ki bir kısmı evinde kalacak, bir kısmı özel yurttaki kalacak, o doğru ama- talep eden öğrencinin beşte 1’ine cevap veriliyor. Dünya ortalamaları ise yüzde 40’larda, yüzde 50’lerde. Onun için “Bu ülkede yurt sorunu yok.” veya “Çocukların alım gücünde bir sorun yok.” falan lütfen demeyin. Gençler size gerçekten tepkili, bunu da sandıkta gösterecekler, ben buna inanıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sibel Hanım, buyurun lütfen.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Evet, önemli bir düzenleme; gençleri ilgilendiren, özellikle de üniversite öğrencilerini ilgilendiren önemli bir düzenleme. Neden buna böyle bir... Bu yıllarca uygulanan, hepimizin öğrencilik dönemlerinde şahit olduğumuz, ben krediden faydalanmadım ama birçok arkadaşımızın -özellikle Anadolu illerinden İstanbul’a, büyükşehirlere gelen arkadaşlarımızın- faydalandığı... Bugüne kadar kredi, faiz silinmesi gibi bir gündemimiz yoktu. Birinci soru bu: Neden bu kanunda bir düzenlemeye ihtiyaç duyduk biz? Arkadaşlarımız yıllarca bu kredileri aldılar, işe başladıkları tarihte de faizleriyle birlikte geri ödediler. Yıllar sonra karşılaştığımızda birçok arkadaşımızla “Ben hâlâ ödüyorum bu faizleri.” diye sohbetlerimiz oluyordu.

Şimdi, ciddi bir sorun var. Bir defa, ciddi bir yoksullaşma ve geçim sıkıntısı var gerek üniversite öğrencilerinde ve gerekse ailelerinde. Bugün -Sayın Vekilimiz söyledi- birçok öğrenci kaydını dondurdu. Sadece kazandıkları üniversitede yurt ve barınma sorunu, konut, kira, özel yurt, birçok alternatifi... Çünkü devletin yurtlarının hepsinin ne kadar yeterli olduğunu söyleseniz de mutlaka böyle bir yetersizlik var, böyle bir sorun var.

Şimdi, burada işe başlama tarihi... Bir kredi faizi silinmesi konusu var, tamam ama işe başlama tarihi ve sonrası süreç de var çünkü ciddi bir genç işsizlik sorunu var karşımızda. Ben bir akademisyenim ve biz gençlerle bir aradayız; siz kabul edin etmeyin, ciddi bir genç işsizliği sorunu var bu ülkede, istihdam edilemiyor gençler. İşte, bir plansızlık, kontenjan, üniversite öğrenci sayısının artışı; burada yapısal diye nitelendirdiğimiz ciddi bir sorun alanımız var. Bir defa bunu masaya yatırmamız gerekiyor hep

birlikte, bütün parlamenterler olarak bu Meclisin en büyük görevi -bu sabah da söyledim- genç işsizlik sorununu çözmek. Aksi hâlde faizi sil, krediyi sil, hiç almayalım bu paraları, yine geçinemeyecek bu gençler. Birincisi bu.

İkincisi, mevcut yurtlarda yaşayan öğrencilerin sorunları. Ben geçen hafta pazar günü bu konuda bir foruma katıldım, öğrenciler konuştular. Bakın, büyükşehirdeki yurtların fotoğraflarını gösterdiler. Lokasyon sorunu var; Çubuk'tan Ankara'nın merkezine, Polatlı'dan Ankara'nın merkezine öğrenci gelecek. "Ben gidemiyorum." diyor, yurda yerleşmiş ama kampüsüne gelemiyor, kampüsünden üniversitesine gidemiyor. Ciddi bir beslenme sorunu var, her eğitim düzeyinde ciddi bir beslenme sorunu var bu ülkede. Bu sorunlar nereden çıktı? Böyle sorunlarımız yoktu bizim. Biz hepimiz öğrenci olduk bu ülkede. Böyle sorunlar, bu sorun nereden çıktı?

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Sizin döneminizde ne yurt vardı ne bir şey vardı ne para vardı.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Kaç kişilik odalarda kalıyordunuz?

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Ben soruyorum, nereden çıktı bu sorun?

Bakın, yurt kapasitesinden bahsediyorlar. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

NİLGÜN ÖK (Denizli) – 16 kişilik odada...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Hayır, ben "Neden bu sorunları tartışıyoruz?" diye soruyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Birazdan Nilgün Hanım'a söz vereceğim, söz talep etti; o zaman cevap versin.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Bakan Yardımcısına sormak istiyorum ben: Kapasite artırımı oldu bu yıl; 2 öğrenci, 3 öğrenci, 5, 6, 7, 8. Sayıları nedir? Bugün 8 kişilik odalarda kalan öğrenci sayısı kaç? 6 kişilik yurtlarda kalan öğrenci sayısı kaç? Ranza sisteminde ciddi bir artış olduğu söyleniyor, bunu da gündemimize getirmek istiyorum.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – 8 kişilik oda yok şu an.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Değerli milletvekilleri, hepimiz gerçekten ciddi bir sorunla karşı karşıyayız. Bu konu aslında bir sorun alanında ciddi düşünmemiz gerektiğinin de yolunu açtı. Bu, sosyal devletin, kamunun, devletin vatandaşlardan aldığı vergilerle sunması gereken bir hizmet, buna hiçbir şekilde bir itirazımız yok.

Bakın, biz geçen hafta bir kanun teklifi getirdik, dedik ki: "Ciddi bir yurt, barınma sorunu var. Barınamayan, yurdu, konutu, herhangi bir sorunu olan üniversite öğrencilerine asgari ücretin yarısı noktasında bir devlet desteği olsun." Bu hem Plan ve Bütçe Komisyonunda geçmiş dönemlerde bir önergeyle sunuldu hem de geçen hafta Meclis gündemine getirdik. Yapacaksak, üniversite öğrenimi süresince böyle bir barınma desteği sağlanabilir öğrencilere, sadece öğrencilik döneminde ve ihtiyaç duyan öğrenciye elbette.

Şunu söyleyeyim: Gerçekten hepimizin büyük sorumluluğu var özellikle üniversite öğrencilerinin istihdamı noktasında, mezun olduğu alanlarda nitelikli bir şekilde mesleklerini icra etmeleri konusunda. Öğrencilikleri döneminde de geçmişle bir kıyaslama noktasına gidiliyor ama gerçekten geçmişteki herkes öğrencilik dönemlerini -ve evinde bunu anlatıyor muhtemelen- o günleri özlüyordur. O günlerde yaşanan, öğrencilerin sosyal imkânları, kültürel imkânları, sanatsal faaliyetlere katılımı, gitmeleri... Bakın, şimdi, ailelerinin yanına tatil dönemlerinde gidemiyor öğrenciler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamamlarsanız Sibel Hanım.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Bırakın kültürel faaliyetleri, sosyal etkinlikleri; ailelerini ziyarete gidemiyorlar. Bu konuyu ciddi düşünmemiz gerektiğini düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Buyurun.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Öncelikle, evet, tüm öğrencilerimizin beklediği, bizim de sahada sıkça karşılaştığımız bir sorunu bugün yasayla düzenlemeye gidiyoruz.

Tabii, ben konuşmacıları dinlerken de şöyle gerçekten samimiyet noktasında kafamda soru işaretleri olmuyor değil. Yani “Belediyelerimiz, işte bu öğrencilere yol parasını veriyordu. Bugün yılda 2 defa öğrencilerimize yol ücretleri veriyoruz.” Ya, bir samimiyet sormak isterim ben: Bu ülkede belediyeler öğrencilere, üniversite öğrencilerine burs veriyordu; bu bursu Anayasa Mahkemesine kim götürdü, kim iptal ettirdi? Bu noktada hani dedik ya “Bu öğrenciler bunu görecektir.” Ben Türk milletine, Türk gençliğine güveniyorum ki öğrenciler görecektir kim samimi, kim samimi değil.

Bakın, AK PARTİ iktidara geldiğinde öğrencilerin üniversitede okullaşma oranı yüzde 13’lerdeydi, bugün bu rakam yüzde 44 oranında. Çok büyük bir eğitim fırsatı. Yurt sayısı 160’tı, bugün 800 yurdumuz var.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – 800 bin.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Hayır, o öğrenci sayısıdır; 800 adet yurt sayısından bahsediyorum, öğrenci sayısı değil. İktidara geldiğimizde 160 adet olan yurt binası bugün 800...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Devlet yurdu mu bu?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Doğru söylüyorum, 800’e ulaşmış durumda. Dolayısıyla, burada eleştirirken bence insanların bu samimiyeti göz önünde bulundurması lazım. Öğrencilerimize verilen katkılar gayet güzel. Özellikle Sayın Cumhurbaşkanımızın da açıkladığı üzere, yurtlardaki yurt ücretleri geçen yıla aynı, 250 ila 450 lira arasında değişiyor. Yine, bakın, bu yıl ilk etapta yerleştirmeye başvuru yapan öğrencilerin yüzde 85’i yerleşmiş durumda; yanlış bilmiyorum.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Yüzde 95...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Bugün yüzde 94’ü yani benim aldığım bilgilerde yüzde 94’ü. Talep eden her öğrencimiz hem de çok güzel, yüksek standartlar neticesinde yerleşmiş durumda...

ORHAN YEGİN (Ankara) – Başvuru yapanların...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Bugün “Yüzde 94.” dediler.

Bugün Denizli’de, şöyle...

ORHAN YEGİN (Ankara) – Başvuranların yüzde 95’i yerleşmiş durumda.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – 81 ilde, 42 ilimizde tüm öğrencilerimizin bütün talepleri yerine getirilmiştir. İşte, diyoruz ya biz nereden nereye? Bu işler kolay olmadı, yirmi yılda geline aşama kolay değil, 69 üniversiteden...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Nilgün Hanım...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – İnanmak değil, rakamlarla var yani biz sizi inandırmak durumunda değiliz ki.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Rakamlar yalan söyler.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Bugün üniversite sayımız 207’e gelmiş, eğitimde fırsat eşitliği diyoruz; vay efendim, “Üniversite açtınız.” diyor, bundan da rahatsız oluyorsunuz. Sadece kız öğrencileriyle ilgili gurur duyduğum bir şey söylemek istiyorum; yükseköğretimdeki kız öğrenci oranı bugün yüzde 48’dir. Hani diyorsunuz ya işte “AK PARTİ kızlara ne yapıyor?” diye; en büyük önceliğimizdir.

Ben tekrar Erkan Bey’e, böyle bir kanun maddesini getirdiği için Sayın Ahmet Bey’e, hem de Uğur ağabeye hem de Sayın Cumhurbaşkanımıza, tüm milletvekillerimize teşekkür ediyorum.

Sağ olun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Uğur bir şey yapmamış.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Nilgün Hanım, kız çocuklarının yükseköğretimde olmasına kim karşı çıkmış?

LALE KARABIYIK (Bursa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Lale Hanım, ama bakın, 52 maddemiz var, çok çok kısa bir ifade edin.

Buyurun.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Bir dakika...

Teşekkürler Sayın Başkan.

Oradaki bilgi yanlış, ben şimdi size maddesini de vereceğim ama belediyelerin verdiği bursun mükerrer olması konusunda bir engel getirildi, o bilgiyi düzelteyim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyorum.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Bir şey daha ilave edeyim, bir cümle.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama böyle bir usulümüz yok.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Başkanım, hiç öyle bir şey değil; ben o dönemde Denizli Büyükşehir Belediyesinde Belediye Başkan Yardımcısıydım...

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Cavit Bey, kısa bir eklemeniz olacak galiba.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – İstanbul’da kimlere burs verdiğiniz belli Nilgün Hanım. Bakın, aynı sırada oturduğunuz milletvekili arkadaşlarınız var; milyon milyon burs verdiniz.

SALİH CORA (Trabzon) – Bu konuda karneniz iyi değil.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Amerika’ya gönderdiniz, milyon milyon burslar verdiniz...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Fikret Bey, size söz vermedim, Cavit Bey’e söz verdim. Cavit Bey’e söz verdim değerli arkadaşlar.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Özür diliyorum Sayın Başkanım, duymadım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Fikret Bey, Cavit Bey’e söz verdim, size söz vermedim.

Cavit Bey, buyurun lütfen.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Başkanım, Gençlik ve Spor Bakan Yardımcımıza şunu söylemek istiyorum: Bir soru önergesi verdim geçen hafta içerisinde “2021 ve 2022 yılları içerisinde tarafınızdan yapılmış yeni yurt var mı?” diye; bu konuda bir cevap alabilirsem. Bir de 2022-2023 döneminde planlanan yurtlarınızla ilgili şunu sordum: Yurtlarda öğrenci kapasitesinin artırıldığını ifade etmektesiniz; doğru.

Ancak, bize gelen birçok şikâyetle bu yurtlardaki kapasitenin ranza sistemiyle artırıldığı, daha önce 3-4 öğrencinin kaldığı odalara 6-8 şeklinde, öğrenci sayısı artırılarak kapasitenin bu şekilde artırıldığına dair yani ranza sistemiyle bu sürecin çözülmeye çalışıldığına dair bilgiler geldi. Onunla ilgili bir soru önergem oldu, gerçekçi bilgilerle cevap verirsiniz memnun olurum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

CAVİT ARI (Antalya) – Çok daha önemli bir konu var Başkanım.

İkinci konu şu: Antalya Konyaaltı ilçesi sınırları içerisinde yer alan -ada parselini ayrıca söylerim- 23.400 metrekairelik bir taşınmaz var. Bu taşınmaz Gençlik ve Spor Bakanlığına ait bir yurt alanı iken burada özel eğitim alanı olarak plan değişikliği yapıldı ve TOKİ tarafından şu an satışa çıkarıldı ve üstelik buranın ihalesi bugündü. Özel eğitim alanı olduğu için herhalde 280 milyon gibi bir rakamdı -rakamı aklımda kaldığı kadarıyla söylüyorum- alıcısı çıkmamış. Sayın Bakana daha önce de bütçe görüşmelerinde söyledim, burası Akdeniz Üniversitesinin duvarına 100 metre mesafede, giriş kapısına 100 metre mesafede bir yer. Burayı TOKİ aracılığıyla satmayın, burası yurt olsun; öğrencilerin kullanımına ihtiyacı olduğu bir yer.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

CAVİT ARI (Antalya) – Eğer satılacaksa da özel eğitim alanı olarak satılması hâlinde gerçek piyasa değerinin veya hatta da başka bir şekilde kullanılması hâlinde elde edilecek değerin dörtte 1’ine gidecektir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Cavit Bey, sağ olun.

CAVİT ARI (Antalya) – Bu konuda bir kamu zararına yol açmayın derim.

Dikkatinize sunuyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, Bakan Yardımcımıza sorularla ilgili cevap...

Ahmet Bey, siz önce bir şey söylemek ister misiniz? Yoksa...

AHMET TAN (Kütahya) – Bir açıklama yapayım Başkanım, sonra Bakan Yardımcımıza verelim inşallah sözü.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

AHMET TAN (Kütahya) – Değerli Başkanım, kıymetli milletvekillerimiz; şimdi, soruların veya hatta da görüşlerin toplandığı bir alan var. Bir tane “Öğrenciler bu krediyi ödeyebilirler mi?” diye bir soru geldi, bir de “Eğitim ücretli mi olmalı?” anlamında bir görüş var. Aslında, şu anda baktığımızda bir kavram kargaşasına giriyor gibiyiz yani eğitim ücretli değil, sadece eğitimde durumu müsait olmayan kişilere burs veriliyor. Durumu müsait olanlarla ilgili talep ederlerse kredi veriliyor; bu ihtiyarı bir şey yani hayata borçla başlandırma gibi bir durum söz konusu değil bu konuyla alakalı. İhtiyarı, isteyenlere verilen bir kredidir ama burs gerçekten gelir durumu düşük olanların alabildiği bir destektir, yardımdır; bu anlamda bunu hep beraber biliyoruz. “Peki, bunu öğrenciler okul bittiğinde ödeyebilirler mi?” diye bir soru var idi. Yani bu düzenlemeyle öğrencilerin bu krediyi veya bursu ödemeye alakalı bir sıkıntılarının olacağını düşünmüyorum. Niye düşünmüyorum? Şu anda dört yıllık bir eğitim alan öğrenci kredisini aşağı yukarı yedi yıl sonra hiç üzerine endekslenmemiş, yalın rakamlarla ödemeye başlayacak. Yani dolayısıyla üzerine herhangi bir endeksleme olmadan yedi yıl sonra ödenecek rakamın ne manaya geldiğini aşağı yukarı hep beraber bilebiliyoruz. Hatta ve hatta şöyle bir şey daha söyleyeyim: Mesela, 2019 yılında 500 liraydı kredi, 2019 yılında 500 lira alan bir öğrenci 2026 yılında

yani yedi yıl sonra hangi ayda aldıysa bunu ona 500 lira ödeyecek. 2020 yılının Ocak ayından itibaren 550 liraya çıktı kredi miktarı, 2020 yılında kredi alan bir öğrenci 2027 yılının içerisinde ocak ayından itibaren 550 lira ödeyecek.

RIDVAN TURAN (Mersin) – Devlet almasın.

AHMET TAN (Kütahya) – 2021 yılında 650 lira kredi alan bir kişi 2028 yılında 650 lira ödeyecek, yedi sene sonra. Tabii, bu rakamları gördüğümüz zaman öğrencilerimize ödeyebilme noktasında çok ciddi anlamda avantaj geldiğini ifade edebiliyoruz. Evet, “Bu alınmasın.” diyebilirsiniz.

RIDVAN TURAN (Mersin) – Alınmasın.

AHMET TAN (Kütahya) – Ama zaten bu konuyla alakalı burslardan alınmıyor böyle bir şey.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, herkes teklifini, fikrini ifade etti.

AHMET TAN (Kütahya) – O anlamda böyle bir durumumuz var.

Şimdi, birkaç husus daha var Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, Ahmet Bey, toparlarsanız, daha epeyce maddemiz var.

Buyurun.

AHMET TAN (Kütahya) – Ben o zaman Bakan Yardımcımıza sözü vereyim çünkü soruların belirli bir kısmı Bakan Yardımcımıza geldi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Verelim, eksik kalan bir şey görürseniz yine devreye girersiniz.

AHMET TAN (Kütahya) – Ben tamamlayayım, evet Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun lütfen.

GENÇLİK VE SPOR BAKAN YARDIMCISI İHSAN SELİM BAYDAŞ – Efendim, saygılar sunuyorum tekrar zatinalinizin şahsında.

“Bu kanunla vazgeçilen rakam ne kadar?” dedi sayın milletvekilimiz; 27 milyar 15 milyon 455 bin 158 lira vazgeçilen rakam, küsuratıyla. Barınma, beslenme sorunu olduğu soru olarak ifade edildi. Bugün itibarıyla her pazartesi ve perşembe günleri yerleştirme yapıyoruz, sistem otomatik olarak yerleştirme yapıyor. Bugün verdiğim rakam bugünün rakamıydı. Bize başvuran, “Ben yurttan barınmak istiyorum.” diyen öğrencilerimizin yüzde 94’ü bugün Türkiye’nin her yerinde, Kuzey Kıbrıs dâhil olmak üzere yurtlara yerleştirilmiş durumda.

Sayın milletvekilimiz “Soru önergesi.” dedi, ben eğer ara olursa baktıracığım teknik olarak; ya, yüz yüze arz etmiş olurum veya soru önergesiyle cevap vermiş olacağız.

Bursla ve krediyle ilgili 2021 rakamlarını arz etmiştim ama kayıtlara geçmesi açısından tekrar edeyim: 2021’de 3 milyar 503 milyon 168 bin 902 lira burs, 6 milyar 923 milyon 41 bin 781 lira kredi, 863 milyon 765 bin 444 lira da beslenme yardımı yapmış durumdayız yani sosyal devlet ilkesini ifade etme adına bu rakamları da vermiş oldum Sayın Başkanım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Beslenme yardımı ne kadardı?

GENÇLİK VE SPOR BAKAN YARDIMCISI İHSAN SELİM BAYDAŞ – 863 milyon 765 bin 444 lira.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok fazla küsurata girmeyin isterseniz, zamanımız dar.

GENÇLİK VE SPOR BAKAN YARDIMCISI İHSAN SELİM BAYDAŞ – Efendim, rakam veriyorum. 2021 yılı kredi burs başvurusu da 827 bin kişi idi, bu sene bu süreç bütçe takvimiyle beraber netleşmiş ve rakamlar değişmiş olacak.

Arz ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

Ahmet Bey, ilave edeceğiniz bir şey yoksa, bir iki kısa soru daha var galiba, bitirelim artık bu maddeleri.

Garö Bey, buyurun.

GARÖ PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Vekilim veya Sayın Bakan Yardımcısı dediniz ki: “Durumu müsait olmayanlara biz burs veriyoruz.” Şimdi 4,5 milyon öğrencimiz var değil mi, 450 bini burs alıyor. Yani siz şu mantıkta bakıyorsunuz o zaman: Türkiye’nin yüzde 90’ının durumu iyi, değil mi, yüzde 10’u yalnızca zor durumda. Şu anda Türkiye’de yoksulluk sınırı 25 bin lira, bir aile için söylüyorum. Bugün ben iddiayla söylüyorum, bugün 10 ailenin 9’unun evine 25 bin lira girmiyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Garö Bey, konuşmanızı yapmıştınız. Sorunuz varsa, somut sorunuzu sorun.

GARÖ PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, hayır, tespitin yanlış olduğunu söylüyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama yani konuşmanızı yaptınız, şimdi somut sorunuz varsa rica ediyorum.

ÖRÖAN YEGİN (Ankara) – Böyle bir şey söylemedi.

GARÖ PAYLAN (Diyarbakır) – “Durumu müsait olmayanlara burs veriyoruz.” dedi.

ÖRÖAN YEGİN (Ankara) – Koyduğumuz kriter onun üzerine.

GARÖ PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, “Durumu müsait olmayanlara burs veriyoruz, müsait olanlara borç veriyoruz.” dedi.

ÖRÖAN YEGİN (Ankara) – Durumu müsait olmayan...

GARÖ PAYLAN (Diyarbakır) – Yani mesele şu: 10 ailenin 1’inin mi durumu müsait değil? Bunu size soruyorum, geri kalanın durumu, hepsi iyi mi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, sorunuzu sordunuz, cevap isteyelim.

Sayın Kuşoğlu, bir sorunuz var sizin de herhâlde.

Arkadaşlar, yeni bir şey açıldı, 3 tane daha istek var ama birçok maddemiz var görüşmemiz gereken.

Leyla Hanım, size 3’üncü defa söz veremem. Lale Hanım, affedersiniz.

CAVİT ARI (Antalya) – “Leyla” dediğiniz için vermek zorundasınız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Lale Hanım, özür diliyorum.

Bölent Bey, buyurun.

BÖLÖNT KÜŞÖÖLU (Ankara) – Sayın Başkanım, Nilgün Hanım CHP’nin Anayasa Mahkemesine götürdüğünü söyledi de onunla ilgili bir bilgi vermek istiyorum. 2004 yılında çıkan kanunla ilgili olarak Cumhuriyet Halk Partisi belediyelerin de diğer kurum ve kuruluşlar gibi Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu çatısı altında burs vermesinin sağlanması amacıyla ve mükerrerliğin önlenmesi amacıyla gitmiş. Dolayısıyla hem kamudan, belediyelerden hem de Kredi ve Yurtlar Kurumundan kredi alan öğrencilerin mükerrer faydalanmaması için yani yoksa belediyelerin vermemesi için değil.

Bir de sorumuz şu: 863 milyon, Sayın Bakan Yardımcım...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir soruyu dinlersek...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – “863 milyon beslenme yardımı yapılıyor.” demiştiniz. Bunun ne kadarı vakıf ve dernekler vasıtasıyla yapıldı, o ayırım var mıdır?

GENÇLİK VE SPOR BAKAN YARDIMCISI İHSAN SELİM BAYDAŞ – Tamamı Kredi ve Yurtlar...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tamamı Kredi ve Yurtlar Kurumu vasıtasıyla.

Teşekkürler.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Emine Hanım, buyurun, kısa sorunuzu alayım.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Aynı şeyi...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Aynı şeyi, tamam, teşekkür ediyorum.

Garö Bey’in sorusuna cevap istiyoruz.

GENÇLİK VE SPOR BAKAN YARDIMCISI İHSAN SELİM BAYDAŞ – Efendim, beslenme yardımının tamamı Kredi ve Yurtlarda kalan öğrencilerimiz içindir. Sayın Milletvekilimizin sorusuna da şöyle cevap arz edeyim: Biz bize başvuruyu esas alıyoruz.

GARÖ PAYLAN (Diyarbakır) – Burs olarak mı?

GENÇLİK VE SPOR BAKAN YARDIMCISI İHSAN SELİM BAYDAŞ – Evet efendim. “Ben burs istiyorum.” diye başvuran, “Kredi istiyorum.” diye başvuran öğrenci arasından sıralama gelir durumuna göre yapıyorum. Dolayısıyla toplam üniversite öğrencisi sayısı üzerinden yapmak biraz yanıltıcı olur diye düşünüyorum.

GARÖ PAYLAN (Diyarbakır) – Kaç burs başvurusu var, kaçını...

GENÇLİK VE SPOR BAKAN YARDIMCISI İHSAN SELİM BAYDAŞ – Efendim, biz 456 bin öğrencimize burs veriyoruz, geri kalanına kredi teklif ediyoruz.

GARÖ PAYLAN (Diyarbakır) – Kaç burs başvurusu oldu?

GENÇLİK VE SPOR BAKAN YARDIMCISI İHSAN SELİM BAYDAŞ – 827 bin 189, Sayın Vekilim.

GARÖ PAYLAN (Diyarbakır) – Yarısına...

GENÇLİK VE SPOR BAKAN YARDIMCISI İHSAN SELİM BAYDAŞ – Evet.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, şimdi maddelerin oylamasına geçiyoruz.

5’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

6’ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

7’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Hayırlı olsun öğrencilerimiz için.

Değerli arkadaşlar, 8, 13, 14, 21 ve 28’inci maddeler, tekrarlıyorum, 8’inci, 13’üncü, 14’üncü, 21’inci ve 28’inci maddeler fazla yapılan ödemelerin terkinine ilişkin düzenlemeler. Bir kısmı engellilere yapılan fazla ödemeler...

GARÖ PAYLAN (Diyarbakır) – İçerik farklı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Farklı mı diyorsunuz? Peş peşe görüşelim en azından hani, ayrı ayrı...

GARÖ PAYLAN (Diyarbakır) – Ayrı ayrı...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ya, bunu teknik arkadaşlar böyle gruplamış ama farklı yapabiliriz tabii. Peş peşe görüşelim, mesela 8 ile 13 engellilerle ilgili, engelli ve yaşlı aylıkları, ikisini birleştirebiliriz herhâlde. Öncelikle 8 ve 13’ü görüşelim isterseniz.

MADDE 8-1/7/1976 tarihli ve 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Gücsüz ve Kimsesiz Türk Va-tandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 5- Gerçeğe uygun olmayan sağlık kurulu raporu kullanımı nedeniyle yapılan ödemeler hariç olmak üzere, bu Kanun kapsamındaki kişilere bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar yersiz ödenen ve geri alınması gereken aylıklar ile bunlardan doğan ceza ve faizler terkin edilmiştir. İlgililer hak-kında herhangi bir adli, idari ve icrai takibat yapılmaz. Yersiz ödemeler kapsamında maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce idare tarafından yapılan tahsilatlar, ilgililerine iade edilmez.”

MADDE 13-24/5/1983 tarihli ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 19-Gerçeğe uygun olmayan belge ve sağlık kurulu raporu kullanımı nedeniyle yapılan ödemeler hariç olmak üzere, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar bu Kanunun ek 7 nci maddesi kapsamında fazla ve yersiz ödenen ve geri alınması gereken evde bakım yardımı ödemeleri ile bunlardan doğan faizler terkin olunur. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce bu kapsamda tahsil edilmiş olan tutarlar bakımından ilgili kişiler lehine hiçbir şekilde alacak hakkı doğmaz ve yapılmış olan tahsilatlar iade edilmez. Açılmış olan davalarda yargılama gideri ile vekâlet ücretine hükmolunmaz, hükmolunanlar tahsil edilmez.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 8’inci ve 13’üncü maddeyle ilgili Ahmet Bey’den bir izahat rica ediyorum.

Buyurun lütfen.

AHMET TAN (Kütahya) – Teşekkür ederim Başkanım.

Yaşlı ve engelli aylıkları, yoksul ve 65 yaşını doldurmuş yaşlılar ile engellilere bağlanmaktadır. Bu aylıklarla ilgili ödemeler gerçekleşikten sonra kişilerin ölüm, gelir değişikliği, engel durumu değişikliği gibi sebeplerle durumunda değişiklik olduğunun tespit edilmesi nedeniyle yersiz ödeme oluşabilmekte ve bu yersiz ödemelerin ilgililerden tahsil edilmesi gerekmektedir. Ancak hedef kitlesi yoksul durumunda bulunan vatandaşlardan söz konusu borçların tahsili pek mümkün olmadığı ve alacağın tahsili için harcanacak emek ve mesai karşılığında elde edilecek bir kamu menfaatinin bulunmadığı görülmektedir. Bu nedenle maddeyle söz konusu alacakların ve ferilerinin terkin edilmesi amaçlanmaktadır. Aynı şekilde 13’üncü maddede de engellilerin evde bakım yardım ödemelerinde kişinin kusurundan kaynaklanmayan ve kanunda belirlenen sınırların aşılması veya engel durumunu bildirir sağlık kurulu raporlarında yaşanan sorunlar nedeniyle ortaya çıkan ve tahsil edilmesi gereken tutarların hedef grubun yine sosyoekonomik durumları ve yapılan yersiz ödemeler için kişilere kusur atfedilmemesi göz önünde bulundurularak tahsili yoluna gidilmesine yönelik düzenleme yapılması amaçlanmaktadır Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

8’inci ve 13’üncü maddeyi görüşlerinize açıyorum.

Mehmet Bekaroğlu Bey’in söz talebi var.

Buyurun lütfen.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ya şimdi 8’inci madde ve 13’üncü maddede işte gerçek olmayan raporların dışında yani bir yolsuzluk, usulsüzlük, yanlışlıkla verilen ve iade edilmesi gerekli engelli maaşları ve yaşlılık maaşları konusunda bir af getiriliyor. Anlaşılır bir şey, teknik olarak daha iyi düzenlenebilirdi, o da çok önemli değil ancak burada bir şey var, ilgililerle ilgili herhangi bir işlem yapılmayacağı anlatılıyor. Ya, bu ilgililer yani kasten...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kamu görevlileri herhâlde.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Evet, kamu görevlileri bu ilgililer. Ya, kamu görevlileri, bakın, bu konuyla ilgili verilmiş araştırma önermeleri var, gündeme getirilmiş. Bu konuda yani siyasi amaçlarla veya dolandırıcılık amacıyla açılmış, usulsüz ödemeler yapıldığı iddiaları yapılmış, açılmış davalar var, devam eden davalar var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir izahat isteyelim olmazsa bu konuyla ilgili.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Yani bunlarla ilgili açılmış davalar var. İşte bu davaların bir kısmı da organize olduğu yani belli sayıda insanlar tarafından organize edildiği söyleniyor. O nedenle bu ilgililerle ilgili herhangi bir cezai sorumluluğun olmaması, kaldırılması ne anlama geliyor, nereden geldi yani bu? Yani gerçekten suç işlemiş bir kamu görevlisi varsa burada, ya niye yargılanmayacak yani, böyle bir şey olur mu? Bu yanlış bir şey, bunu çıkarın, bu konuyla ilgili verilmiş bir önergemiz var yani bu önergeyi kabul edin ya da biz çekelim önergeyi madem muhalefeti karıştırmak istemiyorsanız siz verin, çıkarın bu maddeyi buradan, bu yanlıştır. Yani gerçekten usulsüzlükler varsa, gerçekten bir yanlışlık yapılmışsa -organize ya da bireysel, her neyse- bunlara mahkemeler karar versin, niye siz karar veriyorsunuz yani, bu yanlış.

Arz ederim efendim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Durmuş Yılmaz, buyurun.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Tekrar gibi olacak ama ben de Sayın Bekaroğlu’nun söylediğine aynen katılıyorum. Bu iki madde son derece masum gibi görünüyor, aslında tartışmaya bile değmeden oylayıp geçilmesi gerekir gibi bir durum söz konusu fakat dikkatlice okunduğunda gerçekten bu o kadar, görüldüğü kadar da masum değil gibi geliyor, masum olmayabilir de. O nedenle Sayıştay raporlarına girdi bu yani hak etmeyen 400’den fazla kişinin buradan yardım aldığını, kamu kaynağı kullandığını hepimiz biliyoruz, raporlara girdi. Dolayısıyla ben Mehmet Bey’in söylediklerini destekliyorum. Bu, buradan çıkarılsın. Burada bilinçli olarak kamu zararına sebep olanlardan bunlar geri tahsil edilmeli diye düşünüyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Arı, buyurun.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Başkanım, bu maddeye konu yapılan usulüne uygun olmayan ödemelerin geri alınmasıyla ilgili talepten vazgeçilmiş olması konusuna söyleyeceğimiz bir şey yok yani burada ihtiyacı olan vatandaşa yanlış da olsa bir ödeme yapılmış ve ekonomik durumu iyi olmayan veya iyi olmadığını düşündüğümüz bu kişilerden bu paraların tekrar geri alınmasıyla ilgili bir girişimden vazgeçilmesi uygundur. Ancak bu konularda Bakanlık geçmişten gelen birtakım soru işaretlerini gidermiş değildir. Bakın, 2019 Sayıştay Raporu ve devamında olan yıllarda özellikle bu tip desteklemelerde usulsüzlükler yapıldığı Sayıştay raporuyla açıkça tespit edildi. Örneğin, Sağlık Bakanlığı engelli sağlık kurulu raporu veri tabanında kaydı bulunmayan kişiler ile kaydı olup ağır engelli veya tam bağımlı olma koşulunu sağlamayan kişiler için evde bakım ödemesi yapıldı. Şimdi bu kapsamda her ay ortalama 40 bin kişiye ödeme yapılmış ocak ayından aralık ayına kadar. Sağlık

Bakanlığı veri tabanında “ağır engelli” veya “tam bağımlı” ifadesi içeren, kurul raporu olmadığı hâlde engelli evde bakım ödemesi alanlar, ortalama 31 bin kişi on iki ay boyunca para almış. Sağlık Bakanlığı engelli sağlık kurulu veri tabanında kaydı bulunmayan kişiler ile kaydı olup engel oranı yüzde 40’ın altında olan kişiler için engelli aylığı ve 18 yaşından küçük engelli yakını aylığı ödemesi yapılması konusunda her ay ortalama 98 bin kişiye ödeme yapılmış ocak ayından aralık ayına. Bu şekilde devam ediyor. Ortalama her kalemden 40’ar bin, 30’ar bin yani toplam sayının 460 bin civarında olduğuna dair veriler var. Bu konularla ilgili Bakanlık ne yaptı?

İki ödemeyi karşıladığımızda, belirli mazeretlerle yapılmış ödemeleri, bu maddede olan ödemeleri anlayışla karşılayabiliriz ancak bu raporlarla birlikte üst üste çıkıştırdığımızda, seçim dönemlerinde siyasi iktidarın belli yerlere adrese teslim ödemeler yapması sonucunun çıkma ihtimali var yani devletin kaynaklarının belli yerlere, hak etmeyen belli yerlere ödendiğine dair kanaatler hâkimdir. Daha Sayıştay raporlarında geçen bu hükümler giderilemedi. Bunu da bir kez daha hatırlatmak istiyorum.

İki konuyu üst üste çıkıştırdığımızda hâlâ kafalarda soru işareti var. Bilginiz olsun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İzahat almadık.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İzahat almayı atlamışız Ahmet Bey.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sağlık Bakanlığı engellilikle ilgili yönetmeliği değiştirdi yalnız.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) - Devlet niye var? Mazeret mi bu yani?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Efendim, izahat almadık.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İzahat almayı atlamışız Ahmet Bey. İzahat istemedik değil mi sizden? Aldık ama... Kısaca bir izah etti Ahmet Bey, değil mi?

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Ben de bir soru sorsaydım Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tabii.

Kamil Bey, buyurun.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Her iki maddede de yani 8’inci maddede ve 13’üncü maddede... 8’inci maddenin giriş cümlesi “Gerçeğe uygun olmayan sağlık kurulu raporu kullanımı nedeniyle yapılan ödemeler hariç olmak üzere...” 13’üncü maddede ise “Gerçeğe uygun olmayan belge ve sağlık kurulu raporu kullanımı nedeniyle yapılan ödemeler hariç olmak üzere...” Benim buradaki merak ettiğim, öğrenmek istediğim, gerçeğe uygun olmadığı konusundaki kanaat nasıl oluşuyor sağlık kurulu raporuyla ilgili? Yani bunu tespit eden kurum, merci ve yöntem nedir? Onları hariç tutuyorsunuz. Bir sağlık kurulu rapor vermiş, siz diyorsunuz ki: “Gerçeğe uygun olmayan sağlık kurulu raporu.” Buradan çıkan sonuç, sağlık kurulu raporunun sahte olduğu mu ya da sağlık kurulunun usulsüz bir rapor verdiğini mi anlıyoruz buradan? Yine aynı şekilde “Gerçeğe uygun olmayan belge ve sağlık kurulu raporu kullanımı nedeniyle yapılan ödemeler hariç olmak üzere...” Şimdi bunlar gerçeğe uygun değil diye bunları hariç tutuyoruz. Peki, yersiz ödeme gerçeğe uygun mu yapılmış oluyor? Gerçeğe uygunsa niye yersiz?

Mantiken bu teklifin bu maddesini izahata muhtaç olarak ve aynı zamanda içinde çelişkiler bulunan bir madde olarak değerlendiriyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Sayın Naci Cinisli...

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Çok teşekkür ederim.

Evet, hem engelli hem de yoksul vatandaşlarımızla, kardeşlerimizle ilgili bir madde görüşüyoruz kanunda. Hem engelli olmak hem de aynı zamanda yoksul olmak hakikaten çok zor; Allah yardım etsin, Allah sabır versin. Bizlerin de görevi onlara mümkün mertebe yardımcı olmak ve pozitif ayrımcılıkta bulunmak, onda hiç şüphe yok. Bu biraz önce değerli milletvekillerinin bahsettikleri suistimallerin göz ardı edilmemesi lazım. Bizler de hep duyuyoruz, biliyoruz ki sosyal güvenlik ödemeleri veya yardımlarında partizanlık ön plana çıkıyor. Devlet kararından ziyade parti kararıyla sosyal güvenlik yardımlarının yapıldığı pek çok vatandaşımızı kendi seçim bölgelerimizden de biliyoruz maalesef; bu, aynı zamanda insanların, vatandaşlarımızın vatandaşlık hislerini de zedeleyen bir unsur.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Hayır, böyle bir şey yok.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Var efendim, var efendim.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Biz hiç rastlamadık. Böyle bir şey olabilir mi?

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Şimdi ben başka bir konuya asıl değinmek istiyorum. Yersiz ödeme ne demek? Yersiz ödeme niye oluyor? Yersiz ödemenin birinci sebebi, aslında engel oranlarının tespiti devamlı değişmesi yani mevzuat değişiklikleri yüzünden engelliliğin standardı değişiyor, engelliliğin bir standardı yok. Bir engelliye iki sene sonra “Sen artık engelli değilsin.” deyince onun onurunu da kırıyoruz aslında. Yani bırakın maddi kaybı, onun izzetinefsiyle de oynuyoruz. Engelli ise engelli, engelli değilse engelli değil; bu tarifleri, bu standartları ikide bir değiştirmek vatandaşa saygısızlıktır, engelliye saygısızlıktır, devletimizin ciddiyetine, vakarına da yakışmamaktadır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Sayın İsmail Faruk Aksu, buyurun lütfen.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Teşekkür ederim.

Şimdi burada tekrar izaha muhtaç bir durum olduğu doğru. Önemli bir madde ikisi de, engellilerimizin durumlarını iyileştirme adına oldukça önemli. Burada yersiz ödemenin nedenleri etki analizinde verilmiş; “ölüm, gelir durumu değişikliği, engel oranlarındaki düşüş, feragat, sosyal güvence tespiti ve diğer...” demişler. Şimdi, maddenin girişinde -Kamil Sındır Bey de söyledi- “gerçeğe uygun olmayan şeyler hariç” diyor. Dolayısıyla kanunun sonraki cümlesinde, maddenin sonraki cümlesinde “İlgililer hakkında hukuki işlem yapılmaz.” ibaresinden benim anladığım da gerçeğe uygun olmayan tespitlerin yapılmasına katkı veren... Sahteciler korumadan hariç tutuluyor yani onlar hariç diğerleri bir koruma altına alınıyor

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bakan Yardımcımıza aynı zamanda bir soru olarak sormuş olalım bunu. Bir izahat isteyelim.

AHMET TAN (Kütahya) – Hemen cevap verirse Başkanım...

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Şöyle: Bunun vuzuha kavuşturulması gerektiğini ben de ifade ediyorum. O nedenle tekrar ele alırsak iyi olur.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, tartışma özellikle bu konuya yoğunlaşıyor. Bakan Yardımcımız bu konuyu bir açıklığa kavuşturur mu acaba?

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI İSMAİL ERGÜNEŞ – Sayın Başkanım, öncelikle şahsınızda muhterem heyeti saygıyla selamlıyorum.

Geçici 5'inci madde olarak geçen ve torba kanunun 8'inci maddesindeki bu "İlgililer hakkında herhangi bir adli, idari ve icrai takibat yapılamaz." hükmü sadece yersiz ödeme kapsamında...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Suistimalleri kapsamıyor yani öyle mi, net mi bu?

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI İSMAİL ERGÜNEŞ – Net.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Nereden anlayacağız böyle olduğunu, siz mi söylüyorsunuz? Metinde öyle değil ki, metin de öyle bir şey yok.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Mehmet Bey, bir saniye...

İzah eder misiniz, niye böyle anlamalıyız?

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI İSMAİL ERGÜNEŞ – "Gerçeğe uygun olmayan sağlık kurulu raporu kullanımı nedeniyle yapılan ödemeler hariç olmak üzere..."

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – "hariç olmak üzere..." diyor. "Onlar hariç." diyor.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI İSMAİL ERGÜNEŞ – "...bu kanun kapsamındaki kişilere..."

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Hiç rapor olmadan verilenler ne olacak?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Öyle bir şey yok ya.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Var öyle bir şey, nasıl yok? Onlarca...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Bir tane gösterin, bir tane göster ya!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – O da gerçeğe uygun olmayan kapsamına girer.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Görülmekte olan davalar var...

(Gürültüler)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bakan Yardımcımızdan bir izahat alalım. Gerçeğe uygun olmayan rapor ne demek, olmayan rapor da o kapsama girer mi?

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI İSMAİL ERGÜNEŞ – Eğer ortada olmayan bir rapor varsa...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamamı gerçek dışı zaten o zaman.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI İSMAİL ERGÜNEŞ – Hayır. Bir şeyi bağlama şansımız olmaz...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yani her hâlükârda bir rapor olacak diyorsunuz.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI İSMAİL ERGÜNEŞ – Evet efendim. Hem evde bakım aylığı hem engelli aylıklarında iki kriter var. Bu kriterlerden bir tanesi engelli raporunun varlığı ve aranan oranlara uygun olması; ikincisi de gelir kriteri. Bu iki şart gerçekleştirdiği takdirde biz söz konusu maaşları bağlıyoruz. Dolayısıyla, bir rapor sunulmaksızın herhangi bir maaş bağlanma durumu söz konusu olmaz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, güzel...

Şimdi Salih Cora Bey...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sayın Başkanım, konuyla ilgili bir şey...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sırayla gidiyoruz İsmail Bey.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Bu konunun açıklanması açısından...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – "Konuyla ilgili" diyorsun, peki söyleyin.

Buyurun.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Şimdi, mesela ağır engelli bir vatandaşımız var. Bunun, bir kere, özür oranı yüzde 50 ile yüzde 100 arasında olması lazım, bir de bir başkasının bakımına mutlaka muhtaç olması lazım. Bu ibareler olmadan, bir kere, evde ağır engelli bakım aylığı alamıyor. İkinci şartı ne? Bunun evdeki fert başına gelir düzeyi de asgari ücretin üçte 2'sinin altında olması lazım. Diyelim ki kişi bu raporu aldı hastaneden, mesela “uygun olmayan” dediği sahte rapora koymuş olabilir. Rapor gerçek, asgari ücretli kişide bunun ekonomik şartların bakıldı, diyelim ki evdeki kişi sayısı, gelir sayısına bakıldı, asgari ücretin üçte 2'sinin altında ve aylık bağlandı. Daha sonra evdekilerden birisi çalışmaya başladı, bunu da tespit edemediler, üç dört ay böyle geçti ve ödeme de devam etti. Dediler ki: “Biz size fazladan para ödemişiz. Kardeşim, siz bu ikinci kriteri taşıyorsunuz ve parayı geri verin.” dediler. Bunların alamadıkları para da bunlar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyoruz.

Salih Cora Bey, buyurun lütfen.

SALİH CORA (Trabzon) – Sayın Başkanım, değerli üyeler ben de bu maddeyle ilgili birkaç sözü paylaşmak istiyorum.

Öncelikle ifade etmeliyim ki AK PARTİ döneminde “sosyal devlet” ilkesinin hayata geçirilmesi babında özellikle engellilerin evde bakım ücreti ve yaşlı bakım ücretleri gerçekten çok büyük bir reform olarak değerlendirilmektedir. Tabii, bu süreç uygulama safhasında bazı sorunlarla karşı karşıya kalınmasına da neden olmuştur ki iki defa bu konuda bir terkinle ilgili yasa teklifi verme durumu oluştu. Benim kendi kanaatim özellikle ifade etmeliyim ki -Genel Kurula kadar bunu çalışabiliriz diye düşünüyorum- evde yaşlı bakım ücreti ve evde engelli bakım ücreti alan kişilerin hane gelir testlerine bağlı olmaksızın doğrudan bağlanması gerekiyor. Çünkü şöyle bir durum var yani uygulamada şu sorunla karşılaşıyor: Bazen vatandaşlarımız kırsalda -özellikle yaz aylarında bu tip durumlar oluyor veya tarım sezonlarında- tarımsal ihtiyaçlarını karşılamak için memleketlerine gittiklerinde elektrik, su aboneliği gibi zaruri işlemlerden dolayı ikamet değişikliği yapabilmektedirler. Aynı şekilde, okul sezonunda, yine öğrenci kayıt işlemlerinde ikamet değişikliği yapılabilen. Bu durum hane gelir değerlerini değiştirmektedir ve sonuçta mağdur olan o engelli vatandaşlarımız oluyor. Yaşlı bakım ücreti alan vatandaşlarımız mağdur olmaktadır. Benim düşüncem bu, artık “sosyal devlet” ilkesi gereği ve çağın koşulları gereği ve bu konuda sürekli aşama katetmek isteyen bir yaklaşımdan dolayı artık burada hane gelir testi aranmaksızın bir düzenleme yapıp her dönem yeni yeni terkin işlemleri yapmamamız gerekiyor. Bunun etki analizini yapıp bir sonuç ortaya çıkarabiliriz. Aynı şekilde, evde bakım ücreti alan kişilerin, yaşlı bakım ücreti alan kişilerin de yaşadıkları sosyal, psikolojik ve fiziksel yıpranma da dikkate alınarak o kişilerin de sigorta güvencesi ve sağlık güvencesi kapsamına alınması gerekiyor. Yani engelli bakım ücretine muhtaç bir kişiye veya yaşlı bakım ücretine muhtaç bir kişiye talep hâlinde bir değerlendirmeye bu aylığın bağlanması ve hane gelir testine tabi olmaması gerektiğini düşünmekteyim. Bu konuda bir çalışma yapılabilir diye düşünüyorum ve sorunun kökten çözülebileceğine kanaat getiriyorum. Sahada, özellikle ziyaretlerimizde bu tip aileleri de yakından takip ediyoruz. Gerçekten bunların devlet tarafından bakılması daha büyük maliyetlere neden olmaktadır ve hiçbir zaman aile ortamındaki yaklaşımla bir olmayacağını düşünüyoruz. Bu doğrultuda, Genel Kurula kadar bir çalışma yapabilirsek bence çok hayırlı bir iş yapmış olacağımızı düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Sayın Rıdvan Turan, buyurun.

RIDVAN TURAN (Mersin) – Sayın Başkanım, şimdi burada şöyle bir mesele var: Bu sözünü ettiğimiz kategori toplumun en zor durumda olan kesimi dolayısıyla pek çoğu sağlık sorunu yaşıyor, aynı zamanda sosyal problemleri var, eklenebilecek pek çok sorunları var. Bu madde yürürlüğe girdiği tarihe kadar yersiz ödenen, geri alınması gereken aylıklar ile bunlardan doğan ceza ve faizler terkin edilmiştir. Allah razı olsun yani. İyi anladık da yani bunların mesela alması gereken aylıklar ne olacak? Ya, tamam bunun cezai müeyyidesi yok, yaptırımı yok, mahkemeye gitmeyecek, o olmayacak, bu olmayacak... Ama bundan vazgeçiyor olmak, bu insanların alması gereken, almadığı koşullarda ekonomik ve sosyal pozisyonunun iyice yerle yeksan olacağı durumlarına ilişkin ne söyleniyor? Bence şu söylenmesi lazım: Bir defa, bu rapor uyumsuzlukları, kriter değişiklikleri ve engelli bireylerden kaynaklanmayan sebeplerle kesilmiş olan engelli maaşlarının geri iade edilmesi lazım. Bu yeterli mi? Yetmez. Aynı zamanda evde bakım ücretleri tekrar bağlanmalı, geçmişe dönük yaşanmış hak kayıplarının tümünün telafi edilmesi lazım. Bu benim talebim ya da bizim partimizin talebi olmasından öte binlerce engellinin talebidir. Ayrıca, engellilere evde bakım maaşı ve aylık bağlanmasında hesaplama yapılırken bir aile geliri var. O da yani çok akıl dışı bir şey, hiç rasyonel değil yani. Onun yerine engelli bireyin gelir durumunun esas alınması lazım. Bunu böyle yapmazsak değerli arkadaşlar, bu insanlara yaşadıkları yoksulluğu, yoksunluğu, sefaleti... Yani biz sizi daha beter etmiyoruz, bununla idare edin demek anlamına gelir. Bunu bir “level” daha yukarıya taşımak varken, bundan niye bu Meclis, buradaki vekiller imtina ediyor anlayabilmek mümkün değil. Ayrıca, engelli bakım ücreti ve engelli maaşları asgari ücretle eşit olmalıdır. Bir başkasının yardımıyla hayatını sürdürmek durumunda olan engellilere bakmakla yükümlü anne, baba ya da birinci derece aile fertlerinden birinin sosyal güvenlik primleri kamu tarafından yani devlet tarafından karşılanmalıdır. Şimdi, sizin anlattığınız çerçeve şu: Yani öldürmüyorum ama yaşatmıyorum da. Böyle bir suyun üstünde olma hâli. Ya, burada müspet bir adım atacaksak, gelin engellilerin taleplerine kulak verelim. Ya, böyle matrak bir şey olabilir mi arkadaşlar? Burada bir teklif tartışıyoruz, bu konuda Engelliler Konfederasyonu ne der? Bu memlekette milyonlarca engelli var, bunlar ne söyler? Bunların dediklerine kulak vermek gerekmez mi? Belli ki gerekmezmiş yani. O sebeple biz bu konuda bir...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir önereniz var, onu oylayacağız.

RIDVAN TURAN (Mersin) – İşleme koyarsınız Sayın Başkan.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Süleyman Girgin, buyurun lütfen.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – 2005’ten önce böyle bir kanun yoktu, 2005’te çıktı ve 2005’ten sonra ilk defa verilmeye başlandı.

RIDVAN TURAN (Mersin) – Muhterem, benim sorunun daha iyi kanunları çıkaralım.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Daha da iyileştirmek lazım, aile fertlerinin sosyal güvenliğini mutlaka ödemek lazım; biz daha önceki konuşmalarımızda bunu hep dile getirdik.

RIDVAN TURAN (Mersin) – İşte, bugün bunu yapabiliriz, bu mümkündür yani; milyonlarca insan bize bakıyor, niye yapmayalım bunu.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Süleyman Bey, size söz verdim, buyurun.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, 8 ve 13'üncü maddelerle muhtaç yaşlılara ve engellilere yapılan yersiz ödemeler ile yine, yersiz yapılan evde bakım destek yardımlarının tahsilinden vazgeçiliyor; bunu olumlu görüyoruz. Ben engelli vatandaşlarımızın sürekli dile getirdiği başka bir konu hakkında kısa bir değerlendirme yapmak istiyorum.

Değerli milletvekilleri, bugün itibarıyla yüzde 90 ve üzerinde engelli sağlık kurulu raporu bulunan bir engelli vatandaş vergiler dâhil tutarı 450 bin TL olan bir araç alabiliyor. Hâl böyleyken ülkenin ekonomik koşulları da göz önünde bulundurulduğunda, artık bu tutarda bulunan sıfır bir araç almak mümkün olmadığından, dolaylı olarak engellinin ÖTV'siz araç alımının yolu kapatılmıştır. Kanunun bu hâliyle, yeni yılda araç alımının parasal sınırı artırılrsa bile 2023 yılı için bu durum ve engellilerin mağduriyeti giderilmiş olmayacaktır. ÖTV Kanunu'ndaki parasal sınıra ilişkin durumun değiştirilerek hiçbir sınırlama olmadan engellilerin tüm sıfır binek otomobilleri ÖTV olmaksızın satın alması sağlanmalıdır. KDV Kanunu'nda da gerekli değişikliklerin yapılarak engellilere tanınan KDV istisnasının sınırlarının genişletilerek engelliye tahsis edilmiş ve ÖTV'den muaf olan araçları da kapsamasının sağlanması gerekir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Sayın Paylan, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, benim bir sorum var -az önce vekilimiz de bahsetti- şimdi, bu araç fiyatları korkunç arttı, bu konuda Bakan Yardımcımız mı cevap verecek, bilmiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu, engellilerle ilgili ÖTV'siz araç alma hakkı var ama araç fiyatları korkunç arttı bu enflasyon şartından dolayı. Şu an memlekette 450 bin liraya araç yok bildiğimiz kadariyle, bu da engellilerin ÖTV'siz araç alma hakkının gaspıdır, yok sayılmasıdır. Böyle bir yasamız var ama bu yasa fiiliyatta şu anda yok arkadaşlar. Neden bu matrahi...

Hazine ve Maliye Bakan Yardımcımız herhâlde bunu çıkaracak, ben ona sormuş olayım veya size de sorayım siz baskı yapmıyor musunuz Hazine ve Maliye Bakanımıza sonuç olarak?

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI İSMAİL ERGÜNEŞ – Konuşuyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – O zaman biz de baskı yapalım, düzenleme yapalım, şu şeyi uygulanabilir bir rakama hemen yükseltelim. Biz sınır olmaması taraftarıyız ama en azından bu rakamın...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Daha önce sınır yoktu, CC sınırı da yoktu; önce CC sınırı geldi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ben sınırsız olmasını savunuyorum ama hiç yoksa bu rakamın 1 milyon lira gibi bir rakama çıkarılması gerçekçi olacaktır bugünkü şartlarda, orta hâlli arabalar 1 milyon liraya çıkmış durumda şu anda.

Bu konuda Sayın Cengiz Bey, size sormuş olayım bunu, tebliğle oluyor mu bu iş?

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU - Kanun gerekiyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kanun mu gerekiyor? E, o zaman, kanunu çıkaralım.

Torba yasa var burada arkadaşlar, hep beraber ortak teklif verelim hemen, bu rakamı 1 milyon liraya çıkaralım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Paylan'ın teklifini dinlemiş olduk.

Şimdi, Sayın Fikret Şahin Bey’e söz vereyim.

Buyurun.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Ben tabii, konunun kaldığı yerden devam edeyim, başka bir sorum daha olacak.

Evet, engellilerin araç temini konusunda son yıllarda büyük bir sıkıntı var. Verdiğimiz limit gerçek fiyatın bir hayli altında ve engelliler araç alamıyorlar. O nedenle, bu limitin yükseltilmesi hayati önemde, bunu burada yapabiliriz.

Diğer sorum şu olacak: Geçenki Sayıştay raporlarında şöyle bir tespit vardı: Hak etmediği hâlde engelli maaşı bağlanan 450 bin civarında kişi olduğu ve 11,6 milyar liralık gereksiz bir ödeme yapıldığı tespiti vardı Sayıştayın raporunda. Şimdi, bugünkü bu kanun teklifinde, hak etmediği hâlde engelli maaşı almış olan bu 450 bin kişinin işlemini yapan kişiler hakkında herhangi bir idari işlem veya adli işlem yapılmayacak mı, onu merak ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Orhan Bey, buyurun.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Başkanım, şimdi, burada şöyle bir problem olduğunu düşünüyorum: Yani bu ödemelerde sanki idarenin, idaredeki kişilerin bir art niyeti var, hatta işte, seçilen kişilere, böyle, özellikle birilerine siyasi görüş farkı gözetilerek hak etmediği hâlde kasten bir şeyler ödenmiş gibi bir algı oluşturdu bazı hatipler konuşmanın başında değerlendirirken. Siyaseten belki bir anlamı olabilir ama bu söylenenlerin pratik olarak hiçbir karşılığı yok, bunların olması da söz konusu değil.

Kişi ölmüş, yaşlılık aylığı alıyor, engelli aylığı alıyor ama rahmetli olmuş fakat sistemden düşmesinde -bazı süreler var onların- gecikmediği için, diyelim ki beş gün sonra, yedi gün sonra ölüm raporu onaylanıp kuruma gönderiliyor ama o yedi gün içerisinde maaş ödeme günü gelmiş diyelim ve ödenmiş, sisteme, hesaba parası düşmüş. Yahut da pandemi dönemi yaşadık, mesela pandemi döneminde engeli için müracaat etmiş, sağlık kurulu geçici bir karar vermiş o ilk gelen raporla ilgili ve o raporun yıllık veyahut da iki yılda bir yenilenmesiyle ilgili bir zorunluluk koşmuş. Pandemi dönemi gelmiş... Pandemi hepimiz hatırlayalım, ya, insanlar sokağa çıkamıyorlar, sokağa çıkma yasakları var, bir de biz bu insanlara “Gidin, raporlarınızı yenileyin.” diyoruz, “Ayıptır, böyle şey olur mu?” diye burada inim inim hep beraber Meclisimizi inlettik ve raporların yenilenme süresiyle ilgili süre uzatımı yaptık, dedik ki: “Raporların yenilenmesi için yeniden sağlık kurullarına gidilmez.” diye biz kendimiz burada kanun yaptık. Dolayısıyla, durumunda değişim olduğu için o değişimi, zamanında o raporu alamadığı için sisteme de koyamamış. Dolayısıyla, böyle yersiz ödemeler yani olmadığı hâlde, durumda değişimler olduğu hâlde eski duruma göre kabul edilerek yapılan ödemeler olmuş. Şimdi bu ödemeleri geri almak için -sonra yersiz olduğu tespit edilmiş- ne yapacaksınız? Müracaat edeceksiniz kişilere, tebligat göndereceksiniz. Ödeme durumu yok. “E, madem benim bunu almaya hakkım yoktu, hesabıma niye yattırdın?” diyor, ödemekten kaçınıyor. Ne yapacaksınız bu defa? Hacı işlemi başlatacaksınız, dava başlatacaksınız; kişi mahkemeye gidecek, avukat tutacak. Zaten onu ödeme gücü olmayan kişiyi bir de avukat, mahkeme ve benzeri masraflarla, harçlarla muhatap edeceksiniz. E, engelli de zaten vatandaşı, başka problemleri var, hayatın başka yükleri var omzunda. Dolayısıyla burada...

CAVİT ARI (Antalya) – Orhan Bey, itiraz etmedik zaten.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Hayır, itirazınız yok hocam, muhterem hocam, bak, kıymetli hocam, Sayın Arı, bak, burada problem şu: Her şeyde bir “Siz bunu yaparken acaba kimi kolluyorsunuz, kime burada bilmem işte, yandaşınıza...” Ya, bunlar ayıp şeyler, bunları bırakalım; bunlar ayıp şeyler, bunlar olmaz. Bunların hepsi...

CAVİT ARI (Antalya) – Ne ayıbı, gerçekleri söyledik; ayıp değil, Sayıştay raporunda geçen usulsüzlük.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Bak, bunların...

CAVİT ARI (Antalya) – Eğer ayıp varsa bu, Sayıştay raporlarında Orhan Bey.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Bak, bir şey söyleyeceğim Cavit Bey...

CAVİT ARI (Antalya) – Sayıştay raporlarında hem 2019’da var hem 2020’de var, nasıl ayıp olacak ya?

ORHAN YEGİN (Ankara) – Cavit Bey, bir şey söyleyeyim...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Cavit Bey, ikili konuşma usulümüz yok.

Orhan Bey tamamlasın, lütfen...

CAVİT ARI (Antalya) – Sayıştay raporuna geçen bir konuyu söylemek ayıp mı yani?

ORHAN YEGİN (Ankara) – Ben sustum, sen konuş, ben senden sonra devam edeyim.

Buyur.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Cavit Bey, böyle bir usulümüz yok.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayıştay raporuna geçen bir yanlışlığı söylemek ayıp değildir; “Ayıp.” demek esas ayıptır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayıştay raporunu söylemedi...

ORHAN YEGİN (Ankara) – Bitirdin mi? Daha görkemli sözlerin varsa...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - ...konuşmanın ilk başında bir söz söylenmişti de ona atıfla söylüyor.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Cavit Bey, başka görkemli sözlerin varsa söyle, ben sonra devam edeyim.

CAVİT ARI (Antalya) – Yok, estağfurullah, buyur.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Peki, o zaman ben devam edeyim.

Şimdi, Başkanım, insanın olduğu her yerde hata, problem, sapma, yanlış olur. Kamudaki bütün insanlar, mahallemizdeki bütün insanlar, benim ailemdeki bütün insanlar; benim, herkesin, her şeyinin tam ve mükemmel olması, herkesin her işi kitabına uygun yapmasını beklemek elbette mümkün değil. Kamuda da siyasette de belediyede de okulda da hastanede de işini yanlış yapan, eksik yapan, bazen kasten yanlış yapan insanlar olur, olabilir.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Olmamalı.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Ya, olmamalı elbette; o, ütöpik bir şeydir ama.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Devlet buna izin vermemelidir.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Sayın Vekilim, bu, ütöpik bir şeydir, arzu edilen bir şeydir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – “Onu ayırıyoruz.” dedi Bakan Yardımcımız...

ORHAN YEGİN (Ankara) – Ama hayatın pratiğinde böyle bir şey yok. Allah’ınızı severseniz, yani birileri spesifik hata yapmış diye bütün yapılan işi, temelden ahlaki problemli bir işmiş gibi göstermek hepimize hakaret, her birimize hakaret, bu ülkenin oluşturduğu bütün bu güzelliklere hakarettir; ya, bunu yapmamak lazım. Yani bir insana yanlış sosyal yardım gidiyor diye “Bütün sosyal yardımlar zenginlere gidiyor kardeşim, işte, yandaşlara gidiyor kardeşim.” laflarını etmek, bütün sosyal yardım alanlara hakaret etmektir, Allah aşkına, bunları yapmayalım.

Söyleyeceğim şey budur, sizin başka görkemli sözleriniz varsa ben susuyorum, benim öyle bir derdim yok.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayıştay söylüyor, ben değil.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Sayın Yegin.

Şimdi Sayın Dilan Taşdemir’e söz veriyorum.

Buyurun.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Ben çok kısa bir şey söyleyeceğim Başkanım.

Teşekkür ederim.

Aslında, hani, bu yasal düzenlemeler kimi iyileştirmeler getiriyor ama hani aslında mantık olarak, parti olarak da kişi olarak da bu mantığa da biz karşıyız çünkü aslında engellilerin bakımını bir sosyal devlet gereği olarak devletin bu sorumluluğu alması lazım, bu bakım işlerini devletin karşılaması gerekiyor ama bu bir şekilde aileye havale ediliyor, bu sorumluluk ailede bırakılıyor, ailede de bu sorumluluk kadınlara kalıyor. Evde engellileri daha çok evde kadınlar bakıyor ama cüzi bir miktarla bu iş kadınlara yaptırılıyor. Kadınlar evde engelli, hasta, yaşlı olduğu zaman zaten hem toplumsal hayata katılımı hem bir işte çalışma imkânı da zaten bulamıyorlar. Dolayısıyla kadınların ömrü aslında, ev içinde engelli yaşlı ve çocuk bakımıyla geçiyor, ciddi bir yıpranma oluyor, ciddi sağlık sorunları yaşıyor kadınlar. Ama bu konuda, hani burada özellikle, en azından bu aile içerisinde, ev içinde bu emeği veren kadınların da sigortalanması, emekli olmasının da sağlanması lazım. Hani bu, işte, 2015’te yoktu, biz başlattık, belli bir iyileştirme getirdik; tamam ama hani biz bu süreci ne kadar uzatacağız? Yani 2040’a kadar bekleyeceğiz, böyle aşama aşama evrimleşerek mi yürüyeceğiz? Bugün burada konuşuyorsak bütün bunları da ele alalım, buna da yönelik bir adım atalım. Kadınların da bu konuda ciddi beklentileri olduğunu da düşünüyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Rıdvan Bey, siz söz almıştınız ama bir sorunuz mu var?

RİDVAN TURAN (Mersin) – Ben çok kısa bir şey söyleyeceğim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

RİDVAN TURAN (Mersin) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, şimdi, bu araba, otomobil meselesi şöyle bir mesele: 400 küsur bin liraya kağıt arabası bile alınmıyor çünkü onlar antika oldu artık. Dolayısıyla bunu, belki fiyata ve motor hacmine bağlı bir şekilde değerlendirmek lazım. Mesela 1.6 motor ve bunu 1 milyon liraya kadar bir kıstasa bağlamakta fayda var, yoksa 400 küsur bin liraya yani...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - ÖTV’siz fiyat o.

RİDVAN TURAN (Mersin) – Yani ÖTV’siz de olsa...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Utku Bey, siz söz talep ettiniz galiba, buyurun.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Hem Komisyonumuzun değerli üyelerini hem kıymetli bürokratları hem Sayın Bakan Yardımcısını hem de diğer kamu kurum temsilcilerini selamlıyorum.

Ben doğru anladıysam Sayın Bakan Yardımcısının izahından, bu kamu zararına neden olan yani bir şekilde kamu görevlilerinin sorumluluklarının burada ortadan kaldırılmadığını, öyle bir şey vardı, söyledi; doğru anladım mı önce onu sorayım çünkü yarım kaldı sözleri.

Benim sorum, belki yanıtlama imkânı olursa, az önce Fikret Bey bir rakamdan bahsetti, kaç kişi var böyle, bu şekilde olan, ne kadarlık bir alacak terkin edilmekte; bir.

İkincisi de Orhan Bey az önce söyledi yani iyi niyetle düşünmemiz gereken konular olduğunu anlıyorum ama hepsi böyle olmayabilir. Mesele, önümde kısa süre önce, bundan bir sene önce basında yer alan bir haber var. Sayın Bakan Yardımcısından belki o konuda da neler yapıldığı konusunda bilgi alma imkânımız olur. Bakın diyor ki: Engelli, Aile Sosyal Hizmetler Bakanlığına bağlı müdürlüklerin, engellilere, işte engelli yurttaşlara ödenmesi için özel bankalarla yapılan anlaşmalardan elde edilen promosyonun yemek, konaklamak, trafik cezası ödeneği gibi özel işlerde kullanıldığını Sayıştay raporunda, 2021 raporunda tespit edildiği yönünde haberler çıktı basında. Şimdi, Sayıştay raporu bu, gazetecinin iddiası değil. Bu konuda ne yapıldı? Bu, bir örnek yani sevgili mevkidaşımız Orhan Bey dedi ki: “Hepsine şey diye bakmayın yani bunlarda bir şey mi dönüyor?” Ama dönen de var yani az olur, çok olur. Bu konuda ne yapıyor Bakanlık? Yani bu çıktığında az da olsa suistimal olduğunda, kamu zararına bilerek neden olduğunda bunların sayısı var ve açılan dava var mı, bir yaptırım uygulanıyor mu? Ben okuduğumda kendim utaniyorum yani bakın, ulaşım, yemek bedeli, müdürlüğe trafik cezaları engelliler için elde edilen bu ödeneklerden tamamen ödenmiş. Promosyon ödemesi altında il müdürlüklerine aktarılan paraların harcandığı söyleniyor. Bu yapılıyorsa bu kabul edilemez yani böyle bir şeyi yapan bürokrat, memur hakkında ne yapıyorsunuz siz Bakanlık olarak? Özellikle spesifik olarak bu haber, bu iddia -iddia da demeyeyim- Sayıştay raporu tespiti konusunda ne yaptınız?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, şimdi teklif sahibi Ahmet Bey’e söz veriyorum, sonra da Bakan Yardımcımıza. Buyurun.

AHMET TAN (Kütahya) - Teşekkür ederim Başkanım.

Şimdi arkadaşlarımızın ifadelerinden kaynaklı bir düzeltmeyle ilgili Sayın Bakan Yardımcımızla bir çalışma yaptık Sayın Başkanım. Bu maddedeki “ilgililer” ifadesinin “yersiz ödeme yapılanlar” diye düzeltilmesi belki yanlış anlamalara sebebiyet vermeden bu maddeyi de...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – O zaman hemen hızlıca bir önerge hazırlayalım.

AHMET TAN (Kütahya) - Öyle bir şey yaparsak çok daha net bir şey elde etmiş olacağız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergelere geçeceğiz birazdan, hemen hızlıca bir önerge hazırlayalım o zaman. Arkadaşlar, hemen hızlı bir önerge hazırlayalım.

AHMET TAN (Kütahya) - Bununla beraber rakam sordukları için söylüyorum: Yaşlı ve engellilerle ilgili 163.572 kişi...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hiç kimse kasten yapılan yanlışları savunamaz, öyle bir durum varsa bunu açıklığa kavuşturalım.

AHMET TAN (Kütahya) – ...566 milyon 263 bin lira, evde bakımla alakalı da 18 bin kişi, 200 milyon lira gibi bir terkin edecek rakamdan bahsediyoruz.

Ben Sayıştay raporu ve diğer konularla ilgili de Bakan Yardımcısının cevaplamasını müsaade ederseniz arz ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Bakan Yardımcımıza söz veriyorum.

Özellikle bu Sayıştay raporu çok gündem oldu, onunla ilgili teferruatla bir izahat getirirseniz seviniriz.

Buyurun.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI İSMAİL ERGÜNEŞ – Sayın Başkanım, öncelikle, tabii Bakanlığımızı ilgilendiren özellikle engelli, korunmaya muhtaç çocuklardan başlayıp bakıma muhtaç engellilere kadar olan konularla ilgili bir tespit yapmak istiyorum: Özellikle sosyal yardımların yandaşlara aktarıldığıyla ilgili bir eleştiri var. Şimdi bu eleştiri çok haksız ve yersiz. Neden? Çünkü biz, elimizdeki bütün verilere baktığımızda, sosyal yardımlarımızın yüzde 82’sini engelliye, yaşlıya ve çocuğa aktarmışız. Yani bizim aktardığımız kaynağın yüzde 82’si engelli, yaşlı ve çocuk yani bağımlı nüfus, yani istihdama katılma şansı olmayan insanlar. Geri kalan aktardığımız yüzde 18’lik kaynak da dönemsel muhtaçlık yaşayanlar. Aynı zamanda Türkiye bir afet ülkesi, bu anlamda yangın, sel, deprem ve aynı zamanda küresel salgın dolayısıyla dönemsel muhtaçlığa uğrayan kişilere aktarmışız bu kaynağı. Geçen yılki 2021 yılı verilerine göre toplam 97 milyar 800 milyon TL’nin aktarım oranları bunlar.

İkincisi, yersiz ödemeyle ilgili konuya değinecek olursak, yersiz ödeme nedir? Yersiz ödeme, her iki kanun metninde de anlaşılabacağı üzere, biz suç teşkil eden fiilleri ve eylemleri bu kapsam içerisinde almamışız ve açıkça bunu belirtmişiz. Gerçeğe aykırı olarak belge sunarak bu ödemeyi elde edenler müstesna olmak üzere bu kanun düzenlenmiştir.

Sayın Başkanımızın da ifade ettiği gibi, o “ilgilileri” zaten biz öyle anlıyorduk ama burada daha net anlaşılması için de o “ilgililer” kısmını “yersiz ödeme yapılan kişiler” olarak değiştirerek bunu da telafi ediyoruz.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – “Yapan” olması lazım, “yapılan” değil.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI İSMAİL ERGÜNEŞ – “Yapan...”

Bizim muradımız yersiz ödeme yapılanlar yani bu yapmış olduğumuz...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Onlar masum zaten. Ödemeyi yapanlarda da...

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI İSMAİL ERGÜNEŞ – Hayır “yapılanlar” diyoruz.

Bakın, zaten, bizim burada yapmak istediğimiz şey şu: Burada bir kamu görevlisinin suç teşkil eden eylemini burada aklamaya, paklamaya yönelik bir düzenleme yok. Buradaki yaptığımız şey, tahsil edilemeyen, ekonomik yoksunluk çeken, ödeme güçlüğü çeken, tahsil imkânı bulunmayan bu alacakların tasfiyesi ve terkinine yönelik bir düzenleme; murat böyle. Yani bizim burada bu ödemeyi yapanlarla ilgili herhangi bir koruma, kollama irademiz de yok, lafzından ve ruhundan da bu anlaşılmıyor.

Sayın Başkanım, özellikle Sayıştay raporunda...

CAVİT ARI (Antalya) – “İlgililer” yani “parayı alanlar” olarak...

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI İSMAİL ERGÜNEŞ – Evet, hedef kitlemiz onlar, onları bu güçlükten kurtarmak istiyoruz.

AHMET TAN (Kütahya) - Yarın bir gün birileri çıkıp da bunlar hakkında tekrar “Haksız, yersiz ödeme almışsınız.” deyip takibat yapmasın diye.

CAVİT ARI (Antalya) - Parayı verenler gibi algılanıyor burada, siz bürokrati koruyorsunuz algısı var.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI İSMAİL ERGÜNEŞ – Değil, hayır, muradımız o değil bizim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hayır, yardım yapılan, bu netleşmiş oluyor şimdi.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI İSMAİL ERGÜNEŞ – Kanunun lafzı ve ruhu da ona işaret etmiyor.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Gerçek olmayan, dağınık olan durumla ilgili bir değişiklik olacak mı?

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI İSMAİL ERGÜNEŞ – Şimdi, onu düzeltiyoruz işte, onu düzeltiyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – O açıklığa kavuşturuluyor Kamil Bey. Bir önerge geliyor bu konuda.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI İSMAİL ERGÜNEŞ – Sayıştay raporuna geliyorum.

Şimdi, özellikle Sayıştay raporunda engelli bakım aylığından istifade eden kişi sayısının, sayın vekillerimizin ifade ettiği rakamlar gerçekten afaki. Şöyle afaki: Bizim bu getirdiğimiz kanun, bu sunmuş olduğumuz kanun metninin kapsama alanında 18 bin kişi var ve toplam terkin edilmesi istenen alacak miktarı da 200 milyon. Şimdi, 18 bin kişilik bir evreni kapsayan bir düzenleme.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Bakan Yardımcım, şöyle yapalım: Şimdi, burada, ben zaten bu son anda gelen önergelere karşı hep ön yargılıyım doğrusu, genelde yanlışlar orada oluyor. Burada, güzel bir tartışma oldu, maksat belli. Yani kastı olarak suç işleyenleri korumayan ama bu engellilerin, yaşlıların mağdur olmasını da engelleyici bir düzenleme yapmaya çalışıyoruz. Bu konuda Genel Kurula kadar daha titiz bir çalışma yapıp ifadeyi netleştirelim, kastı aşan ifadeler olmasın. Şimdi alelacele bir değişiklik yapmayalım ama endişeler belli, tutanaklara da geçmiş durumda. Bu konuda Genel Kurula kadar çalışıp orada bir önerge getirelim.

Evet, teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – ÖTV meselesiyle ilgili bir soru sormuştuk.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – ÖTV meselesiyle ilgili görüşünüzü de söyleyin.

Buyurun.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Sayın Başkanım, Sayıştay raporundaki 420 bin kişi de açıklığa kavuşmadı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, Sayıştay raporu ve ÖTV'yi konuşalım.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI İSMAİL ERGÜNEŞ – Hani iddianın şu anlamda söylüyorum; Sayıştay raporunda 460 bin şeklinde bir yorumlama yapıyor fakat bizim bu getirdiğimiz, bu söylediğimiz kesimlere haksız ve yersiz ödeme yapıldığı iddia edilen bir evren varsa bu evren 460 bin kişi olması lazım fakat bu evren size de ifade ettiğimiz gibi 18 bin kişiyi kapsayan bir evren ve toplam miktarı da 200 milyon TL.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sayın Bakanım...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İsmail Bey, lütfen müdahale etmeyin, lütfen rica ediyorum.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Ama bu her Komisyonumuzda her bütçede dile getiriliyor. Bunu izah etmişlerdi ama...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama siz bırakın, Bakanlık izah etsin bence.

Buyurun.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Lütfen müdahale etmeyin, bu şekilde görüşmenin insicamı bozuluyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, Bakan Yardımcımız teknik olarak bir izah etsin.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Ama bunun yanlış olduğunu Sayıştay raporlarından okumamız lazım sizin cevabınız üzerine.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir toparlarsanız, daha çok maddemiz var Sayın Bakan Yardımcım, kısa ve net ifadelerle cevap verin.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI İSMAİL ERGÜNEŞ - Sayın Başkanım, bu esasında vuzuha kavuşmuş oldu. Kapsama alanında bulunan evrenin sayısı belli dolayısıyla o soylediğimiz miktara, kişi sayısına ulaşmak mümkün değil.

İki, yersiz ödemeye bir açıklama yapmam lazım çünkü bu yersiz ödemede murat nedir? Şimdi, bu yersiz ödemede murat... Bunun sebebi nedir, yersiz ödeme neden kaynaklanır? Birinci sebebi, engelli sağlık kurulu raporları süreli ve süresiz olarak verilir. Süresiz olanlarda problem yok yani sağlık kurulu raporunu alan o raporunu tekrar yenilemek zorunda değildir ama süreli olarak verilen kişiler, sağlık kurulu raporunda yani Sağlık Bakanlığının yetkili kıldığı heyet hastanelerden alınan raporlarda o yenileme süresinde tekrar yenilenmesi lazımdır. Şimdi, bu süre zarfında Sağlık Bakanlığı engellilik oranlarıyla ilgili bir yönetmelik değişikliğine gitti. Bu yönetmelik değişikliğine gittikten sonra kişilerin raporlarında belirlenen engellilik oranları sonraki tespitlerde aşağı çekilmiş oldu. Bunun da anında sisteme aktarılamamasından dolayı kaynaklanan bir durum.

İkinci husus da...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Toparlayalım lütfen.

ÖTV'yle ilgili de görüşünüzü söyleyin lütfen, tamamlayalım, çok uzadı bu tartışma.

Buyurun.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Bakan bizim burada eleştirimizi anlamamış yalnız Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Lütfen, ÖTV'yle ilgili bir görüşünüz varsa ifade edin, tamamlayalım.

Buyurun Cengiz Bey.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Şimdi, sayın milletvekillerimizin dile getirmiş oldukları husus, engellilere bu hadden, var olan cari durumdaki hadlerden hiç araç satılmadığı, yok denildiği üzerine. Şimdi, bir tabloyu aldım ben, satış engelli satış gerçekleştirmelerini. Hâlihazırda satılan bütün araçlar içerisinde eylül ayı itibarıyla yüzde 8,7'si engelli araçları. Bu yüzde 30'la başlamış ocak ayında. Bütün araçlar içerisindeki oranı yüzde 29,6, yüzde 30 civarında yaklaşık. İlk altı ayın ortalaması yaklaşık yüzde 20 dolayısıyla oranlar çok yüksek. Yani hâlihazırda eylül ayındaki oran ise 8,7, araç sayısı itibarıyla da...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bütün araçlar içerisinde demek, ne demek?

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Bu kapsamda satılan araçlar içerisindeki oranı.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Sayın Bakanım, bu araçların kaçını direkt engelli kendi kullanabiliyor?

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Kendi sınıfındaki engelli araçlarını kullanmış.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, bir tamamlayalım arkadaşlar.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU -Kendi sınıfındaki toplam araç içerisinde.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, 52 maddemiz var, yeni önergeler, yeni madde ihdası önergeleri de gelecek. Biraz hızlı cevap verirse sevinirim.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Bu alan gerçekten problemlidir bir alan. Yani oranları, engellilik oranlarını alınan araçlarda...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – O bilgileri paylaşırsınız arkadaşlarımızla doküman olarak.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Başkalarının üzerine alınan araçlar, bunlara denetime gidemiyorsunuz, çok hassas bir alan, zor bir durum yani biz de burada çok zorlanıyoruz dolayısıyla buraya ilave bir şey getirmek şu verilere göre çok doğru değil, var olan durumu devam ettirmek gerekiyor. Onun için biz var olan durumu, cari durumun devam ettirilmesinin doğru olduğunu düşünüyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, 8'inci maddede 2 adet önerge vardır. Önergeleri okutup işleme alacağım.

1'inci önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4618) sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesiyle 1/7/1976 tarihli ve 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun'a eklenen geçici 5'inci maddede yer alan “İlgililer hakkında herhangi bir adli, idari ve icrai takibat yapılamaz.” cümlesinin madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Kamil Okyay Sındır

Mehmet Bekaroğlu

Cavit Arı

İzmir

İstanbul

Antalya

Süleyman Girgin

Muğla

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

2022 sayılı Kanun'la muhtaçlık aylığı ve engelli aylığı bağlanan kişilere ödenen aylıkların kanunda yer alan hak kazanma koşullarının olmadığına anlaşılmaması hâlinde geri alınması gerekmektedir.

Kanun teklifiyle söz konusu alacakların ferilerinin faiz ve benzeri terkin edilmesi amaçlanmaktadır ancak madde metninde yer alan “İlgililer hakkında herhangi bir adli, idari ve icrai takibat yapılamaz.” düzenlemesinin neden yapıldığı konusunda gerekçede herhangi bir açıklamada bulunulmamaktadır. İlgililerden kastın yardımdan yararlananlar mı yoksa bu işlemlere göz yuman kamu görevlileri mi olduğu anlaşılamamaktadır. Bu nedenle söz konusu önerge verilmektedir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

2'nci önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinin 8'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Madde 8 – 1/7/1976 tarihli 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Gücsüz Ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun'a aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

Geçici Madde: “Rapor uyumsuzlukları, kriter değişiklikleri ve engelli bireylerden kaynaklanmayan sebeplerle kesilmiş olan engelli maaşı iade edilecektir , evde bakım ücreti tekrar bağlanacak, geçmişe dönük yaşanmış hak kayıpları telafi edilecektir.”

“Engellilere evde bakım maaşı ve aylık bağlanmasında hesaplama yapılırken aile geliri kriteri yerine engelli bireyin gelir durumu temel alınacaktır.”

“Engelli bakım ücreti ve engelli maaşları asgari ücretle eşit olacaktır.”

“Bir başkasının yardımıyla hayatını sürdürmek durumunda olan engellilere bakmakla yükümlü anne, baba ya da birinci derece aile fertlerinden birinin sosyal güvenlik primleri kamu tarafından karşılanacaktır.”

Rıdvan Turan

Garı Paylan

Dirayet Dilan Taşdemir

Mersin

Diyarbakır

Ağrı

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Rıdvan Turan, buyurun.

RİDVAN TURAN (Mersin) – Şimdi, Sayın Başkan, bir defa rapor uyumsuzlukları, kriter değişiklikleri ve engelli bireylerden kaynaklanmayan sebeplerle kesilmiş olan engelli maaşının iade edilmesi gerekli, az önce de ifade etmiştim. Ayrıyeten evde bakım ücretleri tekrar bağlanmalı. Geçmişe dönük yaşanmış hak kayıplarının telafi edilmesi lazım. Yani o önergede, daha doğrusu teklifte adli tedbirlerle üstlerine gidilmeyeceğine ilişkin bir belirleme var ama yeterli olan bu değil. Aynı zamanda bunların kesilmiş olan aylıklarının tekrar bağlanması gerekiyor. Keza, yine, evde bakım maaşı ve aylık bağlanmasında hesaplama yapılırken aile geliri kriteri temel alınıyor, bunun doğru olmadığını düşünüyoruz ve bunun yerine bireyin gelirinin temel alınması gerektiği kanısındayız. Yine, bakım ücreti ve engelli maaşlarının asgari ücretle eşit olması gerekiyor. Başkasının yardımıyla hayatını sürdürmek durumunda olan engellilere bakmakla yükümlü anne, baba ya da birinci derece aile fertlerinin mutlak suretle sigorta primlerinin de devlet tarafından karşılanması gerekiyor yani oradaki oluşturulmuş kavramsal çerçeve ihtiyacı görmekten uzak. O sebeple bunları öneriyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 13- 24/5/1983 tarihli ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 19- Gerçeğe uygun olmayan belge ve sağlık kurulu raporu kullanımı nedeniyle yapılan ödemeler hariç olmak üzere, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar bu Kanunun ek 7 nci maddesi kapsamında fazla ve yersiz ödenen ve geri alınması gereken evde bakım yardımı ödemeleri

ile bunlardan doğan faizler terkin olunur. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce bu kapsamda tahsil edilmiş olan tutarlar bakımından ilgili kişiler lehine hiçbir şekilde alacak hakkı doğmaz ve yapılmış olan tahsilatlar iade edilmez. Açılmış olan davalarda yargılama gideri ile vekâlet ücretine hükmolunmaz, hükmolunanlar tahsil edilmez.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 13’üncü maddede önerge yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 22.01

ALTINCI OTURUM**Açılma Saati: 22.15****BAŞKAN: Cevdet YILMAZ (Bingöl)****BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)****KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)**

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, 1’inci Birleşimin Altıncı Oturumunu açıyorum.

14’üncü maddenin görüşmelerine başlıyoruz.

MADDE 14-25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 32- Yeni Koronavirüs (Covid-19) sebebiyle işverenlerin yaptıkları zorlayıcı sebep gerekçeli kısa çalışma başvurularının alınması, değerlendirilmesi ve ödenmesine ilişkin işlemler ile nakdi ücret desteği işlemleri hakkında Bakanlık ve Kurum personeline herhangi bir sorumluluk yüklenemez. Bu kapsamda Yeni Koronavirüs (Covid-19) sebebiyle ödenen kısa çalışma ödeneği ile nakdi ücret desteği ödemelerinde hatalı işlemlerden kaynaklanan fazla ve yersiz ödemelerden bu maddenin yürürlük tarihi itibarıyla tahsil edilmemiş olanlar terkin edilir. Tahsil edilenler iade veya mahsup edilemez. Bu alacaklarla ilgili başlatılmış takip ve tahsil işlemlerine devam edilmez, yargı mercilerine intikal etmiş olan dosyalarda Kurum ve Bakanlık aleyhine yargılama giderine hükmedilmez. Kısa çalışma uygulanan dönemde 4857 sayılı Kanunun 25 inci maddesinin birinci fıkrasının (II) numaralı bendinde yer alan sebepler hariç olmak kaydıyla işveren tarafından işçi çıkarılmasına istinaden oluşan fazla ve yersiz ödemeler ile ceza soruşturmasına veya kovuşturmasına konu olmuş kısa çalışma ödeneği ile nakdi ücret desteği ödemeleri bu madde kapsamı dışındadır. Ceza soruşturması veya kovuşturması sonucu kovuşturmayla yer olmadığına dair karar veya beraat kararı verilenler hakkında bu madde uyarınca terkin hükümleri uygulanır.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ahmet Bey, teklif sahibi olarak 14’üncü madde konusunda bir izahat verebilir misiniz.

AHMET TAN (Kütahya) – Diğer maddeleri atlayacak mıyız Başkanım?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Terkin maddelerinden gidiyoruz. 8 ve 13’ü yapmıştık, şimdi 14’e geldik; 14’üncü madde.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sonra?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sonra 21 ve 28; terkin maddeleri yani tek tek gidiyoruz ayrı konular olduğu için ama hepsi terkin başlığı altında.

AHMET TAN (Kütahya) – Evet, 14’le ilgili ifadelerimi kullanıyorum Sayın Başkanım.

Pandemi döneminde iş gücü piyasası üzerindeki olumsuz etkileri bütüncül olarak ortadan kaldırması amacıyla kısa çalışma ödeneği ve nakdi ücret desteği kaynaklı pandemi dönemi fazla ve yersiz ödemelerin tamamının terkinine yönelik çalışma yapılmasının faydalı olacağı değerlendirildi. Buna göre düzenleme sonrası kısa çalışma ödeneği ve nakdi ücret desteği kaynaklı yaklaşık 860 milyon

Türk lirası fazla veya yersiz ödemenin terkin gerçekleştirilecektir. Geriye dönük kontroller, ödeme yapılması gibi durumlar sebebiyle tutarlarda değişiklik olabilecektir. Kısa çalışma ödeneği ve nakdi ücret desteği İşsizlik Sigortası Fonu’ndan finanse edilmiş olup terkin edilecek tutar Fon’a aittir.

Kısa çalışma ödeneği ve nakdi ücret desteği ödemeleriyle ilgili Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Aykut Bey, sizin söz talebiniz var.

Buyurun.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, öncelikle şunu söyleyeyim: Terkin işleminin bir tahsilat şansı olmadığı için şu andan itibaren Türkiye ekonomisinde çok böyle önemli bir sonuç doğuracağını düşünmüyorum. Özellikle borçluların da mali yapısı düşünüldüğünde terkin işlemini doğru buluyorum ama Türkiye’nin kamu mali yönetimiyle ilgili Plan ve Bütçe Komisyonunun bilmesi gereken bir iki husus var. Birincisi, kamu mali pozisyonumuz görünür itibarıyla fena değil. İşte, bütçe açığının -Maastricht kriteri var- yüzde 3’ün aşagısında olması gerekiyor; bunlar sevindirici şeyler ama biraz daha işin içine baktığınızda gelecekte büyük riskler taşıdığını görüyoruz. Bu maddelerin kamu mali yönetimi açısından önemi yok ama “kur korumalı mevduat” dediğiniz şeyin hepiniz için çok önemi var.

Arkadaşlar, birincisi, şunu söyleyeyim: Türkiye’deki yeni rejimde Cumhurbaşkanlığı kararıyla bu iş halledilebilirdi, kur korumalı mevduat meselesi. Niye kanun olarak geldi? Yani birçok şey, temel hak ve hürriyetler bile bununla düzenleniyorsa... Burada bir siyasal sorumluluk bölüşümü olduğunu hatırlatmak isterim ve benim yasama hayatım boyunca tecrübelerim hep şöyle olmuştur: Bazen Mecliste geçerken önemini fark etmediğim şeyin gelecekte ne kadar önemli olduğunu gördüm. Sizleri bu konuda uyarmak isterim. Bu yasa içerisinde geçireceğiniz kur korumalı mevduat gelecek beş yılın en önemli konularından biri olacak. Tabii ki ülkede ekonomik zorluklar var, tabii ki alınması gereken kararlar var ama bu alınan karar o çok övülen mali yönetim sistemini altüst edecek, bu yılda da altüst edecek. Şimdi şöyle bir açmazın içindesiniz: “Kuru bastıralım mı bastırmayalım mı?” Seçim de var anlıyorum ama seçimi anlamayı bir siyasi oportünizm anlamında söylemiyorum, defakto bir durum tespiti itibarıyla söylüyorum. Kuru bastırmak zorunda olduğunuzu hissediyorsunuz. Peki, kuru bastırabilir misiniz? Eğer mevzu seçime kadar ekonomiyi taşımaksa seçim için canlandırmanız gerekecek; çok üzgünüm yani ikisi birden olmuyor. Seçim için canlandırıdığınız an ne yapacaksınız? Vatandaşa ücret artışı, kredi artışı vereceksiniz, değil mi? Peki, vatandaş bununla ne yapacak? Vatandaş bununla doğrudan döviz alacak, onun için önünüzde çok fazla böyle bir ücret artırma şansı yok. Vatandaş döviz aldığında da ani dönüş riski var. Bunları Plan ve Bütçe Komisyonunda böyle çok vaktinizi almadan size anlatmaya çalışacağım çünkü Komisyon olarak şu an Türkiye’deki en önemli işi yapıyorsunuz. Türkiye’nin gelecek mevzu, siyasetin öncelikli konuları tamamıyla bu işlerle ilgili, tamamıyla sizin alacağınız kararlarla ilgili.

Diğer sosyal koruma meselesine gelince; biraz sonra, size biraz daha teknik detay vereceğim ama bu ülke ağır ekonomik krizler... Sadece bugün kriz atlatmadık, biz yaklaşık 2013 yılından beri, küçük küçük krizler yaşıyoruz. Hatta, siz, tabii, aynı iktidar adıyla devam ettiğiniz için bunu söyleyemiyorsunuz ama siz küçük küçük krizlerle yaşayarak geliyorsunuz ama bu küçük küçük krizlerin bileşiminde tarihte görülmemiş bir krizin eşğine geldiniz. Bu krizler sırasında en çok yapmanız gereken, sosyal koruma harcamalarını arttırmaktı. Mesela, dünyadaki trende bakın. “Pandemide, şöyle yaptık, böyle yaptık.” diyeceksiniz ama endeksli rakamlara -ki “döviz endeksi” demek gerekiyor- bakıldığında sosyal koruma harcamalarımızda hiçbir değişiklik yok ağır salgın ve ekonomik krize rağmen. Bu mali disiplini korumuş olabilir Türkiye’de ama çok ciddi bir sosyal yaraya yol açtı.

Önünüzdeki madde -ben kişisel olarak, bir milletvekili olarak- bence kamu mali yönetimiyle ilgili çok önemli sonuçlar doğurmayacak çünkü zaten tahsil edemeyeceği işler. Sadece beni rahatsız eden bir şey var “Ödeyenlerin hakkı geri ödenmez.” diyorsunuz. Bu doğru değil çünkü o ödeyenler bir şekilde ya dürüstlüğünden ya yakalandığı için ödemek zorunda kaldılar. Ödemeyenleri affediyorsunuz, ödeyenlere “Siz ödediniz.” diyorsunuz. Devlet, vatandaşına ahmak olduğunu ima etmemeli; bu biraz böyle gibi. Kimi bulup tahsil ettiyseniz ondan alınmış oldu. Burada bir kul hakkı var mı, bunu da düşünmek gerekiyor.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

14’üncü madde üzerinde bir önerge var.

Önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4618) esas numaralı Kanun Teklifi’nin 14’üncü maddesiyle 4447 sayılı Kanun’a eklenen geçici 32’nci maddenin ikinci cümlesinde yer alan “ödemelerden” ibaresinin “ödemeler ile nakdî ücret desteğinden yararlanan işçinin başvuruda bulunduğu işveren tarafından fiilen çalıştırıldığına tespiti hâlinde işverene uygulanan idari para cezalarından” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Nilgün Ök

Denizli

Uğur Aydemir

Manisa

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi mi okutalım?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Gerekçeyi okuyalım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Önergeyle nakdî ücret desteğinden yararlanan işçinin başvuruda bulunduğu işveren tarafından fiilen çalıştırıldığına tespiti hâlinde işverene uygulanan idari para cezalarının da terkin kapsamına alınması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Öncelikle, Meclis çalışma hukuku için bir şey söyleyeyim. Komisyon üyelerinin, Komisyon üyesi olmayan milletvekillerinden tek farkı önerge vermek, oylamaya katılmaktır. Onun için, Komisyon üyesi olmayan her milletvekilinin, 600 milletvekilinin buradaki Komisyon üyeleriyle eşit hakları vardır.

Sadece Uğur Bey’in teklifinde anlamadığım bir şey var. İşverenden de ceza silinmesini galiba şey yaptınız yani işverenin ödemesi gereken cezalar... Türkiye’deki millî gelir dağılımı itibarıyla, anlıyorum, çalışanın borcunu silmek doğrudur ama bir anda geçen bir önergeyi dikkatlerinize sunuyorum. Burada çok büyük şirketler için de belirli bir af geldiğinin farkında mısınız veya ben mi böyle anladım? Bir açıklama yapsaydınız iyi olurdu ama geçti, yapacak bir şey yok.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okutmuş olduk.

Madde 21'in görüşmelerine başlıyoruz.

MADDE 21-31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 89- 2022 yılında götürü bedel üzerinden hizmet alım sözleşmesi yapılmış kamu üniversite sağlık hizmeti sunucularının Kuruma 31/12/2022 tarihine kadar bu sözleşme kapsamında verdikleri tedavi hizmetlerine ilişkin toplam tahakkuk tutarının götürü bedel sözleşme tutarından düşük olması durumunda, aradaki fark terkin edilir. Terkin edilen tutar, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bütçesine bu amaçla tahsis edilecek ödenekten karşılanır.

Bu maddeye ilişkin usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Kurumca belirlenir.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, 21'inci maddeyle ilgili bir izahat rica ediyorum.

Buyurun Ahmet Bey.

AHMET TAN (Kütahya) – Teşekkür ederim Başkanım.

2015 yılından itibaren, Sayın Başkanım, götürü bedel üzerinden sağlık hizmeti alım sözleşmesi ve usul esasları çerçevesinde kamu üniversitesi sağlık hizmet sunucularından sağlık hizmeti almaya başlamıştır. Düzenlemeye göre, 2022 yılında götürü bedel üzerinden hizmet alım sözleşmesi yapılmış kamu üniversite sağlık hizmeti sunucularının kuruma 31/12/2022 tarihine kadar bu sözleşme kapsamında verdikleri tedavi hizmetlerine ilişkin toplam tahakkuk tutarının götürü bedel sözleşme tutarından düşük olması durumunda aradaki fark terkin edilecek, terkin edilen tutar da Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bütçesine bu amaçla tahsis edilecek ödenekten karşılanacaktır Sayın Bakanım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yasayı okuyor sayın vekil.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bunu iki yıldır yapıyoruz, tekrar yapmış oluyoruz; hiçbir değişiklik yok.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yasayı okuyor sayın vekilim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama bu sürekli, üç yıldır yaptığımız bir düzenleme yani yeni bir şey değil.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kaç kişi var bu durumda?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Kişi değil ya hastane, kamu hastanesi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Pandemi döneminde yeterince fatura ödetemedikleri için oluşan...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yasayı biz de okuyabiliyoruz, izahat vermesin o zaman “Yasayı okuyun.” desin daha iyi olur.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Takdir kendisinin, vekilimize böyle söylemek bence çok haklı bir...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama yasayı okudu.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Olabilir, onu öyle görmüştür, açıktır yasa.

Uğur Bey, buyurun.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Şimdi, Başkanım, üniversite hastaneleriyle alakalı bir durum bu. Covid döneminde, biliyorsunuz, bütün hastaneler çok yoğun bir tempoda çalıştılar, bayağı bir fatura ürettiler. 2021 yılına bakarak da 2022 yılında Sosyal Güvenlik Kurumu ile üniversite hastaneleri arasında bir anlaşma yapıldı. Dolayısıyla, 2022 yılına geldiğimizde de hastanelerin yoğunluğu,

fatura üretmeleri azaldığından dolayı Sosyal Güvenlik Kurumuna borçlu durumunda kaldı üniversite hastaneleri. Üniversite hastanelerimizin durumunu düşündüğümüzde bizde bu teklifimizde diyoruz ki: Sosyal Güvenlik Kurumuna geri ödeme yapmasın, terkin edelim; o da zaten devlet, burası da devlet. Dolayısıyla mahsuplaşma, terkin işlemi yapıyoruz, farklı bir olay yok yani. Kişiler yok yani üniversite hastanelerini ilgilendiren bir durum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Uğur Bey, teşekkür ederiz. Bu tutanaklar okunuyor, kayda bir izahat geçsin, okuyanlar anlasın. O açıdan söyledim yani.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ben de onun için izahat yaptım zaten.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Uğur Beye teşekkür ediyoruz.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 28'in görüşmelerine başlıyoruz.

MADDE 28-11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 3-Bu Kanunun 27 nci maddesine göre il özel idarelerinin sorumluluğunda bulunan içme sularının Sağlık Bakanlığınca yapılan veya yaptırılan her türlü tetkik ve tahlil bedellerinden il özel idarelerince 30/9/2022 tarihine kadar ödenmemiş olan alacak tutarları ferileriyle birlikte terkin edilir.

Bu alacakların tahsili için açılmış davalarda karar verilmesine yer olmadığına, icra takiplerinin ise iptaline karar verilir.

Karar verilmesine yer olmadığına veya takibin iptaline karar verilen hâllerde yapılan masraflar taraflar üzerinde bırakılır ve vekâlet ücretine hükmolunmaz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 28'inci maddeyle ilgili izahat için söz veriyorum Ahmet Beye.

Buyurun.

AHMET TAN (Kütahya) – Başkanım, burada, il özel idarelerinin sorumluluğunda bulunan içme sularının Sağlık Bakanlığınca yapılan tetkik ve tahlil bedellerinin ödenmesinde birikmiş faizlerinin de etkisiyle güçlük yaşanması nedeniyle 30/9/2022 tarihine kadar ödenmemiş olan alacak tutarlarının ferileriyle birlikte terkinine ve mahkemelere veya icraya intikal etmiş ihtilafların sona erdirilmesine ilişkin düzenleme yapılmıştır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Söz talep eden yoktur.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 9'a dönüyoruz.

Tıp ve diş hekimliği son sınıf öğrencilerine asgari ücret ödenmesine ilişkin bir madde. İzahat için teklif sahibine söz veriyorum.

Buyurun Ahmet Bey.

AHMET TAN (Kütahya) – Sayın Başkanım, bu cümleler çok açık, sarih olduğu için ben birkaç cümleyle konuyu açıklamaya çalışıyorum. Çok fazla uzatmamak adına.

Yapılan düzenlemeyle, tıp fakülteleri son sınıfında bulunan öğrencilere tanınan bu haktan diş hekimliği fakültesinin dördüncü yılını tamamlayıp beşinci yılına geçen öğrencilerin de faydalanması öngörülmektedir. Bunun yanı sıra, ödenecek tutar net asgari ücrete endekslenerek artırılmakta ve güncellenmesine de imkân tanımaktadır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Aykut Bey, buyurun.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Değerli arkadaşlar, dün bir üniversite öğrencisiyle konuştum -üstelik bir özel üniversite- arkadaşlarının beslenemediğini söyledi. Çok ağır koşullar var. Şu an itibarıyla, bakın, mevcut devalüasyon ortamında, mevcut enflasyon ortamında çalışanlarımızın yüzde 98’i yoksulluk sınırının altında. Kim üstünde? Yüksek yargıçlar. İbrahim Bey, rakam 23 bin lira “yoksulluk sınırı” dediğimiz geniş bir kavram. Rakam 23 bin lira, 23 bin liranın üzerinde olan bürokrat sayısı çok az. Mesela doktorlar yoksul, kamu avukatları yoksul, mühendisler yoksul üstelik açlık sınırı itibarıyla baktığınızda...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yalnız, Aykut Bey, bu madde staj yapanlara ödeme yapılmasına ilişkin.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Tam buna geleceğim, benim buradaki amacım biraz makro bilgilendirmeye... Çünkü asıl burada Başkanım, bu Komisyonun görevi -Komisyon kendi gündemine de hâkim- sadece önüne getirilenle sınırlı olmamalı, konunun bütünlüğünü bilerseniz. Evet, bu kesinlikle tıp fakültesi öğrencilerine yapılmalı, mühendislik fakülteleri öğrencilerine de diğer öğrencilere de yapılmalı. Anlatmaya çalıştığım, Türkiye’de çok ağır bir ekonomik kriz yaşanıyor ve bu ağır ekonomik kriz içerisinde sadece eskiden bildiğimiz yoksulluk kavramı içerisinde değil, meslek mensubu yoksulluk var. Söylediğime belki sizlerin inanması zor gelebilir ama avukat açlığından bahsedebiliriz, arkadaşlar, mühendis açlığından bahsedebiliriz. İçinizde avukatlar vardır, serbest çalışan avukatlardan iş alamayan çok fazla avukat var, mühendis olup işsiz olan çok fazla insanımız var; istatistikler ortada, onun için bu verileri de değerlendirin. Bunu bir partizan ön yargıyla söylemiyorum, ağır bir ekonomik krizin sonucu olarak söylüyorum. Benim kişisel olarak gözümde çok olumlu bir şeydir ama kapsamının genişlemesi gerekiyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Paylan, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkanım, Sağlık Bakan Yardımcımız da burada, aslında ondan bu anlamda bir izahat istersek... Ben sorumu da sorayım isterseniz. Şöyle ki: Öğrenim yılı başladı ve 5’inci sınıfa geçti öğrenciler. Bunun yürürlük tarihi ne zamandı?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – YÖK’ten de temsilci var değil mi aramızda?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kanunun yürürlük tarihinde mi...

SAĞLIK BAKAN YARDIMCISI HALİL ELDEMİR – “Yayımlandığı tarih” diye yazıyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - YÖK üyesini de çağıralım bu maddede.

Sağlık Bakan Yardımcımıza söz vereceğim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, bu konuda kaç öğrencimiz bundan faydalananacak? Bu “asgari ücret” dediğimiz şimdi 5.500 TL. Bunlar ne yapıyorlar, ne kadar çalışıyorlar, ne kadar hizmet veriyorlar? Bu hakkaniyetli bir ücret midir asgari ücretle bir öğrencinin ücretlendirilmesi? Bununla ilgili görüşlerinizi merak ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – YÖK temsilcimizi görebilir miyim; göremedim, salonda olduğunu söylüyorlar.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kayıtlara geçmesi lazım yani ben onu görüyorum ama bu tutanakları okuyanlar kayıtları görmüyorlar; kayıtlara geçmesi açısından, o anlamda önemli.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Kaçınıcı maddedeyiz?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şu an 9’uncu maddedeyiz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şu an 9’uncu maddeyi konuşuyoruz.

Sayın Cinisli de sorusunu sorsun.

Buyurun.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Çok teşekkür ederim.

Açıkçası çok güzel bir gelişme yani bu saatte biraz böyle içneli konuşmak istemem ama “Defolun gidin.”den buralara, bu seviyeye gelinmesi çok sevindirici. Tıp fakültesi son sınıf öğrencileri ve dış hekimliği son sınıf öğrencilerine asgari ücret vermek hakikaten bizi mutlu etti. Yalnız yeterli bulmadık yani şöyle: Mesela veterinerlik öğrencileri de aynı haktan faydalanabilirler, eczacılık fakültesi son sınıf öğrencileri de aynı haktan faydalanabilirler. Böyle bir beyaz önlük reformu gibi hoş bir girişim olabilir, bunu eklemek istedim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ediyorum.

Kamil Bey, buyurun.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Aslında benzer konulara arkadaşlarımız değindi. Şimdi üniversitelerin tıp fakülteleri altı yıl, 6’ncı yılında okuyan bir kişi hâlen öğrenci statüsünde, öğrenci niteliğinde “intörn” olarak ifade ediliyor olsa da henüz tıp hekimi unvanına sahip olmayan bir kişi ve zaten gelen önergede de “uygulamalı eğitimleri süresince” diye bir ifade var. Şimdi, dolayısıyla, buradan anlaşılan uygulamalı eğitimleri süresince tıp fakültesinin 6’ncı sınıf, dış hekimliğinin 5’inci sınıf gibi diğer başka birimlerin, mesleki birimlerin de uygulamalı eğitimleri olabilir. Yani buradaki kriter neden sadece bu iki disiplin kapsamı içerisinde? Tabii, Sayın Sağlık Bakan Yardımcımız burada, sadece sağlıkla ilgili diye değerlendirebilir ama YÖK’teki arkadaşımız belki bunun diğer disiplinler açısından da... Niye sadece bu iki disiplin burada kapsam içerisinde değerlendiriliyor? Yani buna fırsat eşitliği anlamında bir değerlendirme yapılırsa sevinirim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Öncelikle, Ahmet Bey, söz almak ister misiniz?

AHMET TAN (Kütahya) – Tabii efendim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Buyurun.

AHMET TAN (Kütahya) – Başkanım, Naci Bey veteriner ve eczacılarla alakalı da ifade etti. Bu veteriner ve eczacıların fiili çalışmaları olmadığından bahisle, daha doğrusu tıp fakültesi öğrencileri ve dış hekimliği öğrencileri fiilen orada çalıştıklarından dolayı böyle bir uygulama getirildi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Veterinerler uygulamalı eğitim almıyorlar mı?

AHMET TAN (Kütahya) – Yok.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) - Onlar nöbetçi kalmıyorlar.

AHMET TAN (Kütahya) – Öyle bir uygulamaları yok.

Rakamları vereceğim bir de Sayın Başkanım, kayıtlara geçmesi açısından. Şu anda mevcut intörn öğrencilerine tıp fakültelerinde 1.569 lira veriliyordu, şimdi 5.500,35 lira verilecek. Bu tıp fakültesi öğrencileri 14.600 kişi, dış hekimliği fakültelerinde 4.900 kişi olmak üzere 19.500 intörn öğrenci bulunmaktadır. Bunun şu anda devlete yaklaşık maliyeti 1 milyar Türk lirasıdır.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Vakıf öğrencileri dâhil mi?

AHMET TAN (Kütahya) – Değil.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yalnız devlet üniversitesi mi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 1 önerge gelecek, orada o vakıf üniversitelerinin kendi mütevelli heyetlerine bırakıyoruz işi. Devlet üniversiteleri... Önerge gelecek.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Hemşirelik yüksekokullarında uygulamalı eğitim var mıdır yok mudur?

AHMET TAN (Kütahya) – Onu bilmiyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Eğitim yılı başladı şimdi yani bu yeni eğitim yılı başlangıç tarihi ile yürürlük tarihi...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Yürürlük tarihi olarak ne düşünüldü burada?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kanunen yürürlük alınıyor da eğitim yılı başladı.

SAĞLIK BAKAN YARDIMCISI HALİL ELDEMİR – Müsaadeniz olursa Sayın Başkanım, şu anda önceki yani mevcut hâliyle yürürlükteki yasaya göre ödeniyor, bu 4350 artı Bütçe Kanunu'nda gösterilen 4702'ye göre.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hâlen ödenen bir miktar var.

SAĞLIK BAKAN YARDIMCISI HALİL ELDEMİR – Şimdi, bu kanunun yürürlük maddesine de bakınca teklif üzerinde “Bu madde yayımladığı tarihte yürürlüğe girer.” oluyor yani bunun da anlamı ilk ayda ödenecek demek.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Aylıklarda artış olmuş olacak kanunda.

SAĞLIK BAKAN YARDIMCISI HALİL ELDEMİR – Şimdi, intörnlüğe geçişte şöyle söyleyeyim, Sayın Başkanım müsaadenizle.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Buyurun.

SAĞLIK BAKAN YARDIMCISI HALİL ELDEMİR – İntörnlüğe geçişin net bir takvimi yoktur. Şöyle ki: Kliniklerdeki konular tamamlanınca geçtikleri için toplam süresi on iki aydır ama bu...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Geçmemek üzere.” diyor.

SAĞLIK BAKAN YARDIMCISI HALİL ELDEMİR – Toplam süresi de on iki ay. Yani ne zaman başlayacağı ara dersleri tamamlamayla ilgili, öğretim yılıyla bire bir örtüşmüyor. Bizim tıp fakültesi mezunlarımızın diploma tescilleri yıl boyunca sürekli yapılıyor yani klinikleri tamamladıkça, arada atladığı, işte geç kaldığı veya imtihanını geçemediği oldukça o takvim kaymış oluyor. Dış hekimliğinde öğretim yılı boyuncadır yani eylülde başlar, öğretim takvimi ne zamansa, ekim başı...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Peki, bir saat limiti olacak mı? Takvim mi olacak, çizelge mi olacak?

SAĞLIK BAKAN YARDIMCISI HALİL ELDEMİR – Tabii, onların gündür, takvim çizelgeleri vardır, gündür kliniklerde.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani güne göre hesap edeceksiniz. Yani kaç gün klinik yaparlarsa... Nasıl olacak?

SAĞLIK BAKAN YARDIMCISI HALİL ELDEMİR – Hayır, aylık olarak hesap edilecek o. Her kliniğin günü vardır, eğitim süresi ama sonuçta bu bir yıl boyunca devam eden eğitim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Eline geçen net asgari ücret mi olacak?

SAĞLIK BAKAN YARDIMCISI HALİL ELDEMİR – Eline geçen net asgari ücret olacak, sadece damga vergisi kısmı var, geri kalan primleri vesaire ödenmiyor. Bu rakamı mukayese için asgari ücret rakamı konmuş bir şeydir yani bir işverenin bir sigortalı için ödediği gibi bir beyanname verilip onun üzerinden prim kesintisi falan değil, direkt rakamı belirlemek için verilen konudur.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Son bir soru alalım.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sorum, az önce de ifade ettim, hemşirelik yüksek okulunda okuyan öğrencilere uygulamalı eğitim veriliyor mu, bir. Bir de TUS kapsamında eğitim alan, gören hekimlerin bu kapsamda tutulan intörnlerle olan ücret farklılığı nedir? Bunu da bir açıklarsanız...

SAĞLIK BAKAN YARDIMCISI HALİL ELDEMİR – Şimdi, en sondan başlayayım Sayın Vekilim, şu anda asistan olan, belli bir alanda ihtisas yapanlar, pratisyen doktorların bir tık üzerinde maaş almaktadır hâlihazırda, maaş onlarınki.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) - Tüm TUS öğrencileri...

SAĞLIK BAKAN YARDIMCISI HALİL ELDEMİR – Tabii tabii, tüm TUS, dahiliyede, çocukta, cerrahide, hepsinin kendi ürettikleri puan da vardır, ona göre de ayrıyeten teşvik ödemesi vardır yani o maaşlı bir personel.

Bu, diş hekimliğinin 5'inci sınıfı ile tıp fakültesinin 6'ncı sınıfında kliniklerde, polikliniklerde, artı nöbetlerde çalıştırılan kişilerdir bunlar ve bundan dolayı da...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) - Hemşireliklerde yok mudur?

SAĞLIK BAKAN YARDIMCISI HALİL ELDEMİR – Hemşireliklerde gece nöbeti yoktur. Hemşireliklerdeki normal stajdır, onlar staj usulüyle yürümektedir. Diğer branşlarda da diğer mesleklerde de mesela mühendislikte de staj zorunluluğu vardır; staj yaptığı yer sigortalı yapar, ücret öder, ödemez veya belli şeyini kendi belirler, oradan yürür. Bu konu stajın dışında bir çalışma gibi vaktizamanında eğitim müfredatları yazılırken yapıldığı için devletimiz de bununla alakalı bugüne kadar devlet memur katsayısının 4350'yle çarpımı kadar ödüyormuş, bu şu anda teklif sahibi sayın milletvekilimizin söylediği gibi 1.500 liralarda bir rakam, bunun 5.500 liralara çıkarılmasında...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İlave sorular var, onları da hemen hızlıca alalım.

Sayın Cinisli, buyurun.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, müsaadenizle, kanun dışında bir soru sormak istiyorum Sayın Bakan Yardımcımız buradayken. Sayın Bakan Fahrettin Koca Bey 22 Eylülde bir atama sözü verdi, 2020 KPSS puanıyla sağlıkçılar atanacağını sözünü verdi ve hâlâ atama yapılmadı. Bu puanların da geçerliği 21 Ekim tarihinde bitiyor benim bildiğim kadarıyla. Bu konuyla ilgili bir gelişme var mı, atamalar yapılacak mı?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Evet, buyurun.

SAĞLIK BAKAN YARDIMCISI HALİL ELDEMİR – Bununla ilgili kılavuz hazırlanması, kadro ihdas çalışmaları devam ediyor. Sayın Vekilim, yıl bitmeden ilana çıkmış olacak. Aksama biraz şeyle ilgili oldu burada, malumunuz, ÖSYM mevcut KPSS'de vesaire de bir sürece girdi, işte iptal edilen, yeni başlayan vesair oldu. Sonuçta bunların yerleştirmelerini vesaireyi ÖSYM yapıyor. ÖSYM takviminde bir mevcut işte, rutinde gidenden farklı bir durum çıkınca takvimde bir miktar aksama oldu ama biz şu anda takip ediyoruz. Bununla ilgili Sayın Cumhurbaşkanımız bir açıklamada bulunmuştu “85 bin sağlık personeli” diye, bunu da değişik branşlara dağıttık.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Paylan, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Bakan Yardımcıma ben de şunu sormak istiyorum: Hekimlerin göçüyle ilgili ve sağlık emekçilerinin yurt dışına göçüyle ilgili son tedbirlerle bir yavaşlama görüyor musunuz? Hâlâ çok ciddi haberler çıkıyor, çok ciddi sayıda belge almış, göç eden insan... Ciddi kaygılarımız var bu anlamda. Bu konuda bir yavaşlama görüyor musunuz? Bu 5.500 TL, açıkça söyleyeyim, açlık sınırının altında bir rakam. Yani daha teşvik edici rakamlar... Bu göçü yavaşlatmak için hem hekim öğrencilere hem de diğer anlamda hekimlere daha pozitif anlamda teşvikler konusunda ne yapmamız lazım?

SAĞLIK BAKAN YARDIMCISI HALİL ELDEMİR – Müsaadenizle cevap vereyim Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

SAĞLIK BAKAN YARDIMCISI HALİL ELDEMİR – Meclisimizin iradesiyle sağlık çalışanlarının özlük haklarıyla ilgili yapılan kanuni düzenlemede...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, bu Komisyonunda yaptık o kanunu hep birlikte.

SAĞLIK BAKAN YARDIMCISI HALİL ELDEMİR – Biz hakikaten bu vesileyle bir daha teşekkürlerimizi bütün Komisyona arz edelim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bir yavaşlama var mı bu durumda?

SAĞLIK BAKAN YARDIMCISI HALİL ELDEMİR – Kesinlikle yavaşlama var, hatta çok olumlu dönüşler var. Biz bu kanun yürürlüğe girdikten ve uygulama yönetmeliği çıktıktan sonra açıktan atamayla ilgili bir ilana çıktık, nasip olursa ayın 18’inde de bu atama kuraları neticelenecek. Şu an itibarıyla kamuya dönmek için müracaat eden 8 binin üzerinde doktorumuz var. Bu bizim için, sizler için, hepimiz için sevindirici.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yurt dışına gidişte bir yavaşlama var mı?

SAĞLIK BAKAN YARDIMCISI HALİL ELDEMİR – Yurt dışlarıyla ilgili belge alımlarında vesairede neredeyse hiç belge alımı yok artık. Biz biraz Tabipler Odasıyla ilgili...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bayağı önemli iyileştirmeler yaptık tabii, onun etkileri oldu.

SAĞLIK BAKAN YARDIMCISI HALİL ELDEMİR – Yani bu konuda müteşekkirimiz, biz bundan sonra kendi insan kaynağımızın dışarı çıkmayacağına inanıyoruz.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Bu ödemeler, bu kanun maddesi kapsamındaki ödemeler karşılıksız ve herhangi bir koşul ve şarta bağlanmadan yapılabilir mi?

SAĞLIK BAKAN YARDIMCISI HALİL ELDEMİR – Tabii, tabii.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 2 adet önergemiz vardır.

1’inci önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4618) esas no.lu Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 9’uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 9 – 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Hakkında Kanunun ek 29 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“EK MADDE 29 — Üniversitelerin tıp fakültelerinin beşinci yılını tamamlayıp altıncı yıla geçen öğrencileri ile diş hekimliği fakültelerinin dördüncü yılını tamamlayıp beşinci yıla geçen öğrencilerine uygulamalı eğitimleri süresince ve 12 ayı geçmemek üzere ilgili kurumların bütçesinden ödemenin yapıldığı tarihteki net asgari ücret tutarda aylık ücret ödenir.

Üniversitelerin ilgili fakültelerinin veya meslek yüksek okullarının 657 sayılı Kanunun 36. Maddesinin “III. SAĞLIK HİZMETLERİ VE YARDIMCI SAĞLIK HİZMETLERİ SINIFI” fıkrasında belirtilen mesleklerde yükseköğretim kurumlarında eğitim gören son sınıf öğrencilerine uygulamalı eğitimleri süresince ve 12 ayı geçmemek üzere ilgili kurumların bütçesinden ödemenin yapıldığı tarihteki net asgari ücret tutarda aylık ücret ödenir.

Bu şekilde ücret ödenmiş olması 4857 sayılı İş Kanunu hükümlerinin uygulanmasını gerektirmeyeceği gibi bu çalışma sebebiyle uzun vadeli sigorta kolları ve genel sağlık sigortası ile analık sigortası açısından sigortalılık ilişkisi kurulamaz. Bu ödemeden herhangi bir vergi kesilmez ve ödemelere ilişkin usul ve esaslar, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı ile Yükseköğretim Kurulunca müştereken belirlenir.”

Emine Gülizar Emecan

İstanbul

Abdüllatif Şener

Konya

Mehmet Bekaroğlu

İstanbul

Süleyman Girgin

Muğla

Bülent Kuşoğlu

Ankara

Kamil Okyay Sındır

İzmir

Cavit Arı

Antalya

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önerenin gerekçesini mi okutalım?

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Gerekçeyi okutalım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu’nun ek 29’uncu maddesinde yapılması öngörülen değişiklikle, tıp fakültelerinin son sınıfında bulunan öğrenciler ile diş hekimliği fakültelerinin dördüncü yılını tamamlayıp beşinci yılına geçen öğrencilere on iki ayı geçmemek üzere ilgili kuruluşların bütçesinden net asgari ücret kadar ücret ödenmesi öngörülmektedir.

Veteriner hekimlik, eczacılık, hemşire sağlık teknisyeni, hasta bakıcı gibi 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nun 36’ncı maddesinin “III. Sağlık Hizmetleri ve Yardımcı Sağlık Hizmetleri Sınıfı” fıkrasında belirtilen mesleklerde yükseköğretim kurumlarında eğitim gören son sınıf öğrencilerine herhangi bir staj ücreti verilmesi konusu gündeme getirilmemiştir.

İntörn eğitimi gören öğrenciler için yaşamlarını sürdürebilmeleri için yeterli düzeyde olmasa da ödenecek olan asgari ücret, meslek sınırlandırılması yapılmadan sağlık hizmetlerinde staj yapan herkese ödenmelidir. Sağlık hizmetlerinin insan sağlığını koruma gibi yaşamsal bir öneme sahip olması ve bu alan daha fazla emek ve sorumluluk gerektirdiğinden bu alanda eğitim gören stajyerler uygulamada fiilen çalıştıklarından dolayı aynı sorumluluğu paylaşmaktadırlar. Ne yazık ki bu sorumluluk ve çalışmaya rağmen stajyerlere yeterli gelir veya ücret verilmemektedir. Bu fiilî çalışma karşılığında en azından stajyerlere asgari ücret düzeyinde staj ücreti verilmelidir.

Anayasa'nın eşitlik ilkesi de dikkate alınarak uygulamada adaletin sağlanması için, aslında fiilen bir çalışmaya dayanan staj süresinde hastanelerde iş üretmeye başladıkları staj döneminden başlamak koşuluyla tüm sağlık mesleklerinin bu hizmetleri kamu hizmeti sayılmalı ve insan onuruna yakışır bir staj ücreti verilmelidir.

Önergeyle sağlık hizmetleri ve yardımcı sağlık hizmetlerinde eğitim gören doktor ve diş hekimi adayları ile diğer sağlık meslek branşlarında eğitim gören son sınıf öğrencilerine asgari ücret düzeyinde staj ücreti verilmesi amaçlanmaktadır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

2'nci önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan kanun teklifinin 9'uncu maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE 9- 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun ek 29 uncu maddesinin birinci ve üçüncü cümleleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddeye birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir,

“Üniversitelerin tıp fakültelerinin beşinci yılını tamamlayıp altıncı yılına geçen öğrencileri ile diş hekimliği fakültelerinin dördüncü yılını tamamlayıp beşinci yılına geçen öğrencilerine intörn eğitimi döneminde öğretim üyesi rehberliğinde yaptıkları uygulama çalışmaları karşılığında ilgili kurumların bütçesinden oniki ayı geçmemek üzere; Devlet üniversitelerinde ödemenin yapıldığı tarihteki net asgari ücret tutarında, vakıf üniversitelerinde ise 4.702 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda aylık ücret ödenir.”

“Bu ödemelerden herhangi bir vergi kesilmez ve ödemelere ilişkin usul ve esaslar, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı ile Yükseköğretim Kurulunca müştereken belirlenir.”

“Vakıf üniversitelerinde bu tutarın üzerinde ödeme yapmaya ve yapılacak ödemenin tutarını belirlemeye mütevellî heyeti yetkilidir.”

Nilgün Ök

Uğur Aydemir

Denizli

Manisa

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Gerekçe okunsun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe :

4/7/2012 tarihli ve 6353 sayılı Kanun'un 35'inci maddesiyle 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu'na eklenen ek 29'uncu maddeyle üniversitelerin tıp fakültelerinin son sınıfında bulunan öğrencilere bu dönemde öğretim üyesi rehberliğinde yaptıkları uygulama çalışmaları karşılığında ilgili kurumların bütçesinden on iki ay süreyle 4350 gösterge rakamının memur aylık katsayısıyla çarpımı sonucu bulunacak tutarda aylık ücret ödenmesi öngörülmüş idi. Tıp fakültelerinin son sınıfında bulunan öğrencilere tanınan bu haktan, diş hekimliği fakültelerinin dördüncü yılını tamamlayıp beşinci yılına geçen öğrencilerin de faydalanması öngörülmektedir. Bunun yanı sıra, devlet üniversitelerinde ödenecek tutar net asgari ücrete endekslenerek artırılmakta ve güncellenmesine de imkân tanınmakta, vakıf üniversitelerinde ise mevcut ödemenin üzerinde ödeme yapılması ile bu kapsamda yapılacak ödemenin tutarını belirleme hususunda mütevellî heyetlerine yetki verilmektedir. Ayrıca, Gülhane

Askerî Tıp Akademisi 6756 sayılı Kanun’la kabul edilen 669 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’yle Sağlık Bilimleri Üniversitesine devredildiğinden ayrıca belirtilmesi gereği kalmadığından madde metninden çıkarılmaktadır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Başkan, bir soru soracaktım ama...

BAŞKAN – Sorunuzu sorun, buyurun.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Efendim, bu 4702 gösterge rakamına göre ortaya çıkan değer nedir?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – 1.569.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Peki, niye büyük bir farklılık yaratıyoruz burada?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Fark yaratmıyoruz, müteveli heyetinin üzerinde... Müteveli heyetine bağlı.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Ama müteveli heyeti “Ben vermeyeceğim.” diyorsa...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Kendi...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Devlet üniversitesinde asgari ücret verilecek intörn öğrenciye, vakıf üniversitesinde 1.500.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Vakıf üniversitesi kendisi verecek onu, belki de 10 bin lira verecek, biz karışmıyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kendisi karar verecek esasında.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Ona da “asgari ücretin üzeri” deyin isterseniz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ya, ama özel üniversiteye karışmıyoruz, o kadar da şey yapmıyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, değerli arkadaşlar, kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, aşağıda görüşülmekte olan kanunun son oylamaları yapılacak, on dakika ara verip geri dönelim; turizmle ilgili 7 maddemiz var, onu tamamlayıp bırakalım bu gece. Daha sonra, pazartesi saat onda devam edecek şekilde turizmi bu gece bitirip kapatacağız.

Teşekkür ediyorum.

Kapanma Saati:22.48

YEDİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 22.58****BAŞKAN: Cevdet YILMAZ (Bingöl)****BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)****KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)**

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 1’inci Birleşimin Yedinci Oturumunu açıyorum.

Kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Turizmle ilgili maddeleri öncelikle ele alacağız, alt maddeler var toplulaştırdığımız, onları takdirinize sunacağım.

MADDE 10-12/3/1982 tarihli ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununun 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “Bakanlıkça ödenmez.” ibaresi “ve ücretsiz girişli günübirlik tesisin bütünüleyici unsuru olan denizle bağlantısını sağlayan kıyı kullanımlarında Devlet İhale Kanununun 75 inci maddesinden doğan bedeller ödenmez.” şeklinde değiştirilmiş ve fıkra aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Bakanlık tarafından yapılan ücretsiz girişli günübirlik tesisler, münhasıran Bakanlık Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü veya iştiraki şirketler tarafından işletilebilir, üçüncü kişilere devredilemez ve işletirilemez.”

MADDE 11-2634 sayılı Kanunun geçici 13 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “orman köylüleri kalkındırma geliri” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve ücretsiz girişli günübirlik tesisin bütünüleyici unsuru olan denizle bağlantısını sağlayan kıyı kullanımlarında Devlet İhale Kanununun 75 inci maddesinden doğan bedeller” ibaresi eklenmiştir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Öncelikle, 10 ve 11’inci maddeler var, bunların ikisini birlikte görüşebiliriz. 10 ve 11’inci madde, halk plajlarından ecrimisil bedelinin alınmaması ve plajların Bakanlık ve iştiraklerince işletilmesinin sağlanmasına ilişkin.

Teklif sahibinden bir izahat rica edelim.

Buyurun.

AHMET TAN (Kütahya) – Sağ olun Başkanım, teşekkür ederim.

Tabii, bu bahsetmiş olduğunuz madde kapsamında halk plajlarının denizle bağlantısını sağlayan kıyı kullanımlarından Devlet İhale Kanunu’nun 70’nci maddesinden doğan bedellerin alınıp alınmayacağı ve ayrıca, ücretsiz girişli günübirlik tesislerin üçüncü kişilere devredilmesi ya da üçüncü kişilerce işletilmesi noktasında hüküm bulunmamaktadır. Bu maddeyle bu hükmü getiriyoruz Sayın Başkanım. Bu vesileyle, 70’inci maddesine bunu yansıtmak zorunda kalmayacağımızdan dolayı bu şeylerin maliyetleri daha düşük olacağından ve halkın da bu tesislerden daha uygun şartlarda yararlanmalarını temin etmek amacıyla bu maddeyi yürürlüğü koymaya çalışıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Söz talebi...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkanım, Bakan Yardımcımızdan da bir izahat alabilirsek...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Olur, Bakan Yardımcımızdan da dinleyelim.

Buyurun Nadir Bey.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Sayın Başkanım, sayın milletvekillerimiz; saygılar sunuyorum.

Teklifi sunan milletvekilimizin de izah ettiği gibi, biz 2018 yılından itibaren günübirlik ücretsiz halk plajları çalışmasını başlattık. Bu çerçevede Antalya, Muğla, İzmir illerimiz başta olmak üzere şu anda sayıları 11 bulan, önümüzdeki yıl da programa almamızla beraber 17 ve hızla sayıları artacak şekilde ücretsiz halk plajları yaptık. Buradaki amacımız; bir, bu bölgelere tatile gelen daha çok orta gelir ve alt gelir düzeyindeki vatandaşlarımızın nitelikli şekilde denizden faydalanmasını sağlamak ki ona göre çok sembolik ücretlerle burada hizmet veriyoruz. Tabii, konaklama yok burada sadece denize girme, yeme içme ve benzeri hizmetler sunuyoruz. Bu verilen hizmetlerden de üç yıl boyunca vatandaşlarımızın yoğun ilgisini ve memnuniyetini görmekteyiz. Ondan dolayı da her sene sayılarını artırarak bu yatırımları gerçekleştirmekteyiz.

Bir ikinci fonksiyonu olarak da “ikinci bant” dediğimiz, denize kıyısı bulunmayan otelin müşterileri de buradan hizmet almaktalar yine aynı şekilde. Biz daha önce çıkarmış olduğumuz kanunla... Bu araziler daha çok hazine arazileri ve orman arazileri; büyük bir kısmı hazine arazisi. Tesisin bulunduğu alanla ilgili olarak hazineye Bakanlık işlettiği için, kamu işlettiği için herhangi bir arazi bedeli, diğer özel tahsisli tesislerin olduğu gibi bir bedel ödemiyo lakin tesis ile deniz arasında kalan kıyı kenar çizgisi arasındaki dediğimiz alanda özel tesislere Hazine ve Orman ecrimisil uygulaması yaptığı için buraya da ecrimisil için bedeller talep edilmekte, bunlar da maliyeti bayağı yükseltmekte. Biz de bu maliyetleri -zaten kâr amacı gütmeyen bir kuruluş olarak yürüttüğümüz için- maliyete yansıyacağı için bunlardan da bedel alınmamasını, aynı tesisin bulunduğu yerdeki gibi bir... Kanun bunu getiriyor.

Bir diğer husus da; bunlar, tabii, yapıldığı günden beri ciddi talep de gördüğü için, başarılı da hizmet verdikleri için kamuoyunda bazı söylentiler, görüşler, talepler oluyor. Bunların da önünü kesmek adına kanunda bunları Bakanlığımız işletiyor.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Kim işletiyor?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Bakanlığımızın döner sermaye işletmesi.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Döner sermaye işletmesi?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Evet, onlar işletiyor. Dolayısıyla kanunda da bunun böyle sürekli hâle gelmesini, özele devredilmemesini de öngörüyoruz. Bu iki unsurdan oluşuyor maddelerimiz. Bir tanesi bundan önceki, bugüne kadarki uygulamalardan dolayı gerçekleşen bedellerin alınmaması, bir sonraki, 11 madde; bu da bundan sonra alınmamasını öngörüyor.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – İştiraki kim? Kimler var?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Döner sermaye var büyük bir çoğunluğu ve Bakanlık çalışanlarının oluşturduğu bir vakıf var, onlar oluşturuyor ve zaten bunlar, şunu söyleyeyim, bu tesislerimiz zararda yani en iyi sezonumuz 2019'daydı, başa baş yaptı. Biz zaten fiyatları koyuyoruz, kamuoyunda da basında da gördüğünüz gibi, özellikle Bodrum gibi, Marmaris gibi yerlerde, özellikle bayramların olduğu haftada çok yoğun nüfusun, çok fazla talebin olduğu zamanlarda gazetelerde de yayıldı, işte, atıyorum “1 lahmacun 200 lira, 300 lira” gibi haberler çokça yayınlanmıştır. Bizim buradaki verdiğimiz yiyecek, içecek hizmetleri maliyet ne ise maliyetine veriyoruz hepsini; çok uygun ve çok ciddi de talep alıyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Paylan, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim.

Benim bu maddenin kapsamı dışında bir şikâyetim var.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Buyurunuz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu “özel işletmeler” dediniz, onlar kıyıları kapatıyorlar yani şimdi, bu mantık Kıyı Yasası’na da aykırı yani işletme diyelim ki deniz kıyı çizgisinin gerisinde ama kıyıları da kapatıyor; Türkiye’deki fiili uygulama bu. Benim bildiğim kadarıyla bu yasa dışı aynı zamanda, kıyıyı bir işletme kapatamaz yani mesela Yunanistan’a gidin siz, bir işletme vardır ama plajı kapatmaz o işletme, plajın gerisindedir, insanlar denize girerler, gelirler ama işletmede oturmaya devam ederler ama buradaki, Türkiye’deki özel işletmeler kıyıyı kapatıyorlar, plajı kapatıyorlar. Plaj halkındır yani Yunanistan’daki gerçeklik bu çerçevede, böyle bir teamül oluşturulmuş; Türkiye’de ise özel işletme lüks, şatafat içinde kıyıda şey yapılır, oraya halk giremez diye bir uygulama var yani bu uygulamayı neden... Bence yasa dışı herhâlde bu uygulama, kıyıyı kapatması, Anayasa’ya aykırı yani kıyıyı kapatması.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Topluca cevap verirsiniz...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu anlamda, bunu neden böyle yapıyorsunuz ? Niye diyemiyorsunuz? Turizmde böyle bir gelir var, çok üst düzey geliri olanlar gelip oraya dediğiniz gibi “500 liraya lahmacun yiyip 5 bin liraya şampanya patlatıyor, işte bu da gelir getiriyor Türkiye’ye.” diye mi bakıyorsunuz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederiz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Bu yüzden mi bu kanun dışı, yasa dışı işe yol veriyorsunuz? Bu açıdan bunu ben hassaten üzerine gidilmesi gereken bir durum olarak görüyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Hamzaçebi, buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, Sayın Bakan Yardımcısının açıklamalarında bir “özel tesis” ibaresi geçti, “Özel tesislerden de ecrimisil alınmayacak.” gibi anladım. Öyle mi? Peki, o zaman bu maddeye ihtiyaç yok.

Şimdi, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu’nun 75’inci maddesi, füzuli işgalden dolayı işgalcilerden alınacak olan ecrimisili düzenler. Devletin, daha doğrusu, genel bütçeye dâhil bir kurumun -dar anlamda devlet, genel bütçeli kurumların toplamıdır- genel bütçeye dâhil bir kurum olan Kültür ve Turizm Bakanlığının hazine arazisini işgal etmesi diye bir şey düşünülemez ya da kıyı kenar çizgisi ile deniz arasında kalan o sahil bandındaki yerde Kültür ve Turizm Bakanlığı işgalci olamaz. Genel bütçeye dâhil bir kurum Hazine ve Maliye Bakanlığı, hazineyi temsilen bütün ecrimisil işlemlerini o yürütür, ihtiyaç olan kurumlara hazine taşınmazlarını veya devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan alanlara tahsis eder. İşgalci, üçüncü kişidir; gerçek kişilerdir, şirketlerdir, diğerleridir. Zaten maddenin düzenleniş tarzına bakılırsa yani değişiklik önerilen metni değişiklik yapılmak istenen maddeye yerleştirerek okuduğumuzda, bu ecrimisilden Bakanlığın muaf tutulması amaçlanıyor. Bakanlık ecrimisilin muhatabı olamaz yani bir mantık hatası var burada değerli arkadaşlar.

Şimdi, ayrıca, Devlet İhale Kanunu’nun 75’inci maddesindeki bedelin adı “ecrimisil”dir, bunu “ecrimisil” olarak yazın. “75’inci maddesinden doğan bedeller” diyorsunuz. Maddeyi açtım, bir daha okudum, acaba ecrimisil dışında bir başka bedelden mi söz ediliyor burada diye. Hayır, baktım, 75’inci madde sadece ecrimisili düzenliyor. Komisyon takdir eder, muhatabına tebliğ eder, daha sonra da tahlile edilir. Kültür ve Turizm Bakanlığının ecrimisilin muhatabı olamaz, bir mantık hatası var.

Maddeyi okuyorum: “Ücretsiz girişli günübirlik tesis ile 9’uncu maddenin (b) bendinde belirtilen tesislerin Bakanlık tarafından yapılması halinde, ağaçlandırma ve bakım bedeli ile orman köylülere kalkındırma geliri Bakanlıkça ödenmez.” Yürürlükteki madde bu şekilde. Buradaki “Bakanlıkça ödenmez.” ibaresi çıkarılıyor ve teklifte öngörülen ibare buraya ekleniyor. Nasıl oluyor madde? “Orman köylülere kalkındırma geliri ve ücretsiz girişli günübirlik tesisin bütünüleyici unsuru olan denizle bağlantısını sağlayan kıyı kullanımlarında Devlet İhale Kanununun 75 inci maddesinden doğan bedeller ödenmez.” Zaten muhatabı değil. Bakın, şeyin muhatabıdır, ağaçlandırma bedeli, bakım bedeli, bunu öder. Orman mevzuatının ayrı bir kapsamı, amacı, hedefi vardır Anayasa’ya dayalı olarak, onun muhatabıdır ama Turizm Bakanlığı bir hazine taşınmazında veya devletin hüküm ve tasarrufu altında olan yerlerde işgalci olmaz, bu yanlış.

Devam ediyorum, 11’inci maddede de aynı mantık hatası var. “Bakanlık tarafından yapılan ücretsiz girişli günübirlik tesisler, münhasıran Bakanlık Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü veya iştiraki şirketler tarafından işletilebilir, üçüncü kişilere devredilemez ve işlettilerilemez.”

Sayın Başkan, yanıp söntüyor ama 2 maddeyi birlikte görüştüğümüze göre herhâlde sürem on dakika değil mi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – On dakika değil de tolere ediyoruz tamamlayıncaya kadar.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan “On dakika değil.” nasıl yani? Ayrı ayrı görüşürsek beşer dakikadan on dakika konuşma hakkım var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Genel uygulamamız, daha tasarruflu gitmek için birleştiriyoruz.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, bakın, ben Komisyon...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Konuşun, ifade edin efendim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Ama bakın, yapmayın.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ben süremi veriyorum. Biliyorsunuz, eski Millî Emlak Genel Müdürü.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Ben Komisyon üyesi olmadığım için tartışmalara, usul tartışmalarına katılamıyorum ama sizin uygulamanız İç Tüzük’e aykırı. Bu Komisyon bunu benimsemişse bunu da yadırgıyorum tabii.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamamlayın efendim, buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Yani ben engelleme amaçlı konuşsam her maddede söz alırım, konuşurum beşer dakika. İhtiyaç olan yerde katkı vermek amacıyla bir değerlendirme yapıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun lütfen.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – 11’inci madde aynı şekilde, aynı mantık hatasıyla düzenlenmiş.

Gelelim maddenin son cümlesine, teklifte yer alan son cümlesine. “Bakanlık Döner Sermaye İşletmesi bunu işletilebilir veya iştiraki olan şirketlere işlettilerilebilir.” Bakanlığın iştiraki olan şirket işletirse ecrimisilin muhatabıdır, ecrimisil öder. Sizin bu yazımınız onu ecrimisilden de kurtarmaz, onu biliyor musunuz bilmiyor musunuz? Bu yazımda siz eğer o şirketin ecrimisilden kurtulmasını amaçlıyorsanız kurtulmaz. Esasen, o şirketin ecrimisilden muaf tutulması çok yanlış bir şey. Bütün özel şirketler ecrimisil öderken, oteller plajı kullanırken ecrimisil öderken Turizm Bakanlığının iştiraki olan şirketin kıyırı kullanmasından dolayı ecrimisil ödememesi düşünülemez. Yapılması gereken, eğer

o plajları ucuzlatmaksa otellerde de... Kıyılar zaten halka açıktır, aslında o kıyıların otellere kiralama benzeri bir ecimisiyl yöntemiyle kullandırılması da yanlış, baştan beri yanlış bulduğum uygulamadır. Oteller kapatmış orayı, kimseyi sokmuyor; kıyı herkesindir.

Madde teknik olarak yanlış, katılmıyorum. Eğer hedeflenen Turizm Bakanlığının iştiraki olan şirketin ecimisilden kurtulmasıysa bu madde onu sağlamaz, öyle bir şey yok; yanlış, katılmıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Abdüllatif Bey, söz mü istiyorsunuz?

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Evet.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Şimdi, Akif Bey’in anlattıklarından ben şunu anlıyorum; metni tekrar bir gözden geçirdim: Bu ecimisilden Kültür ve Turizm Bakanlığının işlettiği halk plajlarıyla ilgili olarak Bakanlığın muafiyetini düzenliyor havası vermek suretiyle aslında bir kıyı yağmasına yol açacak bir düzenleme yapılmaya çalışılmış. Teknik olarak eksiklikleri, yanlışlıkları olabilir ama burada ecimisilden kurtarılmaya çalışılan doğrudan doğruya Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü ve iştiraki, bu Döner Sermayenin iştiraki şirketler. Şimdi, şirketleri bir sahil yağmasına yönlendirecek bir mekanizma geliştirmek için gecenin bu saatinde bunu konuşuyor olmamız da gerçekten abestir, yanlış. Bu maddenin çekilmesini daha doğru bulduğumu belirtmek istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Cavit Arı Bey, buyurun.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Başkanım, söz konusu düzenlemenin Antalya ili Serik ilçesi Belek bölgesinde yer alan, yaklaşık 248 bin metrekarelik alanda yapılmış olan, planlama neticesinde ortaya çıkarılan taşınmazları birtakım yerlere tahsis edebilmenin önü açılmak için mi bu düzenleme getirilmekte? Önce onu soruyorum.

Sonra da söz konusu alanda, Belek Mahallesi 145 ada 23, 24 ve 42 parsel sayılı taşınmazlarda yapılan imar uygulamasının daha önce yargıya taşındığı ve mahkeme tarafından iptaline dair karar verildiği, sonrasında yapılan düzenlemeye yine Serik bölgesindeki duyarlı vatandaşlar ve meslek odalarının açmış olduğu davaya Danıştay 6. İdare Mahkemesinin 2020/5905 sayılı dosya üzerinden 23/6/2022 tarihinde yürütmeyi durdurma kararı verildiği hâlde, Sayın Bakan, söz konusu davaya konu ve hakkında yürütmeyi durdurma kararı verilen bu planlamanın içerisinde yer alan, otel alanı olarak ayrılmış bulunan taşınmazın, 1.200 yatak kapasitesi ve 700 metrekarelik kapalı alanı bulunan bu taşınmazın ihalesini yapmaya neden gerek gördünüz? Bu taşınmaz ihale listesinde, iki üç gün önce ihalesi olduğuna dair bilimiz mevcut ancak yapıp yapılmadığını tam bilemiyoruz. Mahkemenin ki Danıştayın 6. Dairesinin yürütmeyi durdurma kararı olmasına rağmen böyle bir ihalenin yapılmış olmasının suç olup olmadığını biliyor musunuz, bilmiyor musunuz, bunu sormak istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bekir Kuvvet Erim, buyurun.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Sayın Bakan anlattı, burada da yazıyor, ücretsiz girişli, zaten üç yıldır deneniyormuş, tesisle günübirlik halk plajı uygulanıyormuş, bunu ücretsiz hâle getirmek için...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Burada ücretsiz yazıyor da “Küçük bir ücret alıyoruz.” diye de Sayın Bakan Yardımcısı söyledi.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – O “Yeme içme için, maliyetini alıyoruz.” diyor.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Nasıl ücretsiz oluyor o zaman?

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Yeme içme, giriş ücretsiz.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Halk plajı zaten, yeme içmeye orada parasını ödüyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyoruz.

Sayın Fikret Şahin Bey, buyurun lütfen.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Sayın Başkanım, ben 9’uncu madde üzerinde çok kısa bir ekleme yapacağım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Geçtiğimiz madde...

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Evet, evet; Genel Kurulda olduğum için burada bulunamadım, kusura bakmayın.

Tabii, on iki ay süreyle tıp fakültesi son sınıf öğrencileri ve dış hekimliği son sınıf öğrencilerine asgari ücretle bir maaş verilmesi fakat öğrencilerin çoğu temmuz ayından itibaren internlik süresine başladılar ve şu anda dört aya yakındır bu eğitimlerini alıyorlar. Bu ödeme geriye dönük olarak yapılacak mı, ben bunu öğrenmek istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bakan Yardımcımız ayrıldı, onu özel görüşürseniz sevinirim.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Ben tutanaklara geçmesi açısından söyleyeceğim.

Bir de sağlık çalışması bir ekip çalışması, hemşirelik son sınıftaki öğrencilerin de böyle bir talebi var, bunu da buradan belirtmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkürler, sağ olun.

Sayın Emine Emecan, buyurun.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Ben bir soru sormak istiyorum: Sahillerimizde belediyenin kullandığı ve bu uygulamanın geçerli olacağı bu şekilde kaç tane tesis var? Örnek olarak da verebilir misiniz, nerelerde var? Ben onu soracağım, onu öğrenmek istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, ilave bir sorunuz var galiba.

Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yerel yönetimlerle de bu anlamda bir iş birliğiniz var mı? Mesela, İstanbul Büyükşehir Belediyesi de böyle, plajları işletme konusunda da bir girişimde bulundu; Antalya belediyesinin, diğer belediyelerin de bu konuda girişimleri var. Neden bu meseleleri yerel yönetimlerle birlikte kapsamlı bir plan çerçevesinde yürütmeyi düşünmüyor kamu, o anlamda soruyorum.

İkinci sorum da şu: Abdülatif Bakanım söylediğinde biraz dikkatimi çekti, Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü veya iştiraki şirketler dediğimizde ne anlıyoruz? Yani iştiraki şirketleri kim işletiyor? Açıkça söyleyeyim: Siz diyorsunuz ya “Makul fiyat, ben lahmacunu 10 liraya satacağım, 5 liraya satacağım.” Ama burada bir sınır yok ki yarın bu iştiraki şirketler başka bir tarifeye geçebilir, bunu sınırlayacak şey ne? İştiraki şirketler olmasa, tamamen kamu anlamında bu yürütülse yani yerel yönetim veya Turizm Bakanlığının işletmesi anlamında, iştiraki şirketler olmadan olsa, kâr amacı gütmeye net bir şekilde ortaya koysak, buradaki suistimalleri, kötü niyetleri törpüleyecek bir yasal düzenlemeye dönsek. Bu anlamdaki kaygıları nasıl giderirsiniz Sayın Bakan?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederiz.

Sayın Süleyman Girgin...

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Kamu eliyle yapılan işletmelerden ecrimisil ve benzeri bedellerin yine hazineye ve genel bütçeye ödenmemesi her ne kadar kamu zararı olarak değerlendirilme dahi, özellikle, genel bütçeye gelir ve özel gelir olarak kaydedilen ve ormanların korunması, geliştirilmesi ve orman köylülerinin desteklenmesi amacıyla tahsis edilmiş ödeneklerin azalmasına yol açacaktır.

Diğer taraftan, düzenlemeyle kıyı alanlarının kullanımı ve işletilmesinden, her ne kadar giriş ücretsiz olsa da içerisinde kurulacak ünitelerden isteğe bağlı sunulacak mal ve hizmetten gelir elde edilmesi mümkündür. Elde edilecek gelirin tamamı yerelden alınarak merkezî idareye aktarılacaktır. Bu durum özellikle Aydın, Muğla ve Antalya gibi yaz turizmi döneminde artan nüfuslarıyla kış nüfusuna göre merkezî bütçeden aldıkları pay arasında uçurum bulunan illerimizde çözümsüzlüğün sürmesine neden olacaktır. Oysa, hâlihazırda yürürlükte bulunan mevzuat kapsamında -şu anda yerel yönetimlerde yine uygulanmıyor olsa bile- yerel yönetimlerin kıyıların idaresi hakkında söz sahibi olması ve gelirden pay alması mümkündür. Kanun teklifine yapılacak bir eklemeye bahse konu tesislerin, yine ücretsiz giriş imkânı sağlayacak şekilde kamu yararına yerel yönetimler tarafından işletilmesi mümkün olacaktır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

İbrahim Bey, buyurun.

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; öncelikle hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Gerçekten güzel bir uygulama oldu. Antalya ilimizde, turizmin başkentinde bu sene bu tesislerden çok büyük faydalandık, hem Manavgat'ta hem Kemer ilçemizde, Serik'te çok faydalı bir iş oldu. Gerçekten bu sene turizm de çok iyi gitti. 2019 yılında Antalya'ya 15 milyon turist gelmişti, bu sene 13 milyon hedefimiz var, şu anda da 11 milyonu geçti. Bu tesisler gerçekten çok faydalı yani biz Antalya'nın yerlileri olarak, vatandaş olarak büyük turistik tesislerin önüne gitmekte zorluk çekiyorduk. Özellikle, Manavgat'ta, Kemer'de ve Serik'te yapılanlara halkımız rahat bir şekilde girdi. Girişler ücretsiz, oradaki verilen hizmetlerden de cüzi bir şey alınıyor. Bu çalışmalarından dolayı Kültür ve Turizm Bakanımıza teşekkür ediyorum.

Çok sağ olun, teşekkürler, hayırlı akşamlar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sağ olun.

Sayın Bakan Yardımcımız, epey soru oldu, buyurun lütfen.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Sayın Başkanım, saygıdeğer milletvekillerim; saygılar sunuyorum.

Sayın Emine Emecan Milletvekilimizin sorusundan başlayarak... Şu anda bizim Bakanlığımızın, Manavgat'ta 1 tane -biraz önce Sayın Cavit Arı Vekilimizin söylediği gibi- Serik'te 2 tane; Lara'da yeni hizmete açtığımız, yatırımını tamamladığımız 1 tane; Kemer'de 1 tane, Marmaris'te 1 tane, Bodrum'da 1 tane, Çeşme'de 1 tane olmak üzere toplam 10 tane işlettiği tesis var. Bu yıl 200 milyonluk bir yatırım daha yaparak önümüzdeki yıl turizm sezonuna kadar 6 tane daha yapmayı planlıyoruz. Çok talep var, tabii imkânlarımız ölçüsünde bunların sayılarını artıracamız süreç içerisinde.

Sayın Cavit Arı Vekilimizin söylediği gibi Belek'te hem Kadriye Mahallesi'nde hem Belek Mahallesi'nde 2 tane var. Bunlar burada da çok ciddi talep ve ciddi bir fonksiyon görüyor. Bu alandaki planlarla ilgili, bu alanlarımızın hemen bitişiğindeki alanların -doğrudur- iki hafta önce ihalesini yaptık,

bir turizm yatırımımız için ihaleyi gerçekleştirdik. Orada bir günübirlik tesis ve otel olmak üzere 2 tane tahsis gerçekleştirdik. Daha önceki planlar, mahkeme süreçleri vardı, iptal olmuştu. Şu anda devam eden mahkeme de var ama o iptal edilen planlar üzerine, mahkemenin hukuki gerekleri de dikkat alarak biz yeni bir planı yürürlüğe koyduk, şu anda yürürlükte. Buraya çok ciddi paralar ödeyerek ihaleyi alan firmanın herhâlde planı olmayan bir yere, hukuksuz bir yere o kadar para yatırıp da böyle bir tesisi yapması zaten mümkün değil.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Bakan, yürütmeyi durma kararı var.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Yürütmeyi durdurma kararı geçerli değil.

CAVİT ARI (Antalya) – Siz yürütmeyi durma kararı olan bir yerin satışını yapamazsınız. Bu planlamayla ilgili iptal kararı çıkarsa ne olacak?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Sayın Vekilim, öyle değil, yanlış bilgi vermişler. Doğrudur, mahkeme süreçleri var ama yürütmeyi durdurma yok. Yürütmeyi durdurma yeri olan bir yerde orada biz tekrar plan yapamazdık. Teknik detaylarını size uzun uzun anlatayım vakit almadan.

Planı olmayan, hukuksuz bir yere bu kadar büyük turizmci, bu kadar yatırımları kimse yapmaz takdir edersiniz ki. Onların -dediğiniz gibi- daha önce planları iptal oldu, iptal gerekçelerini dikkate alarak biz yeni bir plan yaptık, ona göre de ihaleye çıktık yani ne gerek kamu öyle plansız bir yere, usulsüz bir yere...

CAVİT ARI (Antalya) – Burayla ilgili Serik halkı adına sizi ihbar ediyorum, suç işliyorsunuz, eğer burayla ilgiliyse tüm Bakanlık yetkilileri suç işliyor. Şu anda kayıtlara da girsin, hepinizi ihbar ediyorum.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Hem Bakanlık yetkilileri suç işleyerek öyle bir işlem yapmaz Sayın Vekilim hem de hiçbir yatırımcı o kadar büyük para vererek buna girmez.

CAVİT ARI (Antalya) – Mahkeme kararı var burada. Bakın, yürütmeyi durdurma kararının olduğu gün siz bu satış yapıyorsunuz.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Ya ben hukuki bir...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Cavit Bey, cevap verildi. Tatmin etmiyorsa daha sonra tekrar konuşulur ama konuştuğumuz kanun teklifiyle şey değil.

CAVİT ARI (Antalya) – Kayıtlara geçsin, Serik halkı adına eğer bu alanla ilgiliyse... Bakın, çekince koyuyorum, sizin dediğimize de yine çekince koyarak söylüyorum. Bu, planlama ve Danıştayın vermiş olduğu yürütmeyi durdurma kararı; bakın, 23 Haziran 2022 tarihli ve burayla ilgili iptal kararı vardı. Siz alelacele bu bölgede kalan tek yeşil alan, Belek'teki 243 bin metrekarelik; içerisinde spor alanı, yangın alanı, günübirlik alan olan tek yeşil alanı bakın, plana sokunuz.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Yangın alanı değil orası.

Cevap vereyim, Sayın Vekilim, cevap vereyim.

CAVİT ARI (Antalya) – Biz biliyoruz, hepsini biliyoruz; planlamaya sokunuz.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Ama biliyorsunuz da eksik söylüyorsunuz Sayın Vekilim.

CAVİT ARI (Antalya) – İçinde yürütmeyi durdurma kararı olduğu hâlde satışa çıkardınız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Cavit Bey...

CAVİT ARI (Antalya) – Eğer burayla ilgiliyse ben hepinizi ihbar ediyorum, burayla ilgiliyse.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Ya, hukuka aykırı bir şey olursa zaten bu, kamuoyuna açık, şeffaf, herkesin önünde, basın önünde yapılmış bir ihale, zaten herkes gereğini yapar. Kaldı ki ifade ettiğiniz hususların bir kısmı, mesela “Yangın üssü bu.” dediğiniz ihale kapsamında değil.

CAVİT ARI (Antalya) – Tabii ki değil yani orayı da...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Hayır, “Yangın üssünü de verdiniz.” dediniz de onun için söylüyorum.

CAVİT ARI (Antalya) – Alanı söylüyorum, alanı; 243 bin metrekaarelik alan içerisinde.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Sayın Vekilim...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Cavit Bey, bir müsaade edin cevap versin Bakan Yardımcımız.

Buyurun.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Turizmde her şeyin dengeli ve sürdürülebilir yapılması son derece önemli. Türkiye turizmde yirmi yılda çok büyük mesafeler katetmiş bir ülke.

CAVİT ARI (Antalya) – Kalan bir yeşil alan var, onu da mahvediyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Cavit Bey, lütfen, bir müsaade edin, cevap versin. Hiç usule uygun davranmıyorsunuz, rica ediyorum.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Biz turizmimizi büyüteceksek; 50 milyar dolara, 100 milyar dolara çıkacaksa çevreye saygımız sürdürülebilir olmak zorunda, biz de bunun gereklerini yapıyoruz.

CAVİT ARI (Antalya) – Tek yeşil kalan yer orası, öyle büyütemezsiniz turizmi!

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Yanlış biliyorsunuz, yanlış biliyorsunuz; öyle değil. Eğer hukuka aykırıysa zaten mahkemeler gereğini yapar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Söylediniz.

Diğer sorulara geçelim lütfen.

CAVİT ARI (Antalya) – Ben ihbar ettim, bakın, burada kayıt altına alınsın istiyorum.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Hukuka aykırıysa gereğini yaparlar.

CAVİT ARI (Antalya) – Aynı yerse...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hukuki bir iddianız var, hukuki süreçler de karar verir ama biz Komisyonunda...

CAVİT ARI (Antalya) – Hepsi ortaya çıkacak. (Gürültüler)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, bir saniye lütfen.

CAVİT ARI (Antalya) – Ben ihbarda bulundum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Cavit Bey, bir saniye, burası mahkeme değil. Bir ihbarda bulundunuz; mahkemede, hukuki süreçlerde neyse aydınlanır. Biz burada hukuk üretecek, mahkeme kararı verecek konumda değiliz.

CAVİT ARI (Antalya) – Burada Danıştayın kararı var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Bakan Yardımcımız gereğini söyledi.

Diğer sorulara geçelim lütfen.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Bakanım, bir de şu var: Soruları sordu arkadaşlarımız, güzelce not aldı herkes, dinledi. Cevap verirken de dinlesinler, mutmain olmuyorlarsa tekrar soru sorsunlar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Diğer sorulara geçelim, buyurun.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Sayın Başkanım, yine bu ecrimisil ödenmesiyle ilgili hususlar söylendi; doğrudur. Kültür ve Turizm Bakanlığı doğrudan olsa ecrimisile muhatap olmayacak ama yine, sayın vekillerimizin söylediği gibi, bunları Döner Sermaye İşletme Merkezimiz ve onun iştiraki işletmeler işlettiği için bunları biz burada gündeme getirdik. Dolayısıyla burada da maliyetleri mümkün olduğu kadar düşük, kaliteli, nitelikli hizmeti vatandaşlarımıza daha uygun fiyatlarla vermek üzere biz bu uygulamaları yapıyoruz. Az önce ifade ettiğim gibi, bu anlamda 9 tane tesisimiz var, sayılarını daha da artıracacağız. Burada ecrimisilin ödenip ödenmemesi ile kıyı yağması arasında doğrudan hiçbir bağ, illiyet yoktur. Zaten bunlar, dediğim gibi, günübirlik halk plajları olduğu için ücretsiz. Ücretsiz şeyine de ben açıklama getireyim. Zaten tüm vatandaşların kullanımına uygun ve herhangi bir yağmaya konu olabilecek bir husus değil ve yine, maddede olduğu gibi, biz zaten Bakanlık olarak bunların özel işletmelere geçmesine kesinlikle karşıyız ve kanuni bir teminat olarak da bunların sadece kamu tarafından, Bakanlık tarafından işletilmesini öngören son bir cümleyle de o şeyi getiriyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “İştirak” derken ne demek istiyorsunuz?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – “İştirak” derken Bakanlığımızın Döner Sermaye Merkez İşletmesi Müdürlüğü var; bu, şirketler kurabiliyor, bunun kurduğu şirketlere “iştirak” diyoruz, bunları işletenler de bunlar.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yüzde 100’ü size mi ait bunların?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Hayır, hayır; yüzde 100’ü değil, sembolik ücretlerde veya belli ücretlerde yine kamu...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ortağı özel bir şirket olabiliyor, değil mi?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Olabiliyor hukuken, olabiliyor. Bunun yüzde 50’sine kadar olabiliyor ama şu anda şu var zaten: Bunlar tamamıyla başa baş veya zarar eden firmalar. Az önce vekilime söylediğim gibi...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Niye ortak oluyorlar?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Ortak olmuyorlar zaten, ortak değil Sayın Vekilim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ortağınız var mı özel?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Hayır, yok. Bir tane bir ortağımız var, o da yıllar önce turizm çalışanlarının kurmuş olduğu “TUDAV” diye vakıf var, vakıf ortağı var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Özel kişiler ortağınız değil?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Vakıf var, vakıf ortak.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – “Olabilir.” diyor.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Olabilir, olmasının önünde bir engel yok ama şirketler...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ekonomik olarak anlamsız diyoruz yani zarar ettikleri için.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama yarın bir gün birileri çıkar...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – O zaman talep görmez Sayın Vekilim, işin kendi mantığına ters.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – O zaman yasaklayalım bu işi hocam.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Şöyle belediyelerle ilgili kısmını da söylersem: Biz geçen yıl çıkardığımız kanunla, yine halk plajlarının belge alıp da faaliyette bulunabilmesi için belediyeden aldığı ruhsata da ilave olarak bizim Bakanlıktan da belge alma şartı koyduk. Bu çerçevede bizim Bakanlığımıza belge başvurusu olan bine yakın halk plajı var, bunlar da rekabet içerisinde faaliyette bulunuyorlar. Belediyelerin de birçok belediyemizin de bu anlamda Bodrum'dan Alanya'ya kadar işletmeleri var, onlarda da faaliyette bulunuyorlar.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İstanbul'da da var.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Her yerde var yani ben orayı örnek gösterdim. Dolayısıyla onlar da faaliyette bulunabiliyorlar. Belediye kamu hizmeti yapıyorsa uygun fiyatlarda onlar da verebilir, onun da önünde hiçbir engel yok. Belediyelerle iş birliği yapabilir miyiz? Onun önünde hiçbir engel yok ama biz hızlı bir şekilde bunları hayata geçirebilmek için bunları gerçekleştirdik ve belediyelerle ciddi yatırımlar yaptığımız için mesela yine biz -Bodrum'da Muğla Büyükşehir Belediyesiyle, Antalya'da şimdi Kemer'le beraber 2 tane olacak- yarım kalan, tamamlanmayan arıtma tesislerinin hayata geçirilebilmesi için Antalya Büyükşehir Belediyesiyle ve Muğla Büyükşehir Belediyesiyle protokol yaparak mevcut yatırımı her birini günümüz fiyatlarıyla 1 milyar yatırım bedelleriyle alarak bu işletmeleri de alıp bir müddet sonra tekrar belediyeye devretmek üzere bu yatırımları da gerçekleştiriyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Toparlarsanız sevinirim.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Dolayısıyla amacımız ifade ettiğim şekilde.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, 10'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Yani Sayın Başkanım, benim sorum tam cevaplanmadı. Sayın Başkan, bu ciddi bir konu.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamam, herkese söz verdim ama ilave söz talebi varsa buyurun lütfen.

Buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Şimdi, benim eleştirilerim ve sorum cevaplanmadı. Şimdi, Turizm Bakanlığının iştiraki olan şirketin burayı işletmesi hâlinde ecrimisil ödememesini düşünüyorsanız madde onu sağlamıyor diyorum, siz buna cevap vermediniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet ne diyorsunuz? “Gerek yok.” diyor Sayın Hamzaçebi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Bir saniye, hayır “Gerek yok.” demedi Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – “Ecrimisil alınmaz.” dedi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Hayır, benim soruma cevap vermeyin, siz onun adına yorum yapmayın. Öyle cevap vermedi bana, cevap vermedi bana.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Cevap verdim efendim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Bir de biraz daha açayım konuyu. Bakın, “Bakanlıkça ödenmez.” ibaresini çıkardığınız zaman buralar, bu mükellefiyetlerden kurtuluyor diye bir şey yok çünkü özne yine maddenin kanundaki ilk fıkrasına bakarsak “...ve ücretsiz girişli günübirlik tesis ile...” falan falan “...tesislerin Bakanlık tarafından yapılması hâlinde ödenmez.” E, kim ödemeyecek? Bakanlık ödemeyecek. Bakanlık zaten ecrimisilin muhatabı değil. En son cümleyle de diyorsunuz ki: Bunları Bakanlık Turizm Bakanlığının iştiraki olan TURAŞ AŞ kanalıyla işletebilir. TURAŞ AŞ’nin ecrimisil ödemesini engellemiyor. Eğer onu hedefliyorsanız burada her şey ücretsiz ise bunu daha farklı yazmanız lazım. Yazımınız çok amatörce olmuş kusura bakmayın.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bunu tekrar bir inceleyin Genel Kurul safahatına kadar bir farklı anlam çıkıyorsa bakalım ona.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Şöyle Başkanım, inceleyelim. Bu tabii, bir yıldan beri üzerinde çalışılan bir konu; Maliye Bakanlığıyla, Millî Emlakla, diğer muhatap olan Orman Bakanlığıyla uzun müzakereler, çalışmalar yaparak Adalet Bakanlığı hukukçularıyla da çalışma yaparak getirdiğimiz bir madde ama buna rağmen vekilimizin dediği gibi Bakanlık değil...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Millî Emlak böyle bir maddeyi yazmaz, yazmaz böyle bir maddeyi Millî Emlak.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – İfade ettiğiniz gibi tamamen buradaki amacımız şey...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tekrar bir istişare etsin arkadaşlar ilgili kurumlarla.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Tabii ki Genel Kurula kadar Başkanımızın dileği üzerine tekrar üzerinde de çalışırız ama dediğim gibi...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Millî Emlak başta olmak üzere tekrar bir istişare edelim Genel Kurula kadar.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Hayhay.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet Abdülatif Bey sizin herhâlde ilave bir sorunuz var.

Buyurun.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Şimdi, değerli arkadaşlar kıyıların kullanımı son derece önemli. Anayasa’da bununla ilgili özel bir madde var. Kıyılar kamuya arz edilmiş gayrimenkullerdir. İnsanlar sahillerde rahatça dolaşabilirler, sahillerden yararlanma hakkını kimse gasbedemez; bu Anayasa’nın güvence altına aldığı bir şeydir ama maalesef sizin devri-iktidarınızda açık söyleyeyim, kıyılar gittikçe normal bir vatandaşın dolaşamayacağı, giremeyeceği alanlar hâline geliyor. Ben -bunu- önceki yaz işte Muğla’da belli bir sahil bölgesini dolaştım. Bırakın, birtakım işletmeleri, otelleri; özel binalar, villalar, sahili öyle bir kapatmış ki -yanımızda bölgeyi tanıyan biri vardı “Şurada güzel şeyler var, kumsallar var.” falan diye bizi bir yerlere götürdü- o kumsala girecek hiçbir yer bırakmamış, hiçbir yer, yanında bir komşusu vardı gecekondlu, onun da yolunu kesmiş. Diyor ki: “Başvurmadık yer bırakmadım, şu sahili açtıramıyorum. Ben dahi giremiyorum 10 metre ilerimde.” Buna benzer bir yağma düzeni sahillerde kurulmaya başlamıştır hem özel hem şey. Buradaki maksat da bilmem, ecrimisilden kurtarma anlamına gelmeyebilir. Burada iştirakler tarafından işletilmesini meşru

hâle getirmek için konulmuş bir madde, ecrimisil meselesi bahane. “Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü veya iştiraki şirketler tarafından işletilir.” diyor; asıl amaç o. Onun için, bana kalırsa yani yeni bir sahil yağmasına, sahilleri kapatma merhalesine getirecek ve bunun üzerinden de birilerinin büyük kazançlar, vurgunlar elde edebileceği bir yolu açmamak lazım.

ORHAN YEGİN (Ankara) – “Üçüncü kişilere devredilemez, işlettilerilemez.” diyor.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Ya, üçüncü kişiye devredemez ama bu “Merkez Müdürlüğü veya iştiraki şirketler tarafından” diyor. İştiraki şirketler kim? Özel şahıslar. “Yüzde 50’sine kadar.” dedi, onu da incelememiş için öyle kabul ediyoruz. Birilerini... Bu, bakanlık personeli de olsa yanlış kardeşim; onlar da şahıs.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ama buraları da halka açmak lazım diyoruz ya...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Ne halka açması? Adının “halk plajı” olduğuna bakma. Hep yanıltmak için böylesi kavramlar kullanıyorlar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir görüş alalım mı bu konuyla ilgili Abdüllatif Bey?

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Adını “halk plajı” koyup, onun girişine katmerli giriş parası koyarlar bunlar. Zamanla oraya gidecek bu iş ya!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, Nadir Bey, böyle bir şey olabilir mi? Sayın Bakanım, böyle bir ihtimal var mı?

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Var!

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Sayın Milletvekilim, siz, affedersiniz ama her şeyi bir ihtimal üzerinden söyleyerek...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – İhtimal değil, niye yazıyorsun bunu buraya?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Bir kere ücretsiz halk plajı, buraya tüm Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları, tüm dünya vatandaşları ücretsiz girip...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Buraya “ücretsiz” yazmışsın, demin konuşurken “Düşük ücret alıyoruz.” diyorsun.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Ya, düşük ücretten kastım şudur...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yok, düşük ücret...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Katmerli ücrete doğru yol gidiyor.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Sayın Vekilim, girişlerden ücret alınmıyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Plaja giriş ücretsiz, yeme içmede cüzi ücret çıktı.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Ücretsiz. Burada yani bir çay içiyorsa, bir yemek yiyorsa; gelen insanlar burada saatlerce vakit geçiriyor, burada yeme içme ihtiyaçları olacak, onlarla ilgili yeme içmeyi de ücretsiz yapamazsınız.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Ya, yediğinin içtiğinin... Biz oraya büfe kuranlar zaten parayla verir. Yediğinin içtiğinin parasını konuşur mu ücret diye?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Büfe kuranlar değil. Burası 100 dönüm, 200 dönüm, az önce vekilimizin söylediği gibi çok geniş alanlar.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Yediği içtiğine “ücret” de denmez, “ücret” kavramı da kullanmaz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Eleştirilerinizi dile getirdiniz, teşekkür ediyoruz.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Bunlar herkese açık, herkesin kullandığı, çok da fazla talep gören...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Büfe kuramaz, yasak, iştiraki kurabilir en fazla oraya.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – İşte, iştiraki kim? Kim bu iştirak? Özel şahıslardan oluşan bir yapı.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bakanlığın etkin olduğu iştirak. Bakanlık getiriyor onu; ben öyle anladım.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, bir şey daha ilave edebilir miyim?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Söz talepleri var, sonra geleceğim size.

Sayın Süleyman Girgin, siz de mi ilave söz istiyorsunuz?

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Evet.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Kıyılarda nefes alınacak, adım atılacak yer bırakmayacaksınız.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – O ayrı bir şey ya.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Bulamayacaksınız sonunda.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Girgin, buyurun.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkürler.

Sayın Başkan, MUÇEV, 29 Mart 2014’te yapılan yerel seçimlerin hemen ardından 4 Nisan tarihinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Muğla Valiliği arasında yapılan bir protokolle kurulmuş, ardından da 28 Mayıs tarihinde yapılan bir sözleşmeyle aralarında Sarıgerme, Dalyanağzı ve İztuzu gibi alanların da bulunduğu Muğla ili genelindeki 14 korunan alanın işletme hakkı yetkisi MUÇEV’e verilmiştir; biraz önce Sayın Bakanımızın bahsettiği. Sayıştayın 2021 yılı denetim bulgularında -daha yeni geldi, Sayıştay bulgularından söz ediyorum- 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’yle Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü tasarrufuna bırakılan devletin hüküm ve tasarrufu altındaki alanlara ilişkin kullanma izni verilmesi veya kiraya verilmesi işlemleri sonucu elde edilen gelirlerin genel bütçe tarafından takip ve tahsil edilmesi gerekirken Bakanlık Döner Sermaye İşletmesi tarafından kullanıldığı tespit edilmiştir Sayıştaya göre. Sayıştay raporlarına göre 2021 yılı içerisinde bu kapsamda elde edilen 22 milyon 646 bin 715 TL gelir, genel bütçeye kaydedilmesi gerekirken Döner Sermaye İşletme Müdürlüğünün bütçesine gelir kaydedilmiştir. Bu bağlamda birkaç soru sormak istiyorum. Sayıştay raporlarında tespit edilen ve Bakanlık tarafından takip ve tahsil edilmesi gereken gelirlerden Muğla ilimizde ne kadar tahsilat yapılmıştır? Tahsil edilen gelirler Bakanlık genel bütçe hesabına mı yoksa Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü hesabına mı tahsil edilmiştir? 2014 yılından bugüne Muğla ilimizde MUÇEV Limited Şirketine verilen yerlerin kira gelirleri ne kadardır, Muğla ilimizde MUÇEV Limited Şirketine verilen yerlerin kira gelirleri Bakanlık hesabına mı yoksa Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü hesabına mı aktarılmıştır?

Sayıştay raporlarında tespit edilen ve Bakanlık tarafından takip ve tahsil edilmesi gereken gelirler Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü veya Bakanlık tarafından nerelere harcanmıştır?

Son olarak, kıyılarda kamu yararının sağlanması için esas olan kıyı şeritlerinin yerel yönetimlere tahsis edilmesidir, bu konuda bir çalışması var mıdır Bakanlığın?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ederiz.

Arkadaşlar, artık son soru haklarını veriyorum çünkü defalarca...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Yani şimdi konuşmazsam bir sonraki maddede bu konuyu konuşacağım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tabii, tabii; konuşabilirsiniz elbette.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Şimdi TURAŞ AŞ’yle ilgili Şubat 2021’de ben Turizm Bakanlığına bir soru önergesi verdim. Sayın Mehmet Nuri Ersoy bugüne kadar bu soru önergesine cevap vermedi, veremez, veremez; çünkü verirse yapılan bütün usulsüz işlemler açığa çıkacak. Her soruyu okumayacağım burada “web” sayfamda bunlar vardır, isteyen oradan bakabilir; şunları sormuşum:

Bakanlığınızın yüzde 48,9 oranında hissedarı olduğu TURAŞ AŞ’nin yapımını üstlendiği tüm halk plajı projelerinin yapım maliyetleri ayrı ayrı ne kadardır? Bunların finansmanı nasıl sağlanmıştır?

Bir kere, Bakanlığın hissesi burada yüzde 48,9; demek ki devlet dışındaki diğer kurumların, şirketlerinin hissesi yüzde 50’den fazla yani hâkimiyet Bakanlıkta değil.

Son üç yılda TURAŞ AŞ’ye hangi gerçek ve tüzel kişiler tarafından bağış yapılmıştır? Tutarları nedir?

Son üç yılda TURAŞ AŞ’nin sunmuş olduğu danışmanlık, eğitim faaliyetleri gibi hizmetler karşılığında TURAŞ AŞ’nin tahsil ettiği tutarlar ne kadardır?

Halk plajları yapımı için ihtiyaç duyulan finansmanın Bakanlığınızca halk plajlarının açıldığı bölgelerde bulunan turizm tesisi sahibi ya da işletmecilerin bağış ve yardımlarından “danışmanlık faaliyeti” adı altında TURAŞ AŞ’ye yaptıkları ödemelerden karşılandığı iddiası doğru mudur?

TURAŞ AŞ’ye yaptıkları söz konusu ödemelerin karşılığında bu ödemeleri yapan kişi ve kuruluşlara ilave kamu arazisi tahsis izni, ilave yapılaşma izni, kat izni verilmiş midir? İlave yapılaşma iznini bir sonraki maddede konuşacağız, şimdi o da geliyor.

Halk plajları hangi işletme hakkı, hangi mevzuat hükmüne dayanılarak uzun yıllara yaygın olarak TURAŞ AŞ’ye verilmiştir?

TURAŞ AŞ’de büyük hissedar konumunda olan TUDAV (Turizm Dayanışma Vakfı) Yönetim Kurulunun geçtiğimiz aylarda görevden alınarak yerine kendi kontrolünüzde bir kayyum ve yeni bir Yönetim Kurulu atandığı iddiaları doğru mudur?

Burada büyük bir yağma var TURAŞ AŞ’de, büyük bir yağma var. Sayın Bakanın en küçük bir şüphesi... Saydamlıktan söz ettiniz Sayın Bakan Yardımcısı, Sayın Bakan eğer azıcık saydam olabilseydi çekinmez şu soru önergeme cevap verirdi. Bu soru önergesinin cevabını sizden bekliyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Sayın Paylan, son, artık bitirelim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Çok kısa.

Ya, ben soruma cevap alamadım. Şimdi, kaygımız ne, bu iştirakler tarafından... Yani bu yasayı bugün için çıkarmıyoruz ki, siz beyanda bulunuyorsunuz “Kâr amacı gütmeyeceğim.” diyorsunuz. Altı ay sonra siz iktidarda olmayabilirsiniz, bu yasa bu şekilde çıkarsa herhangi bir işletme bu yapılarda kâr amacı güden yapılar da kurabilir yani ayrı 5 liraya değil de 45 liraya da satabilir belli yerlerde yani bu cevazı veriyor bu yasa.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, ben de bir şey söyleyeyim, artık kifayetimizakere diyelim.

Gördüğünüz gibi Komisyonunda bir tereddüt var, bir ihtimal de olsa, düşük bir ihtimal de olsa buranın bugün veya gelecekte, uzun gelecekte kötüye kullanılabilir olacağına dair bir tereddüt var, soru işareti var. Bunu lütfen tekrar bir inceleyin, bu soru işaretini kaldırıcı bir değişiklik yapabiliyorsak Genel Kurul safahatında...

Ahmet Bey, tabii, teklif sahibi olarak, buna bir tekrar bakalım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkanım, çünkü “ücretsiz girişi” diyor yani “kâr amacı gütmeyen” diyebiliriz, başka bir ifade kullanabiliriz. Yani “ücretsiz girişi” diyorsunuz ama devamında orada her şey yapılabilir, girişi ücretsiz olur, başka her şey ücretli olur.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, 10’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

11’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

12’inci maddeye geçiyoruz.

MADDE 12- 2634 sayılı Kanuna aşağıdaki şekilde geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 17 — Bu Kanunun geçici 12 nci maddesinin birinci fıkrası kapsamındaki başvurular için 28/7/2023 tarihine kadar ek süre verilmiştir.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 12’nci maddeyle ilgili teklif sahibi Ahmet Bey’den izahat rica ediyorum.

AHMET TAN (Kütahya) – Sayın Başkanım, Tarım ve Orman Bakanlığı sözleşmelerinin kanunun 8’inci maddesine uyarlanması amacıyla ek süre verilmesine ilişkin bir düzenleme yer almaktadır. Bu anlamda, Tarım ve Orman Bakanlığınca konaklama ve kış turizm merkezlerindeki günübirlik ve mekanik tesis hattı amaçlı yapılan kiralama sözleşmeleri ile ön izin ve kesin izin verilen, bu izne bağlı olarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca irtifak hakkı tesis edilen veya kullanma izni verilen yatırımcı ve işletmelerin sözleşmelerinin kanunun 8’inci maddesine uyarlanması için 28/7/2022 tarihine kadar olan başvuru süresinin bir yıl uzatılarak turizm amaçlı tahsislerle ilgili olarak Tarım ve Orman Bakanlığı ile Kültür ve Turizm Bakanlığının uyguladığı mevzuattan kaynaklanan farklılıkların ortadan kaldırılması ve bu tahsislerin Kültür ve Turizm Bakanlığınca tek elden ve belirli standartlar dâhilinde yürütülmesine imkân sağlamak üzere süresi içerisinde başvuruda bulunmayan yatırımcılara yeniden başvuruda bulunma imkânı getirmektedir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Burada yeni bir düzenleme yapmıyoruz, sadece başvuru süresini uzatıyoruz değil mi?

AHMET TAN (Kütahya) – Süreyi uzatıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – O kadar.

Buyurun Bakan Yardımcımız, niye böyle bir ihtiyaç duyduk, başvuru süresini uzatma ihtiyacı?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Sayın Başkanım, şöyle ki geçtiğimiz yıl çıkarttığımız Turizmi Teşvik Kanununda Değişiklik Kanunu’yla biliyorsunuz o yıla kadar, geçtiğimiz yıla kadar Orman Bakanlığı orman arazilerinin, hazinenin sorumlu olduğu ilgili

kuruluş da hazine arazilerinin turizm amaçlı tahsislerini yapabiliyordu Bakanlıktan bağımsız olarak. Bizim geçen yıl getirdiğimiz o kanunla artık konaklama tesislerinde Kültür Turizm Bakanlığı dışında hiçbir kamu kuruluşu tahsis yapamayacak. Dolayısıyla, önce ilgili kurumlar orman ve hazine arazisinin turizm amaçlı kullanılabilmesine uygun olduğuna dair gerekli izin ve prosedürlerini talebimiz üzerine gerçekleştirdikten sonra Bakanlık olarak yapabileceğiz. Dolayısıyla, artık Orman Bakanlığı ve diğer kamu kurum kuruluşları bu tür tahsisleri yapamayacaklar ama geçmişte yapılan tahsisler var, Orman Bakanlığının 110 tane olması lazım. Bizim geçen yıl getirdiğimiz bir madde de bu tahsislerin, tabii ki geliri yine Orman Bakanlığına veya ilgili kamuya ait olmak üzere, iş ve işlemlerinin ve dosyalarının Bakanlığımız tarafından işlemlerinin yapılmasını öngören bir maddeydi. Geçici maddenin süresi dolduğu için, firmaların Orman Bakanlığı iş ve işlemlerini tamamladıktan sonra bize başvurmalarını öngördüğü için tamamlamamışlardı, onları tamamlamak üzere bunlara temmuz ayına kadar ilave süre vererek bize başvurmalarının önünü açıyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, Sayın Hamzaçebi, buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan Yardımcısı Orman Bakanlığı ile diğer bakanlıkların veya kurumların yaptığı tahsislerden söz etti. Benim bildiğim hazineye ait arazilerdeki tahsisleri öteden beri Kültür ve Turizm Bakanlığı yapar -hâlen öyle- Orman Bakanlığının tahsislerini Orman Bakanlığı yapıyordu, o değişiklikle o tahsisler Kültür ve Turizm Bakanlığına verildi. Sizin kastettiğiniz Orman Bakanlığı dışında hangi kurumlar turizm arazisi tahsisi yapıyordu turizm yatırımı yapılmak amacıyla?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Millî Emlakin geçmişte yaptıkları tahsisler var.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Hayır “Millî Emlak” dediğiniz Millî Emlak, devlet tüzel kişiliği içinde bir genel müdürlük, eskiden Hazine Maliye Bakanlığındaydı, şimdi Çevre Şehircilik Bakanlığında. Bir arazinin imar planı Turizm Bakanlığı tarafından turizm alanı bölgesi, merkezi, her neyse, bu 2634 sayılı Kanun’daki kavramlarla belirlendiği andan itibaren o arazinin tasarruf hakkı Kültür ve Turizm Bakanlığındadır.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Hayır, hayır.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Efendim, hayır.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Yanlış biliyorsunuz, öyle değil Sayın Vekilim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Ne demek yanlış, siz yanlış biliyorsunuz ya! Yıllarca uygulamasını yaptım ben, yani nereden yanlış biliyorum!

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Ben de yıllarca uygulamasını yaptım. Bir yer turizm merkezi ilan edilirse eskiden Bakanlar Kurulu veya şimdi Cumhurbaşkanlığı kararıyla ilgili...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Evet, hazineye ait arazilerdeki turizm alanı bölgesindeki turizm yatırımının yapılabilmesi Kültür ve Turizm Bakanlığının ilana çıkmasıyla mümkündür. Siz yanlış biliyorsunuz, gidin dersinizi çalışın öyle gelin buraya.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Hayır efendim, siz şöyle dediniz: “Bir yer turizm merkezi ilan edilirse oradaki hazine arazisi Turizm Bakanlığı uhdesine geçer.” Bu doğru değil, bunu söylüyorum.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Uhde dediğim şu: Millî Emlak orada herhangi bir tahsis yapamaz.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Geçen yılki kanunla da turizm merkezleri değil, tüm Türkiye’de turizm merkezi olsun olmasın...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, ikili görüşmeyelim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Ayrıca maddeyle ilgili eksik bilgi verdiniz, burası teknik Komisyon, burada tam bilgi vereceksiniz. “Geçen yıl yasa değişikliği yapıldı, bütün tahsisler bize geçti, o nedenle geçici 12’nci maddedeki süre de bitti, yeniden süre uzatıyoruz.” Hayır, öyle değil. Geçen yıl siz bu görüşmelerde yok muydunuz? Ben buradaydım, ayrıntılı bilgi verdi sizin bürokratlarınız. Böyle ezbere bilgilerle bu Komisyonu atlatamazsınız.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Ezbere değil...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Topluca cevap verelim Sayın Bakanım.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Eski tahsislerde, o yatırımcıların sahip olduğu imar ve inşaat hakkı yeni durumda yok. O nedenle, o kişilere eski tahsis mevzuatına göre sahip oldukları imar hakkı çerçevesinde ilave inşaat yapma izni verildi geçen yıl geçici 12’nci maddeyle. Bu bilgi böyle verilir. Eksik biliyorsunuz, sorun bürokratlarınıza. Bir dakika... El sallamak nedir böyle?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Ben arkadaşşıma söyledim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sorun, arkadaşlarınızın bilgi versin. Ben buradaydım, bilgi aldım.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Hayır, biliyorum...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, bir saniye... Yani gecenin bu saatinde...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sonuca geliyorum, sonuca geliyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sonuçta hep birlikte bir şey yapmaya çalışıyoruz.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Böyle yok, ezbere “Yanlış biliyorsun, eksik biliyorsun.”

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Siz bana söylüyorsunuz.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sekiz sene defterdarlık yaptım, beş sene Millî Emlak Genel Müdürlüğü yaptım, Turizm Bakanlığı Yatırımlar Genel Müdürlüğüyle yıllarca beraber çalıştık, toplantılar yaptık. Siz daha bir süre önce Turizm Bakanlığında görev yapmış olabilirsiniz ama biz bu işin uygulamasından geliyoruz. Siz geldiniz tepeden müsteşar yardımcılığından, oralardan başladınız, şimdi...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Hamzaçebi, kişisel şeylere girmeyelim, olmaz...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Olmuyor, hayır, yanlış konuşuyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tartışmaları kişiselleştirmek doğru bir şey değil.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – O zaman, Sayın Bakan Yardımcısı...

ORHAN YEGİN (Ankara) – Onun da kaç yıllık kamu deneyimi var canım, olur mu öyle şey!

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – ...usulüne uygun değerlendirme yaparsa ben de ona göre değerlendirme yaparım.

Gelelim, sonuca bağlıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, tamamlarsanız...

Buyurun.

MEHMETAKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Süre bitti. Bir yıl süre verilmişti. Niye verildi o? Kimler için veriliyor, ne için? Bunun bir gerekçesinin olması lazım. Kaç şirket başvurdu? Başvurmayanlar kimler? Neden onlar için bu süreyi getiriyorsunuz? Hangi şirketler? Açıklayın bunları, saydamlıktan söz ediyordunuz, hadi bakalım, bekliyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Şimdi, bir hanımefendi epeydir el kaldırıyor ki kendisini de tanıtsın.

Buyurun.

ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İZİN VE İRTİFAK DAİRESİ BAŞKANLIĞI TURİZM VE BİYOEKONOMİ İZİNLERİ ŞUBE MÜDÜRÜ SAYNUR EYÜPOĞLU – Şimdi, bu turizm izinleri...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sesiniz gelmiyor yalnız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Mikrofona yaklaşırsanız...

ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İZİN VE İRTİFAK DAİRESİ BAŞKANLIĞI TURİZM VE BİYOEKONOMİ İZİNLERİ ŞUBE MÜDÜRÜ SAYNUR EYÜPOĞLU – 2003 yılına kadar Orman Genel Müdürlüğü turizm izni veriyordu. Şu anda, 85 tane verdiğimiz izin var. 2003'ten sonra yeni izin vermedik. Bu kanun maddesiyle birlikte geçen sene Orman Genel Müdürlüğü ve Millî Parklar Genel Müdürlüğünün verdiği izinlerin “Tek elden toplansın.” diye Turizm Bakanlığına geçişi sağlandı. Burada 2 tane şart vardı; bedel borcu ve dava olmayacaktı. Bugüne kadar Orman Genel Müdürlüğü olarak bizim takip ettiğimiz 32 tane izin dosyasına müracaat yapıldı Turizm Bakanlığına.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – 2 tane...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 32 tane.

ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İZİN VE İRTİFAK DAİRESİ BAŞKANLIĞI TURİZM VE BİYOEKONOMİ İZİNLERİ ŞUBE MÜDÜRÜ SAYNUR EYÜPOĞLU – 32.

85 iznin 32 tanesine müracaat aldı Turizm Bakanlığı. Biz şimdi geçişle ilgili işlemleri yürütüyoruz, bilgi-belge gönderiyoruz Turizm Bakanlığına. Geri kalan 53 müracaat sahibi, onlar sürelerinde müracaat yapamadıkları için...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Niye yapamadılar? Onu bir teknik izah ederseniz... Bir teknik gerekçesi var, niye yapamadılar?

ORHAN YEGİN (Ankara) – Yetiştirememiş efendim.

ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İZİN VE İRTİFAK DAİRESİ BAŞKANLIĞI TURİZM VE BİYOEKONOMİ İZİNLERİ ŞUBE MÜDÜRÜ SAYNUR EYÜPOĞLU – Yani yetiştirememiş olabilirler, o zamanlarda bedel borcu vardı çünkü şartları vardı, açılan davası olmayacaktı...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ha, işte davaları devam ediyor olabilir mesela. Benim daha önceki çalışmalarda...

ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İZİN VE İRTİFAK DAİRESİ BAŞKANLIĞI TURİZM VE BİYOEKONOMİ İZİNLERİ ŞUBE MÜDÜRÜ SAYNUR EYÜPOĞLU – Ama bundan faydalanmaları için zaten davası olmayacak.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Dava bitmediği için müracaat edemiyor.

ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İZİN VE İRTİFAK DAİRESİ BAŞKANLIĞI TURİZM VE BİYOEKONOMİ İZİNLERİ ŞUBE MÜDÜRÜ SAYNUR EYÜPOĞLU – Şart bu, kanunun şartı bu, dava olmayacak, bedel borcu olmayacak. O şartla zaten geçecek. Hani, geçemeyenlerin de gene Orman Genel Müdürlüğünde işlemleri devam edecek, ekstra bir hak tanımıyor karşı taraf, yeni bir sözleşmeyle Turizm Bakanlığında devam edecekler. Yani bu şey onunla ilgili bir maddeydi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Geçici 12’nci maddeyle eski tahsis sözleşmesine göre sahip oldukları inşaat hakkının devamı sağlanıyor.

ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İZİN VE İRTİFAK DAİRESİ BAŞKANLIĞI TURİZM VE BİYOEKONOMİ İZİNLERİ ŞUBE MÜDÜRÜ SAYNUR EYÜPOĞLU – 85 tane izin var, iznin hakkı devam ediyor. O izinler var zaten, üzerinde tesisler var yani inşaat yapmak istiyorlarsa -ilave bir tesis diyoruz biz ona- onu yapmak...

ORHAN YEGİN (Ankara) – Bir de böylelikle turizm belgesi alacak...

ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İZİN VE İRTİFAK DAİRESİ BAŞKANLIĞI TURİZM VE BİYOEKONOMİ İZİNLERİ ŞUBE MÜDÜRÜ SAYNUR EYÜPOĞLU – Turizm belgesi var zaten çoğunun.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Şu imar meselesini bir sıcaklığına açıklayayım da kalsın.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Şöyle ki bu devir konusunun imarla ilgisi yok. Yine, o maddede bizim... 2008 yılında Anayasa Mahkemesi ormanlık alanlara turizm yatırımlarıyla ilgili belli kısıtlar koydu. O ilde belli büyüklüğün üzerinde orman arazisi olursa turizm amaçlı kullanılamayacağı, imarın 0.30’u geçemeyeceğine dair hükümler var. 2008 yılından önce gerek Bakanlığımızın gerek Orman Bakanlığının ormanlık alanlarda yapmış olduğu tahsisler var. 2018’den önce 0.40 emlakti yani 0.30’un üzerinde emsal hakkı olup da yatırımını yapanlar vardı. Şimdi, bu tesisler güncelleme yatırımı dahi yapsalar ekonomik ömrü dolduğu için yenilemeye gittiklerinde 0.30’dan fazla yapamazlar. Biz de o zaman yine gerek Plan ve Bütçe Komisyonunda gerek Genel Kurulda “Böyle bir durum var, yenileme yatırımlarını yapabilmek için mevcut, 2008’den önceki imar hakkını kullansınlar.” diye bu tesisler eğer 2018’den önce ve mevcut fiilî durumda 0.30’un üzerinde emsal hakkı varsa yenileme yatırımı yaptığında bunu kullanabilsin dedik. O geçti, o bir başka maddeydi. Bu maddeyle ilgisi yok. Dolayısıyla, ifade ettiğim husus: Ya, bunun imarla ilgisi yok. Sadece Orman Bakanlığında, arkadaşımızın da ifade ettiği gibi, oradaki dosyaların bize geçmesiyle ilgili. Onlar da o zaman uygulandı, bitti ve şu anda hâlen daha yürürlükte.

Bir hususu daha ifade etmek istiyorum Sayın Başkanım. Şu anda, bizim, geçen yılki çıkardığımız kanuna kadar Türkiye’de Orman Bakanlığı, milyarların bağlı olduğu Bakanlık millî parklar, turizm amaçlı tahsisler yapabiliyordu kamu arazilerini veya kamu mülklerini. Geçen yılki çıkardığımız kanundan itibaren artık bunu sadece Kültür ve Turizm Bakanlığı yapıyor. Bir yer kültür turizm merkezi ilan edildiği zaman -geçmişte Bakanlar Kurulu kararıyla, günümüzde Cumhurbaşkanlığı kararıyla yapılıyor- oradaki plan yetkileri Bakanlığımıza geçiyor. Oradaki hazine arazileri de dâhil mülklerle ilgili herhangi bir statü değişmiyor. Eğer biz orada planda turizme ayırıp da turizm yatırımı yapılmasını istiyorsak ilgili bakanlıktan, ormansa orman, hazineyse Millî Emlaktan “Biz burayı turizm amaçlı kullanmak istiyoruz. Eğer uygun görüyorsanız tasarruf hakkını talep ediyoruz...” Onlar da verilerse öyle kullanabiliyoruz. Yoksa bir yer bizim dışımızda değil. Turizm merkezleri dışında da hiçbir bakanlık yine kamu arazisini tahsis edemez, sadece Bakanlığımız tahsis ediyor.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Hamzaçebi, başka söz talebi var.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Hayır, sıcağı sıcağına, hemen...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki. Kısa olursa sevinirim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Şimdi, benim dediğimin neresi yanlış çıktı? Eski, 2008 yılında Anayasa Mahkemesi iptal ettikten Ertuğrul Günay'ın Bakanlığı döneminde buraya getirildi bir kanun, Turizm Komisyonunda görüşüldü, Komisyona ben bizzat katıldım ve belli kısıtlar getirilmek suretiyle ormanlık alanlarda da turizm yatırımı yapılmasının kuralları belirlendi.

Siz şimdi ifade ettiniz. Şu an yaptığınız açıklamayı geçen yıl, 2021 yılında bu Komisyonunda yapmıştınız, ben size onu hatırlattım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyorum.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Bitiriyorum efendim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama artık yani çok aştınız süreyi, çok aştınız Sayın Hamzaçebi yani kurallarımızın ötesinde, çok aştınız efendim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkanım, bakın, söz almadığım, konuşmadığım maddeler var. Teknik konuşuyorum burada.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Herkes teknik konuşuyor. Diğerleri teknik değil mi?

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Peki, Sayın Başkanım, burada bitiriyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki.

Sayın Kamil Sındır, buyurun lütfen.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Şimdi ben şunu sormak istiyorum...

Ben söz hakkımı Sayın Hamzaçebi'ye devretmek istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Öyle bir usulümüz yok, söz hakkı devri diye bir usulümüz yok yani.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Hayır ama yani...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İstiyor musunuz Hamza Bey? Buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, yani bu maddenin, bu teklifin her maddesinde konuşsam beşer dakikadan dört saat tutar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Konuşun efendim, konuşun yani hakkınız var, konuşun, benim bir itirazım yok.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Yani ben anlayamıyorum, bilemiyorum. Bu Komisyonunda sistem değişmiş demek ki. Ben bu yeni kültüre alışamadım. Belki siz bunu benimsemişsiniz ama ben alışamadım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Beş dakikadan çok daha fazla konuştuğunuz bu maddede yani konuştuğunuz, diğer maddede yine konuşabilirsiniz.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Hiç konuşmadığım maddeler var Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Söz hakkı istersiniz, konuşursunuz yani engel, bir şey yok ki.

Buyurun, her maddede söz hakkı isteyin. Bu hakkınız yani ben hiçbir şey diyemem.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Peki, neyse, ben konuya geleyim.

Şimdi siz kendiniz söylediniz, “Bir yer turizm alanı, merkezi ilan edilince tasarruf hakkı bize geçiyor.” dediniz. Ben de size öyle söyledim. Geçiyorum, neyse.

Şimdi, böyle, baş işaretleleriyle konuşacaksa olmuyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, yani gecenin bu vakti, lütfen... Yani kişiselleştirmeyelim, görüşümüzü ifade edelim. Birbirimizle aynı düşünmek zorunda değiliz, farklı görüşler olabilir.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Şimdi, bir: “O, imar hakkıyla ilgili düzenleme geçici 12’nci madde değil.” dediniz. Hangi madde? Onu öğrenmek istiyorum. Onu soracağım.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Madde numarasını hatırlamıyorum da 13 ya da 14 olması lazım. Geçici 13.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Peki.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamam mı, bitti mi, devam mı ediyorsunuz?

Değerli arkadaşlar, teşekkür ediyorum.

Her şeyi burada açıklığa kavuşturamayabiliriz. Hani teknik, incelenmesi gereken hususlar olabilir. Tutanaklardan lütfen bakalım edelim ve vekillerimizi daha detaylı bilgilendirelim. İnsanız, hepimiz bazen yanılabiliriz, farklı bir algımız olabilir söylenen sözler üzerinden. Bunu bence bir noktada bırakıp odaklanmamızda fayda var yaptığımız işe.

12’nci maddeyle ilgili müzakerelerimizi tamamladık. Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Turizmle ilgili diğer maddeler 35, 36, 37, 38’inci maddeler.

MADDE 35-11/7/2019 tarihli ve 7183 sayılı Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı Hakkında Kanunun 3 üncü maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde, dördüncü fıkrasında yer alan “Bakan tarafından” ibaresi “Bakan Yardımcısı tarafından” şeklinde değiştirilmiştir. “(3) Ajansın karar organı Yönetim Kuruludur. Yönetim Kurulu; Tanıtma Genel Müdürlüğünden sorumlu Bakan Yardımcısının başkanlığında, Tanıtma Genel Müdürü, Türk Hava Yolları Yönetim Kurulu Başkan, Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü tarafından işletilenler hariç olmak üzere havalimanı ve terminal işletmelerini temsilen en yüksek cirosu olan ilk iki işletme arasından her üç yılda bir sırayla görevlendirecekleri bir kişi, Bakanlıktan turizm işletmesi belgeli bileşik tesisler ile konaklama tesislerinin bulundukları coğrafi bölge bazında temsilini sağlamak üzere Marmara ve Akdeniz Bölgelerinden üçer üye, Ege Bölgesinden iki üye, Karadeniz, İç Anadolu, Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinden birer üye olacak şekilde her belge bir oy yerine geçmek suretiyle kendi aralarında yapılacak seçim sonucunda üç yıl süreyle Yönetim Kurulunda görevlendirecekleri on iki kişi, seyahat acentası işletme belgesi sahiplerinin ilgili mevzuatı uyarınca kendi aralarında yapacakları seçimle belirlenecek bir kişi ve Bakanlıktan turizm işletme belgeli yeme-içme ve eğlence tesisleri ile deniz turizmi tesislerinin temsilini sağlamak üzere ülke çapında yapılacak seçimle üç yıl süreyle belirlenecek bir kişi olmak üzere toplam on sekiz üyeden oluşur. Bakanlıktan turizm işletmesi belgeli tesislerin temsilcilerinin seçimlerine ilişkin işlemler Ajans tarafından yürütülür.” MADDE 36-7183 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin ikinci fıkrasının (a), (b), (c), (ç) ve (d) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir. “a) Bileşik tesisler ile konaklama tesislerinden binde beş, b) Bakanlıktan belgeli yeme-içme ve eğlence tesislerinden binde beş, c) Deniz turizmi tesislerinden binde beş, ç) Seyahat acentalarından (münferit uçak bileti satışları hariç) on binde beş, d) Havayolu işletmelerinden (ticari yolcu taşımacılığı faaliyetlerinden) on binde beş,” MADDE 37-7183 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir. “Seçimlere ilişkin hükümlerin uygulanması GEÇİCİ MADDE 2-(1) Bu Kanunun 3

üncü maddesinin üçüncü fıkrasında yapılan değişikliklere ilişkin hükümler. Yönetim Kurulu üyelerinin seçim süreci başlamış olsa dahi, seçime yönelik iş ve işlemlerde gecikmeksizin uygulanır. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Yönetim Kurulu üye seçimlerinin yapılmasına 30 günden az süre kalması halinde seçimler iki aya kadar ertelenir. Seçimin yapılmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.” MADDE 38-7183 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir. “Deniz turizmi araçlarından turizm payının tahsili GEÇİCİ MADDE 3 - (1) Bu Kanunun 6 ncı maddesinde belirtilen turizm payı, Bakanlıktan belgeli deniz turizmi araçlarından 31/12/2022 tarihine kadar alınır.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkanım, ama bu hızda gidersek gece bir buçuğu, ikiye bulabiliriz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bulabiliriz yani sabaha kadar çalışırız gerekirse. Kusura bakmayın, biz çalışmak zorundayız. Hızımız biraz hepimize bağlı, ortak çabamıza bağlı yani.

Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı ile ilgili 4 madde, bunları birlikte ele almamızda fayda var. Teklif sahibinden izahat rica ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kaçınıcı maddedeyiz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 35, 36, 37, 38.

Aynı zamanda STK’ler de var burada, onların da görüşlerini alacağız, sonra müzakereye açacağız. Buyurun.

AHMET TAN (Kütahya) – Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı Yönetim Kuruluna ilişkin bu düzenlemede öncelikle Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı Yönetim Kurulu ve İcra Kuruluna ilişkin yönetimleri ile alakalı bir düzenleme yapılmıştır. Yönetim kurulu üye sayısı 15’ten 18’e çıkmıştır. Burada “Bakan” ifadesinin yerine “Bakan Yardımcısı başkanlığında” diye bir husus zikredilmiştir. Aynıyeten icra kurulu da “Bakan tarafından seçilen üye” ifadesi “Bakan Yardımcısı tarafından seçilen üye” olarak değiştirilmiştir. Bu anlamda bu maddeyle ilgili Bakan Yardımcısının Ajans Yönetim Kuruluna daha fazla mesai ayırma imkânı elde edecek olması dolayısıyla Ajans daha etkin ve verimli şekilde çalışabilecek, Ajans Yönetim Kurulunda seçimle işbaşına gelen özel sektör temsilci sayısı da artırılarak işletmelerin belge türü bakımından temsili sağlanmış olacaktır.

Aynıyeten turizm payına ilişkin düzenleme yapılarak turizm payı oranları düşürülmüştür. Bunu madde madde isterseniz sayayım Sayın Başkanım: Bileşik tesisler ile konaklama tesislerinden binde 7,5 olan rakam binde 5’e; Bakanlıktan belgeli yeme, içme ve eğlence tesislerinden alınan binde 7,5 olan rakam yine binde 5’e; deniz turizm tesisleri binde 7,5’tan binde 5’e; seyahat acentelerinden, münferit uçak bileti satışları hariç on binde 7,5’tan on binde 5’e; hava yolu işletmelerinden, ticari yolcu taşımacılığı faaliyetlerinden on binde 7,5’tan on binde 5’e düşürülmüştür. Bu anlamda deniz turizmi araçlarından alınan rakamsa, oransa iptal edilmiştir.

Bununla birlikte, bu maddeyle kanun yürürlüğe girdiği tarihte yönetim kurulu üye seçimlerinin yapılmasına otuz günden az süre kalması hâlinde seçimlerin iki ay kadar erteleneceği ve seçimin yapılmasına ilişkin usul ve esasların Bakanlıkça belirleneceği de düzenlenmiştir. Bu anlamda bir de geçici maddemiz vardır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu geçici maddeyi tartışmıyoruz, sadece şimdi 35, 36, 37, 38; bir de geçici madde mi var?

AHMET TAN (Kütahya) – Hayır, 38’in kendisi geçici madde Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ha, 38’in kendisi geçici madde.

AHMET TAN (Kütahya) – O da bu deniz turizmi araçları bakımından 31/12/2022 tarihine kadar iptal edilmişti bu kanunda ama 31/12/2022’ye kadar bu payın alınmasına ilişkin bir düzenleme yapıyor Sayın Bakanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Bakan Yardımcımızın ilave edeceği bir şey var mı?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Sayın Başkanım, öncelikle Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı Hakkında Kanun yine Meclisimizin takdiriyle 2019 yılında yasalaştı, yürürlüğe girdi. Gelişmiş turizm ülkelerinin hemen hemen tamamında benzer fonksiyonel ve yapılanmalar var, gecikmiş olsak da biz bunu hayata geçirmiş olduk. Tabii, hemen arkasından, tüm dünyada turizmin çok olumsuz etkilenmiş olduğu pandemi sürecinde böyle bir kuruma, böyle bir enstrümana çok fazla ihtiyacımızın olduğunu da yakinen görmüş olduk. Çok hızlı hareket edebilen, hızlı kararlar alabilen, kendi finansmanını kendi oluşturabilen bir dinamik yapısı var Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansının. Dünyada pandeminin ilk yılı olan 2020’de turizm pastası yüzde 88 küsur oranında daralma yaşadı, Türkiye yüzde 65 küsur oranında bir daralma yaşadı yani dünyadan daha az küçüldük. Yine, 2022 yılında dünyada turizmini bir önceki yıla göre çok hızlı arttıran ilk 3 ülke arasında yer aldık. Yine, Dünya Turizm Örgütü geçtiğimiz günlerde açıkladı; Türkiye, dünyada en fazla turist ağırlayan ülkeler arasında 4’üncü sıraya yükseldi, 6’ncılıktan 4’üncülüğe yükseldi. Tabii, tüm bunları biz Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansının bu dinamik yapısıyla ve kendi finansman yapısına sahip olması imkânlarını kullanarak sağlamaktayız ki şu anda dünyada ülke tanıtımı, ülke turizm tanıtımı açısından en etkili, en güçlü ülkelerin başında gelmekteyiz. Gerek dijital platformlarda...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Toparlarsanız...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Hemen toparlıyorum Başkanım.

Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı Türkiye’nin turizminin gelişmesi ki bu sene de biz rekor düzeyde turizm geliri beklemekteyiz, rakamlar da bu ana kadarki gerçekleştirmeler de bunu göstermekte. Tabii, bunu sağlamamızda Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansının önemi çok fazla. Kanununu çıkardığımızda da...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ne getiriyoruz Sayın Bakan Yardımcısı, ne getiriyoruz?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Şunu getiriyoruz efendim: Şu anda mevcutta 15 kişilik oluşan yapıda kamunun payı olan 4 sandalyeyi 3 sandalyeye düşür...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kamunun payını azaltıp sektörün payını artırıyoruz, öyle mi?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Azaltıyoruz. Sektörün payını artırırken de burada esas şöyle bir ilke var Sayın Başkanım: Buraya kaynak aktaran tesisler neyse onların oranında. İşte Sağlık Bakanlığının kurmuş olduğu seyahat acentesi, Türkiye Odalar Birliğinin ilgili kuruluşları, çok sayıda talep var yönetime girmek hususunda. Bizde görüşmelerde “Eğer cirodan belli paylar aktarırsanız o oranda size de sandalyede yer verilebilir.” denmişti.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPARSLAN – Burada da kim ne kadar imkân aktarıyorsa o kadar yer alacaklar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Temsil edilecekler.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Dolayısıyla 15 olan sayı 18’e çıkıyor, durum budur.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kimler giriyor?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sektör temsilcisinin de görüşünü alalım sonra size söz verelim isterseniz, daha sağlıklı olur tartışma.

Buyurun.

Kendinizi de tanıttın lütfen.

TÜRSAB HUKUK BAŞDANIŞMANI İLKER ÜNSEVER – Türkiye Seyahat Acentaları Birliği Baş Hukuk Müşaviriyim.

Sayın Başkan, değerli üyeler; Anayasa’nın 135’inci maddesinde tanımlanan kamu kurumu niteliğinde meslek örgütü olan, 1972 yılında 1618 sayılı Kanun’la kurulmuş bir kurumu temsilen huzurunuzda bulunmaktayım. Ancak burada, 18 kişiye çıkarılan bu yönetim kurulunda daha önce on beşte 1 olan seyahat acenteleri temsilcisi sayısının on sekizde 1’e düşürüldüğü gerçeğiyle ilgili konuşmak üzere söz aldım.

Sayın Bakanım gayet açık yüreklilikle parayı verenin buraya girdiğiyle ilgili bir bilgi verdi anlayışı ortaya koymak açısından. Ben, turizmin işleyişiyle ilgili gerçekten sabrınıza sığınarak bu saatte çok kısa, otuz saniyelik bir şey anlatmak istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

TÜRSAB HUKUK BAŞDANIŞMANI İLKER ÜNSEVER – Hiçbir turist bir otelin “gel” davetiyle Türkiye’ye gelmez. Turistin aklına Türkiye’yi düşüren, Türkiye’de ona buraya gelme olanaklarını yaratan, uçağını organize eden, planını, programını yapan, buna ilişkin tüm çalışmasını tamamlayan, tedarikçi olarak dönüp otellerden, yatçılardan bu ürünleri temin edip paket hâline getirenler turizmin dinamiğidir, lokomotifidir. Bu, bir gerçekliktir, turizm endüstrisinin çalışma kanunu bu. Dolayısıyla, buraya gelen turistin getirdiği döviz getiren zaten seyahat acenteleridir. Herhangi bir otelin defterlerini açarsanız kestikleri faturaların en az yüzde 80’inin bir seyahat acentesine hitaben kesildiğini görürsünüz. O zaman turizm payını cirosundan ödeyen otellerin bütün bu parayı getirdiğini ileri sürerek 18 kişilik kurulda 12 kişiyle temsil edilmesinin çok doğru olmadığı da ortaya çıkar, bu birinci husus ama ikinci husus bence daha kritik. Sektörün topladığı çok önemli bir bütçeyi kullanan bir kurumdan bahsediyoruz yani onun için bu maddenin görüşülmesinin çok önemli ve değerli olduğunu düşünüyorum. Bugüne kadar 1949 yılında Türkiye Cumhuriyeti’nde daha Turizm Bakanlığı yokken Basın-Yayın ve Turizm Kanunu’yla kurulan kurullar var. Bu kurullarda tacirlerin değil, tacir sıfatıyla olanların değil, sektörde örgütlenmiş olan örgütlerin temsilcilerinin kurullarda yer alması esas alınmış. Şimdi hele kamu kurumu niteliğinde meslek örgütlerinin ağırlıkta olmadığı, içinde neredeyse yer verilmediği, hatta hiç yer verilmediği... Bakın, danışma kurulu diye...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Toparlarsanız yalnız seviniriz.

TÜRSAB HUKUK BAŞDANIŞMANI İLKER ÜNSEVER – Sabah 11.00’den beri şu an için bekliyorum Sayın Başkan. O nedenle sabrınızı ıstırham ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Biliyorum, biliyorum ama gördüğünüz gibi biz de sabah 11.00’den beri çalışıyoruz.

TÜRSAB HUKUK BAŞDANIŞMANI İLKER ÜNSEVER – Çalışıyorsunuz evet efendim ama benim bütün anım bu an.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

TÜRSAB HUKUK BAŞDANIŞMANI İLKER ÜNSEVER – Burada bu kaynakları kullananlar birer tacir yani otel temsilcileri, otel işletmecileri seçilecekler, buraya gelecekler. Hâlbuki kamu görevlisi sıfatıyla kendi üyeleri tarafından kanunla ve ilçe seçim kurulunun yönettiği bir seçimle seçilen yöneticileri bu yönetim kurullarına almıyoruz. Böyle bir kaynağı harcarken otelcileri ağırlıkta tutmak, bugüne kadar Türkiye’yi pazarlamakla ilgili hiçbir deneyimi olmayan bir meslek erbabını bu işte görevlendirmek anlamına gelmiyor mu?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Eleştirilerinizi gayet sarıh, açık bir şekilde ifade ettiniz.

Teşekkür ediyorum.

TÜRSAB HUKUK BAŞDANIŞMANI İLKER ÜNSEVER – Son cümle efendim, son cümle.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son cümle olsun.

Buyurun.

TÜRSAB HUKUK BAŞDANIŞMANI İLKER ÜNSEVER – İşi pazarlama, işi tanıtım, işi organizasyon olan bir meslek örgütünün temsilcilerinin kendisi pazarlama ve turizmi geliştirme iddiasında olan bir kurumda yoğunlukta, ağırlıklı olmamasının bir gerekçesi olmaması lazım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyorum, sağ olun.

TÜRSAB HUKUK BAŞDANIŞMANI İLKER ÜNSEVER – Ben teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi üyelerimizin görüşleri için...

TAMER OSMANAĞAOĞLU (İzmir) – Affedersiniz Sayın Başkan...

TÜRSAB yönetiminde ne kadar otelci var, hepsi otelci değil mi?

TÜRSAB HUKUK BAŞDANIŞMANI İLKER ÜNSEVER – Hayır, değil. TÜRSAB’ın 11 bin seyahat acentesi üyesi var. Seyahat acentesi işletmesi sahibi olmak...

TAMER OSMANAĞAOĞLU (İzmir) – Hepsi iş adamı.

TÜRSAB HUKUK BAŞDANIŞMANI İLKER ÜNSEVER – Efendim?

TAMER OSMANAĞAOĞLU (İzmir) – Hepsi iş adamı.

TÜRSAB HUKUK BAŞDANIŞMANI İLKER ÜNSEVER – Fakat seçilenler kamu görevlisi niteliğinde.

TAMER OSMANAĞAOĞLU (İzmir) – Peki, anladım.

TÜRSAB HUKUK BAŞDANIŞMANI İLKER ÜNSEVER – Üyeleri iş adamı olabilir ama iş adamı sıfatıyla buraya seçmenin doğru olmadığını iddia ediyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yanınızdaki hanımefendiye de söz veriyorum.

Buyurun.

TÜRKİYE TURİZM YATIRIMCILARI DERNEĞİ TEMSİLCİSİ HALE ALTAN – Çok teşekkürler.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Siz de kendinizi tanıttın lütfen.

TÜRKİYE TURİZM YATIRIMCILARI DERNEĞİ TEMSİLCİSİ HALE ALTAN – Hale Altan, ben de Türkiye Turizm Yatırımcıları Derneği adına katılıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Siz ne düşünüyorsunuz?

Buyurun.

TÜRKİYE TURİZM YATIRIMCILARI DERNEĞİ TEMSİLCİSİ HALE ALTAN – Biz de şunu düşünüyoruz: Biz de TÜRİSAB’la benzer şekilde, seçimle işbaşına gelen turizm, sivil toplum kuruluşu ve meslek örgütlerinin TGA Yönetim Kurulunda yer almaları gerektiğine inanıyoruz. Bu çerçevede, bunun aynı zamanda belge türü bakımından da temsili sağlayacağına inanıyoruz. Bununla beraber...

Sadece bu maddeyle mi ilgili vereyim?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Diğerlerini de söyleyin, görüşünüzü almışken 4 maddeyle ilgili de ifade edin lütfen.

TÜRKİYE TURİZM YATIRIMCILARI DERNEĞİ TEMSİLCİSİ HALE ALTAN – Çok teşekkür ediyorum.

Bununla beraber, özellikle 36’yla ilgili şunu da söyleyeyim: 2015 yılından bu yana, biliyorsunuz, bölgesel siyasi dalgalanmalar ve sonrasında pandemi kriziyle birlikte turizm sektörü ve özellikle otelcilik ve lokantacılık sektörü büyük bir borç yükü altında kaldı. Özellikle 2020-2021 yılında hedeflenen 85 milyar dolar yerine 37 milyar dolar gibi bir gelir kazanılabildi. BDDK verilerine göre 2021 yılı Ağustos ayında 144 milyar TL olan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yalnız, sektörel bilgilerden ziyade düzenlemelere dönük görüşünüzü ifade ederseniz çok sevinirim.

TÜRKİYE TURİZM YATIRIMCILARI DERNEĞİ TEMSİLCİSİ HALE ALTAN – Tabii ki de Sayın Başkanım.

Yani bu borcun artmasını söyleyeyim: 225 milyar TL’ye çıktı. Bu çerçevede, sadece bir yılın iyi geçmesini esas alamayız. Bu çerçevede de sektör şu anda yüzde 2 konaklama vergisi ödüyor, binde 7,5 oranında turizm katkı payı gibi yükümlülükleri bulunuyor. Bu çerçevede, binde 5’e gelmesini gerçekten çok büyük memnuniyetle karşılıyoruz ama şunu da ifade etmemiz gerekir: Yani bu kadar büyük borç yükü altındayız Sayın Başkanım, bunun...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu yıl iyi geçmiş olsa da geçmişten gelen etkiler var.

TÜRKİYE TURİZM YATIRIMCILARI DERNEĞİ TEMSİLCİSİ HALE ALTAN – Çok büyük etkiler var. O yüzden de -bir cümle- turizm katkı payı yükümlülüğünün 1/1/2024 değil 1/1/2023 yılından itibaren devreye alınması sektörün finansal sürdürülebilirliği açısından çok kıymetli. Bunu not düşmek istedim.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Şimdi sayın vekillerimizin görüşleri için söz vereceğim.

Bülent Bey, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Bilmiyorum kim cevaplar ama bu Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansında ne kadar para birikti Nadir Bey, bu rakamı biliyor muyuz? Rakam çok olduğu için mi...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Söyleyin hemen.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİRALPASLAN – Şöyle, Sayın Milletvekilim, tabii bu pandemi sürecinden önce bizim hesaplamamız 2019 verilerine göre olsaydı, o günkü şeyle 200 milyon, daha çok gelirler de döviz üzerinden olduğu için 200 milyon dolar civarında bir gelir bekliyorduk ama pandemi sürecinde bunlar gerçekleşmedi ve biz kamudan, bütçeden öngördüğümüzün daha üzerinde Bakanlık bütçelerinden kaynak aktardık yani yüzde 20’ler düzeyinde olması gereken

Bakanlık kaynağı, yüzde 40'lar düzeyinde oldu pandemi sürecinde. Ama bu yıldan itibaren gerek kamunun payı gerek sektörden toplayacağımız paylar, yaptığımız projeksiyonlar itibarıyla 2024'te bu rakamlara düştüğümüzde bile kendi faaliyetlerini çok rahatlıkla gerçekleştirebilecek bir büyüklüğe ulaşıyor; turizm sektörümüz büyüdükçe de buranın gelirleri ve payları artacak, dolayısıyla hepsi birbirini besleyen bir döngü içerisinde büyüyerek gelişecek.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani sonuçta ne kadar toplandı?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – 2019'da 200 milyon dolar civarında toplanması gerekirken pandemiden dolayı toplanamadı, bunun yarı miktarlarında toplanabildi.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani 2019, 2020, 2021?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – 2020, 2021 yıllarını tam rakamları vereyim şimdi, ezberden yanlış olmasın.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Olmazsa yazılı...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Hayhay, vereyim, bütçelerimiz var zaten. “Web” sitesinde hepsi anlatılıyor efendim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Peki, toplanmadığı hâlde neden bu paylarda indirime gidiyorsunuz?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Şunun için efendim: Az önce de ifade ettiğim gibi, bu yıl tekrar 2019'dan daha fazla turizm sektörümüzde bir büyüme sağlandı, gelirlerimiz büyüdü. Dolayısıyla, elde edeceğimiz gelirler 2024'ten itibaren baktığımızda, bizim kendi faaliyetlerini gerçekleştirebilecek imkânları 2024'teki bu paylarla ulaşabileceğiz. Ondan sonraki yıllarda da beklediğimizin üzerinde bir gelişme olacak çünkü sektör büyüdükçe buranın payı artacak. Birbirini besleyen, büyüten bir yapı olduğu için...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Olabildiğince kısa, net cevaplar verelim çünkü vaktimiz biraz daraldı.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bu, peki, 200 milyon dolar falan büyük paralar. Bunlar ağırlıklı olarak nerede kullanılıyor?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Bunun yüzde 80'ini Türkiye'nin turizm tanıtımında kullanmak zorundayız yasası gereği, kalanı da cari giderler ve personel giderler; işte benzeri giderlerde kullanılıyor.

Az önce de ifade etmek istediğim oydu; bugün bakarsanız gerek dijital platformda gerek global piyasada ve rakip ülkelerimizle de kıyasladığımızda Türkiye, ülke tanıtımı, ülke markası anlamında, ülke turizmi anlamında en güçlü, en etkili tanıtımı yapan ülkelerin başında geliyor, belki de birinci sırada efendim şu anda.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Peki, Bakan neden Ajansın başkanlığından çekiliyor?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Şundan dolayı: Bir örnek olsun diye, burada kamunun payı, sektörün payı biraz daha göreceli olarak daha fazla olacağı için kamunun payını bir düşürelim diyoruz ve Ajans kurulurken o zaman da hem bu Komisyon da gündeme gelmişti. “Bakanın konumu, durumu gereği olmasın.” dendiği için biz belli bir aşama, emekleme aşamalarını geçtikten sonra gerekirse Bakanı çıkarırız demiştik. Şu andaki yaptığımız çalışmalar neticesinde de kamunun payı düştüğü için, bunu Sayın Bakanın sandalyesinden düşülmesi kararından dolayı böyle bir karar verildi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Anlatılanı anlamadım ama teşekkür ederim.

CAVİT ARI (Antalya) – O dönem söylenen eleştirilerin şu an doğru olduğu ortaya çıkıyor, o yüzden.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu Turizm Geliştirme Ajansı ile ilgili kanun bu Komisyondan çıktı sonuç olarak ve orada şununla övünüyordunuz: “Turizm tesisleri memleketin batısında ama biz her bölgeye sonuç olarak -buna rağmen- daha hakkaniyetli bir şekilde dağılım yaptık.” diye övünüyordunuz ama bu övündüğünüz şeyden rücu etmişsiniz gördüğüm kadarıyla.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Sayın Vekilim, öyle bir şeyimiz olmadı.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şöyle ama Marmara, Akdeniz ve Ege’ye daha fazla üye veriyorsunuz bu ajanslarda. Şimdi, Karadeniz, Doğu ve Güneydoğu Anadolu’daki, İç Anadolu’daki üyeleri sabit tutuyorsunuz. Ya bu da dengeleri değiştiriyor tabii ki bu Ajansın yönetimindeki. Niye böyle bir şeye ihtiyaç duydunuz? Yani sonuç olarak tamam, memleketin batısında daha çok turizm var doğru ama doğusu da ya, Karadeniz’imiz de gelişmeye açık turizmde. Eğer ki gerçekten ilgileneniz yani biraz yüzünüzü şu deniz kenarlarından biraz çekseniz... Diyarbakır da mesela çok turizmde gelişmeye açık, Van da Erzurum da Bitlis de diğer şehirlerimiz de Doğu’nun, Güneydoğu’nun şehirleri gelişmeye açık turizmde. Bu anlamda niye böyle bir tasarrufa gittiniz ve övündüğünüz bir şeydi. Yani Bakan Bey’in de ben açıklamalarını biliyorum. “Biz bu Ajansta doğunun illerini de tabii, batıda daha çok turizm olmasına rağmen daha fazla hak sahibi yaptık.” diye bir iddianız vardı. Bu iddianızdan geri adım atmışsınız. Bunu...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Yok, tam tersine, o iddiamızdan çok daha güçlü bir şekilde...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Niye tam tersine ya? Bak, ne diyorsunuz, şöyle diyorsunuz...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Açıklayayım, açıklayayım Sayın Vekilim, bir müsaade ederseniz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Marmara, Akdeniz Bölgelerinden 2’şer üyeyi 3’er üyeye çıkarıyorsunuz. “Ege Bölgesi’nde 2 üye.” diyorsunuz ve diğer bölgeleri 1’er de bırakıyorsunuz. Artırıyorsunuz Marmara, Ege ve Akdeniz üyelerini...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, bu bölgesel dağılımı bir açıkla mısınız?

Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkanımız da sonuç olarak bölgenin bir insanı, buna itiraz edecektir yani.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir açıklasın.

Buyurun.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Şöyle efendim: Tabii bu yönetimde temsiliyetle ilgili, biraz önce de ifade ettiğim gibi, turizm tesislerinin buraya aktardığı pay oranında biz temsillerini sağlıyoruz ama bizim oradaki ifade ettiğimiz husus, Turizm Geliştirme Ajansı ile topyekûn, deniz, kum, güneşin dışında da Türkiye’nin tüm bölgelerinde turizmin gelişmesine yönelik çalışmalardan bahsetmiştik. Türkiye Turizm Geliştirme Ajansı da bu elde ettiği gelirleri harcanmasında Türkiye’nin turizm tanıtımında kullandığı için Türkiye’nin her bölgesinde turizmde

canlanmalar var. Ayrıca bir özel projeyle -“web” sitemizde detaylarıyla var- biz 81 ilimizde il tanıtım kurulları oluşturduk. Türkiye Turizm Geliştirme Ajansının imkânlarıyla “bingöl.gov.tr” “van.gov.tr” “kırşehir.gov.tr” gibi 81 ilimizin tamamında valilerimizin koordinasyonunda oradaki, kamudaki turizm temsilcileri ve turizm sektörünün bir arada olduğu yerde o ilin turizm anlamında en güçlü nasıl tanıtımı yapılır, hangi projelerle hayata geçirilir; bunları biz güçlü bir şekilde yapıyoruz ve başta turizmin çeşitlenmesi ve biz Bakanlık olarak da en büyük amacımız...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ediyoruz.

“Bölgesel şeye dikkat ediyoruz.” diyorsunuz, tamam.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN –Biraz uzun uzun anlatmak isterdim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bence uzun uzun anlatmayalım bu saatte, daha kısa kısa anlatalım.

Buyurun Garo Bey.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkanım, şöyle devam etmek istiyorum.

Ben tatmin olmadım bu bilgiden çünkü buradaki dengeyi değiştirmişsiniz yani kurulda sonuçta batıdan daha fazla üye olacak; Marmara’dan, Ege’den, Akdeniz’den. Doğudaki üyeler 1’er kişiyle kalacak, Karadeniz, İç Anadolu, Doğu Anadolu ve Güneydoğu’da 1’er üyede kalacak. Bu tasarrufu doğru bulmuyoruz Sayın Başkan. Ben, Komisyon Başkanının da bu anlamda destek vereceğini düşünüyorum.

Diğer bir mesele, şimdi, memleketin batısında turizmle ilgili tamam bence çok kötü uygulamalar da var; doğa yağması var, kıyı yağmaları var. İyi örnekler de var, kötü örnekler de var bu anlamda ama bayağı kötü örnekler var ama turizm bilinci bir şekilde var memleketin batısında; turizm daha gelişmiş durumda, daha çok turist geliyor ama memleketin doğusunda bu anlamda bir bilinç henüz yeni yeni oluşuyor ve bu oluşurken de biz sonuç olarak medeniyetler beşiği bir coğrafyayız yani on iki bin yıllık bir tarihimiz var. Ben geçen gün gördüğüm bir olayı söyleyeyim, Diyarbakır Eğil’de “Diyarbakır’ın Göbekli tepesi” denilen neolitik dönemden kalan mağaralar var, gittiniz mi gördünüz mü bilmiyorum. Şimdi, normalde dünyada herhangi bir medeniyetin elinde olsa bu, oraya milyonlarca turisti getirebilir. Çünkü ilk atalarımızın yani bizim dedelerimizin oradaki on bin yıl önce yaptığı, -mezarda- yaşadığı yerler. Şimdi, baktığınızda onu ne yapmışlar? Defineciler dalmış, yerle bir etmişler; üzerine de bir ev yapılmış, beton bir ev yapılmış, tam üzerine yapılmış -Diyarbakır’ın Göbekli Tepesi diyorum, Eğil, on bin yıllık tarihi var- beton bir ev yapılmış. Kim yapmış? AKP Diyarbakır il yönetiminden birisi yapmış. Bu konuda şikâyet de bulundum, suç duyurusunda da bulundum. Sonra gittim, yani orada baktım yani binlerce yıllık hikâyeler, manastırlar, kiliseler, pek çok kültürel varlık, havralar... Yani sonuç olarak medeniyetler beşiği, her inancın kültürel varlığı var. Bunları defineciler yağma etmişler, yok etmişler. Ya, bu kültürel varlıkların korunmasıyla ilgili bir bilinci yani esas definenin o kültür varlığı olduğu bilincini yaymamız lazım. Yani oraya kazdığında bulacağı üç kuruşluk altın değil, esas o kültür varlıklarının, atalarımızın kültür varlıklarının define olduğu bilincini yaymak sırf Turizm Geliştirme Ajansı ile olacak iş değil, Kültür Bakanlığının bu konuda sorumluluk alması, her anlamda... Yani Turizm Geliştirme Ajansı ile birlikte Kültür Bakanlığının topyekûn bu meseleye bakması, yöre halkıyla birlikte bu bilincin gelişmesi... Yani “Onlar bizim atalarımızın kültür varlığı.” deyip pamuklara sarıp sarmalamamız ve ayağa kaldırmamızla ilgili bir bilinç gelişmesi meselesi var. Bu konuda Doğu’yu, Güneydoğu’yu, Karadeniz’i bu anlamda ihmal ederseniz, yüzünüzü yalnızca kıyılarına dönerseniz oralara büyük bir eksiklik yapmış olursunuz.

Sayın Bakan, ben bu konudaki eksikleri size bildirdim, daha da fazla bildireceğim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederiz, sağ olun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sürem mi bitti Sayın Başkan?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sağ olun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkanım ne oldu?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yani ifade ettiniz gayet güzel fikrinizi.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Sıcağı sıcağına birkaç cümle ifade edeyim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bence çok da uzatmayalım yani Sayın Paylan bir bakış açısını, önerilerini ortaya koydu, siz de onları not edin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, sonuçta Bingöl’de de kültür varlıkları var...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tabii tabii, katılıyorum size yani itiraz ettiğimden değil gayet güzel ifade ettiniz. Bakış açınızı, teklifinizi ifade ettiniz ama sorudan ziyade yani sizin bu görüşünüzü, önerinizi değerlendirmeleri gerekir arkadaşların.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Doğu’yu, Güneydoğu’yu geride bırakmış bu ajanslar, buna sizin de destek vermeniz lazım.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Bu vizyonu biz de paylaşıyoruz, bizim de Bakanlık olarak amacımız bu.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sadece deniz kum turizmi düşünmüyorsunuz herhâlde.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Şunu da ifade etmek istiyorum ki kültür, inanç ve gastronomi saikiyle turizm şu anda hızla dünyada en fazla talep edilen turizm türü hâline gelmekte. Güneydoğu Anadolu Bölgemiz de -Hatay’dan Van’a kadar- gerekli insanlık tarihinin başladığı topraklar olmasa itibarıyla başyapıt; çok abide eserlerin burada olması, gastronomisinin çok zengin olması, 3 büyük dinin kutsal mekânlarının burada olması nedeniyle dünyanın en önemli turizm merkezlerinden biri olacaktır on yıla kadar. Biz de onun çalışmasını yapıyoruz, biz de bunu paylaşıyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Özellikle, bugünkü huzur güven ortamında turizm de çok daha hızlı gelişecek.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ajanstaki dengeleri değiştirmeyin o zaman ya.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, Sayın Cinsli buyurun.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Garı Bey benim sormak istediğim, hakikaten çok merak ettiğim soruyu sordu. Doğu Anadolu’da neden temsilci yok? Bildiğim kadarıyla yok.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Var efendim.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – 1 kişi, ha var ha yok ki mesela Erzurum bir kış sporları merkezi, Erzurum gibi başka şehirlerimiz de son derece gelişmeler kaydediyor. Bunun sebebini ben tahmin ediyorum ki bu Bakanlıkla ilgili maddeler konuşulurken bu kadar çok şüpheli soruların sorulmasının bir nedeni de maalesef Sayın Bakan. Kendisi olmadan kendisiyle ilgili iddiaları söylemek bana yakışmaz, o yüzden bütçeyi bekliyorum. Burada, pek çok iddia var önümde, bütçede kendi yüzüne soracağım, kendisinin cevap vermesini bekleyeceğim. Burada olmayan bir kişi hakkında iddiaları öne sürmek bize yakışmaz fakat Sayın Bakanın kışlık tesisi yok, Karadeniz’de tesisi yok; olan tesisleri

yazlık tesisler ve turizmi yazdan ibaret, yaz turizminden ibaret zannediyor. En son yaptığı gaf da bunun bir tezahürü: “Yazın tatil yapamıyorsanız kışın yapın.” diyor. Kış turizmini, kışı aşağılıyor, kışa “ucuz” diyor yani “Kışla işimiz yok, turizmin kışla alakası yok.” diyor aslında, bilinçaltını ortaya koyuyor.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Kazıları kim on iki aya çıkardı?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Neyse, dediğiniz gibi, Bakanımızın olduğu bir ortamda, kendisinin de cevap hakkının olacağı bir ortamda olursa bu...

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Tabii, tabii; bunları kendisine de...

Şimdi, Turizm Tanıtım Ajansından bahsedilirken başka bir soruyu Bakanlığa ilgilendirdiği için soracağım; Sayın Bakanı da ilgilendiriyor ama Bakanlığa ve milletimizi ilgilendiriyor. 2019 yılında Turizmi Teşvik Kanunu’nu çalışırken bir konuyu biz keşfettik. Bir şirket var, Amerikan Ogilvy diye bir şirket var. Bu Ogilvy adlı şirket tanıtım ajansı gibi bir şirket, danışmanlık veriyorlar. Bu şirketin danışmanlarından biri Sayın Bakanın şirketi. Sayın Bakan, Bakan olduktan hemen sonra şirket Ogilvy’yle olan alakasını kesiyor ve bu Ogilvy bir anda Türkiye Cumhuriyeti devletinin Turizm Bakanlığının danışman şirketi oluyor. Sayın Bakanın üst düzey yöneticilerinden biri bir anda Sayın Bakanın şirketinden ayrılıyor, Ogilvy’nin başına geçiyor ve Turizm Bakanlığı bu şirkete 2019’un Mayıs rakamıyla...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yalnız, Sayın Cinsli, siz biraz önce söylediniz. Şimdi, buna kim cevap verecek burada?

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Ama Bakanlığa ilgilendiriyor, Sayın Bakan Yardımcım cevap verecek.

2019’un Mayıs ayı rakamıyla 440 bin lira Frankfurt Turizm Ofisimiz üzerinden para ödüyordu, bunu kimse yalanlamadı. Araştırma önergesi verdik biz Mecliste, AK PARTİ’li bir Muğla milletvekili kalktı, cevap verdi; Sayın Bakanın ne kadar iyiliksever, ne kadar hayırsever olduğundan, maaşını bile almadığından bahsetti; hiç tatmin edici cevaplar değildi. Ogilvy’yle olan münasebet hâlâ devam ediyor mu? Eğer devam ediyorsa, bu Turizm Tanıtım Ajansı olmasına rağmen Ogilvy’ye neden hâlâ ihtiyaç duyuluyor ve bugün Ogilvy’ye ne kadar para ödeniyor, merak ediyorum ve hâlâ Frankfurt Turizm Ofisi üzerinden mi bu paralar ödeniyor?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, diğer soruları da alalım topluca.

İsmail Faruk Bey, buyurun lütfen.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Ben şuna takıldım Sayın Bakan Yardımcımız, bu Yönetim Kurulu üyelerinin sayısını belirlerken dediniz ki: “Biz de pay ödeyelim diye çok teklif var, onun için 18’e çıkardık.” Ben böyle anladım. Eğer mesele buysa o zaman 30’a çıkaralım.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Üye olmak isteyen çok talep var, biz gerekli payı ödemeleri kaydıyla bunu yapabileceğimizi söylüyoruz. TOBB, Sağlık Bakanlığının ilgili kuruluşları...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Şimdi, onun beklentisi ne, ona da soralım o zaman yani biz de para verenler olalım. Dolayısıyla, TOBB da bedava para vermez, beklentisi ne?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Hayır, hayır; para vermedik, üye olmak talebinde bulundular. Biz de “Eğer üye olmak istiyorsanız turizme bağlı bize ödeme yapmanız lazım.” dedik. Ödeme yapmak istemedikleri için üye olamadılar. Ben o zaman eksik ifade ettim.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Anladım.

Hayır, şöyle: Yani bu yönetim nedir? En rasyonel şekilde nasıl yönetilir burası? Kuruluş amacı Türkiye'nin turizmine katkı sağlamak, tanıtımı artırmak. Söylüyorsunuz etkili olduğunu, bunun da bir etki analizini mutlaka yapmış olarak söylüyorsunuzdur. Dolayısıyla, o zaman bu mantık çerçevesinde 10'sa 10, 18'se 18; neyse ona göre tespit etmek lazım yani o söyledığınızden "Bu para, aidat veya pay en çok kim öderse onu alınız." gibi bir şey çıkardım, öyle değil diyorsunuz.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Yok, öyle, dediğiniz gibi. Yani şöyle tabii: Buraya, turizm sektöründen katkı sunan, katkı payı verenleri biz temsilen yönetime alıyoruz.

Efendim, Turizm Geliştirme Ajansının yönetiminin oluşmasının ana fikri; buraya pay veren, katkı payı sağlayan turizm sektörünün temsilcilerinin seçimle belirlendiği temsilciler yönetiminde yer alıyor. Dolayısıyla, benim ifade ettiğim, buraya üye olmak isteyen, temsilci göndermek isten birçok -TOBB gibi, Odalar Birliği gibi, Sağlık Bakanlığının seyahat acentası gibi- talep vardı, biz de onlara "Katkıda bulunursanız değerlendirilir." dedik ama onlar katkıda bulunmayı kabul etmedikleri için girmediler. Ama tam da dediğiniz gibi Yönetim Kurulu buraya katkı sunan, katkı payı veren kuruluşların, turizm sektörünün seçimle temsilcileri oluşturduğu yapıdan oluşuyor ağırlıklı olarak.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Hamzaçebi, buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

4 madde görüşeceğiz, süremi ona uygun veriyorsunuz değil mi Sayın Başkanım?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun, istediğiniz kadar konuşun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Evet, teşekkür ederim.

Yirmi dakika konuşmayacağım da baştan böyle beş dakika gibi bir süre gelince psikolojik olarak insan söyleyeceklerini tam ifade edemiyorum.

Şimdi bu maddeler çerçevesinde turizm politikasıyla ilgili bir genel değerlendirme yapmak istiyorum. Sayın şimdiki Turizm Bakanı benim bürokrasi ve siyaset hayatında gördüğüm en başarısız Turizm Bakanı bir kere. Başarı öyküleri anlatıyor ama rakamlar kendisini doğrulamıyor. Turizmi Geliştirme Ajansı ile ilgili kanun teklifini buraya getirdiğinde Komisyon da görüşlerimi ifade ettim, Genel Kurulda da görüşlerimi ifade etmiştim. Şunu söylemiştim; bu Ajansın kuruluş kanununda şu mantık vardı, o mantık hâlâ devam ediyor: İstedğimiz gibi para toplayalım, istediğimiz gibi harcayalım, kimseye de hesap vermeyelim. Yasanın denetim tarafı yok bir kere, Sayıştay denetimi yok. Oysa bu Ajansın topladığı payların, Ajansın gelirleri olarak mükelleflerden tahsil edilen payların hepsi bir vergi niteliğindedir. Toplanan vergilerin, adı ne olursa olsun, kamu kaynağı toplayan bir kurumun bu kaynakları nasıl harcadığının denetimini Türkiye Büyük Millet Meclisi adına Sayıştay yapar; Sayıştay denetimden muaf kılındı. Şimdi, bu maddede, teklifin 36'ncı maddesinde bazı payların oranı azaltılıyor. Neden azaltılıyor? Sektöre ağır gelmiş olmalı bunlar, bu nedenle azaltılıyor olmalı. Peki, neden bunun yürürlüğü 1/1/2024 tarihine erteleniyor? Nedeni şu: Önümüzdeki yıl da istediğimiz gibi toplayalım, istediğimiz gibi harcayalım, kimseye de hesap vermeyelim. 1/1/2024'te zaten Allah kerim, muhtemelen biz olmayız, yeni iktidar, yeni hükümet bakar buna; mantık bu. Bu iniyorsa gelin bunun yürürlüğünü 1/1/2023 olarak belirleyin.

Şimdi, Ajansın yönetim kurulunun oluşumunu burada yine o tarihte yasa teklifini görüşürken değerlendirmiştik, görüşlerimizi ifade etmiştik, belli eleştirilerimiz, önerilerimiz olmuştu ama teklif geldiği gibi yasalaştı. Şimdi, TÜRİSAB'ı temsil eden sayın temsilci çok doğru bir değerlendirme yaptı, benim söyleyeceklerimi kendisi söyledi. Şimdi, otelciler burada var, elbette olacak. Yeme içme tesisleri

var, elbette olacak. Ne bileyim, hava yolu taşımacıları, havalimanı ve terminal işletmecileri de elbette olacak. Turizm işletmesi belgeli bileşik tesisler, konaklama tesislerinin bulunduğu bölgenin coğrafi bölge bazında temsilini sağlamak üzere belli bölgelerden temsilciler elbette olacak ama Türkiye'ye gelen, bugün Bakanın övündüğü veya iktidarın övündüğü bu yılın başarısının gerisinde -aslında o da başarı değil, rakamlarla ona değineceğim- TÜRSAB var. Bu seyahat acenteleri olmadan milyonlarca turist Türkiye'ye nasıl gelecek? Yani, herkes "Bir dakika, ben şu otele gideyim, tatil yapayım." mı diyor? Yüzde kaçtır bu şekilde Türkiye'ye gelen turistlerin oranı? TÜRSAB'ın madem yönetim kurulu üye sayısı 15'ten 18'e çıkıyor, TÜRSAB'a da burada 1 üyelik değil, 2 üyelik verin, 3 üyelik verin; doğru olan budur. TÜRSAB'ı "Ya, sen karışma, senin zaten ödediğin fazla bir para yok, senin de sesin çıkmaz." diye susturmamak, küçük görmemek lazım.

Şimdi, turizmde bu sene kime sorsak iyi diyorlar, rakamlar öyle değil. Bakın arkadaşlar, yani bu Bakan benim gördüğüm en başarısız Bakan derken bunu rakamlara dayalı olarak söylüyorum. Şimdi, 2020-2021 pandemi döneminde rakamların aşağı inmesi elbette doğal karşılanır ama biz komşu ülkelere veya rekabet ettiğimiz ülkelere kıyasla hangi oranları, hangi rakamları...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Türkiye 2000 yılında dünya milli gelirinin yüzde 0,8'ini üretiyordu, şimdi de yüzde 0,8'ini üretiyor. Hani o kadar "Yirmi yılda, yirmi iki yılda büyüdük." deniliyor, aynı yerdeyiz; diğer ülkelerle kıyaslamak lazım. Çin'in 2000 yılında milli geliri 1.165 dolardı, bizim 3.600 dolardı; şimdi Çin 10.500 dolara çıktı, biz 9.600 dolardayız resmî rakamlara göre; geçen yılın rakamını söylüyorum. Bakın, turizm ziyaretçi sayısı verileri açısından bakıyoruz, bu yılın ocak-temmuz döneminde İtalya yüzde 196 artış sağlamış, Yunanistan yüzde 191 artış sağlamış, İspanya ocak-ağustos döneminde yüzde 220 artış sağlamış, Türkiye ocak-ağustos dönemi yüzde 108 sağlamış; bütün ülkelerin gerisinde, rekabet ettiğimiz ülkelerin gerisinde. Bu mu şimdi Kültür ve Turizm Bakanlığının başarısı? Turizm geliri bakımından rakamları ayrı vermeyeceğim, oradaki durum da farklı değil. Böyle olduğu hâlde bir başarı öyküsü anlatılmaya çalışılıyor.

Türkiye'nin turizm gelirleri toplamı açısından bir değerlendirme yapmak istiyorum. Ne kadar turizm geliri elde ettiğimiz elbette önemli ama onun yanında kişi başına turist geliri nedir, buna bakmak lazım. Türkiye'ye zengin turist mi geliyor, para harcayan turist mi geliyor yoksa para harcamayan turist mi geliyor? Benim rakamlara baktığımızda gördüğüm tablo şu: Bizde turist Avrupalı değil artık, Asyalı. Asyalılaşıyor bizim ziyaretçiler. Asyalı turist daha az para harcıyor Türkiye'de. "Asya" deyince Orta Doğu ülkeleri yani. Japonya'yı kastetmiyorum, Japon turist fazla harcıyor. 2003 yılında turizm gelirinin milli gelire oranı yüzde 4,4; 2004 yılında yüzde 4,2; 2005 yılında 4,1. AK PARTİ döneminden örnek veriyorum; 2003, 2004, 2005. Esas olan ölçü budur, turizm gelirlerinin milli gelire oranı nedir? Yüzde 4'leri geçmiştiz, sonra yüzde 3'lerin altına inmiş, geçen yıl yüzde 3. 2021, 2020, 2018, 2017, 2016, 2015; buralar yüzde 2,6 yüzde 3,5 aralığında, 4'ün altına düşmüşüz. Kişi başına turist geliri 2019 yılında 666 dolar, 2018'de 647 dolar, 2017'de 681 dolar. Bu rakam AK PARTİ'nin ilk iktidar yılı olan 2003 yılında 850 dolar, 2004'te 843 dolar, 2005'te 842 dolar. Baş aşağı gitmiştiz, baş aşağı gitmiştiz. Böyle bölük pörçük düzenlemelerle, bir strateji olmaksızın turizmde başarılı olma imkânımız yoktur. Bu teklifte yer alan düzenlemelerde de ben Türkiye'de turizm gelirini artıracak bir stratejiyi görmüyorum.

Madde 36'da bu oranlar indirilirken Cumhurbaşkanına yetki vermiyorsanız, zannediyorum kanun teklifinde bir yetki yok. Peki -o zaman ifade etmiştim bunu- Cumhurbaşkanına yetki verseydiniz de indirim konusunda, artırım konusunda, bu maddeyi buraya getirmeseydiniz olmaz mıydı? Niye vermiyorsunuz? Yok çünkü öyle. Kararlı, iktidar kararlı. Yetki vermemek ne demektir? Kararlılık ifade

ediyor, biz asla bunu indirmeyi, artırmayı düşünmüyoruz. Ya, kriz olur, bir şey olur, şartlar değişir; artırılabilir, azaltılabilir. Bakın, şimdi onu değiştirmek için kanun teklifi getiriyorsunuz. İşte, liyakatsiz bir kadro böyle düzenlemeler yapıyor.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ederim.

Sayın Kuşoğlu, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Sayın Başkanım, sektör temsilcilerinin talebi vardı. Bu oranların 1/1/2023'ten geçerli olması gerektiği...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 2023'ten itibaren mi geçerli olsun?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet. Çünkü şöyle: Elde ettikleri net satış ve kira gelirlerinin toplamı üzerinden bunlar alınıyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tartışılabilir.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani henüz 23'te net satış gelirleri ve kira gelirleri belli değil; net satışlar belli değil henüz, daha zaman var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bunu bir tartışalım Genel Kurul aşamasına kadar. 2023 de olabilir, neden olmasın?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bakan Yardımcısının söylediği şekilde de sıkıntılar olmuş. Dolayısıyla bir yıl mantıklıdır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Erkenden başlaması.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet, sektör temsilcilerinin...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sektör açısından avantajlı olur, mali açıdan bir miktar kaybımız olur. Onu bir değerlendirsin arkadaşlarımız Maliyeyle birlikte.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bir itirazınız var mı Ahmet Bey bununla ilgili?

AHMET TAN (Kütahya) – Ya bununla ilgili gördüğümüzde, bu 2023 yılının gelirleriyle alakalı bir indirim noktasında olmadı diye bir görüş...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ama henüz zaten cirolar belli değil, gelecek sene tahsil edilecek meblağlar bunlar, yıl sonunda belli olur; dolayısıyla bunun yapılmasını...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tekrar bir bakılsın buna.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Sayın Başkan, biz bunun etki analizini de yaptık efendim.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir İsmail Bey'in de bir şeyi var.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Komisyonu da değiştiriyorsunuz zaten. O da bu tarihten itibaren değişiyor. Bu da aynı tarihten itibaren geçerli olabilir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Aslında hazırlık aşamasında da bu 2 alternatif değerlendirildi doğrusu, buna karar verildi ama buyurun.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Şöyle: Etki analizini yaptık efendim. 2023 turizm gelirleri, bizim büyüme hedefimiz, elde edilecek gelirler, 2021'in rakamları, hepsini dikkate aldığımızda bunun makul -ki sektörden ilgililerle de genel istişaresini yaptık-

2024'ün makul, doğru olacağını söyledik. Kanunen bu yıl sonu seçim yapmak zorundayız zaten, bu madde değişse de değişmese de. Dolayısıyla zaten biz yeni yapılacak bu seçimlere değişmiş şekilde gidelim diye onu o şekilde...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İsmail Bey'in de bir yorumu olacak.

Buyurun.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Evet, şunu da söylemek lazım: Türkiye turizmde çok başarılı. Ben hem Bakanlığa hem emeği geçen sektörün tüm bileşenlerine teşekkür etmek istedim. Geçen sene, bildiğim kadarıyla, İspanya'nın önünde bir turizm geliri elde etti Türkiye pandemi şartlarına rağmen. Şimdi bu sene de öngörülerinin, beklenenin üzerinde turizm geliri elde ediyor, hedeflerinin üzerine çıktı. O sebeple bunu da söylemeden geçmemek gerektiğini düşündüm, o sebeple söz aldım tekrar.

Teşekkür ediyorum, tebrik ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Ben bir şey sorabilir miyim Başkanım?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergelerimiz var.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Efendim, cevapları...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Pardon, cevaplar...

Kısa kısa cevaplar olursa seviniriz.

Buyurun.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Efendim, en sondan başlarsak Sayın Başkanım, öncelikle şunu ifade edeyim: Biz, tabii, sayın milletvekillerimiz ne zaman isterse, gerek burada gerek Bakanlıkta her zaman, ne kadar zamanda isterlerse her türlü cevabı açıklamaya, görüşmeye hazırız. Yani o tür diyalogun olmadığına dair şeyler söyledi; sizin de ifade ettiğiniz gibi, bizim kapımız sonuna kadar açık. Gerek Bakanımız gerek sorumlular olarak, ben ve diğer arkadaşlarım, ne zaman, ne kadar istiyorlarsa her zaman görüşürüz.

Şimdi, tabii, Türkiye'nin turizmdeki payları... Millî gelirimiz de çok arttığı için tabii o da büyüdü ama dünya ortalamalarına baktığımızda turizmimiz AK PARTİ iktidarlarının tamamında dünya ortalamalarının üstünde bir büyüme sağlamıştır bir.

İkincisi: Yani kısa aralıklı ve belli zamanlara göre değil de... Mesela 2022 Dünya Turizm Örgütünün rakamları ortada. Dünya Turizm Örgütünün rakamlarına göre Türkiye dünyada en fazla turist ağırlayan 4'üncü büyük ülke ve şu ana kadarki en iyi rakamı elde etmiş durumda. Bu sene biz yine 37 milyar dolar ve üstünde turizm geliri elde edeceğiz ki bu tüm zamanların en yüksek rakamı. Bunu tabii diğer çarpanlarla, millî gelirle oranlarına filan da elbette bakarız. Bu anlamda tabii ki Türkiye hem bugün hem gelecekte dünyada turizmde en iddialı ülkelerden biri olmaya aday. Gerek turizmi çeşitlendirerek, inanç turizmini, gastronomiyi... Türkiye, dünyanın en büyük turizm potansiyeline sahip ülkelerinden bir tanesi. Doğru tanıtım ve doğru yatırımlarla biz dünyanın en iddialı ülkelerinden biri olmaya adayız, bunu da sağlayacağız inşallah.

Sayın Cinisli Vekilimizin söylediği gibi... Tabii, Sayın Bakanımız burada değil ama birçok iddiada bulundu. Sayın Bakanımız da bunların hepsini ifade eder ama tabii, Turizm Geliştirme Ajansına kendi şirketlerinden paylara baktığımız zaman, şirketler de büyük olduğu için, en büyük payları verenlerden bir tanesi. Dolayısıyla Turizm Geliştirme Ajansına ciddi bir pay ödüyor. Ogilvy'le ilgili olarak, Bakanlıkta geçmişte çalışmış arkadaşlarımızdan da şimdi teyidini aldım, iki yıldır onlarla herhangi

bir ilişkimiz, herhangi bir çalışma şeyimiz yok. Kaldı ki şu anda Türkiye Turizm Geliştirme Ajansı, Türkiye'nin tanıtımıyla ilgili tüm operasyonları bizzat kendisi, profesyonel bir yönetim var, onlar yapıyorlar ama ödemeleri bizim ajanslarımıza göndererek... Kendisinin yurt dışı teşkilatları olmadığı için, işte Almanya'yla ilgiliyse Almanya'daki, Hollanda'da ise, Amerika'da ise oradaki bizim turizm müşavirlerimiz aracılığıyla yapıyor.

Yine, Vekilimiz "Orta Doğu'ya kaydık." dedi. Şu anda 2022 yılının ilk dokuz ayı gelirlerine baktığımızda, Türkiye'ye en fazla ziyaretçi alan ülke Almanya. 1'inci sırada Rusya, 2'nci sırada İngiltere, 3'üncü sırada... Tabii, geçen sene pandemi nedeniyle belli kısıtlar vardı yani yüzde 3 binlere yakın bir büyüme var. Yani Türkiye'nin turizmde şu anda en büyük gelişmeyi Avrupa'dan ülkemize gelenlerle sağladık. Bunu da ifade etmek isterim. O gelirle ilgili durum öyle.

Tabii, şimdi, biz burada gelirlerle bağlantılı olarak söylediğimiz için 2021 itibarıyla konaklama tesislerinde toplam -Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı gelirleri- 1 milyar 150 milyon gelir elde etmişiz; 908 milyon, yüzde 90'ına yakın ödediği için biz paylarını gelirlere göre bu şekilde belirlemiş durumdayız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Kamil Bey, kısa olursa...

Buyurun.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Söz istedim, siz şeye verdiniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Olabilir, özür dilerim, görmedim. Ha, siz vazgeçtiniz söz hakkınızdan, kendiniz.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – O maddeleri geçtik.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Geçtik mi? Peki.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Onlar geçti Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, tamam, buyurun.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Hatta ben belki de nezaketen ona rağmen bir söz verirsiniz diye bekledim ama istemedim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Estağfurullah. Ben pek nazik bir adam değilim herhâlde.

Buyurun.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Ben kendi sözümün arkasında durmak üzere istemedim.

Sayın Başkan, ben şunu merak ediyorum: Bir kere, Sayın Bakan Yardımcımız "Türkiye'de turizmin gelişimi dünya ortalamalarının üzerinde." dedi. Bizim rakibimizin dünya ortalaması olmaması gerekir. Sayın Hamzeçebi'nin bahsettiği, turizmde gelişmiş ülkeler bizim rakibimiz. Onların üzerinde bir gelişmeden bahsedebiliyor olmamız gerekir.

İkincisi, sorum şu: Ajansın Yönetim Kurulu Bakanın Başkanlığındaiken neden Bakan Yardımcısına dönüştürüldü? Bunun nedenini merak ediyorum. Bakan yerine Bakan Yardımcısının tanımlanmış olması, bu Ajansa verilen önemin, değer bir kademe düşürülmesi anlamına mı geliyor?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Abdüllatif Bey'in de herhâlde bir sorusu var.

Buyurun.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Şimdi, turistlerin geldiği ülkeleri saydınız “Almanya 1’inci sırada.” diye. Oradan Türkiye’ye gelen, yazın tatile gelen Türk vatandaşlarını veya Türk vatandaşı olduğu hâlde Alman veya Avrupa ülkelerindeki vatandaşlığı da almış kişileri de dâhil ediyor musunuz yani burada köyüne gelen şahsı?

İkincisi: Türkiye’ye yerleşmek amacıyla gelen göçler var özellikle Orta Doğu’dan ve Doğu’dan, Afrika’dan. Siz bu göçleri de turist rakamlarına ilave ediyor musunuz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ediyoruz.

Buyurun lütfen Nadir Bey.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Evet efendim, biraz önce de ifade ettiğim gibi, yeni payların gelmesi itibarıyla baktığımızda kamunun payı azalacağı için... Şu anda Yönetim Kurulunda kamunun payı 4. Bakan, Bakan Yardımcısı, Tanıtma Genel Müdürü ve Türk Hava Yolları Yönetim Kurulu Başkanı var. Paylar azalacağı için 1 sandalye düşürüyoruz. Dolayısıyla burada bir başkası da çıkarılabilirdi ama bunu kuruluş aşamasında da söylediğimizde Bakanın niye yer aldığına dair ciddi tartışmalar vardı; işte, siyasi kişiliği, buranın daha objektif görevlendirilmesi gereği... O zaman da biz paylar arttıkça gerekirse Sayın Bakan da çıkarılır... “Kuruluş aşamasında yapıldı.” denildiği için yani bunun bir geçmişi olduğu için sandalye sayısı 4’ten 3’e düşüyor. Bunun da Bakan olması gerektiğine dair bir takdir yürütüyor. Yoksa buranın öneminin azalacağına dair değil. Kaldı ki Kültür ve Turizm Bakanı her kim olursa olsun, burası Bakanlığın ilgili kuruluşu olduğu için bir şekilde burada bir gözetim mutlaka ve mutlaka olacaktır. Yani bu, değersizleştiği anlamına asla gelmez.

İkincisi: Tabii, ben az önce de ifade ettim; Dünya Turizm Örgütünde en fazla turist ağırlayan ve en fazla turizm geliri elde eden ülkeler sıralaması var. Ona baktığımızda, son yıllarda biz 2019’da 6’ncı sıradan 2022’de 4’üncü sıraya yükseldik. Bu, rakibi olduğumuz ülkelerin bile kademe kademe önüne geçtiğimizi söylüyor. Turizm gelirinde 13’ten 9’a ve 7’ye düştük. Dolayısıyla, bu anlamda büyümelerden bahsederek söyledim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Abdülatif Bey’in sorularına kısaca...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – İfade edeyim efendim.

Tabii, bizim turizm istatistiklerimiz kırk yıldır, elli yıldır aynı. Türkiye’ye pasaportla girişi olup Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmayan yabancılar, onlar pasaportla girişleri itibarıyla sayılırlar. Dolayısıyla, Almanya’da yaşayan, Alman pasaportlu, Türkiye kökenli vatandaşlar geçmişte sayılıyorsa yine de sayılıyorlar, orada bir değişiklik yok ama biz, tabii, bu rakamları verirken... 2010 yılında, 2015 yılında, 2020 yılında Almanya’dan Türkiye’ye gelen sayılarda hep artış var, Rusya’dan gelen sayılarda hep artış var. Tabii, Suriye’den Türkiye sınırına göç amacıyla gelenler bu rakamların dışında. Onlar tabii turist olarak sayılmıyor, zaten onlar yıllardır burada; giriş çıkışları da yapılmıyor. Burada ama Kuzey Irak’tan bir kişi gelip, yirmi gün, otuz gün kalıp dönüyorsa o turist sayılıyor pasaport girişi yapılıyorsa.

Gelirde de yine benzer yöntemler, sayılar var; hem gelirde hem sayıda artışlarımız var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Burada da Almanya’nın ağırlığı artmış durumda, onu belirtiyim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, 35’inci madde üzerinde bir adet önerge vardır, okutuyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 35'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE 35-11/7/2019 tarihli ve 7183 sayılı Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı Hakkında Kanunun 3 üncü maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

(3)Ajansın karar organı Yönetim Kuruludur. Yönetim Kurulu; Tanıtma Genel Müdürlüğünden sorumlu Bakan Yardımcısının başkanlığında, Tanıtma Genel Müdürü, Türk Hava Yolları Yönetim Kurulu Başkanı, Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü tarafından işletilenler hariç olmak üzere havalimanı ve terminal işletmelerini temsilen en yüksek cirosu olan ilk iki işletme arasından her üç yılda bir sırayla görevlendirecekleri bir kişi, Türkiye Seyahat Acentaları Birliği Başkanı ve TÜRİSAB Genel Kurulunda seyahat acentalarını temsil etmek üzere seçilecek üç kişi, Türkiye Turist Rehberleri Birliği Başkanı, turizm yatırımcılarını temsilen Türkiye Turizm Yatırımcıları Derneği Başkanı, Bakanlıktan turizm işletmesi belgeli tüm tesislerin bulundukları coğrafi bölge bazında temsilini sağlamak üzere Marmara ve Akdeniz Bölgelerinden ikişer üye, Ege, Karadeniz, İç Anadolu, Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinden birer üye olacak şekilde her belge bir oy yerine geçmek suretiyle kendi aralarında yapılacak seçim sonucunda üç yıl süreyle Yönetim Kurulunda görevlendirecekleri dokuz olmak üzere toplam on dokuz üyeden oluşur. Bakanlıktan turizm işletmesi belgeli tüm tesislerin temsilcilerinin seçimlerine ilişkin işlemler Ajans tarafından yürütülür.

(4) Ajansın yürütme organı İcra Kuruludur. İcra Kurulu; Tanıtma Genel Müdürlüğünden sorumlu Bakan Yardımcısının Başkanlığında, Tanıtma Genel Müdürü, Türkiye Seyahat Acentaları Birliği Başkanı, Bakanlıktan turizm işletmesi belgeli tesislerden Marmara, Akdeniz ve Ege Bölgelerini temsil eden Yönetim Kurulu üyeleri arasından Bakan Yardımcısı tarafından seçilen iki üye olmak üzere toplam beş üyeden oluşur.”

Durmuş Yılmaz

Ankara

Muhammet Naci Cinisli

Erzurum

OTURUM BAŞKANI İSMAİL FARUK AKSU – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansının Yönetim Kurulu ve İcra Kurulunun yapısı sivil toplum örgütlerinin katılımının sağlanması ve demokratik temsilin artırılması amacıyla yeniden düzenlenerek TÜRİSAB, TUREB ve TTYD'nin Yönetim Kuruluna katılması, İcra Kuruluna TÜRİSAB'ın da katılımı sağlanmaktadır. Önergemizle Ajansın yapısında sektörden gelen meslek kuruluşlarının söz sahibi olması ve demokratik çerçevede sivil toplum kuruluşlarının da temsil edilmesi amaçlanmaktadır.

OTURUM BAŞKANI İSMAİL FARUK AKSU – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Şimdi, 35'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 35'inci madde kabul edilmiştir.

36'ncı maddeyle ilgili 1 adet önerge vardır, okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 36'ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “, (ç)” ibaresinin ve ikinci fıkrada yer alan (ç) bendinin teklif metninden çıkarılmasını ve diğer bentlerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Durmuş Yılmaz

Muhammet Naci Cinisli

Ankara

Erzurum

OTURUM BAŞKANI İSMAİL FARUK AKSU – Durmuş Bey, gerekçe mi?

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Gerekçe.

OTURUM BAŞKANI İSMAİL FARUK AKSU – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Hâlihazırda konaklama ve ulaşım tedarikçileri cirosundan alınarak Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansına ödenen turizm payının ayrıca bir de seyahat acentalarının cirosundan alınması yersiz ve turizm sektörüne fazladan oluşturulan bir yükür. Önergemizle teklif edilen payın alınmaması için ilgili bendin teklif metninden çıkarılması amaçlanmaktadır.

OTURUM BAŞKANI İSMAİL FARUK AKSU – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

36'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 36'ncı madde kabul edilmiştir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, 37'nci maddede bir redaksiyon ihtiyacı vardır.

Teklifin 37'nci maddesiyle 7183 sayılı Kanun'a eklenmesi öngörülen geçici 2'nci maddenin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “üçüncü fıkrasında yapılan” ibaresinin “üçüncü fıkrasında bu maddeyi ihdas eden kanunla yapılan” şeklinde, ikinci cümlesinde yer alan “bu kanunun yürürlüğe” ibaresinin de “bu maddenin yürürlüğe” şeklinde değiştirilerek redaksiyona tabi tutulması gerekmektedir.

Redaksiyon yetkisiyle birlikte 37'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

38'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, şimdi sadece BDDK'yle ilgili maddeler kaldı, onları görüşüp pazartesiye kadar ara vereceğiz. 17, 18, 19, 29, 30; bu 5 maddeyi görüşüp kapatacağız.

MADDE 17- 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir. “Kurul, bir banka ya da banka grubu için, 4 üncü maddede sayılan faaliyet konuları bazında sınırlama veya kısıtlamalar getirmek suretiyle faaliyet izni vermeye yetkilidir.”

MADDE 18- 5411 sayılı Kanunun 35 inci maddesinin birinci fıkrasının dördüncü cümlesinde yer alan “destek hizmetinin niteliğine göre” ibaresi “alınacak hizmetin niteliğine göre bu hizmeti sunacak destek hizmeti kuruluşları ile diğer hizmet sağlayıcılarının bu hizmetleri sunarken uymaları gereken usul ve esasları belirlemeye, bunları yetkilendirmeye veya” şeklinde değiştirilmiş ve maddenin ikinci fıkrasının başına “73 üncü maddenin dördüncü fıkrasında yer verilen en az beş banka ya da finansal kuruluş tarafından kurulan şirketlerin yapacakları bilgi ve belge alışverişinin söz konusu şirketlerin

kuruluş amaçlarına uygun olarak ve güvenli bir şekilde gerçekleştirilmesini sağlamak amacıyla, bu tür şirketlerin tabi olacağı kuruluş ve faaliyet esaslarını belirlemeye ve bunları yetkilendirmeye ilişkin Kurulun yetkileri saklı kalmak kaydıyla,” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 19- 5411 sayılı Kanunun 146 ncı maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“(t) 4 üncü maddesinin son fıkrasındaki kısıtlamalara uyulmaması ya da 10 uncu maddesinin birinci fıkrası uyarınca Kurul tarafından getirilen faaliyet sınırlamaları veya kısıtlamalarına uyulmaması halinde, bir milyon Türk lirasından az olmamak ve menfaat sağlanmış olması halinde sağlanan menfaatin iki katından az olmamak üzere, söz konusu kısıtlama ve sınırlamalara aykırılık teşkil eden tutarın yüzde yüzüne kadar,”

MADDE 29- 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanunun 11 inci maddesinin ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiş ve diğer fıkralar buna göre teselsül ettirilmiştir.

“(3) Zorunlu emeklilik yaşından önce görev süresi dolan Başkan ve üyelerden;

a) Yargıtay, Danıştay ve Sayıştay Başkan ve üyeleri arasından seçilenler herhangi bir işleme gerek olmaksızın ve boş kadro şartı aranmaksızın, kalan görev sürelerini tamamlamak üzere geldikleri üyelik görevine geri dönerler, boşalan ilk üye kadrosu kendilerine tahsis olunur.

b) Yükseköğretim kurumlarından seçilenler, talepleri üzerine Yükseköğretim Kurulu tarafından 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 60 ıncı maddesinin (a) fıkrasında yer alan usul ve esaslara göre ayrıldıkları yükseköğretim kurumuna veya uzmanlık alanlarına göre talep ettikleri üç yükseköğretim kurumundan birine atanırlar.

c) Üyelğe en az beş yıl raportörlük yapmış Anayasa Mahkemesi raportörleri arasından seçilenler ile birinci sınıf hâkim ve savcılar arasından seçilenlerin görevlerinin sona erdiği tarihi izleyen bir ay içinde Hâkimler ve Savcılar Kuruluna yazılı dilekçe ile başvurmaları durumunda atamaları, en geç bir ay içinde, adli hâkim ve savcılık mesleğinden üyelğe seçilenler için adli yargıda, diğerleri için idarî yargıda tercih ettikleri üç ayrı yerden birinde uygun görülecek hâkimlik veya savcılık görevine yapılırlar.

ç) Üyelğe üst kademe yöneticileri veya serbest avukatlar arasından seçilenler ile bu fıkranın (b) ve (c) bendi kapsamında olup bu bentler kapsamındaki görevlere atanmak istemeyenler, görevlerinin sona erdiği tarihi izleyen bir ay içinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına yazılı dilekçe ile başvurmaları durumunda, en geç bir ay içinde, 1/12/2011 tarihli ve 6253 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatı Kanununun 29 uncu maddesinin on ikinci fıkrasında yer alan esaslar doğrultusunda şahsa bağlı TBMM Başkan Başmüşaviri kadrolarına atanırlar.

(4) Görevi sona eren üyelerin yeni görevlerine atamaları gerçekleşinceye kadar, özlük hakları Mahkeme tarafından karşılanmaya devam olunur.

(5) Mahkeme üyelerinin Mahkemede geçirdikleri süreler, yeni görevlerinde tâbi oldukları kanun hükümlerine göre hizmetlerinde değerlendirilir.

(6) Bu madde Anayasanın geçici 18 inci maddesinin altıncı fıkrası uyarınca yaş haddine kadar görevlerine devam etmeleri öngörülen üyelerden yaş haddini doldurmadan kendi isteğiyle üyelikten çekilenler hakkında da uygulanır.”

MADDE 30- 21/11/2012 tarihli ve 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketleri Kanununun 39 uncu maddesinin ikinci fıkrasına “yazılı şekilde” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya uzaktan iletişim araçlarının kullanılması suretiyle mesafeli olarak” ibaresi eklenmiştir.

CAVİT ARI (Antalya) – Ya, 5 madde olur mu Başkanım?

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Bırakalım, pazartesi görüşelim onları da.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İstanbul’dan 10 kişilik bir heyet gelmiş, gidecekler, gelecekler; çok rica ettiler, tamamlayıp gidelim dedik. Pazartesi de yükümüzü bayağı bir hafifletmiş oluruz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Zaten BDDK’nin İstanbul’a gitmesi yanlış. Ne işi var BDDK’nin, Merkez Bankasının İstanbul’da?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun lütfen.

AHMET TAN (Kütahya) – Başkanım, BDDK’nin bankalara faaliyet konuları bazında sınırlama ve kısıtlamalar getirmek suretiyle de faaliyet izni vermeye yetkili olduğunun netleştirilmesi açısından bir düzenleme yapıldı. Dijital Bankaların Faaliyet Esasları ile Servis Modeli Bankacılığı Hakkında Yönetmelik’te, kurulun, bankaları faaliyet konuları bazında sınırlama ve kısıtlamalar getirmek suretiyle de faaliyet izni vermeye yetkili olduğunun netleştirilmesi amaçlanmaktadır. Bu anlamda, şubeleri bulunan bankalarla maliyetleri açısından -yani bina, personel anlamında- haksız rekabet olmaması için sınırlar getirilmesinin düzenlemesi yapılmıştır 17’nci maddede Sayın Başkanım.

18’e devam edeyim mi Başkanım?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Devam edin, tabii tabii.

17 için teknik bir arkadaş var mı BDDK’dan burada?

Başkan Yardımcımıza da söz verelim, buyurun.

BDDK BAŞKAN YARDIMCISI MURAT YÖNAÇ – Murat Yönaç, BDDK Başkan Yardımcısı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 17’nci maddede ne getiriyoruz?

BDDK BAŞKAN YARDIMCISI MURAT YÖNAÇ – Sayın Başkanım, değerli vekiller; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Gecenin bu geç vaktinde anlayışınız için, teklifteki teknik maddelerimizi dinleme sabrı ve anlayışını gösterdiğiniz için her birinize tekrar teşekkür ediyorum.

5411’in 10’uncu maddesinde değişiklik yapılmasını öneriyoruz. Bu değişiklik de aslında geçen senenin sonunda bizim çıkardığımız bir yönetmeliğimiz vardı; dijital bankaların faaliyet esaslarıyla ilgili yönetmelik. Bu yönetmeliği kanunun 10’uncu maddesine dayanarak çıkardık ancak 10’uncu maddenin dilindeki muğlaklıktan ötürü bir hususu netleştirmemiz gerekiyor. 10’uncu maddede şöyle bir ifade var faaliyet izinleriyle ilgili: “Kurul tarafından aksi kararlaştırılmış olmadıkça 4’üncü maddede belirtilen bütün faaliyetleri -yani bankaların faaliyet konuları bunlar; mevduat toplama, kredi verme, saklama hizmeti, aracılık hizmetleri gibi- kapsar.” diyor. Biz buna dayanarak sınırlı bir faaliyet çerçevesi öngörecektir şekilde bir yönetmelik çıkarmıştık. Buradaki bu ifade “Ya hep ya hiç.” gibi duran bir ifade yani ya bütün faaliyetleri kapsayacak şekilde izin verilir ya da verilmez gibi anlaşılıyor ama hem bizim ihtiyacımızı hem de sektörün ihtiyacını çözmüyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yani bu yaptığınız değişikliklerle sınırlı alanda faaliyet izni verme imkânına kavuşmuş olacaksınız?

BDDK BAŞKAN YARDIMCISI MURAT YÖNAÇ – Evet çünkü biz o yönetmelikle... Şöyle izah edeyim: Dijital bankalar sadece elektronik ortamda şubesiz olarak çalışan, nihayetinde bir mevduat veya katılım bankası niteliğinde. Bu mevduat veya katılım bankalarının şubesiz olarak çalışmasının yanında, kredi verme faaliyeti bazında da biz sınırlama getirerek faaliyet izni veriyoruz. Örneğin bunlar

sadece KOBİ'leri ve bireysel müşterileri hedefleyebiliyor. KOBİ boyutunu aşan ticari müşterilere kredi verme yasağı bulunduğu için örneğin kredi verme faaliyeti bazında getirilmiş bir sınırlama var. Bunun kanunen netleştirilmesini ve bu yetkimizin netleştirilmesini arzu ediyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Açık bence.

18'inci maddeyle ilgili ne getiriyoruz?

BDDK BAŞKAN YARDIMCISI MURAT YÖNAÇ – 18'inci maddede de Sayın Başkanım, biliyorsunuz, teknolojinin yoğun bir şekilde kullanılması sonrası bankalarımızın bazıları, tabii, destek hizmeti alabiliyor zaman zaman dışarıdan ve destek hizmeti aldığı kuruluşların da bazılarında yoğunlaşmalar olabiliyor. Öyle ki artık faaliyetlerinin sürekliliği, bu destek hizmeti kuruluşlarının da faaliyet sürekliliğine bağlı. 35'inci maddenin kurumumuza verdiği yetki: Destek hizmeti kuruluşlarını hizmetin türüne, niteliğine göre sınırlama ya da yetkilendirmeye bize izin veriyor ama o destek hizmeti kuruluşlarına ilişkin doğrudan usul, esas belirleme veya onlara idari yaptırım tesis etme yetkisi vermiyor. Dolayısıyla, örneğin, birkaç bankanın yoğunlaştığı bir destek hizmeti kuruluşunun faaliyetlerini mevzuata aykırı olarak sunması durumunda veya bunların faaliyet sürekliliğinin tehlikeye düşmesi durumunda o bankaların belki tamamı hizmet veremez hâle gelecekken bizim onların yetkisini alma imkânımız olmuyor yani yetkisini kaldırdığımız zaman o bankaların da faaliyet kesintisi olacak. Dolayısıyla onlara ilişkin doğrudan usul, esas belirleme yetkisi almak istiyoruz ki yeri geldiğinde onlara idari yaptırım da tesis edebilelim. Hem caydırıcılık hasıl olmuş olsun hem de bir düzen, intizam gelmiş olsun onların faaliyetlerine.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 19'uncu madde...

BDDK BAŞKAN YARDIMCISI MURAT YÖNAÇ – 19'uncu madde Sayın Başkanım, az önce 10'uncu maddede yaptığımız sınırlı ve kısıtlı faaliyet izni vermenin yansımaları olan bir madde. Bu sınırlı ve kısıtlı faaliyet izni verebilme yetkisi aldıktan sonra verdiğimiz faaliyet izni çerçevesine uyulmaması durumunda bunun caydırıcılığını sağlamak bakımından yaptırım getiriyoruz. Caydırıcı nitelikli, ağır bir yaptırım olması bakımından da 146'ncı maddede kanunumuz belli kanun maddelerine spesifik...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sınırlı bir alanda izin verdiniz, başka alanlarda faaliyet gösterdi; buna bir yaptırım getiriyorsunuz.

BDDK BAŞKAN YARDIMCISI MURAT YÖNAÇ – O faaliyet sınırını aşarsa caydırıcı bir yaptırım olması için idari para cezasının boyutunu artırmış oluyoruz.

29'uncu ve 30'uncu maddeler... Bunlar 6361 sayılı Kanun'daki değişiklik önerilerimiz. Faktöring, finansal kiralama, finansman ve tasarruf finansman şirketleriyle ilgili kanun...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkanım, bu ayrı bir konu, isterseniz bunu bitirelim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – O zaman bu üçünü bir konuşalım, sonra 29'a, 30'a geçelim.

Bu üçüyle ilgili sayın vekillerimizin görüşlerine açıyorum.

Buyurun Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu dijital bankalarla ilgili ne kadar, kaç izin verdiniz? Yani bu şeye ihtiyaç duymuşsunuz yani kısıtlama konusunda talepler sektörden mi geldi yoksa siz mi kısıtlamak istiyorsunuz? Çünkü belli ihtisaslaşma bankacılığında da var yani belli ihtisas konularında faaliyet gösterme. Bu kısıtlama talebi sektörden de gelmiş olabilir, o anlamda söylüyorum. Talep nereden geldi? Bir de bu dijital bankalarla ilgili ne kadar izin verdiniz? Bunları merak ediyorum.

BDDK BAŞKAN YARDIMCISI MURAT YÖNAÇ – Sayın Vekilim, bugüne kadar 4 başvuru geldi. 3’ü katılım bankası, 1’i mevduat bankası olmak üzere 4 kuruluşa kuruluş izni verdik. Bunlar henüz faaliyet izni alabilmiş değil.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hangileri?

BDDK BAŞKAN YARDIMCISI MURAT YÖNAÇ – Kasa Katılım Bankası, Hayat Katılım Bankası, FUPS Mevduat Bankası, diğeri de TOM, A101 grubunun katılım bankası olarak dijital katılım bankası ve dijital mevduat bankası. Bunlar özünde ya mevduat bankası ya da katılım bankası aslında ve diğer bankaların tabi olduğu tüm mevzuat hükümlerine tabiler, sadece faaliyet çerçeveleri sınırlandırılmış durumda o yönetmelikle. Bu sınırlandırmayı da dünya örneklerine bakarak, 20’ye yakın ülke örneğini inceleyerek zaten getirmiş olduk. Bu sınırlamanın da mantığı şu: Bunlar ilk defa, denenmemiş bir faaliyet modeliyle hizmet sunuyor olacaklar. Şubeleri yok, sadece dijital kanallardan faaliyet gösteriyorlar ve diğer bankalar karşısında da ciddi maliyet avantajları var. Sektöre girişleri de inovasyonun önünü açabilmek için, hem de düşük maliyetlerle bunlar çalışacağı için sonunda vatandaşla da faydası olsun diye getirdiğimiz bir çerçeve. Daha düşük maliyetlerle de sektöre gireceği için ve şube maliyetleri de olmayacağı için, diğer bankalarla rekabette dezavantaj sağlamamak bakımından bunların faaliyetlerini de sınırlandırmış olduk, özellikle kredi müşterileri bakımından bir sınırlama getirildi. Böyle bir...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ederiz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Mevduatta bir sınırlama yok mu?

BDDK BAŞKAN YARDIMCISI MURAT YÖNAÇ – Mevduatta bir sınırlama yok Sayın Vekilim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Mevduatta nasıl rekabet edecek diğer geleneksel bankacılık bunlarla? Yani bu dijital bankacılığın -sonuç olarak dijital ortamda- personeli son derece sınırlı, kirası yok, masrafları sınırlı.

BDDK BAŞKAN YARDIMCISI MURAT YÖNAÇ – Bunlar maliyetlerini düşüreceği için Sayın Vekilim yani marjlarını daha fazla belirleyebilir diğer bankalara göre.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yok yani bankacılığın dijitale doğru mu kayacağını öngörüyoruz yani bu anlamda geleneksel...

BDDK BAŞKAN YARDIMCISI MURAT YÖNAÇ – Dünyada başarı örnekleri var yani ciddi şekilde “start up” olarak başlayıp ama sınırlı faaliyet izninin de nimetlerinden faydalanarak tabii. Çünkü çok yüksek giriş bariyerleri olunca sisteme, bunları daha başlamadan öldürmüş oluyorsunuz. Biz o bariyerleri düşük tutuyoruz ama aynı zamanda faaliyetlerini sınırlayarak bunlara faaliyet çerçevesi sunuyoruz. Eğer, işte, sermayenin yeterliliğine gelirse veya ödenmiş sermayesini artırırsa o sınırları kaldırmamızın da yolu açık, onun önünde de herhangi bir engel yok. Dediğim gibi, denenmemiş bir model ama aynı zamanda inovasyonun önünü kesmemek için, sisteme yeni girişler olması bakımından böyle bir yöntem öngördük. Dünyadaki örneklerinde de bu şekilde başlayıp milyar dolar seviyesine ulaşan, işte, “unicorn”lar diyebileceğimiz veya işte, şu andaki bir bankanın belki hayal edemeyeceği bir büyüklüğe gelebilecek örnekler var önümüzde; bunun gibi yatırımları ülkemize kazandırmak bakımından böyle bir yol açtık.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Durmuş Yılmaz...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, bir sistemin sağlıklı çalışabilmesi için o sistemin içerisinde yer alan bütün oyuncuların eşit kurallara tabi olması lazım; aynı kurallara tabi olarak birbirleriyle sağlıklı bir şekilde rekabet edebilmeleri gerekiyor.

Şimdi, 2 tane bankacılık sistemi var ortada. Bir, konvansiyonel bankacılık sistemi var; o, Türkiye'deki Bankacılık Kanunu'na tabi. Bir de elektronik bankacılık yapacak, dijital bankacılık yapacak olan kuruluşlar var; onların 4 tanesine de kuruluş izni vermişsiniz, faaliyet izni henüz verilmemiş anladığım kadarıyla.

BDDK BAŞKAN YARDIMCISI MURAT YÖNAÇ – Doğru.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Benim gördüğüm kadarıyla bunların herhâlde 2'si Türkiye'de yerleşik, diğerleri yabancı sermayeli.

Şimdi, normal olarak, bütün bunların hepsinin aynı kurallara tabi olması lazım ki rekabet işlesin, sonuçta tüketici bundan maksimum faydayı sağlasın, tekelleşme vesaire olmasın.

Şimdi, siz bu dijital bankacılık yapacak olanları çok riskli gördüğünüz için mi onlara kısıt getirdiniz konvansiyonel bankacılık sistemine karşı? Eğer böyleyse oradaki gördüğünüz riskler nedir? Mesela Çiftlik Bank gibi, Thodex gibi vesaire gibi sonuçlara gideceğini mi düşünüyorsunuz, böyle riskler mi var?

BDDK BAŞKAN YARDIMCISI MURAT YÖNAÇ – İzah edeyim Sayın Vekilim.

Sayın Başkanım, müsaadenizle.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

BDDK BAŞKAN YARDIMCISI MURAT YÖNAÇ – Sayın Vekilim, az önce de arz ettiğim gibi, dünyanın gerisinde kalmamak bakımından, Avrupa Birliğinde, Uzak Doğu'da bunların çok örnekleri var ve bunlar kısa zamanda büyüyerek kendi ülkelerine ciddi katma değer kazandırmış, bulundukları ülkelere de değer kazandırmış yeni yapılar gerçekten yani bunlar belki beş altı senedir var Uzak Doğu ülkelerinde veya Avrupa ülkelerinde. Türkiye'nin bundan mahrum kalmaması ve bu treni kaçırmaması bakımından, bu faaliyet tipinin de Türkiye'de uygulanmasını biz önemli görüyoruz açıkçası.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Fakat düzenleyerek tabii.

BDDK BAŞKAN YARDIMCISI MURAT YÖNAÇ – Fakat düzenleyerek. Zaten geçen sene aralık sonunda düzenleme çerçevesi netleştirildi ve orada da zaten altını çizerek söylüyoruz; bunlar bir mevduat bankasıdır ve katılım bankasıdır, sadece şubesiz olarak çalışacak mevduat ve katılım bankasıdır. O yönetmelikte açıkça şu da ifade ediliyor: Bunlar, diğer mevduat ve katılım bankalarının tabi olduğu tüm yükümlülüklerle tabidir, ilaveten o yönetmelikteki yükümlülüklerle tabidir. Nedir onlar? Az önce dediğim gibi, bunlar şubeleşemiyorlar, “şube” adı altında fiziki olarak herhangi bir “acenteleşme” “temsilcilik” gibi bir faaliyette bulunamıyorlar, sadece elektronik dağıtım kanallarından hizmet vermek mecburiyetindedirler.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Yani fon toplama açısından beraberler fakat o fonu kullandırma açısından kısıtlıyorsunuz.

BDDK BAŞKAN YARDIMCISI MURAT YÖNAÇ – Evet, kredi verme faaliyeti açısından bir kısıtlama var Sayın Vekilim, orada da amacımız... Şimdi, bunlar düşük sermayeyle, daha düşük sisteme giriş bariyeriyle ve daha düşük maliyetlerle diğer bankalar karşısında avantajlı oldukları için kredi verme faaliyeti bakımından bir ket koymakta fayda var hakkaniyet açısından. İkincisi, bunların -yine,

yönetmelikte de izah ediyoruz- esas hedef kitlesi, bu “unbank” veya “underbank” dediğimiz yani nispeten daha dezavantajlı kesim -işte, ne bileyim, öğrenciler, ev hanımları, KOBİ’ler- yani aslında Türkiye’nin de bankacılık sisteminden daha az faydalanan kesimini hedeflemelerini şart koşuyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Daha kapsayıcı bir finans sistemi...

BDDK BAŞKAN YARDIMCISI MURAT YÖNAÇ – Tabii, finansal kapsayıcılığı artırmak bakımından... Dolayısıyla, ülkeye fayda sağlaması, değer katması bakımından dünya örneklerini de inceleyerek bu treni kaçırmamamız için öngördüğümüz bir faaliyet modeli. Buradaki kanun değişikliğiyle de sadece bu yetkinin netleştirilmesini bekliyoruz ki idari yaptırım açısından da izi olsun. Bu 17’nci madde ile 19’uncu madde zaten birbirinin eşleniği. 17’nci maddede bu yetkiyi netleştirmesek idari yaptırımını da netleştiremiyoruz; o yüzden, 17’de de böyle bir değişiklik yapıyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Kuruluş izni verdiğiniz fakat henüz faaliyet izni vermediğiniz bu bankaların gördüğüm kadarıyla sermayesi 1,5 milyar TL, dolayısıyla 150 milyon dolar. Yani, bunun ölçüsü ne, yeterli mi bu?

BDDK BAŞKAN YARDIMCISI MURAT YÖNAÇ – 150 milyon bile değil şu anda, 80 milyon dolar civarında. Normal bir bankadan, mevduat bankasından biz 300 milyon dolar civarı bir kuruluş sermayesi bekliyoruz normal şartlar altında yani tam kapsamlı herhangi bir konvansiyonel banka veya katılım bankası yani sınırlı olmayan bir faaliyet modeliyle şube açarak faaliyet göstermek isteyenler. Bu aslında adı konmamış bariyer ama genelde istediğimiz sermaye miktarı budur; 300 milyon dolara 80 milyon dolar gibi düşünün; bunlar da bayağı hem maliyeti açısından avantajlılar hem de sisteme giriş maliyeti açısından avantajlılar dolayısıyla faaliyetlerinin kısıtlanması daha hakkaniyetli oluyor diğer konvansiyonel bankalar açısından.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Kuşoğlu, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Murat Bey, 17’nci maddede “Kurul, bir banka ya da banka grubu için, 4 üncü maddede yazılı sayılan faaliyet konuları bazında sınırlama ve kısıtlamalar getirmek suretiyle faaliyet izni vermeye yetkilidir.” diyor. Şimdi, faaliyet izniyle ilgili bu maddede dijitalle ilgili herhangi bir şey yok, öyle bir gerekçe söylediniz ama hepsi için geçerli olmuş olur yani konvansiyonel için de dijitali için de geçerli olmuş oldu.

BDDK BAŞKAN YARDIMCISI MURAT YÖNAÇ – Sayın Vekilim, evet, hepsi için, tabii.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ama dijitalle ilgili herhangi bir şey yok, özel açıklama ya da hüküm yok burada.

BDDK BAŞKAN YARDIMCISI MURAT YÖNAÇ – Müsaadenizle.

Sayın Vekilim, az önce de arz ettiğim gibi “dijital banka” diye bir tanım yok aslında kanunda. Hani dijital banka, bizim yönetmelikteki jargonumuz. Dijital banka da aslında özünde ya mevduat bankasıdır ya katılım bankasıdır sadece şubesiz çalışan mevduat veya katılım bankasıdır. Dolayısıyla tekrardan bir “dijital banka” tanımını buraya koymak teknik açıdan doğru değil. Hani biz yeni bir banka tanımı eklemediğimiz için veya öyle bir niyetimiz olmadığı için... Yani kanunundaki bankalar belli; ya kalkınma yatırım bankası olur ya katılım bankası olur ya mevduat bankası olur. Biz bunun yanına yeni

bir banka çeşidi icat etmiyoruz açıkçası, öyle bir niyetimiz yok. Bunlar ya mevduat ya katılım bankası olarak hizmet vermeye devam edecek, onların tüm yükümlülüklerine tabi, sadece faaliyet çerçevesi sınırlı, o yüzden burada adını tekrar zikretmedik ama gerekçede zaten geçiyor Sayın Vekilim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şeyle, dijitalle o zaman konunun ilgisi nedir?

BDDK BAŞKAN YARDIMCISI MURAT YÖNAÇ – Dijital onlarla ilintili olduğu için bunu öneriyoruz zaten. Onlarla başladı, geçen sene çıkardığımız yönetmeliği bu kanun maddesini dayanak göstererek çıkardık, az önce arz ettiğim kısım vardı ya “Kurul, aksini belirtmediği sürece 4’üncü maddedeki faaliyet konularının tamamını vermiş sayılır.” gibi bir ifade var orada. Yani bu “Ya hep ya hiç.” gibi anlaşıldığı için faaliyet konusu, spesifik bir faaliyet konusu bazında BDDK’nin sınırlama veya kısıtlama getirme yetkisinin olup olmadığı net değil. Bu şekilde bir faaliyet izni verdiği zaman bunun yaptırımı da net değil o yüzden 17 ve 19’da bu değişiklikleri yapmamız gerekiyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ama bu Bankacılık Kanunu çıktığından beri bununla ilgili herhangi bir sorun olmadı?

BDDK BAŞKAN YARDIMCISI MURAT YÖNAÇ – Yok ama zaten bu faaliyet modeli ilk defa denenmiş ve verilen bir faaliyet modeli dolayısıyla bu zaten bugüne kadar izlenmiş bir yöntem değil.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Kabul edip kredi vermeye başladığında sorumlu olup olmadığını orada göreceğiz, şu anda...

BDDK BAŞKAN YARDIMCISI MURAT YÖNAÇ – Yani faaliyet izni verilirken oradaki faaliyet konularının hepsini ya yapabiliyor ya yapamıyor şeklinde bir faaliyet izni verildiği için Sayın Vekilim...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ama sanki şöyle bir durum da var: Yani dediğiniz gibi dijital bankacılık tanımlanmış değil ama şu anda bankaların çoğu şubesiz çalışabilecek durumda.

BDDK BAŞKAN YARDIMCISI MURAT YÖNAÇ – İsterlerse bunu yapabilirler, onun önünde bir engel yok.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yapabilirler çoğu ama bununla ilgili o zaman bir düzenleme getirmek lazım.

BDDK BAŞKAN YARDIMCISI MURAT YÖNAÇ – Getirdik Sayın Vekilim, 2021’in, geçen sene aralığın sonunda yayımlandı zaten o. Yani objektif kural seti zaten belli; nelere tabi olacakları belli. Yönetmelikle getirildi, onun önünde bir şey yok.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yönetmelikle mi getirdiniz?

BDDK BAŞKAN YARDIMCISI MURAT YÖNAÇ – Evet, yönetmelikle getirdik ve az önce bahsettiğim bu 10’uncu madde, dayanak maddelerinden biri. Orada da dediğim gibi “Kurul tarafından aksi belirtilmedikçe o faaliyet konularının hepsinde faaliyet göstermeye yetkilidir.” gibi bir ifade var ama aksini belirtmenin sınırı ne veya aksini belirtmenin kapsamı ne? O muğlaklık arz ettiği için şey olmuyor, bizim derdimize derman olmuyor, öyle söyleyeyim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet, teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, Emine Hanım, buyurun.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Ben 18’inci maddeyle ilgili bir şey sormak istiyorum: Bu maddedeki düzenlemede de bu en az 5 bankanın birlikte kuracağı şirket durumu yeni bir durum mu yoksa daha önce de olan ama BDDK’ye yetki verilmesi yeni bir durum mu? Neden böyle bir ihtiyaç doğdu yani sorun neydi, neden böyle bir şeye gerek duyuldu? Onu anlamak istiyorum.

BDDK BAŞKAN YARDIMCISI MURAT YÖNAÇ – Müsaadenizle.

Sayın Vekilim, aslında BDDK’ye yetki verilmesi yeni bir durum, bu konu daha önce el atılmamış bir alan. Şöyle söyleyeyim, 73/4’te en az 5 bankanın bir araya gelerek kurabileceği şirketlerle diğer bankalar arasında veya diğer finansal kuruluşlar arasında yapılacak paylaşımlar sır saklama yükümlülüğünden normalde istisna tutulmuş. Hani buna örnek olarak hangi kuruluşu verebiliriz? Mesela Kredi Kayıt Bürosunu verebiliriz, Bankalararası Kart Merkezini verebiliriz çünkü en az 5 bankanın bir araya gelip kurduğu kuruluşlar. Ama yarın öbür gün bunlara alternatif başka bir kuruluş da çıkabilir, 73/4 kapsamına da girdiği için sır saklama yükümlülüğünden istisna olarak bu faaliyeti yürütüyor olacak. Ama bu tip kuruluşların faaliyet, usul, esaslarıyla ilgili bugüne kadar bir belirleme yapılmamış, BDDK’ye de böyle bir yetki verilmemiş.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – İşte, şimdi, bugüne kadar duyulmadı da bugün niye ihtiyaç duyuldu yani onu merak ettim.

BDDK BAŞKAN YARDIMCISI MURAT YÖNAÇ – Alternatif bir şey kurulacak olursa Sayın Vekilim, bu konuda bizim söz hakkımızın olmasını sağlamak için bu yetkiyi istiyoruz. İkinci bir konu da...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Alternatif bir şeyin kurulacağı öngörüsüyle bugüne kadarki işleyen sistemde şu anda yetkiyi BDDK almış oluyor o zaman.

BDDK BAŞKAN YARDIMCISI MURAT YÖNAÇ – Anlamadım sorunuzu Sayın Vekilim, kusura bakmayın.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Siz bir öngöründe bulunuyorsunuz, alternatif yeni sistemlerin kurulacağı öngörüsünde bulunuyorsunuz.

BDDK BAŞKAN YARDIMCISI MURAT YÖNAÇ – Kurulabilir, evet.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Kurulabilir öngörüsüyle yetkiyi BDDK’ye veriyorsunuz bu düzenlemeyle, öyle mi?

BDDK BAŞKAN YARDIMCISI MURAT YÖNAÇ – Evet, evet, tek sebep bu değil ama.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – O zaman bugüne kadarki kurulmuş olan sistemler bu öngörüye bağlı olarak şimdi BDDK’nin yetkisi altına yani belirleme yetkisi altına devrolmuş oluyor.

BDDK BAŞKAN YARDIMCISI MURAT YÖNAÇ – Zaten yetkisi altında ama farklı müstakil kanunlarda düzenlendiği için, mesela Bankalararası Kart Merkezi 5464 altında düzenlendiği için zaten Merkez Bankasının ve BDDK’nin yetkisi altında. Kredi kayıt bürosu 5464’e göre bilgi alışverişi kuruluşu olarak düzenlendiği için yine BDDK’nin yetkisi altında. Risk Merkezini ayrı tutuyorum, 5411’de zaten ek 1’de ayrıca düzenlenmiş. Yani müstakil bir kanunda düzenlenmeyen bir şey yarın öbür gün çıkarsa 5 bankanın bir araya gelerek kurduğu, atıyorum, alternatif bir kredi skorlama merkezi misal...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – O zaman böyle bir beklentiniz var demek ki.

BDDK BAŞKAN YARDIMCISI MURAT YÖNAÇ – E, olabilir her an ama onun dışında bu diğer saydığım kuruluşlarda da buradaki bu destek hizmet maddesinin o yönde düzenlendiğine dikkatinizi çekerim. “Merkez Bankası tarafından kurulmuş ya da Merkez Bankası bünyesinde faaliyet gösterenler destek hizmet kuruluşu sayılmaz.” diyor. Mesela, az önce arz ettiğim Bankalararası Kart Merkezi, Merkez Bankası bünyesinde şu anda.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – O şeyler kaç banka arasında kurulu şu anda? Yani en az 5 banka demişsiniz ya.

BDDK BAŞKAN YARDIMCISI MURAT YÖNAÇ – 5’ten daha fazla ortağı var. İnternette bakıp hemen söyleyebilirim yani bankanın şeyinde 12’den fazla olabilir. Yani bunlar sadece kart hamillerinin, atıyorum, risklilik durumunun izlenmesiyle ilgili bir sistem değil mesela artık Kredi Kayıt Bürosu veya Bankalararası Kart Merkezi sadece kart “switching”i yapmıyor, daha farklı müşteri sırrı niteliğindeki bilgilerin paylaşılmasına yönelik hizmetler de belki sunmaya devam edecek. Şimdi, öyle bir durumda Merkez Bankası ile BDDK arasında hani bir yetki uyumsuzluğu olmaması açısından da bu belirlemenin yapılmasında fayda var çünkü 6493 değişikliğiyle 5464’le Merkez Bankasına verilmiş...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ediyoruz.

17’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

18’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

19’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Önerge yok bu maddelerde.

29 ve 30’uncu maddelerle ilgili Ahmet Bey, buyurun lütfen.

Bugün için son 2 maddemiz.

AHMET TAN (Kütahya) – Evet, Başkanım, finansman şirketlerinin kullandıkları kredi tutarlarının doğrudan aktarmak mecburiyetinde olduğu satıcılarla önceden yapmaları gereken genel sözleşmelere ilişkin yazılı şekil şartının yanında elektronik ortamda sözleşme ilişkisinin kurulabilmesi ve eklenmesine ilişkin bir madde düzenlemesi. 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketleri Kanunu’nun 39’uncu maddesinde finansman şirketlerinin kredilendirilecekleri mal veya hizmetleri temin eden satıcılarla önceden yazılı şekilde genel bir sözleşme yapmaları zorunlu tutulmaktadır. Madde metninde geçen yazılı şekil şartının yanında söz konusu sözleşmenin uzaktan iletişim araçlarının kullanılması suretiyle mesafeli olarak elektronik ortamda da kurulabilmesine imkân tanınması amaçlanmaktadır 29’uncu maddede Sayın Başkanım.

30’uncu maddede de tasarruf finansman şirketleri dışında kalan şirketler için hangi hâllerde faaliyet izninin kurul tarafından iptal edilebileceği düzenlenmiş olup kuruluş izni için aranan şartların söz konusu şirket ortaklarınca kurucularla aranan şartlarının kaybedilmesi durumu sayılmamıştır. Söz konusu eksikliği gidermek bakımından anılan maddeye bu durumun gerçekleşmesi hâlinde de kurulca faaliyet izninin iptal edilebileceğine ilişkin hükmün eklenmesi amaçlanmaktadır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

Şimdi, BDDK’dan de bir detay alalım.

Buyurun.

BDDK BAŞKAN YARDIMCISI MURAT YÖNAÇ – Sayın Başkanım...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Niye ihtiyaç duyduunuz bu iki maddeye?

BDDK BAŞKAN YARDIMCISI MURAT YÖNAÇ – 7247 sayılı Kanun’la biz 2020 yılında bir değişiklik yaptık aslında hem Bankacılık Kanunu’nda hem 6361 sayılı Kanun’da. Müşteriler ile bu kuruluşlar arasındaki ilişkilerin elektronik ortamda da kurulabilmesinin önünü açan bir değişiklik yapmıştık. Hatta diğer şirketlere de sigortacılık sektörüne de SPK’ye de Merkez Bankası bünyesindeki ödeme ve para kuruluşlarına da örnek teşkil etmişti. Onlar da aynı düzenlemeleri kendi kanunlarına adapte etmişlerdi biliyorsunuz. Şimdi, burada böyle bir durum söz konusu. Finansman şirketlerinin normalde finansman sağladığı mal ve hizmetlerle ilgili o meblağı, tutarı doğrudan satıcıya ödemesi gerekiyor; aynı bu banka ve kredi kartlarındaki üye iş yerleri gibi düşünün. Bu iş yerleriyle öncesinde bir genel sözleşme akdetmesi gerekiyor ve bu sözleşmenin de yazılı şekilde akdedilmesi gerekiyor.

Şimdi, biz, 2020 yılındaki değişiklikle finansman şirketleri ile müşteri arasındaki sözleşme ilişkisinin elektronik ortamda kurulabilmesinin önünü açtık ama iki tacir arasındaki finansman şirketi ile o parayı yatıracığı satıcı arasındaki sözleşme ilişkisi hâlâ yazılı şekilde, illa kâğıt ortamında olmak durumunda. Biz, çağın gereklerine uygun olarak diğer bankalarla da veyahut sektördeki diğer oyuncularla finansman şirketlerinin de rekabet edebilmesi bakımından, bu üye iş yeri havuzlarını genişletebilmesi bakımından yazılı şekil şartının yerine elektronik ortamını gelmesini...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bankalar Birliği temsilcimiz de burada, ondan da bir görüş alalım. Buyurun.

FİNANSAL KURUMLAR BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ AHMET CANDAN – Efendim, ben Finansal Kurumlar Birliği Genel Sekreteri Ahmet Candan.

Bu vakti bize ayırdığınız için teşekkür ediyorum.

Sayın BDDK Başkan Yardımcımızın da ifade ettiği şekilde, teknolojik gelişmenin bir neticesi olarak bankalarla rekabet alanında finansman şirketlerimiz olan üye kuruluşlarımızın bu konudaki eksikliğini gidermek üzere yazılı şartımıza ilişkin maddemizle gerekli revizyon yapılıyor.

Teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sağ olun.

Başka söz isteyen var mı bu taraftan? Yok.

Vekillerimizden söz isteyen var mı?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkanım, bir hukukçu varsa... Ben, bu uzaktan iletişim araçlarının kullanılması suretiyle mesafeli olarak genel bir sözleşme yapmaları cümlesini...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ha, bu hukuken ne demek? Kim izah edebilir?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – “Uzaktan iletişim araçlarının kullanılması suretiyle mesafeli olarak sözleşme yapmak...”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu, pratik olarak ne demek? Biraz da biz fani insanların anlayacağı dilden...

BDDK BAŞKAN YARDIMCISI MURAT YÖNAÇ – Estağfurullah Sayın Başkanım.

Hani, tabii ki bu aşamaya gelinesiye kadar Adalet Bakanlığının da görüşleri alındı. Biliyorsunuz, Borçlar Kanunu’na göre, sözleşme ilişkisine ilişkin herhangi bir şekil şartı kanunda belirlenmemişse şekil serbestisi vardır ve bir sözleşmenin kurulabilmesi için taraflar arasında icap ve kabul yeterlidir. Bu icap ve kabulün illa kâğıt ortamında olmasına gerek yok, sözlü olarak da sözleşme ilişkisi kurulabilirsiniz, bir cep telefonu üzerinden, SMS üzerinden de kurulabilirsiniz veya internet üzerinden elektronik ortamda da bu sözleşme ilişkisi kurulabilir; sadece sözleşme ilişkisinin kurulabilmesi için tarafların birbirleriyle örtüşen irade beyanı yeterli.

Sayın Vekilim, 2020 yılında yaptığımız değişikliklerde de bire bir aynı ifade var, istiyorsanız okuyayım ben o ifadeyi: “Finansman sözleşmesi yazılı veya uzaktan iletişim araçlarının kullanılması suretiyle mesafeli olarak ya da mesafeli olsun olmasın Kurumun yani BDDK’nin...”

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bunu nereden okuyorsunuz?

BDDK BAŞKAN YARDIMCISI MURAT YÖNAÇ – Bu 6361 sayılı Kanun’un 39’uncu maddesinin (3)’üncü fıkrası, finansman sözleşmesini düzenleyen, o elektronik ortamda sözleşme ilişkisi yapılmasının önünü açan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Orada çalışıyor bu sistem hâlâ değil mi?

BDDK BAŞKAN YARDIMCISI MURAT YÖNAÇ – Aynı ifadeyi buraya alıyoruz. Yani, orada zaten hâlihazırda olan bir ifade, kanuna da girmiş ifade; aynısı 5464 sayılı Kanun’da da var, 6361 sayılı Kanun’da da var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kapsamını mı genişletiyorsunuz?

BDDK BAŞKAN YARDIMCISI MURAT YÖNAÇ – Evet, kapsamını... Oradakinin aynısını iki tacir arasına almış oluyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, 29’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

30’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel Kurulumuzun da takdiriyle kabul edilmiştir, hayırlı olsun diyelim.

Bugünkü çalışmamızı burada noktalıyoruz. Ben üyelerimize ve katkıda bulunan tüm arkadaşlara teşekkür ediyorum; fedakârca, uzun bir çalışma sergilendi.

Pazartesi günü saat 10.00’da geri kalan maddeleri müzakere etmek üzere oturumu kapatıyorum.

Kapanma Saati :01.24

